

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
และการเข้าถึงความยุติธรรม

ผู้วิจัย

ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว และคณะ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตุลาคม ๒๕๕๘

สนับสนุนโดย สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

และการเข้าถึงความยุติธรรม

ผู้วิจัย

ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว และคณะ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ตุลาคม ๒๕๕๘

สนับสนุนโดย สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา ดัชนีที่ได้รับความนิยมและได้รับการพัฒนามากที่สุดตัวหนึ่งก็คือ ดัชนีด้านการเข้าถึงความยุติธรรม (Justice Index) โดยในด้านกระบวนการยุติธรรมนั้นก็มีการพัฒนาตัวชี้วัดในระดับสากลทั้งการจัดทำดัชนีเปรียบเทียบความยุติธรรมของประเทศต่างๆ ทั่วโลก (Rule of Law Index) โดย World Justice Project และตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Indicators) โดยสหประชาชาติ นอกจากนี้ในระดับนานาชาติแล้ว ในระดับประเทศและท้องถิ่น เช่น เวียดนาม (UNDP, ๒๐๑๓) เทศบาลเมืองชิคาโก (Chicago Metropolis, ๒๐๐๖) เป็นต้น

การจัดทำดัชนีชี้วัดกระบวนการยุติธรรมนอกจากจะใช้เป็นข้อมูลแสดงสถานการณ์อาชญากรรมและการเข้าถึงความยุติธรรมเพื่อใช้กำหนดนโยบายด้านการบริหารงานยุติธรรมแล้ว ยังเป็นข้อมูลสำคัญที่จะช่วยให้เห็นภาพความเปลี่ยนแปลงทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อนโยบายและการปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบยุติธรรม และการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม เพราะถือเป็นมิติที่มีความสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาทางสังคม (Carfield, ๒๐๐๕; Canadian Bar Association, ๒๐๑๓).

ด้วยเหตุนี้ศูนย์พัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม จึงได้มีโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมขึ้น ซึ่งเป็นความพยายามที่จะผลิตดัชนีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรม เพื่อวัดการพัฒนากระบวนการยุติธรรมและตอบสนองต่อปัญหาสังคมด้านความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมให้เกิดตัวชี้วัดทางสังคมด้านกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้บริหารงานยุติธรรม และเกิดการพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ

กรอบเครื่องมือในการจัดทำดัชนีครั้งนี้ ประกอบไปด้วย ๘ ด้าน คือ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความหวาดกลัวภัยของประชาชน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ช่องทางกลไกระงับข้อพิพาท ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

การเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำดัชนีประกอบไปด้วยสามส่วนด้วยกัน คือ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจำนวน ๓,๕๐๒ คนจากทั่วประเทศโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-stage stratified sampling) การเก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด จำนวน ๕๕๒ คน และการใช้ข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมาประเมิน

กระบวนการยุติธรรมในภาพรวมระหว่างปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ดัชนี	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	การเปลี่ยนแปลง ของค่าดัชนี
ด้านที่ ๑ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน*	๐.๕๔	๐.๕๔	ไม่เปลี่ยนแปลง
ด้านที่ ๒ ความรู้สึกหวาดกลัวภัยของประชาชนพื้นที่**	๐.๖๗	๐.๗๓	+๐.๐๖
ด้านที่ ๓ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ กระบวนการยุติธรรม	๐.๕๑	๐.๕๖	+๐.๐๕
ด้านที่ ๔ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	๐.๔๑	๐.๓๕	-๐.๐๖
ด้านที่ ๕ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก ยุติธรรม	๐.๔๕	๐.๕๕	+๐.๑๐
ด้านที่ ๖ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด***	๐.๕๓	๐.๕๓	ไม่เปลี่ยนแปลง
ด้านที่ ๗ ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	๐.๕๔	๐.๕๕	+๐.๐๑
ด้านที่ ๘ ช่องทางกลไกในการระงับข้อพิพาท	๐.๕๓	๐.๕๕	+๐.๐๒
ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๒	๐.๕๕	+๐.๐๓

*ข้อมูลสถิติอาชญากรรมปี ๒๕๕๘ ยังไม่ครบถ้วนและจำเป็นต้องมีข้อมูลจากการสำรวจระยะการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมอย่างน้อย ๓ ปีเพื่อกำหนดการเปลี่ยนแปลงของดัชนี ค่าดัชนีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน) จึงใช้ค่าดัชนีค่าเดียวกัน

**ค่าดัชนีที่สูงขึ้นหมายถึงความรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น

***ข้อมูลสถิติปี ๒๕๕๘ ยังไม่ครบถ้วนค่าดัชนีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดของปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน) จึงใช้ค่าเดียวกัน

ตารางที่ 1 แสดงผลการคำนวณดัชนีทั้ง ๘ องค์ประกอบทั้งในภาพรวมและดัชนีย่อยในแต่ละด้าน ตลอดจนถึงการเปรียบเทียบผลในภาพรวมของปี ๒๕๕๗ และผลในช่วงครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๘ และผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม และการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม จะเห็นได้ว่า ในภาพรวมดัชนีในช่วง ๖ เดือนแรกปี ๒๕๕๘ มีค่าเพิ่มขึ้นมา ๐.๐๓ จุด โดย

การเพิ่มขึ้นนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของดัชนีความรู้สึกหวาดกลัวภัยของประชาชนพื้นที่ ดัชนีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม ดัชนีหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก ดัชนีความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และดัชนีช่องทางกลไกในการระงับข้อพิพาท สำหรับด้านที่มีค่าลดลง คือ ดัชนีการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

จากการสอบถามประชาชนและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ระบุว่าอะไรเป็นปัญหาสำคัญที่สุดของกระบวนการยุติธรรมของไทย พบว่า ปัญหาสำคัญมีอยู่ ๖ ด้านด้วยกัน คือ การคอร์รัปชันในกระบวนการยุติธรรม การเลือกปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมาย บทลงโทษมีความรุนแรงไม่เพียงพอจะยับยั้งการเกิดอาชญากรรม ประชาชนไม่รู้กฎหมาย การแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล และประชาชนไม่ทราบถึงช่องทางที่จะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

เมื่อสอบถามความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านความครอบคลุมเพียงพอของกฎหมายประเทศ พบว่าผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมร้อยละ ๖๔.๕๗ ตอบว่าเพียงพอแล้ว และอีกร้อยละ ๓๕.๔๓ ตอบว่ายังไม่เพียงพอ โดยในกลุ่มที่ระบุว่าเพียงพอแล้ว ต้องการเห็นการบังคับใช้กฎหมายที่เคร่งครัดเท่าเทียมกัน มีการปรับเนื้อหาในคัมภีร์กฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีบทลงโทษที่รุนแรงพอที่จะยับยั้งการกระทำผิดได้ ส่วนผู้ที่ระบุว่ากฎหมายในปัจจุบันยังครอบคลุมไม่เพียงพอ กฎหมายที่ต้องเพิ่มเติมเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มโอกาส และเพิ่มอำนาจของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑. บทนำ	๑
๑.๑ ที่มาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๒
๑.๓ เป้าหมายการดำเนินการ	๓
๑.๔ ขอบเขตการศึกษา	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๕
๑.๖ นิยามศัพท์	๖
๒ การทบทวนวรรณกรรมเพื่อสร้างกรอบการประเมิน	๘
๒.๑ กรอบแนวคิดด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย	๘
๒.๒ การเปรียบเทียบลักษณะของดัชนีที่เกี่ยวข้อง	๙
๒.๓ การเปรียบเทียบร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมกับกรอบการประเมินของดัชนีที่เกี่ยวข้อง	๑๕
๒.๔ การประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	๑๗
๓ ระเบียบวิจัยในการศึกษา	๔๐
๓.๑ ภาพรวมของแนวทางการทำงาน	๔๐
๓.๒ แนวทางการสุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม	๔๑
๓.๓ การพัฒนาแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูล	๔๑

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๓.๔ การวิเคราะห์ผลข้อมูล	๔๓
๓.๕ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างดัชนี	๔๔
๓.๖ ข้อจำกัดทางการศึกษา	๔๖
๔ รายงานผลการศึกษา	๔๗
๔.๑ ข้อมูลของประชาชน	๔๗
๔.๒ ข้อมูลผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม	๖๘
๕ ผลการคำนวณดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรม	๘๕
๕.๑ องค์ประกอบของดัชนี	๘๕
๕.๒ ผลการคำนวณดัชนี	๑๐๓
๕.๓ สรุปผลการคำนวณดัชนี	๑๑๔
๖ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๑๒๗
๖.๑ การสรุปผลการวิจัย	๑๒๗
๖.๒ การสรุปผลการคำนวณดัชนีชี้วัดกระบวนการยุติธรรมไทยจากการสำรวจครั้งที่ ๒	๑๓๓
๖.๓ สรุปผลการวิจัย	๑๓๖
๖.๔ ข้อเสนอแนะ	๑๓๗

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	๑๓๘
ภาคผนวกที่ ๑ สรุปกรอบในการประเมินของหน่วยงานต่างๆ ที่ได้มีการจัดทำดัชนีการเข้าถึงความยุติธรรม ะ	๑๔๐
ภาคผนวกที่ ๒ แนวทางในการจัดเก็บข้อมูลและหัวข้อสำหรับแบบสอบถาม	๑๖๕
ภาคผนวกที่ ๓ แบบสอบถามความเห็นประชาชน	๑๘๕
ภาคผนวกที่ ๔ แบบสอบถามความเห็นผู้เชี่ยวชาญ	๒๐๔

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๒.๑ การเปรียบเทียบแนวทางการจัดทำดัชนีการเข้าถึงความยุติธรรม	๑๑
ตารางที่ ๒.๒ การเปรียบเทียบองค์ประกอบของร่างดัชนีของสำนักงานกิจการยุติธรรม กับดัชนีอื่นๆ	๑๖
ตารางที่ ๒.๓ แสดงการเปรียบเทียบวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยวิธีการใช้คุก ในการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชน และใช้วิธีการเชิงสมานฉันท์	๓๓
ตารางที่ ๓.๑ จำนวนตัวอย่างภาคประชาชน จำแนกเป็นรายภาค (ผลเบื้องต้น)	๔๑
ตารางที่ ๓.๒ จำนวนตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม จำแนกเป็น รายภาค (ผลเบื้องต้น)	๔๒
ตารางที่ ๔.๑ แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	๔๓
ตารางที่ ๔.๒ แสดงข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง	๔๕
ตารางที่ ๔.๓ แสดงข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง	๔๕
ตารางที่ ๔.๔ แสดงระดับความหวาดกลัวภัยแยกตามรายภาค	๕๐
ตารางที่ ๔.๕ แสดงข้อมูลคะแนนของความหวาดกลัวภัยตามพฤติกรรมการระงับภัย	๕๑
ตารางที่ ๔.๖ ช่องทางการรับรู้ปัญหาอาชญากรรมกับระดับคะแนนความหวาดกลัว ภัยจากการรับรู้	๕๓
ตารางที่ ๔.๗ ระดับความรุนแรงที่ประชาชนรู้สึกแยกตามลักษณะพฤติกรรม ความรุนแรง	๕๓
ตารางที่ ๔.๘ ร้อยละของหน่วยงานที่ครัวเรือนที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมใช้บริการ	๕๘
ตารางที่ ๔.๙ ความพึงพอใจที่มีต่อบริการของหน่วยงานยุติธรรมทางอาญา	๕๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๔.๑๐ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและช่องทางในการระงับข้อพิพาท	๖๕
ตารางที่ ๔.๑๑ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามรายภาค	๖๖
ตารางที่ ๔.๑๒ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก	๖๗
ตารางที่ ๔.๑๓ ข้อมูลทั่วไปของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม	๖๘
ตารางที่ ๔.๑๔ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วยงาน	๖๙
ตารางที่ ๔.๑๕ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน	๗๔
ตารางที่ ๔.๑๖ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อตำรวจ	๗๕
ตารางที่ ๔.๑๗ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อสถาบันนิติวิทยาศาสตร์	๗๖
ตารางที่ ๔.๑๘ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่ออัยการ	๗๗
ตารางที่ ๔.๑๙ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อผู้พิพากษา	๗๘
ตารางที่ ๔.๒๐ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการคุมขังผู้ต้องขังชาย	๗๙
ตารางที่ ๔.๒๑ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการคุมขังผู้ต้องขังหญิง	๘๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๔.๒๒ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อ สถานพินิจเด็กและเยาวชน	๘๑
ตารางที่ ๔.๒๓ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อ ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน	๘๒
ตารางที่ ๕.๑ การเปรียบเทียบดัชนีการเข้าความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการ เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมระหว่างปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน) 103	๑๐๓
ตารางที่ ๕.๒ ข้อมูลอัตราส่วนคดีต่อประชากรของประเทศไทย	๑๐๔
ตารางที่ ๕.๓ ร้อยละของครัวเรือนตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในปี ๒๕๕๗ แยกรายภาค	๑๐๕
ตารางที่ ๕.๔ ตารางสรุปตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านที่ ๑ ความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน	๑๐๕
ตารางที่ ๕.๕ ตารางสรุปตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านที่ ๒ ความรู้สึกหวาดกลัว ภัยอาชญากรรมของประชาชนในพื้นที่	๑๐๖
ตารางที่ ๕.๖ ดัชนีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม	๑๐๗
ตารางที่ ๕.๗ ดัชนีการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	๑๐๘
ตารางที่ ๕.๘ ดัชนีหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก	๑๐๙
ตารางที่ ๕.๙ ดัชนีความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมด้าน กระบวนการ ตรวจสอบการกระทำผิดประพฤติดมิชอบของเจ้าหน้าที่ใน กระบวนการยุติธรรม	๑๑๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๕.๑๐ ดัชนีความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมด้านการดำเนินคดีในกรณีที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุจริตหรือประพฤติมิชอบอย่างจริงจังด้วยความรวดเร็ว	๑๑๐
ตารางที่ ๕.๑๑ ดัชนีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	๑๑๑
ตารางที่ ๕.๑๒ สถิติข้อมูลทางการบริหารจากกรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามตัวชี้วัดการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	๑๑๑
ตารางที่ ๕.๑๓ ค่าดัชนีและข้อมูลสถิติจากหน่วยงานราชการ	๑๑๒
ตารางที่ ๕.๑๔ ความพึงพอใจที่มีต่อผลการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการยุติธรรม	๑๑๓
ตารางที่ ๕.๑๕ ดัชนีช่องทางการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	๑๑๔
ตารางที่ ๕.๑๖ องค์ประกอบของดัชนีการให้บริการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในการ เจรจาตกลงเรียกร้องค่าเสียหายกับฝ่ายกระทำผิดในระหว่างที่มีการดำเนินคดี	๑๑๔
ตารางที่ ๕.๑๗ การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของ ปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)	๑๑๕

สารบัญรูปภาพ

รูปที่	หน้า
รูปที่ ๒.๑ สรุปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย	๘
รูปที่ ๒.๒. การเปรียบเทียบลักษณะสำคัญของดัชนีของหน่วยงานต่างๆ	๑๔
รูปที่ ๒.๓ ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	๑๕
รูปที่ ๓.๓ แนวทางการพัฒนาแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูล	๔๓
รูปที่ ๔.๑ ร้อยละการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในรอบปี ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา	๕๐
รูปที่ ๔.๒ ระดับความรุนแรงที่ประชาชนรู้สึกจำเป็นเป็นรายภาค	๕๕
รูปที่ ๔.๓ ร้อยละความรู้สึกเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๕๕
รูปที่ ๔.๔ ร้อยละความรู้สึกด้านผลกระทบจากปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่งผลต่อชีวิตประจำวัน	๕๖
รูปที่ ๔.๕ ร้อยละความรู้สึกถึงปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน/หมู่บ้านที่พักอาศัย เพิ่มขึ้นหรือลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๗	๕๖
รูปที่ ๔.๖ ร้อยละปัญหาอาชญากรรมในชุมชน/หมู่บ้านที่พักอาศัย เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ โดยเฉลี่ยในภาพรวมของประเทศ	๕๗
รูปที่ ๔.๗ ในรอบปี ๒๕๕๘ ที่ผ่านมาท่านคิดว่าปัญหาอาชญากรรมในภาพรวมของประเทศ เพิ่มขึ้นหรือลดลงเล็กน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗	๕๗
รูปที่ ๔.๘ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของตำรวจ	๖๐
รูปที่ ๔.๙ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของฝ่ายปกครอง	๖๐
รูปที่ ๔.๑๐ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของหน่วยงานยุติธรรมชุมชน/ยุติธรรมจังหวัด	๖๑

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
รูปที่ ๔.๑๑ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของสำนักงานอัยการ	๖๑
รูปที่ ๔.๑๒ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของศาล	๖๒
รูปที่ ๔.๑๓ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของกรมคุ้มครองสิทธิฯ	๖๒
รูปที่ ๔.๑๔ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของกรมควบคุมความประพฤติ	๖๓
รูปที่ ๔.๑๕ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	๖๓
รูปที่ ๔.๑๖ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของกรมราชทัณฑ์	๖๔
รูปที่ ๔.๑๗ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ	๗๐
รูปที่ ๔.๑๘ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง	๗๑
รูปที่ ๔.๑๙ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานยุติธรรมชุมชนและยุติธรรมจังหวัด	๗๑
รูปที่ ๔.๒๐ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ	๗๒
รูปที่ ๔.๒๑ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา	๗๒
รูปที่ ๔.๒๒ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิ	๗๒
รูปที่ ๔.๒๓ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ	๗๓

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
รูปที่ ๔.๒๔ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สถานีพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	๗๓
รูปที่ ๔.๒๕ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์	๗๔
รูปที่ ๔.๒๖ ความครอบคลุมเพียงพอของกฎหมายของประเทศไทยจากผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม	๘๔
รูปที่ ๕.๑ แนวทางในการคำนวณดัชนี	๑๐๒
รูปที่ ๕.๒ ความครอบคลุมเพียงพอของกฎหมายของประเทศไทย	๑๒๖

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายหลักของการพัฒนาประเทศ คือ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การเข้าถึงบริการและสิทธิขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ต่อชีวิต ซึ่งในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา นโยบายทางสังคมนั้น นักวิชาการทางสังคมศาสตร์ให้ความสนใจต่อการกำหนดตัวชี้วัดเชิงนโยบายนอกเหนือไปจากตัวชี้วัดผลงานหรือผลผลิตจากการปฏิบัติงาน (Performance Indicators) โดยตัวชี้วัดเชิงนโยบายซึ่งเป็นที่นิยม คือ การจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาทางสังคมที่สามารถวัดระดับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางสังคมในต่างช่วงเวลา ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการติดตามสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม และใช้ในการปรับเปลี่ยนนโยบายทางสังคมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ดัชนีชี้วัดทางสังคมเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อให้ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจวางแผนนโยบายและบริหารงานพัฒนา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการกำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนาสังคมแต่ละด้าน เพื่อวิเคราะห์เป้าประสงค์ของแผนงานและจัดทำแผนปฏิบัติการของโครงการให้มีทางเลือกที่เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานและการประเมินผลตามนโยบายที่วางไว้ ซึ่งถือเป็นข้อมูลพื้นฐานที่นานาอารยประเทศใช้ในการประเมินความสำเร็จของนโยบายทางสังคม

ด้วยเหตุนี้ สหประชาชาติจึงได้มีโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme หรือ UNDP) เพื่อส่งเสริมให้ผู้กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาในทุกกระดับ ให้ความสำคัญมิติด้านการพัฒนาที่กว้างกว่าแค่การยกระดับรายได้ต่อหัว การเปลี่ยนแปลงนี้ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดของอมาตยา เซน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล จนนำไปสู่การพัฒนาดัชนีความก้าวหน้าของมนุษย์ หรือ Human Achievement Index เป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. ๑๙๙๐ (UNDP, ๒๐๑๔) หลังจากนั้นก็เริ่มมีการพัฒนาดัชนีในด้านต่างๆ ขึ้นมาไม่ว่าจะเป็นดัชนีความสามารถในการแข่งขัน ดัชนีความเป็นประชาธิปไตย ดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน เป็นต้น

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา ดัชนีที่ได้รับความสนใจและได้รับการพัฒนามากที่สุดตัวหนึ่งก็คือ ดัชนีด้านการเข้าถึงความยุติธรรม (Justice Index) โดยในด้านกระบวนการยุติธรรมนั้นก็มี การพัฒนาดัชนีชี้วัดในระดับสากลทั้งการจัดทำดัชนีเปรียบเทียบความยุติธรรมของประเทศต่างๆ

ทั่วโลก (Rule of Law Index) โดย World Justice Project และตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Indicators) โดยสหประชาชาติ นอกจากนี้ในระดับนานาชาติแล้ว ในระดับประเทศและท้องถิ่น เช่น เวียดนาม (UNDP, ๒๐๑๓) เทศบาลเมืองชิคาโก (Chicago Metropolis, ๒๐๐๖) เป็นต้น

การจัดทำดัชนีชี้วัดกระบวนการยุติธรรมนอกจากจะใช้เป็นข้อมูลแสดงสถานการณ์อาชญากรรมและการเข้าถึงความยุติธรรมเพื่อใช้กำหนดนโยบายด้านการบริหารงานยุติธรรมแล้วยังเป็นข้อมูลสำคัญที่จะช่วยให้เห็นภาพความเปลี่ยนแปลงทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อนโยบายและการปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบยุติธรรม และการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม เพราะถือเป็นมิติที่มีความสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาทางสังคม (Carfield, ๒๐๐๕; Canadian Bar Association, ๒๐๑๓).

ศูนย์พัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะที่มีหน้าที่เป็นหน่วยงานวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลกระบวนการยุติธรรม เพื่อสนับสนุนการพัฒนานโยบายกระบวนการยุติธรรมจึงได้มีโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมขึ้น ซึ่งเป็นความพยายามที่จะผลิตดัชนีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเข้าถึงความยุติธรรม เพื่อวัดการพัฒนากระบวนการยุติธรรมและตอบสนองต่อปัญหาสังคมด้านความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ให้เกิดตัวชี้วัดทางสังคมด้านกระบวนการยุติธรรมสำหรับผู้บริหารงานยุติธรรม และเกิดการพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อจัดทำกรอบข้อมูลพื้นฐานสำหรับการรวบรวมข้อมูลดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรม

๑.๒.๒ เพื่อพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยให้สามารถบ่งชี้ถึงสถานการณ์ของปัญหาอาชญากรรมและการเข้าถึงความยุติธรรมได้ดียิ่งขึ้น และสามารถติดตามวิเคราะห์ความสำเร็จตามเป้าหมายในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมแต่ละด้าน

๑.๒.๓ เพื่อจัดทำรายงานข้อมูลดัชนีชี้วัดด้านกระบวนการยุติธรรมที่เป็นมาตรฐานและน่าเชื่อถือได้เพื่อเป็นข้อมูลกลางสำหรับการอ้างอิง

๑.๒.๔ เพื่อนำข้อมูลสถานการณ์อาชญากรรมและการเข้าถึงความยุติธรรมจากดัชนีชี้วัดไปจัดทำรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย (The White Paper and Crime and Justice) ต่อไป

๑.๓ เป้าหมายการดำเนินการ

๑.๓.๑ กรอบดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมเพื่อเป็นข้อมูลในการรายงานสถานการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศ และมาตรฐานในการจัดเก็บข้อมูล

๑.๓.๒ รายงานผลการสำรวจข้อมูลดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมของประเทศไทย และผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความปลอดภัยและกระบวนการยุติธรรม จุดอ่อน - จุดแข็งของกระบวนการยุติธรรม และข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในระยะต่อไป

๑.๔ ขอบเขตการศึกษา

๑.๔.๑ ศึกษาค้นคว้าแนวคิดการจัดทำดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและดัชนีชี้วัดกระบวนการยุติธรรมทั้งในส่วนของดัชนีชี้วัดที่เป็นสากลและบทเรียนของต่างประเทศซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับ

ก. แนวคิดการจัดเก็บข้อมูลดัชนีชี้วัดในระดับสากล ไม่ว่าจะเป็นดัชนีเปรียบเทียบความยุติธรรมของประเทศต่างๆ ทั่วโลก (World Justice Project) ตัวชี้วัดหลักนิติธรรมของสหประชาชาติ (Rule of Law Indicators) และตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขัน (World Competitiveness) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม รวมถึงแนวคิดการจัดทำดัชนีชี้วัดด้านความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินและกระบวนการยุติธรรมที่เคยมีการดำเนินการในประเทศไทยและต่างประเทศ

ข. ที่มาของข้อมูลและวิธีการจัดเก็บข้อมูลในแต่ละประเด็น

ค. จุดแข็ง-จุดอ่อนของการจัดเก็บข้อมูลในแต่ละประเด็น และบทเรียนในการจัดทำข้อมูลดัชนีชี้วัดที่ผ่านมาที่จะนำมาปรับใช้กับประเทศไทย

๑.๔.๒ นำเสนอตัวชี้วัดที่จะใช้เป็นดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรม โดยมีการระบุรายละเอียดที่มาของข้อมูลและวิธีการจัดเก็บตามกรอบตามแนว

ทางการจัดทำดัชนี ชีววัดจากแนวคิดที่เคยมีการดำเนินการในประเทศไทยและต่างประเทศที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย โดยครอบคลุมถึงการจัดเก็บข้อมูลดังนี้

- ก. การจัดเก็บสถิติข้อมูลทางการ
- ข. การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะจากประชาชนทั่วไป
- ค. การสำรวจความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงาน ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการด้านกระบวนการยุติธรรม
- ง. ข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาประเมินดัชนีชีววัด

๑.๔.๓ กำหนดกรอบดัชนีชีววัดให้ครอบคลุมเนื้อหาตัวชีววัดด้านความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมที่สำคัญ อาทิเช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด หลักประกันเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม และตัวชีววัดอื่นๆ ที่ควรนำมาใช้ในการบ่งชี้แสดงสถานการณ์ด้านอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศ

๑.๔.๔ จัดให้มีการประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดเห็นในการพัฒนาแบบสอบถามและตัวชีววัดให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด

๑.๔.๕ พัฒนาตัวชีววัดที่จะใช้เป็นดัชนีชีววัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรม อีกทั้งประเมินความพร้อมและข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลในแต่ละประเด็นและการดำเนินการทดลองเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชีววัด (Try - Out) เพื่อนำมาพัฒนาแบบสอบถามและวิธีการจัดเก็บข้อมูลให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง แม่นยำมากที่สุด ในบริบทของประเทศไทย ที่ผ่านความเห็นชอบจากการหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยเชิงสำรวจและผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมถึงความครบถ้วนและคุณภาพของแบบสอบถามตามมาตรฐานทางวิชาการ

๑.๔.๖ ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลดัชนีชีววัดจำนวน ๒ ครั้ง

การจัดเก็บครั้งแรกดำเนินการระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยเป็นการเก็บข้อมูลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ส่วนการจัดเก็บครั้งที่สองดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยเป็นการเก็บข้อมูลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมในรอบครึ่งแรกของปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ทั้งนี้ การสำรวจข้อมูลตามแบบสอบถาม ให้มีการสอบถามเชิงลึกประกอบตามความจำเป็นเพื่ออธิบายถึงเหตุปัจจัยของปัญหาหรือความด้อยประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนากลไกรักษาความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชนและการเข้าถึงความยุติธรรม

การสำรวจข้อมูลความคิดเห็นสาธารณะจากประชาชนทั่วไป และการสำรวจความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงาน ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการด้านกระบวนการยุติธรรม ให้มีการสุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรทั่วประเทศเทศที่ได้มาตรฐานตามหลักวิชาการ

๑.๔.๓ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อมูลดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเข้าถึงความยุติธรรมในแต่ละรอบ และจัดทำรายงานผลการสำรวจข้อมูลดัชนีประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมในทุกหัวข้อ รวมทั้งคำนวณค่าคะแนนโดยมีการถ่วงน้ำหนักและแปลผลที่ได้มาตรฐานตามหลักวิชาการ พร้อมประเมินผลสัมฤทธิ์และปัญหาของกระบวนการยุติธรรมที่ควรจะต้องปรับปรุงแก้ไข และข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมพร้อมจัดทำรายงานเผยแพร่

๑.๔.๔ จัดประชุม/สัมมนา นำเสนอผลดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมแก่ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการและสื่อมวลชน และจัดทำข้อเสนอแนะมารวบรวมปรับปรุงพัฒนารายงานให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

๑.๔.๕ จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ บทสรุปผู้บริหาร สรุปย่อผลที่ได้จากการดำเนินโครงการ และบทความสำหรับเผยแพร่ พร้อมเผยแพร่ข้อมูลดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการ และให้ประชาชนทั่วไปรับรู้ในวงกว้างต่อไป

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ผลผลิต

ผลผลิตที่ได้รับจากโครงการมีดังนี้

ก. เอกสารคู่มือการจัดเก็บข้อมูลที่ระบุรายละเอียดถึงเครื่องมือที่ใช้ วิธีการเก็บข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้หลักวิชาการ และคำแนะนำในการจัดเก็บแบบสอบถาม

ข. รายงานวิเคราะห์การจัดเก็บข้อมูล จำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่

๑) ผลการจัดเก็บข้อมูลดัชนีชี้วัดในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๙

๒) ผลการจัดเก็บข้อมูลดัชนีชี้วัดในครึ่งปีแรกของปี พ.ศ.๒๕๕๘

๓) รายงานสรุปผลที่ได้จากการดำเนินโครงการ พร้อมข้อค้นพบสำคัญ ประเด็นข้อจำกัด/ ปัญหาขัดข้องที่พบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดเก็บดัชนีชี้วัดในระยะต่อไป

ค. ข้อมูลดิบจากการเก็บข้อมูลดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ สำหรับใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) สำหรับผู้สนใจค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม

ง. บทความทางวิชาการ และบทสรุปผู้บริหารสรุปย่อผลที่ได้จากการดำเนินโครงการทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อเผยแพร่ในระดับสากล

๑.๕.๒ ผลลัพธ์

ผลลัพธ์ที่ได้รับจากโครงการมีดังนี้

ก. ผู้บริหารงานยุติธรรมและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทราบถึงสถานการณ์ต่างๆ ที่สำคัญเกี่ยวกับสถานภาพอาชญากรรมของประชาชนและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย สามารถนำไปประกอบการตัดสินใจกำหนดนโยบายยุติธรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ข. มีกรอบข้อมูลดัชนีในมิติต่างๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรม

ค. สามารถนำแนวคิดและสภาพปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูล มาวางกรอบการเก็บข้อมูลกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสหารือเพื่อแลกเปลี่ยนและนำข้อมูลมาประกอบการวางแผนการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลกระบวนการยุติธรรมของไทยในอนาคต

ง. สามารถนำข้อมูลดัชนีมาใช้ประโยชน์ในการประเมินผลการปฏิบัติราชการ กระบวนการยุติธรรมในภาพรวม เพื่อให้เกิดกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และใช้เป็นตัวชี้วัดในการประเมินแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

๑.๖ นิยามศัพท์

๑.๖.๑ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา หมายถึง การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายทางอาญา เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล และหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม เพื่ออำนวยความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติตามกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย

และการวินิจฉัยชี้ขาดให้เป็นไปตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการชั้นสืบสวน สอบสวน พิจารณา พิพากษาคดี บังคับคดี รวมถึงกระบวนการอื่นๆ ที่ทำให้เกิดความยุติธรรม ในสังคม

๑.๖.๒ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม หมายถึง ความสามารถของประชาชน กลุ่มคน หรือหน่วยงานที่จะเสาะหาและได้รับการเยียวยาผ่านช่องทางของระบบยุติธรรมทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ และเป็นกระบวนการดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยธรรม

๑.๖.๓ ประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรม หมายถึง การใช้ทรัพยากรในการ ดำเนินการใดๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้ สำเร็จ และผลสำเร็จนั้นได้มาโดยการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด โดยทรัพยากรที่ว่านี้ได้แก่ ระยะเวลา ทรัพยากร แรงงาน รวมทั้งสิ่งต่างที่ต้องใช้ในการดำเนินการเพื่อให้เป็นผลสำเร็จและถูกต้องตามที่ หน่วยงานต้องการ

๑.๖.๔ ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม หมายถึง ผลสำเร็จของงานด้าน การยุติธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่เกิดขึ้นตามความมุ่งหวังกำหนดไว้ เมื่อเทียบกับเป้าหมาย ได้แก่ ๑) เป้าหมายเชิงปริมาณ ซึ่งจะมีการกำหนดชนิดและปริมาณของ ผลผลิตที่จะได้รับเมื่อการดำเนินงานสิ้นสุดลงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ๒) เป้าหมายเชิงคุณภาพ จะแสดงถึงคุณค่าของผลผลิตที่ได้จากการดำเนินงานว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่

๑.๖.๕ อาชญากรรม หมายถึง อาชญากรรมในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง พฤติกรรม ที่มีการกระทำความผิดโดยผู้กระทำความผิดมีเจตนาในการกระทำความผิด โดยเป็นการกระทำความผิดที่มี ลักษณะร้ายแรง มีความรุนแรงและเป็นอันตรายต่อสังคม ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบจำนวนมหาศาล ต่อสังคม อันเป็นการกระทำที่มีการละเมิดต่อกฎหมายบ้านเมือง ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษทั้งที่ ไม่เป็นทางการจากสมาชิกในสังคม อาทิ การตำหนิ ดิเสียน การไม่คบหาสมาคมด้วย และการได้รับ โทษที่เป็นทางการจากข้อกำหนดของกฎหมายบ้านเมือง โดยผู้กระทำความผิดจะต้องถูกลงโทษโดยผ่าน กระบวนการยุติธรรมเป็นสำคัญ

๑.๖.๖ ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม หมายถึง ความหวาดกลัวต่อพฤติกรรมที่มี การกระทำความผิดโดยผู้กระทำความผิดมีเจตนาในการกระทำความผิด โดยเป็นการกระทำความผิดที่อาจ ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หรือเป็นอันตรายต่อสังคม ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบจำนวนมหาศาลต่อสังคม

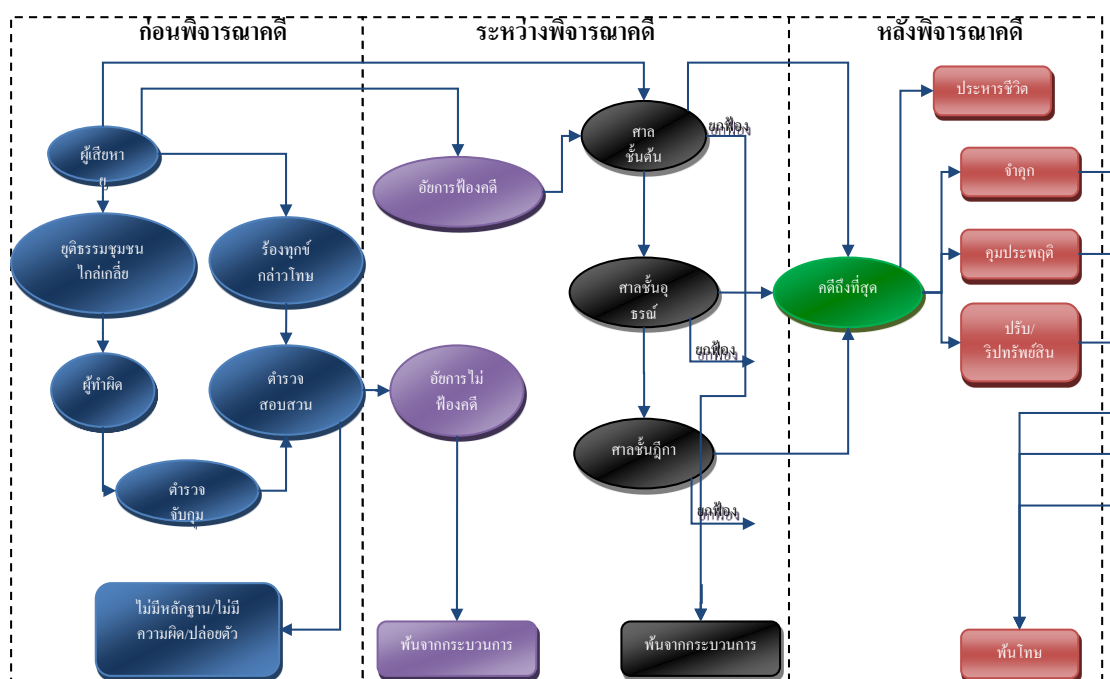
๑.๖.๗ การระงับข้อพิพาท หมายถึง การที่คู่พิพาทเลือกที่จะหาหนทางในการยุติ ข้อพิพาทโดยไม่มีการนำคดีขึ้นสู่ศาล

บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมเพื่อสร้างกรอบการประเมิน

๒.๑ กรอบแนวคิดด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย

ในการจัดทำดัชนีการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม จำเป็นต้องมีกรอบแนวคิดเพื่อให้เห็นภาพรวมของกระบวนการยุติธรรม ทั้งในแง่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกระบวนการทำงาน เพื่อให้สามารถจัดทำดัชนีที่สอดคล้องกับลักษณะของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย

รูปที่ ๒.๑ สรุปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย โดยปรับปรุงจากการศึกษาของ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ (๒๕๕๔) ที่แบ่งกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยออกเป็น ๓ ขั้นตอนด้วยกัน คือ ก่อนการพิจารณาคดี ระหว่างการพิจารณาคดี และหลังการพิจารณาคดี

รูปที่ ๒.๑ สรุปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย

ที่มา สำนักงานกิจการยุติธรรม (๒๕๕๔)

อย่างไรก็ตาม กรอบแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น ยังไม่ได้พิจารณาถึงบทบาทของหน่วยงานหรือภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม เช่น ชุมชน องค์กรไม่แสวงหากำไร หรือช่องทางในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทช่องทางอื่น ซึ่งคณะผู้วิจัยจะได้ทำการศึกษาในรายละเอียดต่อไป

๒.๒ การเปรียบเทียบลักษณะของดัชนีที่เกี่ยวข้อง

โดยทั่วไปแล้ว กระบวนการยุติธรรมมักถูกวางกรอบไว้อย่างชัดเจนว่าต้องดำเนินการในเรื่องใดบ้าง เช่น การจัดการข้อขัดแย้ง ลดระยะเวลาและต้นทุนในการดำเนินการข้อขัดแย้งหรือคดีความลดแนวโน้มการเกิดความขัดแย้ง ลดการเกิดอาชญากรรม ส่งเสริมความเป็นธรรมในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมาย เป็นต้น ซึ่งการประเมินผลการทำงานของการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม จำเป็นจะต้องมีตัวชี้วัดที่ชัดเจนว่าผลการดำเนินงานด้านต่างๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระดับใด ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดีขึ้นต่อไป (Gramatikov et al, ๒๐๐๕; The Canadian Bar Association, ๒๐๑๓)

จึงอาจกล่าวได้ว่า ดัชนีการเข้าถึงความยุติธรรมเป็นเครื่องมือในเชิงปริมาณที่ใช้ในการวัดความคิดเห็นของประชาชน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม โดยตั้งอยู่บนแนวคิดด้านนิติธรรม (Rule of Law) ซึ่งมี ๒ ระดับด้วยกัน คือ หลักนิติธรรมเบื้องต้น (Thin Rule of Law) ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการด้านการยุติธรรม และหลักนิติธรรมเชิงขยาย (Thick Rule of Law) ซึ่งขยายขอบเขตของหลักนิติธรรมเบื้องต้นให้ครอบคลุมไปถึงความมีอิสระภาพขององค์กรด้านการยุติธรรม ตลอดจนถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน (Tamanaha, ๒๐๐๓; Rijpkema, ๒๐๑๒)

หน่วยงานที่มีการจัดทำหรือมีการจัดทำคู่มือในการจัดทำดัชนีการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะในปัจจุบัน ได้แก่ World Justice Project (WJP) องค์กรสหประชาชาติ (United Nation) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) นอกจากนี้แล้ว หน่วยงานที่นำเอามิติทางกระบวนการยุติธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างดัชนีการจัดอันดับในด้านต่างๆ ที่สนใจ ได้แก่ Democracy Barometer ซึ่งจัดอันดับความเป็นประชาธิปไตยของประเทศ และ The Global Competitiveness Report จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ World Competitiveness Yearbook ซึ่งเป็นการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในระดับประเทศเองก็มีการศึกษาแนวทางในการจัดทำดัชนีด้านการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เช่น An evidence base for the federal civil justice system ของประเทศออสเตรเลีย Measuring Access to Justice ของประเทศเนเธอร์แลนด์ Crime and Justice Index ของเทศบาลเมืองชิคาโก เป็นต้น

หลักการพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนาดัชนีเพื่อวัดการเข้าถึงความยุติธรรมมีความแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้พัฒนาดัชนี ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีของ World Justice Project หลักการพื้นฐาน ๔ ประการที่ใช้เป็นกรอบในการพัฒนาดัชนี (World Justice Project, ๒๐๑๔) ได้แก่

ก. รัฐบาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตัวแทนของกลุ่มคน ตลอดจนถึงปัจเจกบุคคล ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย

ข. กฎหมายจะต้องมีความชัดเจน มีการเผยแพร่ มีความคงที่ ยุติธรรม ถูกนำมาบังคับใช้อย่างเท่าเทียมกัน กฎหมายต้องปกป้องสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานและความปลอดภัยของประชาชน และทรัพย์สินที่ประชาชนเป็นเจ้าของ

ค. กระบวนการในการออกกฎหมาย บริหารจัดการ และการนำกฎหมายมาบังคับใช้ต้องสามารถเข้าถึงได้ มีความเป็นกลาง และมีประสิทธิภาพ

ง. ความยุติธรรมจะต้องเกิดขึ้นในเวลาที่เหมาะสมโดยหน่วยงานหรือตัวแทนที่มีความสามารถ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ เป็นกลาง ได้รับการสนับสนุนด้านกำลังคนและทรัพยากรอย่างเพียงพอ และสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นตัวแทนที่ดีของสังคมที่หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายนั้นเป็นสมาชิก

สำหรับการจัดทำดัชนีของสหประชาชาติ หลักการที่ใช้มีความแตกต่างจาก World Justice Project โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเป็นหลัก (UN, ๒๐๑๑) โดยมีหลักการ ๔ ข้อ ได้แก่

ก. ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านการยุติธรรมว่ามีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สามารถเข้าถึงได้ และมีการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ต้องการใช้บริการได้ดีเพียงใด

ข. ความเป็นมืออาชีพ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบของหน่วยงาน ตลอดจนถึงการมีมาตรฐานที่ชัดเจนในการทำงาน

ค. การปฏิบัติต่อกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเสี่ยงอย่างเป็นธรรม

ง. ความเพียงพอของกำลังคนและทรัพยากรของหน่วยงานที่จะตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ

เมื่อนำเอาแนวคิดพื้นฐานในการจัดทำดัชนีของทั้ง ๒ หน่วยงานมาเปรียบเทียบกันจะเห็นได้ว่า จุดเด่นของดัชนีของ World Justice Project จะมีความครอบคลุมมิติที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงความยุติธรรมที่กว้างกว่า เพราะในการวัดได้รวมไปถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สำหรับดัชนีของสหประชาชาตินั้น จุดเด่น คือ การวัดผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมได้ลึกกว่า

ตารางที่ ๒.๑ สรุปคุณลักษณะสำคัญของดัชนีและแนวทางการจัดทำดัชนีของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่า แม้ว่าหัวข้อที่ใช้ในการประเมินจะมีความแตกต่างกัน แต่หากพิจารณาถึง

ประเด็นสำคัญที่ใช้ในการประเมินจะต้องครอบคลุมในประเด็นสำคัญที่คล้ายคลึงกัน คือ การบังคับใช้กฎหมาย ความโปร่งใสในการทำงาน การเข้าถึงบริการทางกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยลักษณะข้อมูลที่นำมาใช้ในการทำดัชนีจะประกอบข้อมูลจาก ๓ แหล่งด้วยกัน คือ สถิติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และความคิดเห็นของประชาชน

ตารางที่ ๒.๑ การเปรียบเทียบแนวทางการจัดทำดัชนีการเข้าถึงความยุติธรรม

หัวข้อเปรียบเทียบ	Rule of Law Index ^๙	Rule of Indicators ^๙	Justice Index ^๙
หน่วยงานที่จัดทำ	World Justice Project	สหประชาชาติ (UN)	โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)
ระดับการจัดทำดัชนี	นานาชาติ	ประเทศ/นานาชาติ	ประเทศเวียดนาม
ด้านที่ประเมิน	๖ ด้าน ➢ การควบคุมการใช้อำนาจของรัฐ ➢ การคอร์รัปชัน ➢ ความโปร่งใสของรัฐ ➢ การปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐาน ➢ ความสงบและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ➢ การบังคับใช้กฎหมาย	๓ ด้าน (แบ่งย่อยอีก ๒๒ ด้าน) ➢ ตำรวจ ➢ กระบวนการยุติธรรม ➢ การราชทัณฑ์	๕ ด้าน ➢ การเข้าถึง ➢ ความเท่าเทียมกัน ➢ ความซื่อสัตย์ ➢ ความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพ ➢ การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน
จำนวนตัวชี้วัด	๔๗ ตัว	๑๓๕ ตัว	๖๖ ตัว
วิธีการสุ่มตัวอย่าง	การสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นภูมิ (Multi-Stage Stratified Sampling)	การสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นภูมิ (Multi-Stage Stratified Sampling)	การสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นภูมิ (Multi-Stage Stratified Sampling)

ที่มา ^๙ World Justice Project (๒๐๑๔) ^๙ UN (๒๐๑๑) ^๙ UNDP (๒๐๑๒)

ตารางที่ ๒.๑ (ต่อ) การเปรียบเทียบแนวทางการจัดทำดัชนีการเข้าถึงความยุติธรรม

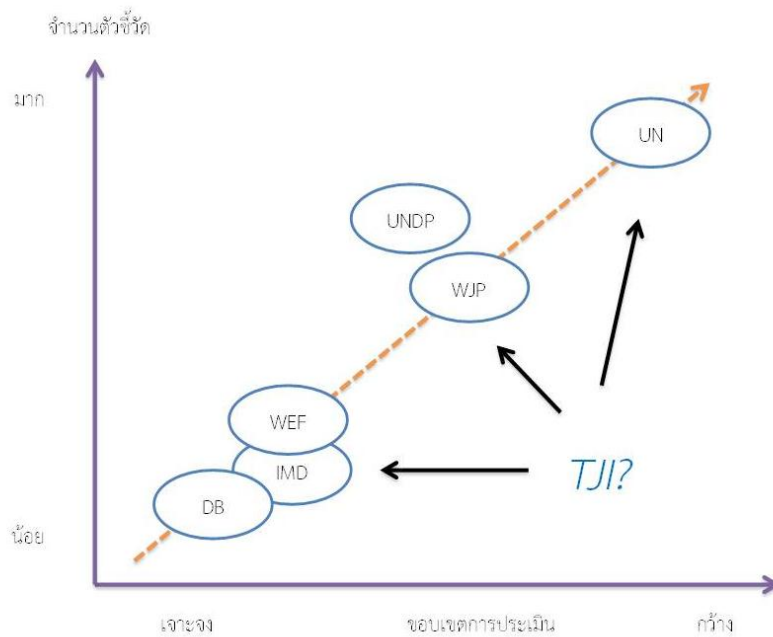
หัวข้อ เปรียบเทียบ	Democracy Barometer ^๑	Global Competitiveness Report ^๒	World Competitiveness Yearbook ^๓
จำนวนตัวอย่างที่ ใช้/แนะนำ	มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ ราย (จาก ๘๘ ประเทศ)	ไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ ครัวเรือน	๕,๐๔๕ ราย
หน่วยงานที่ จัดทำ	Democracy Barometer	World Economic Forum	IMD
ระดับการจัดทำ ดัชนี	นานาชาติ	นานาชาติ	นานาชาติ
ด้านที่ประเมิน	๒ ด้าน ➢ ความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย ➢ คุณภาพของระบบกฎหมาย	๕ ด้าน ➢ กรรมสิทธิ์ ➢ จริยธรรมและการคอร์รัปชัน ➢ การถูกแทรกแซง ➢ ประสิทธิภาพของรัฐ ➢ ความปลอดภัย	๕ ด้าน ➢ การเข้าถึง ➢ ความเท่าเทียมกัน ➢ ความซื่อสัตย์ ➢ ความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพ ➢ การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน
จำนวนตัวชี้วัด	๑๒ ตัว	๑๖ ตัว	๑๐ ตัว
วิธีการสุ่ม ตัวอย่าง	สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ	สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ/ นักธุรกิจ	สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ/ นักธุรกิจ
จำนวนตัวอย่างที่ ใช้/แนะนำ	-	-	-

ที่มา ^๑ Democracy Barometer (๒๐๑๔) ^๒ World Economic Forum (๒๐๑๔) ^๓ IMD (๒๐๑๔)

ตารางที่ ๒.๑ (ต่อ) การเปรียบเทียบแนวทางการจัดทำดัชนีการเข้าถึงความยุติธรรม

หัวข้อเปรียบเทียบ	An evidence base for the federal civil justice system ^๓	Measuring Access to Justice ^๔	๒๐๐๖ Crime and Justice Index ^๕
หน่วยงานที่จัดทำ	Managing Justice	Tilburg Institute	Chicago Metropolis
ระดับการจัดทำดัชนี	ออสเตรเลีย (ยังเป็นข้อเสนอ)	ประเทศ/นานาชาติ (ยังเป็นข้อเสนอ)	ชิคาโก
ด้านที่ประเมิน	๓ ด้าน ➢ เสถียรภาพทางสังคมและการเติบโต ➢ ความสามารถของชุมชนในการรับมือกับปัญหาทางกฎหมาย ➢ การแก้ไขข้อขัดแย้ง ➢ คุณภาพและความเป็นธรรมในการใช้บริการทางกฎหมาย ➢ ความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ➢ คุณภาพชีวิตของผู้รับบริการ	๓ ด้าน ➢ ต้นทุนของกระบวนการยุติธรรม ➢ คุณภาพของกระบวนการยุติธรรม ➢ คุณภาพของผลลัพธ์	๔ ด้าน ➢ แนวโน้มการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ ➢ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ➢ กระบวนการยุติธรรมสำหรับเยาวชน ➢ การกระทำผิดซ้ำ
จำนวนตัวชี้วัด	-	-	-
วิธีการสุ่มตัวอย่าง	-	-	-
จำนวนตัวอย่างที่ใช้/แนะนำ	-	-	-

ที่มา Managing Justice (๒๐๑๑)^๓ Gramatikov *et al*, (๒๐๐๕)^๔ Chicago Metropolis (๒๐๐๖)^๕

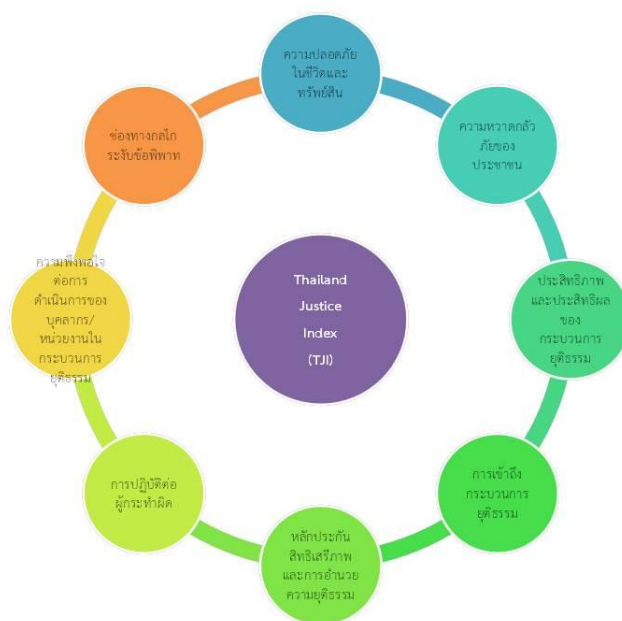
รูปที่ ๒.๒. การเปรียบเทียบลักษณะสำคัญของดัชนีของหน่วยงานต่างๆ

รูปที่ ๒.๒ สรุปลักษณะสำคัญของดัชนีเหล่านี้ คือ ดัชนีที่สร้างขึ้นมา เป็นการสร้างเพื่อใช้วัดในเรื่องที่ผู้จัดทำดัชนีเห็นว่าเป็นประเด็นสำคัญ ยกตัวอย่างเช่น กรณีของ Global Competitiveness Report จะเป็นการวัดมิติทางกฎหมายที่เอื้อต่อความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ และประเทศในภาพรวม ส่วนการวัดของ Democracy Barometer จะวัดมิติที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยของประเทศ การวัดของทั้งสองหน่วยงานนี้จึงเลือกใช้ตัวชี้วัดที่น้อย และมีความเฉพาะเจาะจงไปยังประเด็นที่ต้องการจะประเมิน

อย่างไรก็ตาม ในกรณีของ World Justice Project หรือ สหประชาชาติ ซึ่งมีความสนใจที่จะทำดัชนีเพื่อวัดการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยตรงนั้น ขอบเขตในการประเมินจะครอบคลุมขึ้นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมได้ละเอียดกว่า และมีดัชนีย่อยเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ ในการจัดทำดัชนีการเข้าถึงความยุติธรรมของไทย (Thailand Justice Index หรือ TJI) จึงจำเป็นจะต้องมีการกำหนดกรอบในการวัดให้ชัดเจน เพื่อจะได้ใช้กรอบดังกล่าวไปพัฒนาเป็นกลุ่มดัชนีสำหรับการประเมินที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งในขั้นตอนนี้ ทางสำนักงานกิจการยุติธรรมได้มีการร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเอาไว้แล้ว เนื้อหาในส่วนต่อไป เป็นการเปรียบเทียบร่างกรอบเครื่องมือนี้กับดัชนีอื่นๆ ที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น

๒.๓ การเปรียบเทียบร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมกับกรอบการประเมินของดัชนีที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาในส่วนนี้เป็นการเปรียบเทียบร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่จัดทำโดยสำนักกิจการยุติธรรมและดัชนีที่ทำการประเมินในประเด็นเดียวกันนี้ตามที่ได้อธิบายไว้ในส่วนที่ ๒.๑ โดยรูปที่ ๒.๓ แสดงกรอบเครื่องมือที่สำนักงานกิจการยุติธรรมจัดทำขึ้น ประกอบไปด้วย ๘ ด้าน คือ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความหวาดกลัวภัยของประชาชน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ช่องทางกลไกระงับข้อพิพาท ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

รูปที่ ๒.๓ ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ตารางที่ ๒.๒ เป็นการเปรียบเทียบประกอบไปด้วย ๘ ด้าน กรอบเครื่องมือทั้ง ๘ ด้าน ที่กล่าวมาข้างต้นกับกรอบเครื่องมือของ World Justice Project สหประชาชาติ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ Democracy Barometer World Economic Forum และ IMD โดยการจัดทำ (Mapping) ซึ่งจะเห็นได้ว่า ดัชนีของทางสำนักงานกิจการยุติธรรม สามารถจับคู่ได้กับกรอบ การประเมินของ World Justice Project และสหประชาชาติได้อย่างครบถ้วน สะท้อนให้เห็นว่าประเด็นใน

การประเมินที่คัดเลือกมามีความครอบคลุมในประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ในระดับเดียวกัน แต่หากเทียบกับแนวทางของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ซึ่งจัดทำขึ้นในประเทศเวียดนาม จะพบว่าดัชนีของสำนักงานกิจการยุติธรรมมีความครอบคลุมมากกว่า เพราะทำการประเมินรวมไปถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความหวาดกลัวภัยของประชาชน อย่างไรก็ตาม ประเด็นหนึ่งที่ต้องนำมาพิจารณาก็คือ องค์ประกอบทั้งสองประการนี้ จะสามารถนำมาเข้ากลุ่มรวมกับดัชนีอีก ๖ ด้านที่เหลือได้หรือไม่ หากพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ว่า การประเมินของ World Justice Project และสหประชาชาติได้นำเอาทั้งสองประเด็นนี้มาใช้ในการประเมินร่วมกับด้านที่เหลือด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า ดัชนีทั้ง ๘ ด้านนี้สามารถนำมารวมกันเพื่อสร้างดัชนีในภาพรวมได้ (รายละเอียดของดัชนีของหน่วยงานเหล่านี้ได้สรุปไว้ในภาคผนวกที่ ๑)

ตารางที่ ๒.๒ การเปรียบเทียบองค์ประกอบของร่างดัชนีของสำนักงานกิจการยุติธรรมกับดัชนีอื่นๆ

องค์ประกอบของดัชนี	WJP	UN	UNDP
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	✓	✓	-
ความหวาดกลัวภัยของประชาชน	✓	✓	-
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม	✓	✓	✓
การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	✓	✓	✓
ช่องทางในการระงับข้อพิพาท	✓	✓	✓
ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	✓	✓	✓
การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	✓	✓	✓
หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	✓	✓	✓
องค์ประกอบของดัชนี	DB	WEF	IMD
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน		✓	✓
ความหวาดกลัวภัยของประชาชน			
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม	✓	✓	✓
การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	✓		
ช่องทางในการระงับข้อพิพาท			
ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	✓		
การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	✓		
หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	✓	✓	

อย่างไรก็ตาม หากเทียบกับกรอบของ Democracy Barometer World Economic Forum และ IMD จะพบว่า ดัชนีของทั้ง ๓ หน่วยงานนี้มีกรอบในการประเมินที่แคบกว่ากรอบของสำนักงานกิจการยุติธรรม โดยมีเพียงประเด็นเดียวกันที่ดัชนีทั้ง ๓ ตัวนี้มีความสอดคล้องกับกรอบของสำนักงานกิจการยุติธรรม คือ ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้แล้ว กรอบของ Democracy Barometer และ World Economic Forum ยังมีความสอดคล้องในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

จากผลการจับคู่ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า กรอบการประเมินของสำนักงานกิจการยุติธรรมมีความครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องได้สมบูรณ์เทียบเท่ากับดัชนีและแนวทางการจัดทำดัชนีที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๒.๔ การประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๒.๔.๑ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สำหรับในประเทศพัฒนาแล้วความปลอดภัยเป็นจุดเน้นหนึ่งในการสร้างสภาพความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งนี้ส่วนประกอบสำคัญของแนวคิดความมั่นคงของมนุษย์ที่นำเสนอ คือ การปลอดจากการคุกคามต่อสิทธิ ปลอดจากการคุกคามต่อความสงบสุข และปลอดจากการคุกคามชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน โดยองค์การสหประชาชาติได้ให้คำนิยามของความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ว่าหมายถึง “การดำรงชีวิตโดยปลอดจากความกลัวและความขาดแคลน (Freedom from Fear and Want) โดยมุ่งสร้างโอกาสให้ประชาชนมีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องปกป้อง ดูแล สนับสนุนให้ประชาชนสามารถดำรงความเป็นมนุษย์ของตนได้อย่างมีคุณภาพ” ทั้งนี้การพิจารณาภัยคุกคามต่อความมั่นคงของมนุษย์จะต้องพิจารณาให้ครบถ้วน และหามาตรการการป้องกันแก้ไข ตั้งแต่ระดับบุคคลจนถึงระดับชาติ ภูมิภาค และระดับนานาชาติ โดยที่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้ถูกกำหนดอยู่ในด้านความมั่นคงทางสังคม ซึ่งเป็น ๑ ใน ๕ ด้านของความมั่นคงของมนุษย์

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในขอบเขตของความมั่นคงของมนุษย์ด้านปัจเจกบุคคล เป็นการทำให้ประชาชนสามารถมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปลอดจากอาชญากรรมและความรุนแรงต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้หญิงและเด็กซึ่งอ่อนแอกว่า ทั้งนี้ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินถือเป็นภัยคุกคามในประเทศที่สำคัญต่อความมั่นคงของมนุษย์ เป็นความไม่มั่นคงส่วนบุคคล (Personal insecurity) (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๔๘, น.๑๔) ขณะเดียวกันก็

มีการศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดในการพัฒนาคน สังคมและการพัฒนาประเทศไทยหลายตัว ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) ดัชนีชี้วัดความอยู่ดีมีสุข ๑๐ ประการ และตัวชี้วัดความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งได้มีการกำหนดให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นหนึ่งในตัวชี้วัด แสดงให้เห็นว่าความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ทุกคน และเป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตที่สำคัญ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาประเด็นเรื่อง “ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน” ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการประกันความปลอดภัยซึ่งประชาชนจะต้องได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยจากรัฐอย่างเสมอภาคกัน รวมถึงอาจใช้วิธีการอื่น เช่น การรวมกลุ่มของชาวบ้านเพื่อช่วยกันดูแลความปลอดภัยของกันและกัน โดยมีรัฐเป็นผู้ช่วย สอนวิธีดูแลความปลอดภัยของกันและกัน (อาภาพงศ์ กฤตเวทิน, ๒๕๖๖; คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๕; นิธิ เอียวศรีวงศ์, ๒๕๔๙)

ในงานด้านสวัสดิการสังคม ได้ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยถือเป็นสวัสดิการรูปแบบหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ทั้งนี้ คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ (๒๕๔๕, น.๕) ได้กล่าวว่า การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นบริการที่จำเป็นต้องจัดเพื่อให้ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การสนองตอบต่อความจำเป็นพื้นฐานสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี

อภิชาติ ดิลกโสภณ (๒๕๖๖, น.๖) ได้ให้ความหมายว่า ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หมายถึงการที่ประชาชนมีความปลอดภัยจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ได้แก่ การลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ฆังทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ข่มขืนกระทำชำเรา และทำร้ายร่างกาย ตลอดจนมีความปลอดภัยในการสัญจรไปมาขามวิกาล อาภาพงศ์ กฤตเวทิน (๒๕๖๖, น.๑๑) ให้ความหมายของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หมายถึง การที่ชาวบ้านทุกคนไม่ถูกรบกวนหรือกระทำผู้อื่นในเรื่องของการเอารัดเอาเปรียบ หลอกลวง ลักขโมย ปล้นทรัพย์ ข่มขืน ทำร้ายร่างกาย เป็นต้น อันเป็นสาเหตุทำให้เกิดการสูญเสียทรัพย์สินเงินทอง และความเสื่อมของคุณภาพชีวิตและเสียชีวิตในที่สุด

ดังนั้น ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจะเห็นได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญในสังคมปัจจุบัน และมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบกิจกรรมประจำวันของประชาชนอย่างมาก ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พยายามทุ่มเท และระดมกำลังเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชนโดยกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินกิจการในด้านต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ประชาชน จึงได้กำหนดแผนด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยเน้นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม (สำนักงานแผนงานและงบประมาณ, ๒๕๖๙, หน้า ๑๓)

แต่การปฏิบัติงานเพียงลำพังฝ่ายเดียวไม่สามารถจะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน จึงควรให้ประชาชนมีความเข้าใจและตระหนักว่าภัยจากอาชญากรรมนั้นเป็นภัยของสังคม ทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันช่วยเหลือและรับผิดชอบช่วยกันแก้ไข สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้ให้ความสำคัญกับแผนด้านประชาสัมพันธ์ ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เกิดกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างตำรวจกับประชาชนไปในทางสร้างสรรค์มากขึ้น ประชาชนได้รับรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชนจากภัยอาชญากรรม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (๒๕๔๙) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ด้วยการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา นั้น จะต้องประกอบไปด้วย

ก. การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทุกประเภทโดยให้ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งเป็นกิจกรรมย่อยดังนี้

๑) การแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน จัดตั้งเครือข่ายประชาชนเพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ตำรวจให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยมีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน

๒) รมรงค์ให้ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมเป็นพลังแผ่นดินในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

๓) ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมชุมชนเข้มแข็งเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

ข. พัฒนาระบบการป้องกัน ปราบปรามและควบคุมอาชญากรรม

๑) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยการจัดระบบสายตรวจให้ปฏิบัติงานในเชิงรุกและมีผลในเชิงป้องปราม

๒) มีความพร้อมที่จะไปถึงที่เกิดเหตุได้อย่างรวดเร็ว สามารถระงับเหตุและให้บริการประชาชนได้ทันสถานการณ์

ค. การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทุกประเภทโดยให้ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งเป็นกิจกรรมย่อยดังนี้

๑) จัดระบบฐานข้อมูลชุมชนและข้อมูลท้องถิ่นให้เป็นปัจจุบันไว้ใช้ในการสืบสวนปราบปราม โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้

๒) มีการบูรณาการข่าวอาชญากรรมระหว่างหน่วยงาน

๓) มีความพร้อมที่จะเข้าเผชิญเหตุและแก้ไขสถานการณ์พิเศษได้ทันการณ์

โดยสรุป ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นส่วนหนึ่งของความมั่นคงของมนุษย์ในส่วนบุคคล และเป็นองค์ประกอบของความมั่นคงทางสังคม การจัดการเพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เป็นสวัสดิการสังคมซึ่งเดิมเป็นภารกิจความรับผิดชอบของรัฐคือฝ่ายข้าราชการและฝ่ายการเมืองเป็นหลัก และได้พัฒนารูปแบบ แนวคิด และวิธีการทำงานให้อยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น ในการเสริมสร้างศักยภาพการป้องกันและควบคุมอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประชาชน ชุมชนและอาสาสมัคร การร่วมดูแลเฝ้าระวังปัญหาอาชญากรรม และการป้องกันมิให้มีการก่ออาชญากรรม โดยขจัดปัจจัยเสี่ยงของบุคคล ครัวเรือน ชุมชน และสถานประกอบการ

๒.๔.๒ ความหวาดกลัวภัยของประชาชน

ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมมีการศึกษามาเป็นระยะเวลานานแล้ว การศึกษาความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการที่จะทำให้ชุมชนที่ประชาชนพักอาศัยมีความปลอดภัยและน่าอยู่มากขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน โดยทั่วไปความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมเป็นผลกระทบอย่างหนึ่งของปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม คือ อาชญากรรมทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความกลัวและแสดงพฤติกรรมต่างๆ อันเป็นการตอบสนองต่ออาชญากรรม เช่น การหลีกเลี่ยงบริเวณที่เสี่ยงภัย การไม่ออกนอกบ้านเวลากลางคืน การพกพาอาวุธเพื่อป้องกันตัวเอง หรือพฤติกรรมอื่นๆ

ในการศึกษาครั้งนี้ ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมหมายถึง ความรู้สึกไม่ปลอดภัย ความไม่มั่นคงในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของตนเองหรือบุคคลในครอบครัว นอกจากนี้ยังหมายถึงรวมถึงความกลัวจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมประเภทต่างๆ เช่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ข่มขืน ลักพาตัวเรียกค่าไถ่ และวางเพลิง เป็นต้น ไม่ว่าเหตุการณ์นั้นอาจเกิดขึ้นกับตนเองหรือบุคคลในครอบครัว ไม่ว่าอาชญากรรมนั้นจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกบ้านพัก อาคาร ร้านค้าหรือห้องพัก ทั้งกลางวันและกลางคืน และให้หมายความรวมถึงความรู้สึกเกี่ยวกับการขาดประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับคำนิยามตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

ส่วนใหญ่ในการศึกษาวิจัยความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมจะมีการวัดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมด้วยคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกปลอดภัยในระหว่างที่เดินกลับบ้านพักในตอนกลางคืน และคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกปลอดภัยขณะพักอาศัยอยู่ในบ้าน (Ruggles, ๑๙๘๘) ส่วนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมนั้นมีมากมายหลายอย่างด้วยกัน ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคลเช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การจ้างงาน เป็นต้น ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและสภาพแวดล้อมในชุมชน (Hignite, ๒๐๐๗) ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า เพศหญิงและคนมีอายุจะมีความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมมากกว่าเพศชายและคนอายุน้อย (Liska & Baccaglini, ๑๙๘๐) ผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงจะมีความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ (Dowler, ๒๐๐๓) ประชาชนที่มีครอบครัวแล้วจะมีความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมมากกว่าประชาชนที่ยังไม่มีครอบครัว (Babb, ๑๙๘๒) คนที่มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยในชุมชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานไม่มีประสิทธิภาพจะมีความหวาดกลัวภัยมากกว่าคนที่มองว่าชุมชนที่มีปัญหาเหล่านี้น้อยและเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานดีมีประสิทธิภาพ (Dowler, ๒๐๐๓; Skogan & Maxfield, ๑๙๘๑)

โดยสรุปแล้วการศึกษาความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนมีความสำคัญต่อการวางแผนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างมากเพราะระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมสะท้อนให้เห็นถึงความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชนอันเนื่องมาจากปัญหาอาชญากรรมที่มีอยู่ในชุมชนที่อยู่อาศัย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความขาดประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจและการรักษาความสงบเรียบร้อยบ้านเมืองจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชนโดยรวม ดังนั้น การศึกษาระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนจึงมีความสำคัญต่อการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตำรวจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒.๔.๓ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม

กระบวนการยุติธรรม หมายถึง วิธีการที่รัฐให้ความยุติธรรมแก่พลเมืองผู้มีอรรถคดี โดยผ่านองค์การหรือสถาบันต่างๆ ตั้งแต่เจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ ทนายความ ศาลและราชทัณฑ์ กระบวนการเหล่านี้มีกฎหมายเป็นพื้นฐานได้แก่ รัฐธรรมนูญประมวลกฎหมายอาญาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและพระราชบัญญัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ ได้แก่ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง กระบวนการยุติธรรมทางแรงงาน กระบวนการยุติธรรมในศาลเยาวชน และครอบครัวกลาง และกระบวนการยุติธรรมในศาลภาษีอากร

กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นกระบวนการสำหรับดำเนินคดีอาญา กล่าวคือเมื่อมีการกระทำผิดทางอาญาแล้ว การนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ จะต้องกระทำอย่างไร บทบัญญัติที่กำหนดวิธีดำเนินคดีอาญามีอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ส่วนกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งเป็นกระบวนการสำหรับดำเนินคดีแพ่ง เช่น กรณีผิดสัญญา ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายแพ่ง การที่จะบังคับให้ฝ่ายที่ผิดสัญญาชดเชยค่าเสียหายจะต้องดำเนินการอย่างไร ซึ่งมีบทบัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ประสิทธิผล (effectiveness) หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปตามที่คาดหวัง ไว้ พูด่างๆ ชัดๆ ก็คือ ประสิทธิภาพ พิจารณาจากการนำผลของงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่ได้รับเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย

การพิจารณาประสิทธิภาพนั้นจะกระทำหลังจากพิจารณาประสิทธิผล นั่นคือ ประสิทธิภาพของงานโครงการ หรือกิจกรรมเกิดภายหลังประสิทธิผล ดังนั้นหากงาน โครงการ หรือกิจกรรมไม่มีประสิทธิผลแล้ว ประสิทธิภาพก็คงไม่เกิดการทำงานที่ประสบผลสำเร็จ จะต้องมีทั้งประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยหลักในการบริหาร การสร้างระบบการบริหารที่ผ่านการวางแผน การวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอนนอกจากนี้ยังจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ ในองค์กร แต่สิ่งสำคัญยิ่งคือ ลักษณะภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหารที่พร้อมจะดำเนินกิจกรรมและพร้อมที่จะพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นรวดเร็วและตลอดเวลาในสังคมปัจจุบัน

๒.๔.๔ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ในสังคมเสรีประชาธิปไตยนี้นั้นประชาชนทุกคนมีสิทธิในการได้รับความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice) อย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมของรัฐ (Criminal Justice System) เนื่องจากมีผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย สิทธิเสรีภาพและทรัพย์สินของบุคคลโดยตรงประชาชนในทุกระดับของสังคมจึงควรได้รับการบริการจากหน่วยงานหรือองค์กรทางกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันโดยรัฐมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามกฎหมาย (Legal Right) ของประชาชนให้มีประสิทธิภาพดังคำกล่าวที่ว่า “สิทธิของประชาชนจะปราศจากความหมายหากขาดไว้ซึ่งกลไกในการเข้าถึงความยุติธรรม” (The Public Rights is Meaningless Without Mechanism for Access to Justice)

การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม คือ การได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรม ให้อำศัยกระบวนการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ เสมอภาค รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายไม่สูงเกินไปกว่าที่จะเป็นอุปสรรคต่อการให้ความเป็นธรรม

ประเทศไทยในฐานะภาคีปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) จึงมีหน้าที่หลักในเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในเรื่องสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

ก. มีหน้าที่ต้องเคารพ (Respect) สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยการยืนยันว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะเป็นตำรวจ ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ จะไม่แทรกแซงการใช้สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ข. มีหน้าที่ปกป้อง (Protect) สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยการยืนยันว่าหน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานความ หรือแม้แต่ครอบครัว จะไม่แทรกแซงสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ค. มีหน้าที่ในการจัดให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิได้อย่างเต็มที่ (Fulfill) โดยจัดทำมาตรการต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมสิทธิทางคดีอาญา เช่น จัดอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา หรือจัดสถานที่การสอบสวนหรือพิจารณาคดีที่เหมาะสม

อานนท์ ศรีบุญโรจน์ (ฉบับที่ ๑๓, น. ๑๐๓) กล่าวว่า สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมนับเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนที่ได้รับการรับรองโดยกฎหมาย ในอันที่จะได้รับการคุ้มครอง ให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนอำนวยความสะดวกจากศาลและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมซึ่งสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเช่นว่านี้ได้รับการรับรองจากกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น ข้อ ๑๐ และ ๑๑ แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. ๑๙๔๘ ข้อ ๑๔-๑๖ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ และกฎหมายภายในอย่างรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาความ อันเป็นผลพวงมาจากข้อความคิดที่ว่า “บุคคลทุกคนย่อมเสมอกันต่อหน้ากฎหมาย” (equality of persons before the law)

หลักเกณฑ์พื้นฐานในการเข้าถึงความยุติธรรม

หลักเกณฑ์พื้นฐานในการเข้าถึงความยุติธรรม จะประกอบด้วยแนวทางต่างๆ ๑๐ ประการ คือ

ก. การเข้าถึงความยุติธรรมถือเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ (Constitutional Right) ของพลเมือง หมายความว่า ในรัฐธรรมนูญจะต้องมีบทบัญญัติซึ่งระบุการให้สิทธิและเสรีภาพแก่

ประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรมได้สะดวก รวดเร็ว ง่าย และประหยัด และรัฐมีหน้าที่ต้องจัดการเข้าถึงความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง

ข. การกำหนดนโยบายการเข้าถึงความยุติธรรม จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนไม่ใช่ผลประโยชน์ของผู้ให้บริการ ดังนั้นในการให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงความยุติธรรมนั้น รัฐจำเป็นต้องคำนึงถึงเป้าหมายสุดท้าย คือ ประชาชน เป็นหลักใหญ่และต้องมีขั้นตอนหรือกระบวนการในการตรวจสอบว่าการดำเนินการจะต้องเข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง

ค. จุดมุ่งหมายของการเข้าถึงความยุติธรรมไม่ใช่เพียงเรื่องความยุติธรรมในเชิงวิธีสารบัญญัติ (Procedural Justice) เท่านั้น จะต้องมิเชิงสรวบัญญัติ (Substantive Justice) ด้วย

ง. ความต้องการของประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรมนั้น ต้องการความช่วยเหลือทางกฎหมายทั้งในส่วนของการแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง

จ. ต้องการมีนโยบายที่มีความเป็นไปได้ในด้านวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายรวมทั้งการปฏิรูปกฎหมายเชิงสรวบัญญัติกระบวนการทางศาล การให้การศึกษาทางกฎหมาย การให้ข้อมูลทางกฎหมาย และการให้บริการทางกฎหมาย

ฉ. ให้มีการดำเนินการและบทบัญญัติที่กว้างขวาง หลากหลาย ซึ่งบางนโยบายต้องอาศัยเงินทุน นักกฎหมายหรือบางนโยบายไม่ต้องอาศัยนักกฎหมาย

ช. โครงการและการปฏิรูปต่างๆ จะต้องขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเป็นจริงในด้านระดับของทรัพยากรที่มีอยู่ แต่ไม่ใช่เป็นการจำกัดนโยบาย

ซ. ในด้านคดีแพ่ง การให้ความช่วยเหลือจะต้องกระทำในรูปแบบอื่นๆ มากกว่าการที่จะให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย

ญ. ต้องมีการใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์และเต็มตามศักยภาพมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นรูปของการเปิดเว็บไซต์หรือการให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและร้องเรียนผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ได้เป็นต้น

ณ. สิทธิตามรัฐธรรมนูญในการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จะต้องเป็นหลักเกณฑ์ขั้นพื้นฐานในทางกฎหมายอาญา

- ๑) การกำหนดวิธีการสำหรับคดีโมสาระหรือคดีเรียกร้องเล็กน้อย (Small Claims)
- ๒) การฟ้องคดีโดยองค์กรตัวแทนกลุ่มผู้ถูกระทบสิทธิ
- ๓) การดำเนินคดีแบบกลุ่ม (class action)
- ๔) การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย (Legal aid)

- การให้ความช่วยเหลือทางการเงินในการดำเนินคดี
- การให้คำปรึกษาทางกฎหมาย
- การให้ความช่วยเหลือด้านทนายความ

กล่าวโดยสรุป การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

๒.๔.๕ ช่องทางในการระงับข้อพิพาท

การระงับข้อพิพาทตามปกติ โดยทั่วไป ถ้ามีข้อพิพาทเกี่ยวกับการโต้แย้งสิทธิทางแพ่ง โดยทั่วไปจะใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือถ้ามีข้อพิพาททางอาญาก็จะใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาประกอบการพิจารณา ซึ่งคู่พิพาทจะต้องดำเนินคดีในศาลแพ่ง ศาลอาญาหรือศาลจังหวัด ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมแล้ว แต่หากเป็นข้อพิพาทในด้านการลงทุน คู่พิพาทสามารถจะดำเนินคดีได้ตามกฎหมายพิเศษ รวมทั้งการระงับข้อพิพาททางอื่นนอกจากศาลดังกล่าว เช่นศาลชำนาญพิเศษต่างๆ นอกจากนี้การระงับข้อพิพาทโดย วิธีการเจรจาต่อรอง การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการดำเนินการทางศาลแล้วยังมีการระงับข้อพิพาทโดยวิธีการอนุญาโตตุลาการอีกทางหนึ่งที่คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายสามารถที่จะดำเนินการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นได้ แต่การระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อคู่สัญญามีการตกลงที่จะมอบข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างกันให้บุคคลที่สามหรือที่เรียกว่าอนุญาโตตุลาการเป็นผู้ตัดสินชี้ขาด การระงับข้อพิพาททางการค้าโดยวิธีอนุญาโตตุลาการอาจกระทำได้ตั้งแต่เมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้น โดยคู่กรณียังมีได้ฟ้องคดีต่อศาลหรืออาจกระทำได้แม้ในขณะที่ข้อพิพาทเป็นคดีในศาลแล้ว หรืออาจดำเนินการโดยสถาบันอนุญาโตตุลาการที่คู่พิพาทตกลงกันใช้บริการ ทำให้การอนุญาโตตุลาการสามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภทโดย อาจแบ่งตามขั้นตอนในการระงับข้อพิพาทว่าเป็นคดีอยู่ในศาล หรือแบ่งตามวิธีการระงับข้อพิพาทว่าดำเนินการโดยสถาบันอนุญาโตตุลาการ

การระงับข้อพิพาท หมายถึง การที่คู่พิพาทเลือกที่จะระงับข้อพิพาทโดยไม่นำคดีขึ้นสู่ศาล ในทางสากลเรียกกระบวนการนี้ว่า การระงับข้อพิพาททางเลือก

การระงับข้อพิพาทนอกจากการพิจารณาคดีของศาล (litigation) ซึ่งต้องมีการสืบพยานรับฟังข้อเท็จจริงและปรับใช้ข้อกฎหมายแล้ว ยังมีอีกหลายวิธีที่ทำให้ข้อพิพาทเสร็จไปซึ่งวิธีที่นิยมใช้กันมากมีดังนี้

ก. การเจรจา (negotiation) คู่กรณียินยอมที่จะหันหน้ามาเจรจากันเองโดยไม่มีบุคคลที่ ๓ มาเกี่ยวข้องทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลา แต่หากการเจรจาไม่ลงตัวก็อาจทำให้หาข้อสรุปไม่ได้ ถ้าช้า หากจะตกลงทำการเจรจากันอาจต้องกำหนดเวลาให้แน่นอนว่าจะต้องเจรจากัน

ให้เสร็จสิ้นเมื่อใดข้อดีอีกประการหนึ่งของแนวทางนี้ก็คือ สามารถรักษาความลับระหว่างคู่เจรจาไว้ได้เนื่องจากไม่มีบุคคลที่สามมาเกี่ยวข้อง

ข. การไกล่เกลี่ย (mediation) มีบุคคลที่ ๓ มาเกี่ยวข้องคือ ผู้ไกล่เกลี่ย (mediator)

ค. การประนีประนอมข้อพิพาท (conciliation)

ง. การอนุญาโตตุลาการ (arbitration)

รูปแบบการระงับข้อพิพาทของไทยนั้นยังไม่มี การดำเนินการอย่างชัดเจน เนื่องจากยังอยู่ระหว่างการทดลองนำมาใช้ ยังไม่ได้รับความนิยมและยังไม่มีที่รู้จักมากนัก คู่ความส่วนใหญ่ มักจะต้องการให้คดีเข้าสู่การพิจารณาตัดสินชี้ขาดโดยเร็ว ทำให้มีคดีขึ้นสู่ศาลจำนวนมาก การพิจารณาคดีจึงล่าช้า สถาบันศาลยุติธรรมจึงได้พยายามนำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทมาใช้มากขึ้น โดยอาศัยเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๐ ทวิ และมาตรา ๑๕๓ ซึ่งให้อำนาจศาลพยายามไกล่เกลี่ยให้คู่กรณีประนีประนอมยอมความกัน ทำให้สามารถลดปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลได้พอสมควร นับว่าเป็นการนำวิธีการไกล่เกลี่ยมาใช้อย่างเป็นรูปแบบและมีวิธีการดำเนินการที่ชัดเจนมีแบบแผนเป็นครั้งแรกของประเทศ

รูปแบบและวิธีการระงับข้อพิพาทในประเทศไทยได้นำเอามาตรการไกล่เกลี่ยและประนีประนอมข้อพิพาททั้งทางอาญาและแพ่งมาใช้เพื่อระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในสังคม ชุมชน บุคคล และระหว่างองค์กรต่างๆ มีทั้งที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและสนับสนุนขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมและองค์กรอื่น

๒.๔.๖ ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

เมื่อมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ทำให้ต้องอยู่ร่วมกันในสังคมและในสังคมย่อมมีคนบางส่วน กระทำผิดหรือดื้อรั้นการกระทำซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นความผิด จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายมาใช้บังคับ เพื่อช่วยจัดระเบียบสังคม และควบคุมคนในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ในการที่กฎหมายจะใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและนั่นก็คือหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรมมากที่สุด ซึ่งส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเป็นธรรมได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กระบวนการยุติธรรม หมายความว่า วิธีการหรือมาตรการที่ดำเนินการแก่ผู้ที่ประพฤติฝ่าฝืนกฎหมาย หรือกระทำความผิดกฎหมาย โดยอาศัยองค์กรและบุคลากรที่กฎหมายให้อำนาจไว้

กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เป็นกระบวนการสำหรับดำเนินคดีทางอาญา กล่าวคือเมื่อมีการกระทำความผิดอาญาแล้ว การนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษนั้น จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติที่ได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ก. พนักงานสอบสวนหรือตำรวจ พนักงานสอบสวนหรือตำรวจ เป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพราะเป็นหน่วยงานแรกที่ได้รับผิดชอบต่อกระบวนการยุติธรรมภายหลังจากที่มีการกระทำความผิดหรือมีการร้องทุกข์กล่าวโทษว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ก่อนที่จะผ่านไปยังพนักงานอัยการ และเข้าสู่การพิจารณาของศาลต่อไป

ข. ทนายความ ทนายความจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม เพราะเข้ามาว่าความแก้ต่างให้แก่คู่ความไม่ว่าจะเป็นโจทก์หรือจำเลยก็ตาม ทนายความเป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่ง เพราะถือว่า เป็นผู้รู้กฎหมายที่คอยทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการดำเนินคดีในศาลซึ่งการกระทำของทนายความในศาลมีผลเท่ากับคู่ความทำเอง

ค. พนักงานอัยการ พนักงานอัยการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งดำเนินคดีต่อจากพนักงานสอบสวน เมื่อพนักงานสอบสวนได้สอบสวนคดีเสร็จแล้วก็จะส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลต่อไปพนักงานอัยการเปรียบเสมือนกับทนายของแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีในนามของรัฐ

ง. ศาลยุติธรรม ศาลเป็นผู้ทำหน้าที่พิจารณาชี้ขาดตัดสินคดีพระธรรมนูญศาลยุติธรรม แบ่งศาลออกเป็น ๓ ชั้น ดังนี้

- ๑) ศาลชั้นต้นเป็นศาลที่เริ่มพิจารณาตัดสินคดีในเบื้องต้น
- ๒) ศาลอุทธรณ์ เป็นศาลที่วินิจฉัยชี้ขาดข้อผิดพลาดหรือข้อขาดตกบกพร่องของศาลชั้นต้นเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในกระบวนการพิจารณาตัดสินคดี
- ๓) ศาลฎีกา เป็นศาลสูงสุดของศาลในระบบศาลยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยความบกพร่องหรือความผิดพลาดในการพิจารณาคดีของศาลอุทธรณ์อีกชั้นหนึ่ง

จ. กรมคุมประพฤติ ทำหน้าที่ดำเนินการสืบเสาะและพินิจ ควบคุมและสอดส่องแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำความผิดในชั้นก่อนฟ้อง ชั้นพิจารณาคดีของศาลและภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษาตามที่กฎหมายกำหนด

จ. กรมราชทัณฑ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายราชทัณฑ์ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเกือบทุกขั้นตอน โดยทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ในระหว่างการดำเนินคดีอาญา ไม่ว่าจะเป็นชั้นก่อนศาลพิจารณา ตลอดจนภายหลังการพิจารณา เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของศาล เช่น การควบคุมตัว การปล่อยตัว หรือ แม้แต่คำพิพากษาประหารชีวิตก็ตาม เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาดังกล่าว

ข. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นหน่วยงานของรัฐที่เข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะ ซึ่งทำหน้าที่พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน ผู้เยาว์และครอบครัวที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางเลือกและมาตรการอื่นๆดั่งนั้น บุคลากรที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ได้แก่ ตำรวจ ทนายความ อัยการ ศาล พนักงานคุมประพฤติ พนักงานราชทัณฑ์ และเจ้าหน้าที่ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก

ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หมายถึงทัศนคติทางบวกของบุคคล ที่มีต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เป็นความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก ความสุขของบุคคลอันเกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลเป็นที่พึงพอใจ ทำให้บุคคลเกิดความกระตือรือร้น มีความสุข ความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและมีกำลังใจ มีความผูกพันกับหน่วยงาน มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของงานที่ทำ และสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน ส่งผลต่อความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กรอีกด้วย

๒.๔.๓ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

กระบวนการทัศนในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดตลอดระยะเวลาว่า ๔๐๐ ปีที่ผ่านมาเป็นกระบวนการที่ใช้อยู่ทฤษฎีอาชญาวิทยากระแสหลักในการจัดแบ่งวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือ วิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในระบบเรือนจำ (custodial treatment) กับ วิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำหรือในชุมชน (non-custodial treatment) ในลักษณะ “แบ่งแยกขาว-ดำ” ออกจากกันอย่างชัดเจน แต่ในความเป็นจริงแล้วการจำแนกลักษณะการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดดังกล่าวเป็นเพียงวิธีการจำแนกรูปแบบหนึ่งเท่านั้น และเป็นรูปแบบที่ใช้ “พรมแดนแห่งขลุ่ยกรง” เป็นเครื่องกำหนดความยุติธรรม ความเหมาะสม และความสาสมกับโทษานุโทษที่ผู้คนเหล่านั้นกระทำการล่วงละเมิดกฎเกณฑ์สังคมส่วนรวม

กล่าวอีกนัยหนึ่ง ในปัจจุบันยังมีวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดวิธีอื่นๆ นอกจากการแบ่งแยกกลุ่มผู้กระทำผิดโดยใช้อิสรภาพเป็นเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งเป็นวิธีการที่มีลักษณะ “ไม่แบ่งแยกผู้กระทำผิดออกจากชุมชน” “ไม่กีดกันผู้กระทำผิดออกไปเก็บตัวและขังอย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง” และ “ไม่เลือกใช้ช่องทางที่เล็งเห็นได้ว่าจะสร้างความขัดแย้งแก่กลุ่มมากขึ้น” ซึ่งรู้จักกันในนามของ “กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์” (Restorative Justice) วิธีการดังกล่าวใช้ทฤษฎีอาชญาวิทยา แนวสันติวิธี (peacemaking criminology) และอยู่ภายใต้กระบวนทัศน์การไม่ใช้ความรุนแรง (non-violence paradigm) ที่สังคมโลกพัฒนาขึ้นเพื่อสร้างสมดุลกับความรุนแรงและความขัดแย้งในสังคม

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด มีวิธีปฏิบัติ ๒ อย่าง ดังนี้

ก. วิธีการปฏิบัติต่อ “คน” โดยใช้ “คุก”

วิธีการปฏิบัติต่อ “คน” โดยใช้ “คุก” รู้จักกันในนามที่เป็นทางการว่า วิธีการปฏิบัติต่อ ผู้กระทำผิดในระบบเรือนจำ (custodial treatment) ซึ่งเป็นการลงโทษทางอาญาสถานหนึ่ง ที่นิยมใช้ในกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักทั่วโลกตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ เป็นต้นมา

ในสังคมไทยการลงโทษจำคุกมีระบุไว้ในกฎหมายตราสามดวง โดยใช้คำตามแบบอย่างในสมัยกรุงศรีอยุธยาทั้งหมด คือ คุก ตะราง และเรือนจำ (วิทย์ จาตุปรีสุทธิ์, ๒๕๔๐, ๘๒-๘๖) และแม้ว่าจะมีการปฏิรูปกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมไทยครั้งใหญ่ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ การจัดการคุมขังนักโทษก็ยังคงปรากฏในสังคมขณะนั้นโดยมีการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น และในสมัยรัชกาลที่ ๖ มีการประกาศจัดตั้ง “กรมราชทัณฑ์” ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๘ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยใช้คุกในสังคมไทยปัจจุบันดำเนินการโดยมีพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๕ รวมทั้งกฎ ระเบียบต่างๆรองรับอำนาจหน้าที่ในการคุมขัง “คน” ไว้ใน “คุก” โดยมีการพัฒนาระบบ รูปแบบ วิธีการตามแบบมาตรฐานสากล ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยใช้คุกในสังคมเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยม อย่างสูงจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักแม้ว่าในช่วงเวลา ๒๐ ปีที่แล้วนี้วิธีการคุมประพฤติจะช่วยแบ่งเบาผู้กระทำผิดคดีเล็กน้อยๆ บางส่วนออกไปจากคุกในสัดส่วนที่เท่ากับที่ยังอยู่ในคุกแล้วก็ตาม แต่ภาพของ “คดีล้นศาล คนล้นคุก” ยังเป็น “ความจริง” ที่รอการแก้ไขอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสัดส่วนผู้ต้องขังก่อนพิพากษาและอยู่ระหว่างการ อุทธรณ์ฎีกาที่มีจำนวนมากเกือบจะครึ่งหนึ่งของจำนวนนักโทษทั้งหมด หรือสัดส่วนของคดีเสพและครอบครองยาเสพติดที่ควรเบี่ยงเบนออกไปสู่กระบวนการบำบัดรักษามากกว่าเก็บไว้ในคุกและคดีกักขังแทนค่าปรับที่เพิ่งได้รับการเบี่ยงเบนใช้วิธีการทำงานบริการสังคมแทน ก็ตาม ล้วนแต่เพิ่มความแออัดให้คุกจนทำให้ “อาชญา

กร” กลุ่มที่สมควรอยู่ในคุกอย่างแท้จริงเพื่อประโยชน์สูงสุดของสังคมนั้นไม่ได้ ได้รับความบำบัด เยียวยาและปรับปรุงพฤตินิสัยเท่าที่ควร

ด้วยเหตุนี้ ความนิยมใช้คุกและการไม่มีทางเลือกอื่นที่หลากหลายเพียงพอใน บริการของกระบวนการยุติธรรมไทย เพื่อปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดหลากหลายประเภทจึงเป็นปัจจัยคู่ให้คน เข้าไปอยู่ในคุก เพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นระบบ เช่นเดียวกับที่หลายประเทศประสบปัญหาเช่นเดียวกันนี้

ข. วิธีการปฏิบัติต่อ “คน” โดยไม่ใช่ “คุก”

วิธีการปฏิบัติต่อ “คน” โดยไม่ใช่ “คุก” รู้จักกันในนามที่เป็นทางการว่า วิธีการ ปฏิบัติต่อ ผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้ระบบเรือนจำ (non-custodial treatment) หรือวิธีการปฏิบัติต่อ ผู้กระทำผิดโดยใช้ชุมชน (community-based correction) เป็นวิธีการปฏิบัติต่อ “คน” โดย “ไม่ใช่คุก” เป็นวิธีการที่รัฐเป็น ผู้จัดบริการด้านงานยุติธรรมที่เน้นการให้ความสำคัญในการ ให้บริการแก่ “ผู้กระทำผิด” เป็นสำคัญด้วยการสร้างสมดุลระหว่าง “การลงโทษ – บำบัดฟื้นฟู - สอดส่อง” เพื่อช่วยผู้กระทำผิดให้สามารถพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่าง เหมาะสมต่อไป ดังนั้น การใช้กระบวนการยุติธรรมตามธรรมเนียมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดด้วย วิธีการ แกะไขฟื้นฟูจึงมีพื้นที่ดำเนินการปรากฏอยู่ในอีกเสี้ยวหนึ่งของการจัดการกับ ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมในสังคม

ซึ่งในประเทศไทยมีการใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษจำคุก (Alternatives to Prison: A Thoughtful Approach to Crime and Punishment) ในขั้นตอนต่างๆของการดำเนิน กระบวนการพิจารณาคดีเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้ “ผู้กระทำผิด” ส่วนหนึ่งมีช่องทางเบี่ยงเบนออกไป จากกระบวนการยุติธรรม แต่ทั้งนี้ช่องทางทั้งหมดเป็นช่องทางที่จำเป็นต้องมี “กฎหมาย” รองรับ และเป็นเรื่องเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่จะใช้ดุลพินิจอย่างหนึ่งอย่างใดกับ “ผู้กระทำผิด” ทั้งสิ้น โดย “เหยื่อ” อาจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือเหยื่อจะมีส่วนร่วมหรือไม่ รู้สึกอย่างไร กฎหมายและ กระบวนการจัดการของพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ได้ถูกกำหนดให้ต้องให้ความสนใจหรือเห็นอกเห็นใจ แต่อย่างใด ความสำคัญของวิธีการปฏิบัติต่อคนโดยไม่ใช้คุกจึงยังคงเป็นวิธีการที่เน้นและให้ ความสำคัญกับ “พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ” กับ “ผู้กระทำผิด” เช่นเดียวกับวิธีการปฏิบัติต่อ ผู้กระทำผิดโดยใช้คุก เพียงแต่กระทำกันนอกกำแพงคุกเท่านั้น

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้คุกของไทยมีการใช้มาตรการต่างๆที่กฎหมาย กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับการจัดระบบมาตรการตามขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการ ยุติธรรม ดังนี้ (Chaneles Sol, ๑๕๘๓, p.๘๕ ; จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, ๒๕๔๐, น.๘๕-๘๘)

- ๑) มาตรการหันเหคดีอาชญากรรมไม่ให้ผู้เสียหายออกจากอาชญากรรมอื่นๆ
- ๒) มาตรการในขั้นตอนก่อนการจับกุม
 - การใช้ศูนย์ไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท (mediation/arbitration centers)
 - ศูนย์บำบัดรักษาการติดยาเสพติดและการติดสุรา (drug and alcohol centers)
 - การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้นและสิทธิเสรีภาพของบุคคล (citizens right education)
- ๓) มาตรการในขั้นตอนก่อนดำเนินกระบวนการพิจารณา
 - การไกล่เกลี่ยคดีที่ยอมความกันได้โดยเจ้าพนักงานศาล
 - การเจรจาต่อรองหลังบัลลังก์
 - การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดโดยวิธีการบังคับรักษา
 - การชะลอการฟ้อง
 - มาตรการทางกฎหมาย: คดีอาญาเลิกกันได้
- ๔) มาตรการในขั้นตอนการดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดี
 - การเปิดทำการศาลในวันหยุดและภาคค่ำ
 - การเร่งรัดพิจารณาพิพากษาคดีบางประเภท
- ๕) มาตรการในขั้นตอนภายหลังการพิจารณาพิพากษาคดี (มีโทษจำคุกสถานเบา)
 - การชดเชยค่าเสียหายและการปรับ
 - การคุมประพฤติ
 - การใช้ศูนย์บริการกลางวัน
 - การทำงานบริการสังคมหรือบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์
 - การให้ที่พักอาศัยระหว่างการคุมประพฤติ
 - การใช้อาสาสมัครคุมประพฤติ
- ๖) มาตรการในขั้นตอนภายหลังการพิจารณาพิพากษาคดี (ที่มีโทษจำคุก)
 - การพักการลงโทษ
 - การใช้บ้านกึ่งวิถี
 - การอภัยโทษ
- ๗) มาตรการในขั้นตอนภายหลังโทษจำคุก
 - การให้การสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

ค. วิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยใช้กระบวนการวิธีการเชิงสมานฉันท์

คำว่า “Restorative Justice” หรือ “กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์” เป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในสังคมโลก โดยสหประชาชาติ ได้เสนอให้ใช้คำนี้ในการประชุม UN Expert Meeting on Restorative Justice ที่รัฐบาลแคนาดาจัดขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๔ หมายถึง “การอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่ต้องการทำให้ทุกฝ่ายซึ่งได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมได้กลับคืนสู่สภาพดีเช่นเดิม อันเป็นการสร้าง ‘ความสมานฉันท์ในสังคม’ เป็นเป้าหมายสุดท้าย”

John Braithwaite (๑๙๙๘, p.๓๒๓-๓๔๔) อธิบายว่า การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ หมายถึง การบรรเทาความเสียหายแก่เหยื่ออาชญากรรมให้กลับสู่สภาพดีดังเดิม ทำให้เหยื่อเป็นศูนย์กลางของกระบวนการยุติธรรม ขณะเดียวกันก็บูรณาการผู้กระทำผิดและสังคมเข้าด้วยกัน โดยสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเป็นประการแรก คือ การบรรเทาความเสียหายแก่เหยื่อ ซึ่งหมายถึง การที่เหยื่อได้รับการชดเชยทดแทนมูลค่าของทรัพย์สินที่เสียหายรวมทั้งความเสียหายส่วนบุคคลอื่นๆกลับคืน (ดูตารางที่ ๑) ซึ่งโดยรวมแล้วหมายถึง การเยียวยาสมานฉันท์ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยให้กลับคืนมาอีกครั้ง ได้แก่ความรู้สึกของเหยื่อที่ถูกโจรกรรมบ้านเรือนทรัพย์สินจะต้องทุกข์ทรมานเมื่อความเป็นส่วนตัวถูกล่วงละเมิดและรู้สึกไม่ปลอดภัย และเมื่อครั้งหนึ่งของผู้คนถูกทิ้งให้รู้สึกวุ่นวายขาดอิสรภาพพื้นฐานไป

เมื่อพิจารณาตามหลักการข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าการบรรเทาความเสียหายแก่เหยื่อหมายถึง

- ๑) การบรรเทาความเสียหายแก่ทรัพย์สินที่สูญหายไป
- ๒) การบรรเทาความเสียหายด้วยการเยียวยาอาการบาดเจ็บ
- ๓) การบรรเทาความเสียหายด้วยการทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย
- ๔) การบรรเทาความเสียหายแก่เกียรติยศศักดิ์ศรี
- ๕) การบรรเทาความเสียหายด้วยการทำให้เกิดความรู้สึกมีพลังอำนาจ

กลับคืนมา

- ๖) การบรรเทาความเสียหายด้วยวิธีการแบบประชาธิปไตยที่รอบคอบ (deliberative democracy)

- ๗) การบรรเทาความเสียหายด้วยการทำให้เกิดความรู้สึกว่าได้บรรลุถึงความยุติธรรมแล้ว

- ๘) การบรรเทาความเสียหายด้วยแรงส่งเสริมสนับสนุนจากสังคม

การเปรียบเทียบวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยวิธีการใช้คุก ใช้การแก้ไขฟื้นฟูในชุมชน และใช้วิธีการเชิงสมานฉันท์

การเปรียบเทียบรูปแบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยวิธีการลงโทษโดยใช้คุก
วิธีการ แก้ไขฟื้นฟูโดยไม่ใช้คุกและวิธีการของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ที่มีประเด็นที่
น่าสนใจ สามารถเปรียบเทียบได้ดังภาพต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๑ แสดงการเปรียบเทียบวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยวิธีการใช้คุก ใช้การแก้ไขฟื้นฟู
ในชุมชน และใช้วิธีการเชิงสมานฉันท์ (ประยุกต์จากตารางของ Crowe, ๒๐๐๐, p. ๑๕๖)

เกณฑ์ชี้วัด	วิธีการใช้คุก	การแก้ไขฟื้นฟูในชุมชน	กระบวนการยุติธรรมเชิง สมานฉันท์
จุดเน้นสำคัญเบื้องต้น	การกระทำของผู้กระทำผิด	ระดับความเสี่ยงของ สังคมต่อการกระทำผิด	เหยื่อและชุมชน
เป้าหมาย	ทำให้ชุมชนปลอดภัยด้วยการ ปรับปรุงคุณภาพของชีวิต ประชากรทั้งหมดโดยการ ยับยั้งอาชญากรรมแก่คน ทดแทน แก้ไขฟื้นฟูและทำ ให้ผู้กระทำผิดไว้ ความสามารถที่จะกระทำผิด	ทำให้ชุมชนปลอดภัย ด้วยการปรับปรุงคุณภาพ ของชีวิตประชากร ทั้งหมดโดยการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิด และลด ความเสี่ยงในการกระทำ ผิดซ้ำ	ทำให้ชุมชนปลอดภัยด้วย การปรับปรุงคุณภาพของ ชีวิตประชากรทั้งหมด โดยการที่เหยื่อและ ชุมชนได้รับการเยียวยา ชดเชย และบูรณาการ อันตรายที่เกิดจาก อาชญากรรม
บทบาทของรัฐ	ยื่นมือเข้ามาเกี่ยวข้องสูง	มีบทบาทกลางๆ	มีบทบาทอยู่ในวงจำกัด
หลักการสำคัญ	การควบคุมและการโคตรเดี่ยว ผู้กระทำผิดจากชุมชน	รับรู้และการเข้าไป แทรกแซงพฤติกรรม	ใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล
การมีส่วนร่วมของ ชุมชน	ผู้กระทำผิดและหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรมและบาง คนที่เกี่ยวข้องส่วนตัว	ผู้กระทำผิดเป็นเบื้องต้น หน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม และองค์กรในชุมชนที่ ได้รับการคัดเลือก	เหยื่อ-ผู้กระทำผิด- สมาชิกชุมชน-องค์กรใน ชุมชน
การไหลเวียนของ ทรัพยากร	จากเหยื่อและชุมชนสู่การ จัดบริการของกระบวนการ ยุติธรรม	จากผู้กระทำผิด เหยื่อ และชุมชนสู่โปรแกรม การแก้ไขฟื้นฟู	จากผู้กระทำผิดสู่เหยื่อ และชุมชน

กล่าวโดยสรุป การใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดเป็น เสมือนการปรับเปลี่ยนฐานคติของระบบงานยุติธรรมให้มีรูปลักษณะใหม่ที่แตกต่างไปจากฐานคติเดิมซึ่งเน้นการลงโทษเป็นอันดับแรก มีการใช้เรื่องของการแก้ฟื้นฟูในชุมชนเป็นอันดับรองลงมา และบางสังคมมีการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นมาตรการเสริมตามลำดับโดยฐานคติของกระบวนการยุติธรรมในมิติใหม่จะมีรูปลักษณะที่เน้นการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนเป็นหลัก ใช้เรื่องของการเยียวยาเหยื่อ-การแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนและการเสริมพลังแก่ ชุมชนเป็นลำดับรองลงมา โดยใช้วิธีการจำคุกหรือการทำให้ผู้กระทำความผิดไร้ซึ่งความสามารถที่จะกระทำความผิด เป็นลำดับสุดท้าย

๒.๔.๘ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. ๒๕๕๐) ได้มีการนำหลักการเกี่ยวกับหลักประกันสิทธิและเสรีภาพมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหลายประการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องใหม่และเพิ่งมีการบัญญัติไว้ครั้งแรก โดยได้รับอิทธิพลมาจากรัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมนี ซึ่งหลักประกันสิทธิและเสรีภาพตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๕๐) นี้ล้วนแต่เป็นหลักประกันที่มุ่งหมายให้สิทธิและเสรีภาพเกิดผลที่แท้จริงใน ทางปฏิบัติ ซึ่งอาจแยกได้เป็น ๒ ส่วน คือ บทบัญญัติเกี่ยวกับหลักประกันในการใช้สิทธิและเสรีภาพจากรัฐธรรมนูญทั่วไป และบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักประกันในการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเฉพาะเรื่อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทบัญญัติเกี่ยวกับหลักประกันในการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญทั่วไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. ๒๕๕๐) ได้บัญญัติเกี่ยวกับหลักประกันในการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญทั่วไปไว้ในมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ว่า“มาตรา ๒๖ การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

“มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้งโดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมายการใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง”

บทบัญญัติทั้งสองมาตรานี้ได้กำหนดขึ้นเพื่อผูกพันองค์กรของรัฐทุกองค์กร ทั้งรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ ว่าจะต้องตระหนักและเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ทั้งในหมวด ๓ และหมวดอื่นๆ เป็นเหตุผลประกอบในการใช้อำนาจกระทำใด ๆ ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการตรากฎหมาย

การบังคับใช้กฎหมาย และการตีความกฎหมาย ทั้งนี้ นอกจากสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ชัดแจ้งแล้วยังให้หมายรวมถึงสิทธิและเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งการที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้เช่นนี้ก็เป็นการแสดงให้เห็นว่า สิทธิและเสรีภาพมิได้จำกัดเฉพาะที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่จะพัฒนาต่อไปตามความเปลี่ยนแปลงในสังคม

บทบัญญัติเกี่ยวกับหลักประกันในการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเฉพาะเรื่อง หลักประกันในการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เฉพาะเรื่องไว้ในบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการรับรองสิทธิและเสรีภาพในแต่ละ เรื่องอีกด้วย ได้แก่

- ๑) ความเสมอภาคในทางกฎหมาย
- ๒) การรับโทษทางอาญา
- ๓) การเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา
- ๔) สิทธิในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และความเป็นอยู่ส่วนตัว
- ๕) เสรีภาพในการนับถือศาสนา
- ๖) เสรีภาพในการเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- ๗) เสรีภาพในการตั้งพรรคการเมือง
- ๘) สิทธิของเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว
- ๙) สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย
- ๑๐) เสรีภาพในเคหสถาน
- ๑๑) เสรีภาพในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร
- ๑๒) เสรีภาพในการสื่อสาร
- ๑๓) เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการคุ้มครองสื่อมวลชน
- ๑๔) การใช้ทรัพยากรสื่อสารของชาติ
- ๑๕) เสรีภาพในการเสนอข่าวและความคิดเห็น
- ๑๖) การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
- ๑๗) สิทธิในการรับบริการสาธารณสุขจากรัฐ
- ๑๘) สิทธิของบุคคลผู้มีอายุเกิน ๖๐ ปีบริบูรณ์
- ๑๙) สิทธิของผู้พิการและทุพพลภาพ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป หลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญถือเป็นหลักที่รับรองว่าสิทธิเสรีภาพของประชาชนจะต้องได้รับการคุ้มครอง ซึ่งประกอบด้วยหลัก ๕ ประการ คือ หลักการจำกัดสิทธิ เสรีภาพจะต้องมีผลเป็นการทั่วไป หลักการจำกัดสิทธิเสรีภาพจะต้องมีความ

ชัดเจนแน่นอน กระทำเท่าที่จำเป็น ไม่มีผลย้อนหลังและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิเสรีภาพดังกล่าวไม่ได้ หลักประกันดังกล่าวจะเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมได้ต่อเมื่อองค์กรซึ่งทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบองค์กรซึ่งใช้อำนาจรัฐต่างๆ สามารถควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐดังกล่าวได้อย่างเต็มที่ และองค์กรผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบจะต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและสามารถอธิบายได้ว่าการใช้อำนาจรัฐเช่นว่านั้นเป็นการละเมิดต่อหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้หรือไม่อย่างไร ซึ่งองค์กรที่ทำหน้าที่ดังกล่าวในแต่ละประเทศก็มีรูปแบบองค์กรที่แตกต่างกันออกไป

วิทิต เจียรนัย (๒๕๓๔, หน้า ๔) กล่าวว่า การอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน คือ การช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับความเป็นธรรมภายในกรอบแห่งกฎหมาย โดยการปฏิบัติในลักษณะที่ได้รับความเสมอภาคทั้งฝ่ายผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหา การอำนวยความสะดวกจะเป็นปัจจัยหนึ่งในการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อย ทั้งนี้เพราะสามารถลดข้อขัดแย้งระหว่างราษฎรด้วยกัน ลดภาพพจน์ที่ไม่ดีซึ่งประชาชนอาจจะมีต่อราชการ รวมทั้งเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายให้กับประชาชน

สมชาย บำรุงทรัพย์ (๒๕๔๓, หน้า ๕) กล่าวว่า การอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน คือ การช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับความเป็นธรรมภายในกรอบแห่งกฎหมาย โดยการปฏิบัติในลักษณะที่ได้รับความเสมอภาคทั้งฝ่ายผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหา

กระทรวงยุติธรรมเองภายหลังจากการปฏิรูประบบราชการเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๕ ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและภารกิจอย่างมากมาย เพื่อยกระดับการดำเนินงานของฝ่ายบริหารในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ประกอบกับการที่กระทรวงยุติธรรมและศาลยุติธรรมได้ถูกแยกออกจากกันเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงจัดตั้งกระทรวง ยุติธรรมเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๔๓๔ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ต้องการให้มีการแบ่งแยกอำนาจกันให้ชัดเจนระหว่างอำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ

ดังนั้นบทบาท อำนาจ หน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมที่มีต่อประชาชนนั้นก็มีการปรับเปลี่ยนไปตามโครงสร้างและภารกิจดังกล่าว เมื่อตัดอำนาจทางด้านการพิจารณาอรรถคดีออกไป กระทรวงยุติธรรมจึงมีภารกิจหลักที่สำคัญในด้านการอำนวยความสะดวกเบื้องต้นก่อนการพิจารณาสั่งฟ้องคดีของสำนักงานอัยการสูงสุด ภารกิจในด้านการดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาและคำสั่งศาล ทั้งทางคดีแพ่งและคดีอาญา ตลอดจนรวมถึงงานด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด งานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ งานด้านนิติวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ทั้งนี้สามารถสรุปบทบาทหน้าที่ของกระทรวง

ยุติธรรมในการอำนวยความสะดวก ยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้ โดยปรากฏในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมไว้ให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม เสริมสร้างและอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสังคม และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงยุติธรรม

จากมาตรา ๓๒ ข้างต้น กระทรวงยุติธรรมจึงมีบทบาท หน้าที่ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนดังนี้

๑) การกิจด้านการบริหารและประสานงานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในการร่วมมือและประสานงานในด้านงานยุติธรรม เช่น สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น และรวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของต่างประเทศด้วย

๒) การกิจเกี่ยวกับการพัฒนา นโยบาย พัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยการศึกษาวิจัย ประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน เช่น ร่าง พ.ร.บ. จราจรทางบก (ฉบับที่..) พ.ศ. (กำหนดให้เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้ผู้จับผิดขณะเมาสุราทดสอบ) ร่าง พ.ร.บ. โกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน พ.ศ. การจัดตั้งสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้น

๓) การกิจด้านการเป็นหน่วยงานกลางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ทั้งในด้านการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ การอำนวยความสะดวกบังคับใช้กฎหมาย การประสานความร่วมมือกับ ต่างประเทศ เป็นต้น เช่น การดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายใต้กลไกขับเคลื่อนของ ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การสกัดการค้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ฯลฯ

๔) การกิจด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ การสร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนของสังคมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ รวมถึงการพัฒนาบุคลากร การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อสร้าง ธรรมเนียมปฏิบัติให้เกิดขึ้นในหน่วยงานภาครัฐ โดยการประสานความร่วมมือกับ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

๕) การกิจด้านการคุมความประพฤติผู้กระทำผิดทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ โดยการสืบเสาะประวัติเพื่อประกอบการพิจารณาคดี การสอดส่อง ติดตาม แก้ไขพฤติกรรมและฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด และสนับสนุนให้ชุมชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมใน

การป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และผู้ที่อยู่ในกระบวนการคุมประพฤติ ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความสงบสุขในสังคม เช่น การจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด การสงเคราะห์ผู้กระทำผิด การจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคม การจัดให้ผู้ต้องโทษทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับงานอาสาสมัครคุมประพฤติ เป็นต้น

๖) การกิจด้านการควบคุมผู้ต้องขัง การบำบัดฟื้นฟูและแก้ไขพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาพฤติกรรมนิสัยผู้ต้องขังโดยการจัดการศึกษาและพัฒนาจิตใจ การจัดการฝึกอาชีพ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย การบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเรือนจำ การประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ เป็นต้น

๗) การกิจด้านการพิทักษ์ผู้เยาว์และเด็กด้อยสังคม โดยการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน ผู้เยาว์และครอบครัวที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางเลือก การดำเนินงานด้านคดีเด็ก การป้องกัน บำบัด แก้ไข ฟื้นฟู พัฒนา สงเคราะห์ และติดตามประเมินผลตลอดจนการประสานความร่วมมือ สร้างเครือข่ายกับชุมชน องค์กรอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรมและป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เช่น การสืบเสาะและพินิจเด็กและเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดรวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำความผิดเพื่อรายงานต่อศาล การควบคุม บำบัด ฟื้นฟูและพัฒนาเด็กและเยาวชน กำกับการปกครองผู้เยาว์ตามคำสั่งศาลจนกว่าจะบรรลุนิติภาวะ เป็นต้น

๘) การกิจด้านการป้องกันปราบปราม และควบคุมคดีพิเศษที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความปลอดภัย โดยดำเนินการเฝ้าระวัง สืบสวนสอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริง และดำเนินคดี เพื่อปกป้องและรักษารายได้ของรัฐ ปราบปรามขบวนการทุจริต และสร้างผลกระทบให้กับองค์กรเอกชนข้ามชาติ รวมถึงความผิดทางอาญาอื่นที่มีความซับซ้อน ความผิดข้ามชาติที่เป็นองค์กรอาชญากรรม มีผู้มีอิทธิพลที่สำคัญเป็นตัวการ หรือคดีอาญาที่อาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบเศรษฐกิจ การคลังของประเทศที่คณะกรรมการคดีพิเศษอนุมัติ

๙) การกิจด้านการตรวจพิสูจน์หลักฐานด้านนิติวิทยาศาสตร์และทางการแพทย์ประกอบการดำเนินคดี โดยกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน รวมถึงจรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงาน การบริการและประสานการให้บริการทางนิติวิทยาศาสตร์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เช่น การชันสูตรพลิกศพและตรวจสถานที่เกิดเหตุในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครนายก และพระนครศรีอยุธยา การติดตามคนหาย พิสูจน์ศพนิรนาม การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การดำเนินงาน

ด้านนิติวิทยาศาสตร์ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ การพัฒนาระบบบริหารคุณภาพ ISO ๕๐๐๑ : ๒๐๐๐ และพัฒนาประสิทธิภาพห้องปฏิบัติการเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล ISO/IEC ๑๗๐๒๕

๑๐) การกิจด้านการบังคับคดีแพ่งตามคำสั่งศาล ล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ การชำระบัญชีและการวางทรัพย์ การประเมินราคาทรัพย์ การดำเนินการตรวจสอบสิทธิทางบัญชีของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อรับส่วนแบ่งจากคดี ตรวจสอบค่าใช้จ่าย และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการบังคับคดี และการเผยแพร่ความรู้ด้านการบังคับคดีและการวางทรัพย์ให้แก่ประชาชน

๑๑) การกิจด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนที่พึงได้รับตามกฎหมาย โดยการ จัดวางระบบและส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตลอดจนการดำเนินการให้พยาน ผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญาได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือ เยียวยาในเบื้องต้น จัดระบบบริหารจัดการด้านคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนากลไกการระงับข้อพิพาทในสังคม ประสานงานด้านคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพกับภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ การดำเนินการคุ้มครองพยานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา การช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย เป็นต้น

๑๒) การกิจด้านงานยุติธรรมชุมชน เป็นภารกิจด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานยุติธรรม โดยกระทรวงยุติธรรมส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนได้รวมตัวกันเป็นเครือข่ายยุติธรรมชุมชน เช่น งานไกล่เกลี่ยข้อพิพาท งานอาสาสมัครคุมประพฤติ งานแจ้งข่าว เบาะแสต่าง ๆ เป็นต้น

๑๓) การกิจด้านศูนย์บริการร่วม เป็นศูนย์กลางของการให้บริการประชาชนในขอบข่ายภารกิจของกระทรวงยุติธรรมทั้งในส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในกระทรวง และส่วนภูมิภาคที่ตั้งในสำนักงานยุติธรรมจังหวัด

๑๔) การกิจเสริมสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทย ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสริมสร้างความสมานฉันท์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ กระทรวง ยุติธรรมทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในการเผยแพร่งานด้านความสมานฉันท์ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี การรณรงค์สังคมสันติวัฒนธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาของชาติ

จากภารกิจ บทบาทและหน้าที่ดังกล่าวนับเป็นงานอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนในขอบข่ายของงานที่กว้างขวาง ต้องมีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการมุ่งมั่นทุ่มเทของผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

บทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษา

๓.๑ ภาพรวมของแนวทางการทำงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินการเข้าถึงความยุติธรรม คณะผู้วิจัยพบว่าความสำเร็จของโครงการนี้ ขึ้นอยู่กับแนวทางการออกแบบการวิจัยให้สามารถจับดัชนีการเข้าถึงความยุติธรรมได้ เพราะการทำดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีแนวทางในการวัดที่คล้ายกัน (Schraad-Tischler and Kroll, ๒๐๑๑; UNDP, ๒๐๑๒) ซึ่งพบว่า (ดูตารางที่ ๒.๑ ในบทที่ ๒ ประกอบ) มีความหลากหลายในการกำหนดด้านที่ประเมิน จำนวนตัวชี้วัดที่ใช้ จำนวนตัวอย่าง สำหรับสิ่งที่มีความเหมือนกัน คือ การใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นภูมิ (Multi-Stage Stratified Sampling) โดยงานทั้ง ๓ เรื่องที่ศึกษาให้คำแนะนำเหมือนกันว่า ควรแยกการสุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไปกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบยุติธรรมออกจากกัน

ตามข้อเสนอของ UN (๒๐๑๑) ระบุว่า หากต้องการให้ได้ผลการทำดัชนีในภาพรวมที่มีความน่าเชื่อถือ จะต้องใช้ตัวอย่างไม่น้อยกว่า ๒,๐๐๐ ราย คณะผู้ศึกษาจึงกำหนดแนวทางในการสุ่มตัวอย่างว่าจำนวนตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนที่จะจัดเก็บในโครงการนี้ ต้องมีไม่ต่ำกว่า ๒,๐๐๐ ราย อย่างไรก็ตาม World Justice Project (๒๐๑๔) UN (๒๐๑๑) และ UNDP (๒๐๑๒) ให้ข้อเสนอแนะที่ตรงกันว่า ความน่าเชื่อถือของดัชนีขึ้นอยู่กับการใช้ตัวจำแนกชั้นในการสุ่มที่เหมาะสมกับลักษณะของประเทศนั้น ยกตัวอย่างเช่น การศึกษาในเวียดนามของ UNDP (๒๐๑๒) ใช้การสุ่มระดับจังหวัดจำแนกตามระดับดัชนีการพัฒนามนุษย์ แต่ข้อเสนอแนะในการทำงานของ UN (๒๐๑๑) ระบุว่า ควรสุ่มโดยใช้ระดับการพัฒนาและภูมิภาคเป็นเกณฑ์ขั้นต้นในการแบ่งชั้น ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า สำหรับประเทศไทยซึ่งมีข้อมูลดัชนีการพัฒนามนุษย์รายจังหวัด มีข้อมูลระดับการพัฒนา (รายได้ต่อหัว จำนวนแรงงาน ระดับการศึกษา เป็นต้น) และมีข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์ครบถ้วน จึงควรใช้ปัจจัยเหล่านี้มาพิจารณาร่วมกันเพื่อจัดชั้นการสุ่ม อย่างไรก็ตาม โดยเบื้องต้นแล้ว การสุ่มชั้นแรกควรแบ่งตามภูมิภาค ส่วนการสุ่มใน ชั้นถัดไปนั้น ต้องมีการศึกษาเชิงลึกจากงานวิจัย รวมถึงการปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อออกแบบแนวทางโดยละเอียดต่อไป

หากใช้ภาคเป็นเกณฑ์ในแบ่งชั้นแรก โดยแบ่งเป็น ๑๐ ภาค ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๓.๑ จำนวนตัวอย่างที่ใช้สามารถคำนวณได้จากสูตร

$$n = \frac{Nx}{((N-1)E^2 + x)}$$

โดยที่ n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

X = ค่ากำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ ๙๕% และ

E = ระดับความผิดพลาดที่ ๕%

ตามสูตรนี้ ถ้าประชากรมีจำนวนตั้งแต่ ๑,๒๐๐,๐๐๐ หน่วยขึ้นไป จำนวนตัวอย่างที่จัดเก็บจะมีค่าคงที่เท่ากับ ๓๗๕ ตัวอย่าง ข้อมูลจำนวนประชากรของประเทศไทยในแต่ละภาคมีจำนวนมากกว่า ๑,๒๐๐,๐๐๐ คน ด้วยเหตุนี้ จำนวนตัวอย่างสำหรับการสุ่มเพื่อการจัดทำดัชนีจะเท่ากับ ๓,๗๕๐ ราย อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานจริง เมื่อกำหนดคุณลักษณะที่จะใช้ในการสุ่มในขั้นต่อมาได้ สัดส่วนของตัวอย่างที่จัดเก็บในแต่ละภาคอาจจะแตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนตัวอย่างภาคประชาชน จำแนกเป็นรายภาค

ภาค	จำนวนตัวอย่าง (ราย)
กรุงเทพและปริมณฑล	๓๗๕
กลาง	๓๗๕
ตะวันออก	๓๗๕
ตะวันตก	๓๗๕
เหนือตอนบน	๓๗๕
เหนือตอนล่าง	๓๗๕
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	๓๗๕
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	๓๗๕
ใต้ตอนบน	๓๗๕
ใต้ตอนล่าง	๓๗๕
รวม	๓,๗๕๐

๓.๒ แนวทางการสุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

กำหนดพื้นที่กลุ่มตัวอย่างสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม จะเป็นพื้นที่เช่นเดียวกับที่จัดเก็บข้อมูลจากประชาชน โดยการส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ซึ่งในภาพรวมจะเก็บข้อมูลจากตัวอย่างทั้งสิ้น ๓๗๕ ตัวอย่าง ตามสูตรการ

คำนวณตัวอย่างข้างต้น โดยจะกระจายสัดส่วนตามสัดส่วนเจ้าหน้าที่ในแต่ละภูมิภาค ซึ่งจะกำหนดได้หลังจากได้พัฒนาแนวทางการการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นภูมิเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ตารางที่ ๓.๒ จำนวนตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม จำแนกเป็นรายภาค

ภาค	จำนวนตัวอย่าง (ราย)
เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (กำหนดสัดส่วนเป็นรายภาคในภายหลัง)	๓๗๕
เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก	
กรุงเทพและปริมณฑล	๒๐
กลาง	๒๐
ตะวันออก	๒๐
ตะวันตก	๒๐
เหนือตอนบน	๒๐
เหนือตอนล่าง	๒๐
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	๒๐
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	๒๐
ใต้ตอนบน	๒๐
ใต้ตอนล่าง	๒๐
รวม	๕๘๕

นอกจากนี้แล้ว จะมีการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารหน่วยงาน ได้แก่ ทนายความ ผู้พิพากษา อัยการ สถานีตำรวจ กรมราชทัณฑ์ จำนวนไม่น้อยกว่าภาคละ ๒๐ ราย เพื่อสอบถามแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินงานในปัจจุบัน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนถึงการรับฟังข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้เกิดการเข้าถึงความยุติธรรมได้มากขึ้น รายละเอียดตามตารางที่ ๓.๒

๓.๓ การพัฒนาแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูล

รูปที่ ๓.๑ เป็นการสรุปแนวทางการพัฒนาแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูล โดยจะเริ่มจากการศึกษางานวิจัย รายงานการสำรวจ และข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรม เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นในแบบสอบถามควบคู่ไปกับร่างกรอบเครื่องมือที่ทางสำนักงานกิจการยุติธรรมได้

จัดเตรียมไว้ ซึ่งมีอยู่ ๘ ด้านด้วยกัน คือ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความหวาดกลัวภัยของประชาชน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ช่องทางกลไกระงับข้อพิพาท ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความยุติธรรม

จากนั้นจะนำแบบสอบถามไปนำเสนอแก่ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็น แล้วนำเอาความคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำไปทดลองเก็บข้อมูลจริงเพื่อประเมินความเหมาะสมของแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง ก่อนจะนำผลที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จัดเก็บข้อมูลจริงต่อไป

รูปที่ ๓.๓ แนวทางการพัฒนาแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูล

๓.๔ การวิเคราะห์ผลข้อมูล

แนวทางในการวิเคราะห์ผลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมจะทำตามข้อเสนอแนะของ UN (๒๐๑๑) และ UNDP (๒๐๑๒) ที่ระบุให้เริ่มต้นการวิเคราะห์ด้วยการหาแนวทางกว้าง ๆ (ถ้ามี) จากนั้นให้วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนจะนำเอาผลที่ได้มาสร้างเป็นดัชนีประสม (Composite Index) ในแต่ละด้าน โดยใช้สูตร

$$I_i = \sum_{j=1}^n w_j * h_j$$

โดยที่ I_i = ค่าดัชนีประสมในด้านที่ i

w_j = น้ำหนักที่ให้กับดัชนีด้านที่ j และ

h_j = ค่าเฉลี่ยดัชนีย่อยตัวที่ j

ส่วนการวิเคราะห์ในเชิงลึกจะเป็นการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยสหสัมพันธ์ (Regression Analysis) การวิเคราะห์เชิงสถิติหลายตัวแปร (Multivariate Analysis) ในประเด็นที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ภาพเชิงลึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมกับตัวแปรอื่นๆ เช่น ลักษณะของพื้นที่ ฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจ เป็นต้น โดยตัวอย่างงานวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมที่ใช้การวิเคราะห์ในลักษณะนี้ได้แก่ มณฑล เยี่ยมไพศาล และมานัส ศรีวนิช (๒๕๕๓) และ ปราโมทย์ ครอบบุรุษ และคณะ (๒๕๕๖) เป็นต้น โดยประเด็นที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ นอกจากจะได้มาจากการศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบันแล้ว ยังจะได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมว่าต้องการทราบประเด็นใดที่การศึกษาครั้งนี้จะช่วยสนับสนุนข้อมูลให้ได้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมให้มากขึ้นต่อไป พร้อมทั้งเผยแพร่ในรูปแบบของบทความวิชาการ เอกสารฉบับเต็ม เอกสารสรุป Infographics ผ่านทางเว็บไซต์และสื่อออนไลน์ต่างๆ รวมถึงการจัดแถลงข่าวผลการศึกษาให้กับสื่อมวลชนและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าฟัง

๓.๕ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างดัชนี

การสร้างดัชนีสำหรับการศึกษานี้ ได้ยึดแนวทางของ OECD (๒๐๐๘) และ Ebert and Welsh (๒๐๐๔) ที่เสนอว่า การสร้างดัชนีนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของดัชนีแต่ละว่ามีความหมายอย่างไร การจะนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันแล้วคำนวณค่าดัชนีในภาพรวมไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ (Adding up apples and oranges) โดยเฉพาะกรณีที่ดัชนีรวมเกิดการผลรวมของดัชนีย่อยซึ่งมีที่มาต่างกัน ด้วยเหตุนี้ OECD (๒๐๐๘) และ Ebert and Welsh (๒๐๐๔) จึงเสนอว่า การจัดทำดัชนีควรประกอบไปด้วย ๒ ขั้นตอนที่สำคัญ ขั้นที่ ๑ คือ การจัดกลุ่มของข้อมูลด้วยเครื่องมือทางสถิติที่เหมาะสม (Data grouping and dimension reduction) ขั้นที่ ๒ คือ คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง (Normalization) ซึ่งรายงานหลายฉบับได้ยึดตามสองขั้นตอนนี้ เช่น Human Development Report PISA และ World Competitiveness Report เป็นต้น

ในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้แนวทางตามที่ OECD (๒๐๐๘) และ Ebert and Welsh (๒๐๐๔) โดยแบ่งเป็น ๒ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๕.๑ ขั้นที่ ๑ การจัดกลุ่มข้อมูล

จัดกลุ่มของข้อมูลโดยใช้วิธีการ Principal Component Analysis (PCA) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการกำหนดน้ำหนักให้กับตัวแปรแต่ละตัวที่ใช้ในการสร้างดัชนีย่อย และปรับโครงสร้างข้อมูลให้ปลอดจากหน่วยนับ (Unit Free) โดยจุดเด่นของวิธีการนี้ คือ สามารถลดมิติของข้อมูลให้น้อยลง โดยจัดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาให้เป็นกลุ่มตัวแปร แต่ยังสามารถรักษาโครงสร้างเดิมของข้อมูลเอาไว้ และด้วยตัววิธีการเอง ยังช่วยให้สามารถให้น้ำหนักกับปัจจัยแต่ละตัวได้ว่า มีความสำคัญต่อผลในภาพรวมระดับใด โดยพิจารณาจากการกระจายตัวของข้อมูลที่มีอยู่

อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้ก็มีข้อจำกัด ๔ ประการ ดังนี้

ประการที่ ๑ การวิเคราะห์ด้วยวิธีนี้จำเป็นต้องมีข้อมูลจำนวนมาก อย่างน้อยไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ตัวอย่าง การศึกษาครั้งนี้ มีข้อมูลเกินกว่าข้อมูลขั้นต่ำที่กำหนด ประเด็นนี้จึงไม่ใช่ข้อจำกัด

ประการที่ ๒ ผลการศึกษาจะมีความอ่อนไหวต่อการเพิ่มจำนวนข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ จึงควรใช้เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดมาครบถ้วนแล้ว การศึกษาครั้งนี้ใช้ PCA ในการวิเคราะห์ขั้นสุดท้าย ไม่มีการนำเข้าข้อมูลเพิ่มเติมอีก ประเด็นนี้จึงไม่ใช่ข้อจำกัด

ประการที่ ๓ การประมาณค่าด้วยวิธีนี้มีความอ่อนไหวต่อข้อมูลที่มีค่าสูงมากหรือต่ำมากกว่าปกติ (Outlier) การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ผลการประเมินที่ถูกกำหนดขึ้นมาเป็นคะแนนระหว่าง ๑ ถึง ๕ จึงไม่มีปัญหาเรื่องข้อมูลที่มีค่าสูงหรือต่ำมากกว่าปกติ

ประการที่ ๔ ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้ซึ่งใช้กำหนดค่าน้ำหนักของผลรวมไม่ได้เป็นค่าที่สะท้อนระดับอิทธิพลที่แท้จริงของตัวแปรนั้นที่มีต่อเรื่องที่ต้องการประเมิน ประเด็นนี้เป็นข้อจำกัดของการศึกษาครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ไม่ได้ต้องการหาระดับอิทธิพลของปัจจัย แต่เป็นการสร้างดัชนี ข้อจำกัดนี้จึงเป็นประเด็นรองสำหรับการศึกษา

๓.๕.๒ ขั้นที่ ๒ คำนวณดัชนีด้วยการปรับข้อมูลให้เป็นค่ากลาง

มีวิธีการในการสร้างดัชนีอยู่หลายวิธีการ ซึ่งแต่ละวิธีก็มีความเหมาะสมในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน รายละเอียดของจุดเด่นและข้อจำกัดวิธีการคำนวณดัชนีสามารถอ่านเพิ่มเติมได้จาก OECD (๒๐๐๘), Freudenberg (๒๐๐๓) และ (Jacob et al., ๒๐๐๔) สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ได้เลือกวิธีการ Min-Max Normalization เพื่อให้ในการคำนวณข้อมูลความเห็นที่มีช่วงคะแนนตั้งแต่ ๑ ถึง ๕ ซึ่งสามารถคำนวณได้โดยใช้สูตร

$$I_j = \frac{x_i - \min(x_i)}{\max(x_i) - \min(x_i)}$$

โดยที่ x_i คือ ค่าประมาณค่าที่ i ของดัชนีตัวที่ j
 ซึ่งได้มาจากการประมาณค่าด้วยวิธี PCA
 $\min(x_i)$ คือ ค่าประมาณต่ำสุด ของดัชนีตัวที่ j
 ซึ่งได้มาจากการประมาณค่าด้วยวิธี PCA
 $\max(x_i)$ คือ ค่าประมาณสูงสุด ของดัชนีตัวที่ j
 ซึ่งได้มาจากการประมาณค่าด้วยวิธี PCA

การประมาณค่าด้วยวิธีนี้จะทำให้ค่าดัชนีอยู่ระหว่าง ๐ ถึง ๑ โดยค่าที่ใกล้ ๑ หมายถึงดัชนีตัวนั้นมีค่าสูง จุดเด่นของวิธีการนี้ คือ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันให้มีความชัดเจนขึ้นได้กว่าการเทียบค่าเฉลี่ยเพียงอย่างเดียว เมื่อข้อมูลทุกชุดถูกปรับค่าด้วยวิธีการนี้ ดัชนีย่อยแต่ละตัวซึ่งเดิมมีหน่วยวัดที่แตกต่างกัน ก็สามารถนำมารวมกันได้โดยไม่ประสบปัญหาของหน่วยนับที่ต่างกัน

วิธีการคำนวณเดียวกันนี้ ยังนำมาปรับใช้กับกรณีของข้อมูลสถิติที่เก็บจากหน่วยงานต่างๆ โดยให้ x_i คือ ค่าสถิติของปีล่าสุดที่ต้องการศึกษา $\min(x_i)$ คือ ค่าสถิติต่ำสุดในรอบ ๓ ปี $\max(x_i)$ คือ ค่าสถิติสูงสุดในรอบ ๓ ปี

๓.๖ ข้อจำกัดของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลสถิติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควบคู่ไปกับการสำรวจทัศนคติของประชาชนและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม ในส่วนของสถิตินั้น ข้อจำกัด คือ ความต่อเนื่องและความทันสมัยของข้อมูล ซึ่งอาจจะทำให้ค่าดัชนีที่คำนวณได้จากข้อมูลเหล่านี้ไม่ทันสมัยเท่ากับผลจากการสำรวจทัศนคติ

อย่างไรก็ตาม ในการสำรวจทัศนคติเองก็มีข้อจำกัด เพราะ “ทัศนคติ” เป็นเพียงความเห็น มิใช่ “ความจริง” และตัวผู้ประเมินเองอาจจะไม่เคยมีประสบการณ์หรือมีประสบการณ์เพียงบางด้านเกี่ยวกับหน่วยงานที่ประเมิน ด้วยเหตุนี้ ผลการประเมินที่ได้จึงมิได้สะท้อนการทำงานที่แท้จริง เป็นเพียง “ความเห็น” ของผู้ประเมินเท่านั้น

บทที่ ๔ รายงานผลการศึกษา

เนื้อหาในบทนี้เป็นการรายงานผลการศึกษาประสิทธิผลของการจัดทำโครงการจัดทำดัชนีวัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเข้าถึงความยุติธรรม ทางด้านข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาพัฒนาเป็นตัวชี้วัดภายใต้องค์ประกอบของดัชนีย่อย โดยผลการศึกษาแบ่งได้ดังนี้

- ๔.๑ ข้อมูลของประชาชน
- ๔.๒ ข้อมูลของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

๔.๑ ข้อมูลของประชาชน

๔.๑.๑ ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ ๔.๑ สรุปข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำการสำรวจทั้งหมดจำนวน ๓,๕๐๒ คน ประกอบด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิง และเพศชาย ร้อยละ ๔๐.๔๑ และ ๕๙.๕๙ ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วง ๖๐ ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ ๒๗.๔๐ รองลงมา คือ กลุ่มอายุ ๕๐-๕๙ ปี ร้อยละ ๒๔.๖๐ และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดคือกลุ่มช่วงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี ร้อยละ ๕.๑๐ ศาสนาของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์พบว่า มีผู้นับถือศาสนาพุทธเป็นอันดับแรก ร้อยละ ๙๗.๖๗ ลำดับต่อมาคือศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๑.๖ และ ร้อยละ ๐.๖๔ ตามลำดับ โดยได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุดเท่ากับ ร้อยละ ๕๑.๕๘ และน้อยที่สุดคือ กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า ร้อยละ ๑.๖๕ อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรเป็น ร้อยละ ๒๙.๗๗ และน้อยที่สุดคือผู้ที่เกษียณอายุแล้ว ร้อยละ ๑.๐๑

ตารางที่ ๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

รายละเอียด		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๑,๕๗๓	๔๐.๔๑
	หญิง	๒,๙๒๙	๕๙.๕๙
ช่วงอายุ	น้อยกว่า ๒๐ ปี	๑๙๙	๕.๑๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

รายละเอียด		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่วงอายุ (ต่อ)	๒๐-๒๕	๔๘๔	๑๒.๔๐
	๓๐-๓๕	๔๗๒	๑๒.๑๐
	๔๐-๔๕	๓๑๘	๘.๔๐
	๕๐-๕๕	๕๖๐	๑๔.๖๐
	๖๐ ขึ้นไป	๑,๐๖๕	๒๗.๔๐
ศาสนา	พุทธ	๓,๘๑๑	๙๗.๖๗
	คริสต์	๒๕	๐.๖๔
	อิสลาม	๖๒	๑.๖
	อื่นๆ	๓	๐.๐๘
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	๒,๐๑๓	๕๑.๕๘
	มัธยมต้น	๔๕๗	๑๑.๗
	มัธยมปลาย/ปวช.	๖๕๕	๑๗.๘
	ปวส./อนุปริญญา	๑๘๕	๔.๗๔
	ปริญญาตรี	๔๕๖	๑๑.๖๘
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๖๔	๑.๖๕
	อื่นๆ	๓๓	๐.๘๔
อาชีพ	นักเรียน/นักศึกษา	๓๐๐	๗.๗
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๑๐๕	๒.๖๕
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	๗๒๓	๑๘.๕๒
	พนักงานบริษัท	๘๕	๒.๑๕
	เกษตรกร	๑,๑๖๒	๒๙.๗๗
	รับจ้าง	๔๔๒	๑๑.๓๓
	ว่างงาน	๗๖๖	๑๙.๖๔
	เกษียณ	๓๕	๐.๐๑
	อื่นๆ	๒๗๕	๗.๑๔

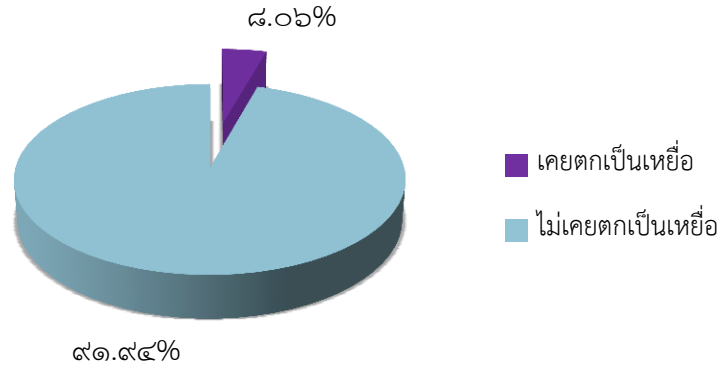
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๕๖.๘๓ รองลงมาคือ ๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๓๒.๓๔ และ ๒๐,๐๐๐ – ๓๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๖.๐๔ โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนส่วนใหญ่ในระดับน้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๓๕.๑๘ รองลงมาคือ ระดับรายได้ ๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๒๕.๗๕ และระดับรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน ๒๐,๐๐๐ – ๓๐,๐๐๐ บาท ดังตารางที่ ๔.๒ และ ๔.๓

ตารางที่ ๔.๒ ข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๒,๒๑๘	๕๖.๘๓
๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๑,๒๖๒	๓๒.๓๔
๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐	๒๓๖	๖.๐๔
๓๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐	๕๕	๑.๕๐
๔๐,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐	๓๑	๑.๘๒
มากกว่า ๕๐,๐๐๐	๕๓	๑.๔๓

ตารางที่ ๔.๓ แสดงข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐	๑,๕๒๕	๓๕.๑๘
๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐	๑,๑๖๒	๒๕.๗๕
๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐	๕๔๐	๑๓.๘๓
๓๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐	๒๐๘	๕.๓๒
๔๐,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐	๑๘๖	๔.๓๖
มากกว่า ๕๐,๐๐๐	๒๓๘	๕.๑๓

รูปที่ ๔.๑ ร้อยละการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในรอบปี ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา

เมื่อพิจารณาการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในช่วง ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม โดยพบว่าอัตราส่วนของการประสบเหตุอาชญากรรมคิดเป็นร้อยละ ๘.๐๖

๔.๑.๒ ระดับความหวาดกลัวภัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของสมาชิกในครัวเรือน

ตารางที่ ๔.๔ แสดงผลจากการสำรวจระดับความหวาดกลัวภัยแบ่งตามภาคต่างๆ พบว่าภาคที่มีระดับคะแนนความหวาดกลัวภัยสูงที่สุดคือ ภาคกลาง ๓.๔๐ คะแนน รองลงมาคือภาคใต้ ๓.๒๘ คะแนน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓.๒๖ คะแนน ภาคตะวันตก ๓.๑๒ คะแนน ภาคตะวันออก ๓.๐๗ คะแนน พื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ๓.๐๑ คะแนน และภาคเหนือ ๒.๕๗ คะแนน เมื่อสัมภาษณ์ด้านพฤติกรรมและความรู้สึกของสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ผลตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๔.๕ โดยพบว่าประเด็นที่ได้คะแนนสูงสุดสามอันดับแรกของผู้ตอบแบบสอบถามและสมาชิกในครัวเรือนคือ ชุมชนควรมีการป้องกันมากขึ้น มีการติดตามข่าวอาชญากรรม และหลีกเลี่ยงที่จะใส่ของมีค่า ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ ระดับความหวาดกลัวภัยแยกตามรายภาค

ภาค	ระดับความหวาดกลัวภัย
กลาง	๓.๔๐
เหนือ	๒.๕๗
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๓.๒๖
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	๓.๐๑

ตารางที่ ๔.๔ (ต่อ) ระดับความหวาดกลัวภัยแยกตามรายภาค

ภาค	ระดับความหวาดกลัวภัย
ตะวันตก	๓.๑๒
ตะวันออก	๓.๐๖
ใต้	๓.๒๘

ตารางที่ ๔.๕ ข้อมูลคะแนนของความหวาดกลัวภัยจำแนกตามพฤติกรรมการระงับภัย

พฤติกรรมความหวาดกลัวภัย	คะแนน
เมื่อพิจารณาจากสภาพปัญหาอาชญากรรมในเขตที่พักอาศัย สมาชิกในครัวเรือนของท่านเห็นว่าการติดตั้งอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย เช่น เหล็กคัต สัญญาณเตือนภัย กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV)	๓.๕๕
สมาชิกในครัวเรือนของท่านติดตามข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมต่างๆ เช่น ข่าวการฆาตกรรม ปล้นชิงทรัพย์ การหลอกลวงผ่าน call center และอินเทอร์เน็ต อยู่เสมอเพื่อวัตถุประสงค์ในการระมัดระวังภัยอาชญากรรม	๓.๓๐
สมาชิกในครัวเรือนของท่านพยายามหลีกเลี่ยงที่จะไม่ไปใส่ของมีค่า เช่น เพชร พลอย เครื่องประดับ อัญมณี ทองคำ หรือพกพาเงินสดติดตัวจำนวนมาก เมื่อจะออกจากบ้านไปในบริเวณเขตที่พักอาศัย	๓.๔๓
สมาชิกในครัวเรือนของท่านทราบข้อมูลเหตุอาชญากรรมในพื้นที่ว่ามีมากนักน้อยเพียงใด	๓.๓๕
สมาชิกในครัวเรือนของท่านรู้สึกว่าการชุมนุมของท่านมีการป้องกันภัยอย่างเพียงพอ	๓.๒๕
สมาชิกในครัวเรือนของท่านหลีกเลี่ยงที่จะออกจากบ้านไปในบริเวณเขตที่พักอาศัยของท่านในยามค่ำคืน	๒.๕๕
สมาชิกในครัวเรือนของท่านรู้สึกว่าการแก้ปัญหาอาชญากรรมในเขตที่พักอาศัยมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	๒.๔๘
สมาชิกในครัวเรือนของท่านเห็นว่าการพกพาอุปกรณ์ป้องกันตนเอง เช่น มีดพก สปริงพริกไทย หรืออุปกรณ์ป้องกันตัวอื่นๆ เมื่อจะออกจากบ้านไปในบริเวณเขตที่พักอาศัย	๒.๐๔

เพื่อพิจารณาจากตารางที่ ๔.๕ ซึ่งแสดงผลเกี่ยวกับความหวาดกลัวภัยจำแนกตามพฤติกรรมการระวังภัยจะ พบว่า พฤติกรรมในด้านการติดตั้งอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย เช่น เหล็กคัต สัญญาณเตือนภัย กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) โดยมีระดับคะแนน ๓.๕๕ โดยรับเพิ่มสูงขึ้นจากการสำรวจครั้งแรก โดยสมาชิกในครัวเรือนเห็นว่าต้องมีการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมต่างๆ เช่น ข่าวการฆาตกรรม ปล้นชิงทรัพย์ การหลอกลวงผ่าน call center และอินเทอร์เน็ต อยู่เสมอเพื่อวัตถุประสงค์ในการระมัดระวังภัยอาชญากรรมมีระดับคะแนนเท่ากับ ๓.๗๐

ในขณะที่คะแนนสมาชิกในครัวเรือนเห็นควรพยายามหลีกเลี่ยงที่จะไม่ไปไหนของมีค่า เช่น เพชร พลอย เครื่องประดับ อัญมณี ทองคำ หรือพกพาเงินสดติดตัวจำนวนมาก เมื่อจะออกจากบ้านไปในบริเวณเขตที่พักอาศัยมีระดับคะแนน ๓.๔๗ สมาชิกในครัวเรือนทราบข้อมูลเหตุอาชญากรรมในพื้นที่มีระดับคะแนน ๓.๓๕ และความรู้สึกละเลยในชุมชนของตนเองมีการป้องกันภัยอย่างเพียงพอมีระดับคะแนน ๓.๒๕ คะแนนด้านการหลีกเลี่ยงที่จะออกจากบ้านไปในบริเวณเขตที่พักอาศัยของท่านในยามค่ำคืนมีระดับคะแนน ๒.๕๕ และคะแนนรู้สึกว่ามีปัญหาอาชญากรรมในเขตที่พักอาศัยมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันมีระดับคะแนน ๒.๔๘

ช่องทางการรับรู้ปัญหาอาชญากรรมที่ส่งผลต่อระดับความหวาดกลัวภัยของผู้ตอบแบบสอบถามและครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามเรียงตามที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๔.๖ ได้ผลเรียงตามลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อยมีดังนี้ อันดับแรก รายงานข่าวหรือแจ้งเตือนภัยจากวิทยุชุมชนและเสียงตามสาย ๓.๗๐ คะแนน รองลงมาคือ ได้รับการแจ้งเตือนภัยจากเจ้าหน้าที่ ๓.๖๐ คะแนน รับทราบจากป้ายประชาสัมพันธ์แจ้งข่าว ๓.๕๒ คะแนน รับทราบข้อมูลหรือสถิติอาชญากรรมร้อยละ ๓.๕ รับรู้ผ่านช่องทาง Social Media (สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Twitter Line ฯลฯ) ร้อยละ ๓.๔๘ จากรายงานข่าวสารสื่อมวลชน ร้อยละ ๓.๔๖ ประสบเหตุ โดยตรง ร้อยละ ๓.๔๔ ได้ฟังจากคำบอกเล่าจากคนในชุมชน/หมู่บ้าน ร้อยละ ๓.๒๔ เหตุเกิดขึ้นกับสมาชิกในครัวเรือนร้อยละ ๓.๒๒ จากช่องทางอื่นๆร้อยละ ๓.๑๑

ตารางที่ ๔.๖ ช่องทางการรับรู้ปัญหาอาชญากรรมกับระดับคะแนนความหวาดกลัวภัยจากการรับรู้

ช่องทางการรับรู้ปัญหาอาชญากรรม	ระดับความหวาดกลัวภัย
รับแจ้งเตือนภัยจากเจ้าหน้าที่	๓.๖๐
รายงานข่าวหรือแจ้งเตือนภัยจากวิทยุชุมชน เสียงตามสาย	๓.๓๐
เหตุเกิดกับท่านโดยตรง	๓.๔๔
คำบอกเล่าจากคนในชุมชน หมู่บ้าน	๓.๒๔
ป้ายประชาสัมพันธ์แจ้งข่าว	๓.๕๒
เหตุเกิดขึ้นกับสมาชิกในครัวเรือน	๓.๒๒
รายงานข่าวสารสื่อมวลชน	๓.๔๖
รับทราบข้อมูล หรือสถิติอาชญากรรม	๓.๕๐
Social Media (สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Twitter Line ฯลฯ)	๓.๔๘
อื่นๆ	๓.๑๑

๔.๑.๔ ความรุนแรงของปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่าพฤติกรรมที่ประชาชนเห็นว่ามีความรุนแรงของปัญหามากที่สุดยังคงเป็นพฤติกรรมความรุนแรงเรื่องยาเสพติด โดยประชาชนให้คะแนนระดับความรุนแรง เท่ากับ ๒.๕๔ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากการสำรวจครั้งแรก รองลงมาคือพฤติกรรมความรุนแรงเรื่องการพนัน ที่ประชาชนให้คะแนนระดับความรุนแรง เท่ากับ ๒.๐๑ และกลุ่มพฤติกรรมความรุนแรงที่ประชาชนเห็นว่ามีความรุนแรงของปัญหาน้อยที่สุด คือ เหตุล้วงละเมิดทางเพศ ที่มีคะแนนระดับความรุนแรงเท่ากับ ๑.๒๐

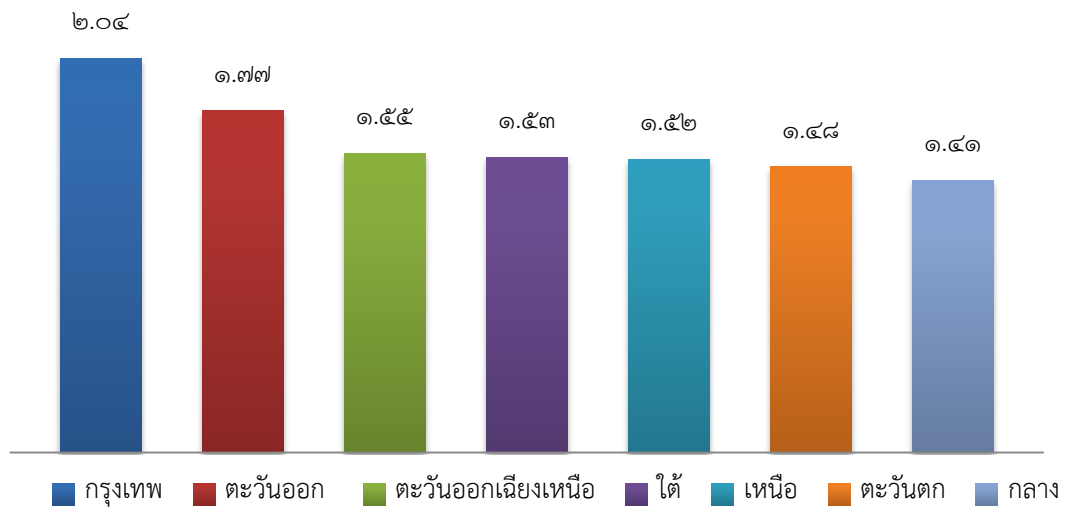
ตารางที่ ๔.๗ ระดับความรุนแรงที่ประชาชนรู้สึกแยกตามลักษณะพฤติกรรมความรุนแรง

ลักษณะพฤติกรรมความรุนแรง	ระดับความรุนแรง (คะแนนเต็ม ๕)
ยาเสพติด	๒.๕๔
การพนัน	๒.๐๑
วัยรุ่นมั่วสุม	๑.๗๘

ตารางที่ ๔.๗ (ต่อ)ระดับความรุนแรงที่ประชาชนรู้สึกแยกตามลักษณะพฤติกรรมความรุนแรง

ลักษณะพฤติกรรมความรุนแรง	ระดับความรุนแรง (คะแนนเต็ม ๕)
เมาสุราทะเลาะวิวาท	๑.๗๓
ขโมยยานพาหนะ (รถยนต์/รถจักรยานยนต์) หรือขโมยทรัพย์สินใน ยานพาหนะ	๑.๖๒
แหล่งมั่วสุม แหล่งอบายมุข สถานบันเทิง	๑.๖๑
ขโมยทรัพย์สินในบ้านเรือน/ที่พักอาศัย	๑.๕๑
ปล้น จี้ ชิงทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์	๑.๔๒
ทำร้ายร่างกาย หรือถูกข่มขู่คุกคามว่าจะทำอันตราย	๑.๔๐
น้อโกง หลอกหลวง ให้หลงเชื่อสูญเสียทรัพย์สิน	๑.๓๘
ปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว	๑.๓๑
ขโมยโค-กระบือ ปศุสัตว์ ผลผลิตทางการเกษตร/เครื่องมือการเกษตร	๑.๒๓
เหตุล้วงละเมิดทางเพศ	๑.๒๐

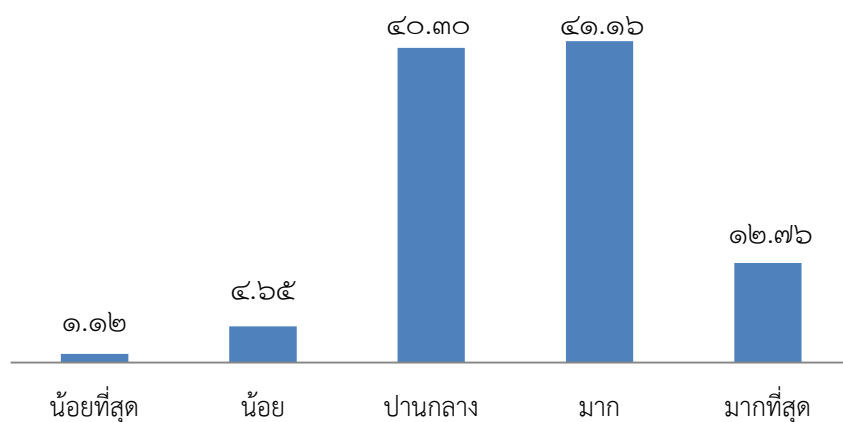
เมื่อวิเคราะห์ความรุนแรงที่ประชาชนรู้สึกตามรายการภาคตามที่ได้แสดงไว้ในรูปที่ ๔.๒ จะพบว่า ประชาชนในส่วนกรุงเทพฯ และปริมณฑลจะมีความเห็นว่ามี ความรุนแรงของปัญหา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุด โดยมีค่าเท่ากับ ๒.๐๔ และภาคที่ประชาชนมี ความเห็นว่าระดับความรุนแรงน้อยที่สุดคือ ภาคกลาง เท่ากับ ๑.๖๗ อย่างไรก็ตามระดับความรุนแรงของแต่ละภาคลดลง

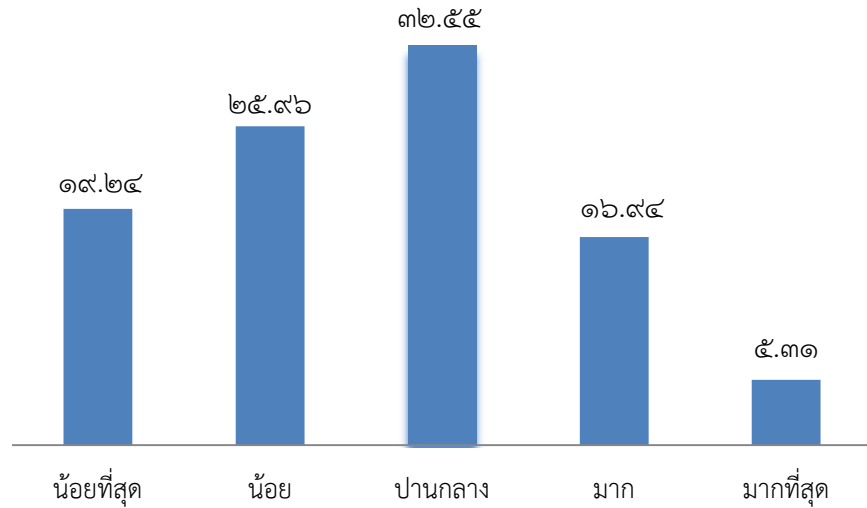
รูปที่ ๔.๒ ระดับความรุนแรงที่ประชาชนรู้สึกจำแนกเป็นรายภาค

๔.๑.๒.๕ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

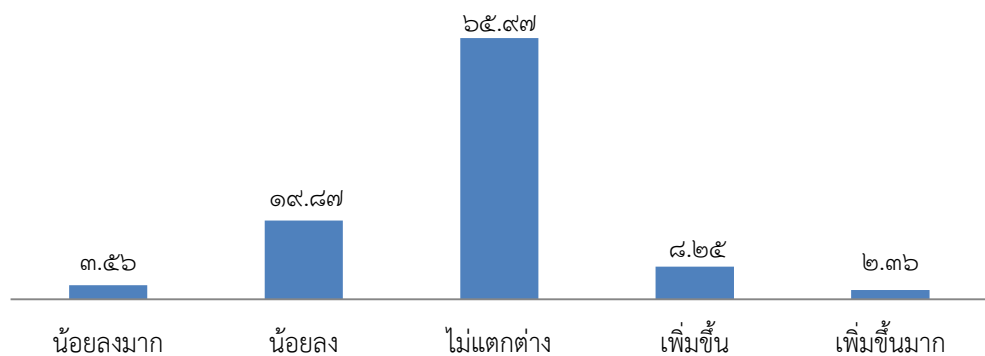
จากรูปที่ ๔.๑ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ ๔๑.๑๖ เลือกตอบว่ารู้สึกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมาก รองลงมาคือ ปานกลาง ร้อยละ ๔๐.๓๐ และรองลงมาคือมากที่สุด ร้อยละ ๑๒.๗๖ เมื่อสอบถามว่าปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน/หมู่บ้านที่พักอาศัยส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถามอย่างไร ได้ผลตามที่แสดงไว้ในรูปที่ ๔.๔ โดยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่ากระทบกับคุณภาพชีวิตในระดับ ปานกลาง ร้อยละ ๓๒.๕๕ รองลงมาคือกระทบน้อย ร้อยละ ๒๕.๕๖ และกระทบกับน้อยที่สุด ร้อยละ ๑๕.๒๔

รูปที่ ๔.๓ ร้อยละความรู้สึกเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

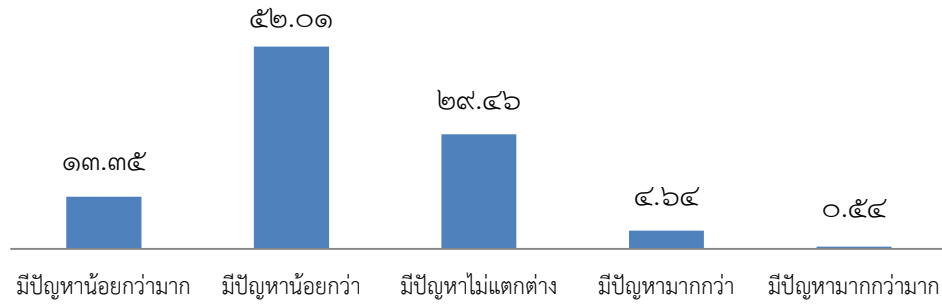

รูปที่ ๔.๔ ร้อยละความรู้ด้านผลกระทบจากปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่งผลต่อชีวิตประจำวัน

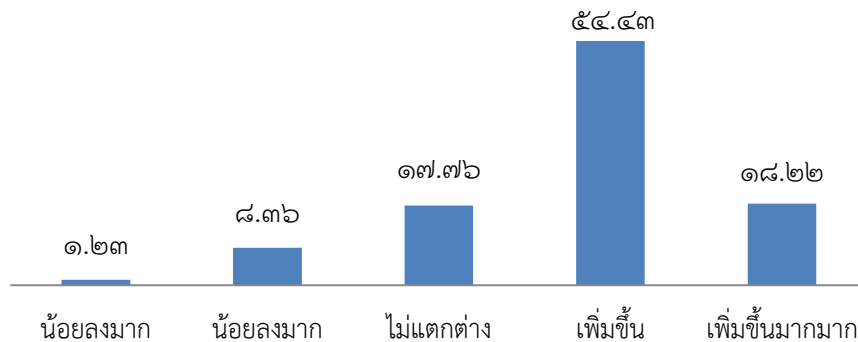
รูปที่ ๔.๕ ร้อยละความรู้ถึงปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน/หมู่บ้านที่พักอาศัย เพิ่มขึ้นหรือลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๖

จากรูปที่ ๔.๕ สรุปผลการสอบถามถึงปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน/หมู่บ้านที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามเพิ่มขึ้นหรือลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๖ พบว่าส่วนใหญ่ตอบว่าปัญหาอาชญากรรมในชุมชน/หมู่บ้านในปี ๒๕๕๖ และปี ๒๕๕๗ ไม่แตกต่างกัน ร้อยละ ๖๕.๘๗ รองลงมาคือตอบว่ามีปัญหาน้อยลง ร้อยละ ๑๙.๘๗ แต่อย่างไรก็ตามร้อยละ ๘.๒๕ ตอบว่าชุมชน/หมู่บ้านของตนมีปัญหาเพิ่มขึ้น

รูปที่ ๔.๖ ร้อยละปัญหาอาชญากรรมในชุมชน/หมู่บ้านที่พักอาศัย เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ โดยเฉลี่ยในภาพรวมของประเทศ

เมื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำการเปรียบเทียบปัญหาอาชญากรรมในชุมชน/หมู่บ้านที่พักอาศัยกับปัญหาอาชญากรรมโดยรวมทั้งประเทศ ได้ผลตามที่แสดงไว้ในรูปที่ ๔.๖ โดยพบว่าร้อยละ ๕๒.๐๑ ตอบว่าในชุมชน/หมู่บ้านที่ตนเองพักอาศัยมีปัญหาน้อยกว่า รองลงมาคือปัญหาอาชญากรรมในชุมชน/หมู่บ้านที่ตนเองพักอาศัยกับภาพรวมของประเทศมีปัญหาไม่แตกต่างกัน ร้อยละ ๒๙.๔๖ และพบว่าผู้ตอบว่ามีปัญหาน้อยกว่ามาก ร้อยละ ๑๓.๓๕

รูปที่ ๔.๗ ในรอบปี ๒๕๕๘ ที่ผ่านมาท่านคิดว่าปัญหาอาชญากรรมในภาพรวมของประเทศเพิ่มขึ้นหรือลดลงเล็กน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗

เมื่อสอบถามถึงปัญหาอาชญากรรมของประเทศไทยในภาพรวมได้ผลตามที่แสดงไว้ในรูปที่ ๔.๗ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัญหาเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๕๔.๔๓ และมีปัญหาเพิ่มขึ้นมาก ร้อยละ ๑๘.๒๒ รองลงมาคือมีปัญหาไม่แตกต่างจากปี ๒๕๕๗ ร้อยละ ๑๗.๗๖

๔.๑.๖ การใช้บริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการใช้บริการของหน่วยงานต่างๆ ในกรณีที่เกิดเหตุอาชญากรรม โดยพบว่าหน่วยงานที่ประชาชนใช้บริการหากเกิดเหตุอาชญากรรมบ่อยที่สุด ได้แก่ หน่วยงานตำรวจร้อยละ ๔๘.๗๖ รองลงมาคือ ส่วนบริหารท้องถิ่นร้อยละ ๑๘.๐๖ และหน่วยงานที่ประชาชนใช้บริการน้อยที่สุดหากมีเหตุอาชญากรรม คือ ฝ่ายปกครองร้อยละ ๒.๓๑ โดยหน่วยงานที่ประชาชนใช้บริการหากเกิดเหตุอาชญากรรมจากการสำรวจทั้งสองครั้งสอดคล้องกัน คือ ตำรวจ

ตารางที่ ๔.๘ ร้อยละของหน่วยงานที่ครัวเรือนที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมใช้บริการ

หน่วยงาน	ร้อยละ
ตำรวจ	๔๘.๗๖
กรมคุ้มครองสิทธิฯ	-
อัยการ	๔.๑๓
ผู้พิพากษา	๓.๓๑
กรมคุมประพฤติ	-
กรมราชทัณฑ์	-
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	-
ยุติธรรมจังหวัด	-
ฝ่ายปกครอง	๒.๓๑
ส่วนบริหารท้องถิ่น	๑๘.๐๖
หน่วยงานอื่นๆ	๒.๘๕

๔.๑.๓ ความพึงพอใจที่มีต่อการบริการของหน่วยงานยุติธรรมทางอาญา

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการใช้บริการแต่ละหน่วยงานในภาพรวม พบว่า หน่วยงานที่มีค่าความพึงพอใจจากประชาชนสูงที่สุด คือ หน่วยงานผู้พิพากษา รองลงมาคือ ฝ่ายปกครอง และอัยการ โดยหน่วยงานที่ได้รับความพึงพอใจจากประชาชนน้อยที่สุด ทางด้านการให้บริการ ได้แก่ ตำรวจ

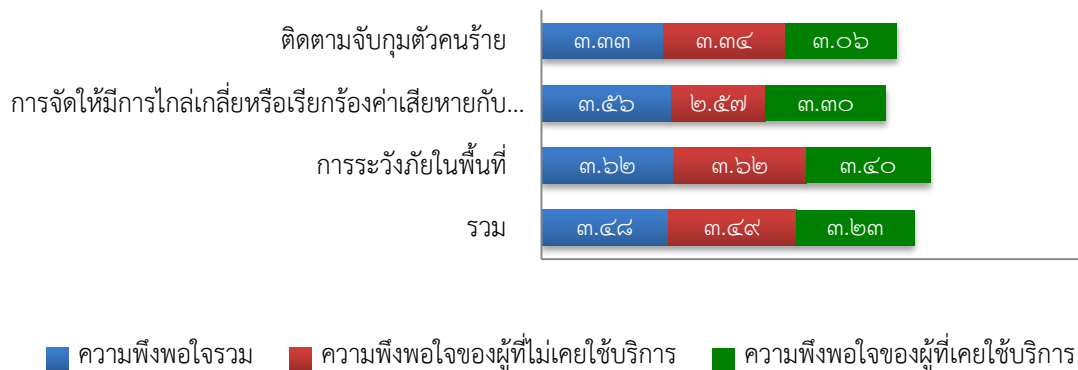
ตารางที่ ๔.๕ ความพึงพอใจที่มีต่อการบริการของหน่วยงานยุติธรรมทางอาญา

ประเภทหน่วยงาน	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ
ผู้พิพากษา	๓.๕๒
ฝ่ายปกครอง	๓.๔๘
อัยการ	๓.๔๒
ยุติธรรมชุมชนหรือยุติธรรมจังหวัด	๓.๓๕
กรมควบคุมความประพฤติ	๓.๓๒
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	๓.๒๘
เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน	๓.๒๓
กรมคุ้มครองสิทธิฯ	๓.๑๖
กรมราชทัณฑ์	๓.๑๔
ตำรวจ	๒.๕๕
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม	๓.๒๕

จากรูปที่ ๔.๘ จะเห็นได้ว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อตำรวจสูงที่สุดในด้านการกวดขันวินัยจราจรและควบคุมดูแลการกระทำผิดกฎจราจรเท่ากับ ๓.๒๖ และความพึงพอใจของประชาชนน้อยที่สุดในเรื่องการติดตามทรัพย์สินกลับคืนมา ที่มีค่าเท่ากับ ๒.๔๗ แต่ทั้งกลุ่มประชาชนที่เคยใช้บริการโดยตรงจากหน่วยงาน และผู้ไม่เคยใช้บริการต่างมีค่าความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกัน

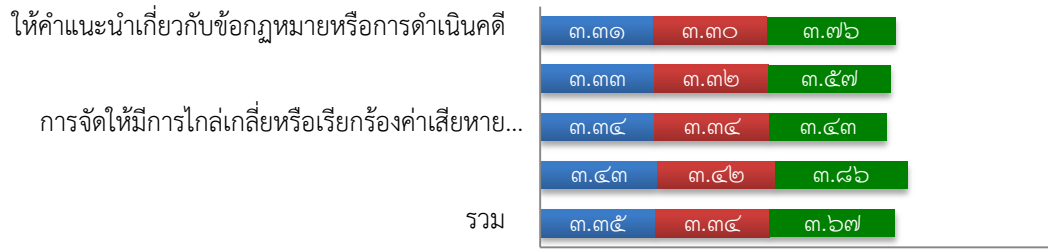

รูปที่ ๔.๘ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของตำรวจ

รูปที่ ๔.๙ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของฝ่ายปกครอง

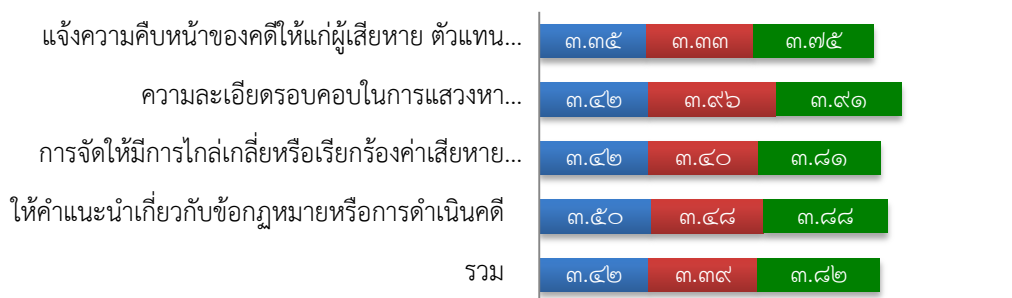
รูปที่ ๔.๙ แสดงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการทำงานของฝ่ายปกครองมากที่สุด คือ ด้านการระงับภัยในพื้นที่ มีค่าเท่ากับ ๓.๖๒ และน้อยที่สุด คือ การติดตามจับกุมตัวคนร้ายมีค่า ๓.๓๓ และเมื่อพิจารณาแยกตามประสบการณ์ของประชาชนที่เคยใช้บริการและไม่เคยใช้บริการจากเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

■ ความพึงพอใจรวม ■ ความพึงพอใจของผู้ที่ไม่เคยใช้บริการ ■ ความพึงพอใจของผู้ที่เคยใช้บริการ

รูปที่ ๔.๑๐ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของหน่วยงานยุติธรรมชุมชน/ยุติธรรมจังหวัด

รูปที่ ๔.๑๐ ค่าความพึงพอใจของประชาชนต่อการทำงานของหน่วยงานยุติธรรมชุมชน / ยุติธรรมจังหวัด ด้านที่สูงที่สุด คือ การทำงานด้านการรับเรื่องร้องเรียน เท่ากับ ๓.๓๕ และด้านที่น้อยที่สุด คือ การทำงานด้านการให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อกฎหมายหรือการดำเนินคดี เท่ากับ ๓.๓๑ แต่เมื่อแยกรายกลุ่มของผู้ที่เคยใช้บริการ และผู้ไม่เคยใช้บริการ พบว่าความพึงพอใจการทำงานจากกลุ่มผู้เคยใช้บริการมีค่าสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ

■ ความพึงพอใจรวม ■ ความพึงพอใจของผู้ที่ไม่เคยใช้บริการ ■ ความพึงพอใจของผู้ที่เคยใช้บริการ

รูปที่ ๔.๑๑ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของสำนักงานอัยการ

รูปที่ ๔.๑๑ แสดงความพึงพอใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่อัยการ ประชาชนมีความพึงพอใจด้านการให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อกฎหมายหรือการดำเนินคดีมากที่สุด เท่ากับ ๓.๕๐ โดยกลุ่มผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการใช้บริการมีความพึงพอใจสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยใช้บริการอย่างมีนัยสถิติ และด้านที่ประชาชนพึงพอใจในการทำงานของอัยการน้อยที่สุด คือ ด้านการแจ้งความจับกุมของคดีให้แก่ผู้เสียหาย ตัวแทนผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีค่าเท่ากับ ๓.๓๕ โดยผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้บริการจะมีความพึงพอใจสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยใช้บริการ

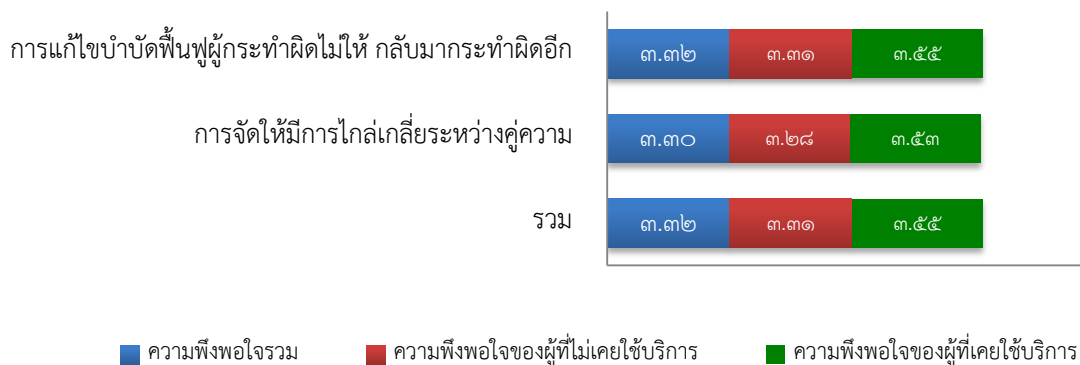
รูปที่ ๔.๑๒ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของผู้พิพากษา

รูปที่ ๔.๑๒ แสดงความพึงพอใจในการให้บริการของหน่วยงานผู้พิพากษา ทั้งผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการใช้บริการ และผู้ที่ไม่เคยใช้บริการ ต่างมีความพึงพอใจที่ไม่แตกต่างกัน โดยการทำงานของผู้พิพากษาด้านที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านการแจ้งผลคดีให้กับผู้เกี่ยวข้อง เท่ากับ ๓.๕๓ และด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดให้มีการไกล่เกลี่ยระหว่างคู่ความ เท่ากับ ๓.๔๕

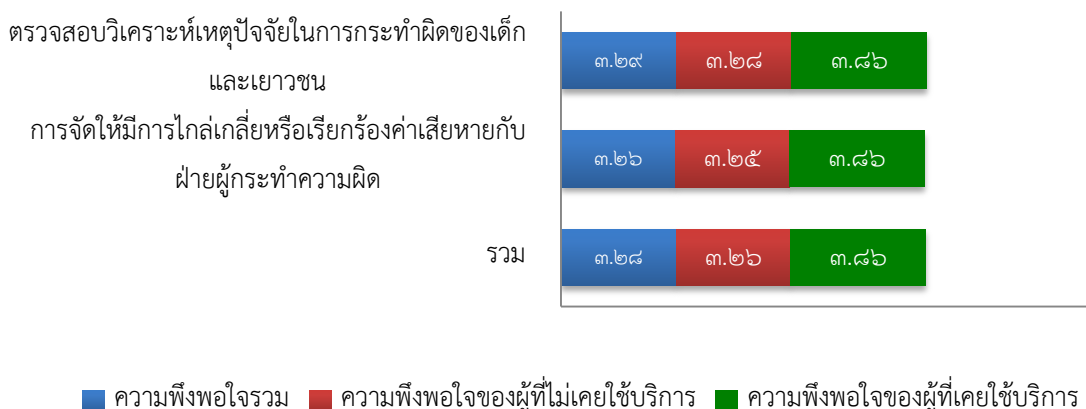
รูปที่ ๔.๑๓ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของกรมคุ้มครองสิทธิฯ

รูปที่ ๔.๑๓ แสดงความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของกรมคุ้มครองสิทธิฯ มีค่าสูงสุดในเรื่องการคุ้มครองพยาน มีค่าเท่ากับ ๓.๒๐ ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจต่ำที่สุดคือด้านการบริการให้เงินช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๐๗

รูปที่ ๔.๑๔ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของกรมคุมประพฤติ

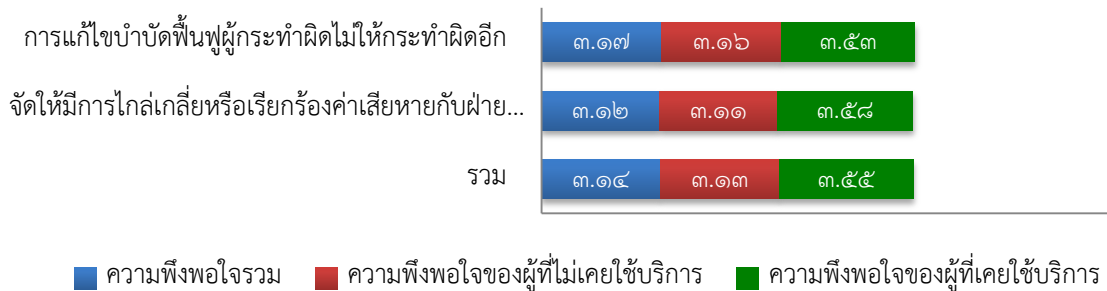
รูปที่ ๔.๑๔ แสดงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการทำงานของกรมคุมประพฤติ โดยพบว่า การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยระหว่างคู่ความ และการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำนั้น มีค่าใกล้เคียงกัน คือ ๓.๓๐ และ ๓.๓๒ ตามลำดับ และในกลุ่มประชาชนทั้งที่เคยใช้บริการและไม่เคยใช้บริการ ต่างมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

รูปที่ ๔.๑๕ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

รูปที่ ๔.๑๖ แสดงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อทำงานของกรมราชทัณฑ์ โดยพบว่า การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกร้องค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำความผิด และตรวจสอบวิเคราะห์เหตุปัจจัยในการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เสนอแนวทาง มาตรการในการแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม มีค่าใกล้เคียงกัน คือ ๓.๒๖ และ ๓.๒๘ ตามลำดับ และในกลุ่มประชาชนทั้งที่เคยใช้บริการและไม่เคยใช้บริการ ต่างมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้กระทำความผิดอีก มีค่าเท่ากับ ๓.๑๗ และในด้านการจัดให้มีการ

ไกล่เกลี่ยหรือเรียกค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด มีคะแนนเฉลี่ย ๓.๑๖ คะแนน ซึ่งผู้ที่มีการใช้บริการในการใช้บริการจากกรมราชทัณฑ์ จะมีค่าความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญ แต่หากพิจารณาในภาพรวมที่รวมการให้บริการด้านจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิดภายหลังต้องโทษ ที่มีค่าความพึงพอใจของประชาชนทั้ง ๒ กลุ่มไม่แตกต่างกัน จะทำให้ค่าความพึงพอใจในการบริการระหว่างกลุ่มผู้เคยใช้บริการ และผู้ไม่เคยใช้บริการมีค่าไม่แตกต่างกัน

รูปที่ ๔.๑๖ ความพึงพอใจที่มีต่อการทำงานของกรมราชทัณฑ์

การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้กระทำผิดอีก มีค่าเท่ากับ ๓.๑๗ และในด้านการจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด มีคะแนนเฉลี่ย ๓.๑๖ คะแนน ซึ่งผู้ที่มีการใช้บริการจากกรมราชทัณฑ์ จะมีค่าความพึงพอใจสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เคยใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่หากพิจารณาในภาพรวมที่รวมการให้บริการด้านจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิดภายหลังต้องโทษ ที่มีค่าความพึงพอใจของประชาชนทั้ง ๒ กลุ่มไม่แตกต่างกัน จะทำให้ค่าความพึงพอใจในการบริการระหว่างกลุ่มผู้เคยใช้บริการ และผู้ไม่เคยใช้บริการมีค่าไม่แตกต่างกัน

๔.๑.๘ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและช่องทางในการระงับข้อพิพาท

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงผลด้านการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม พบว่าข้อที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือไม่มีความกังวลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ๒.๒๔ คะแนน รองลงมา คือ สมาชิกในครัวเรือนทราบถึงแนวทางตามกฎหมายที่ใช้ในการแก้ไขความขัดแย้ง ๒.๓๕ คะแนน และสมาชิกในครัวเรือนทราบถึงช่องทางในการเข้าถึงกลไกในการเยียวยาความเสียหายในกรณีที่ท่านเป็นผู้เสียหาย ๒.๕๒ คะแนน ส่วนข้อที่ได้รับคะแนนสูงที่สุด คือกรณีที่เกิดความขัดแย้ง สมาชิกในครัวเรือนมีช่องทางในการระงับข้อพิพาทได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์ ๓.๔๖ คะแนน

ตารางที่ ๔.๑๐ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและช่องทางในการระงับข้อพิพาท

การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและช่องทางในการระงับข้อพิพาท	คะแนน
สมาชิกในครัวเรือนไม่มีความกังวลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี	๒.๒๔
สมาชิกในครัวเรือนทราบถึงแนวทางตามกฎหมายที่ใช้ในการแก้ไขความขัดแย้ง	๒.๓๕
สมาชิกในครัวเรือนทราบถึงช่องทางในการเข้าถึงกลไกในการเยียวยาความเสียหายในกรณีที่ท่านเป็นผู้เสียหาย	๒.๕๒
ในระหว่างที่มีการดำเนินคดีสมาชิกในครัวเรือนทราบว่าต้องใช้บริการจากหน่วยงานใด เพื่อเจรจาตกลง เรียกร้องค่าเสียหายกับฝ่ายกระทำความผิด	๒.๕๕
สมาชิกในครัวเรือนของท่านสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางกฎหมายที่ต้องการทราบ	๒.๕๕
สมาชิกในครัวเรือนทราบถึงช่องทางติดต่อกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ต้องการติดต่อ	๒.๖๓
สมาชิกในครัวเรือนสามารถจัดหาทนายมาช่วยในการดำเนินคดีของท่าน	๒.๘๔
ในกรณีที่จำเป็นต้องพึ่งพากระบวนการยุติธรรมสมาชิกในครัวเรือนทราบว่าไปติดต่อกับหน่วยงานใด	๒.๕๓
สมาชิกในครัวเรือนของท่านมีช่องทางในการขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐในการระงับข้อพิพาทของชุมชน	๓.๐๒
ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งสมาชิกในครัวเรือนหนทางในการหาผู้ที่มาช่วยระงับข้อพิพาทได้โดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์	๓.๖๐
ในกรณีที่เกิดความขัดแย้งสมาชิกในครัวเรือนมีช่องทางในการระงับข้อพิพาทได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์	๓.๔๖

ความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตามรายภาคตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนที่ให้คะแนนความสามารถในการเข้าถึงความยุติธรรมมากที่สุดคือประชาชนในพื้นที่ภาคกลาง เท่ากับ ๓.๐๓ และน้อยที่สุดคือกลุ่มประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ เท่ากับ ๒.๓๓ อย่างไรก็ตามคะแนนเฉลี่ยปรับตัวลดลงจากการสำรวจครั้งแรกในทุกๆภาค

ตารางที่ ๔.๑๑ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามรายภาค

ภาค	ระดับความเห็นด้วย (คะแนนเต็ม ๕)
กลาง	๓.๐๓
กรุงเทพ	๒.๕๐
ใต้	๒.๓๓
ตะวันออก	๒.๓๘
ตะวันตก	๒.๖๔
เหนือ	๒.๕๘
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๒.๕๑

๔.๑.๕ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามรายภาคพบว่า ด้านที่ได้คะแนนสูงสุดที่ ๓ อันดับแรก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความซื่อสัตย์ซึ้งใจที่จะไม่ใช้ความรุนแรงในการจับกุมและสอบสวนเกินความจำเป็น ผู้พิพากษาให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหาย จำเลย และพยาน และอัยการให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหายจำเลย และพยาน

ตารางที่ ๔.๑๒ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก	คะแนน
เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความขยันขันแข็งที่จะไม่ใช้ความรุนแรงในการจับกุมและสอบสวนเกินความจำเป็น	๓.๖๕
เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติต่อผู้คนทุกกลุ่มอย่างเป็นธรรม	๓.๓๘
การทำงานของตำรวจมีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล	๓.๑๕
ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของตำรวจได้	๒.๖๓
อัยการให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหายจำเลย และพยาน	๓.๕๑
อัยการปฏิบัติหน้าที่ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องในทางคดีอย่างเท่าเทียมกัน	๓.๔๖
การทำงานของอัยการมีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล	๓.๒๕
ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของอัยการได้	๒.๖๕
ผู้พิพากษาให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหาย จำเลย และพยาน	๓.๕๓
ผู้พิพากษาปฏิบัติหน้าที่ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องในทางคดีอย่างเท่าเทียมกัน	๓.๔๕
การทำงานของผู้พิพากษามีความเป็นกลางปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล	๓.๓๕
ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของผู้พิพากษาได้	๒.๕๕
เจ้าหน้าที่ในเรือนจำ สถานกักขัง และสถานคุมประพฤติมีความรู้ความสามารถเพียงพอในการควบคุมสถานการณ์โดยไม่ใช้ความรุนแรง	๓.๒๘
เจ้าหน้าที่ในเรือนจำ สถานกักขัง และสถานคุมประพฤติปฏิบัติต่อผู้ถูกคุมขังหรือคุมประพฤติ อย่างเป็นธรรม	๓.๓๐

๔.๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

๔.๒.๑ ข้อมูลทั่วไป

จากตารางที่ ๔.๑๓ กลุ่มตัวอย่างผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด จำนวน ๕๕๒ คน ประกอบด้วย เพศชาย ร้อยละ ๖๓.๘๐ และเพศหญิง ร้อยละ ๓๖.๒๐ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง ๔๐ – ๔๙ ปี ร้อยละ ๓๔.๓๘ รองลงมาคือ ๓๐ – ๓๙ ปี ร้อยละ ๓๓.๓๓ และช่วงอายุ ๕๐ – ๕๙ ปี ร้อยละ ๑๗.๕๕ โดยได้รับการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุดเท่ากับ ร้อยละ ๕๑.๓๕

เมื่อจำแนกตามหน่วยงานตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมาจากหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมดังตารางที่ ๔.๑๑.๒ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ๓ อันดับแรก คือ ตำรวจ ร้อยละ ๑๓.๑๒ รองลงมาคือ กรมคุ้มครองสิทธิ ร้อยละ ๒๐.๗๕ และองค์กรไม่แสวงหากำไร ร้อยละ ๙.๒๕

ตารางที่ ๔.๑๓ ข้อมูลทั่วไปของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

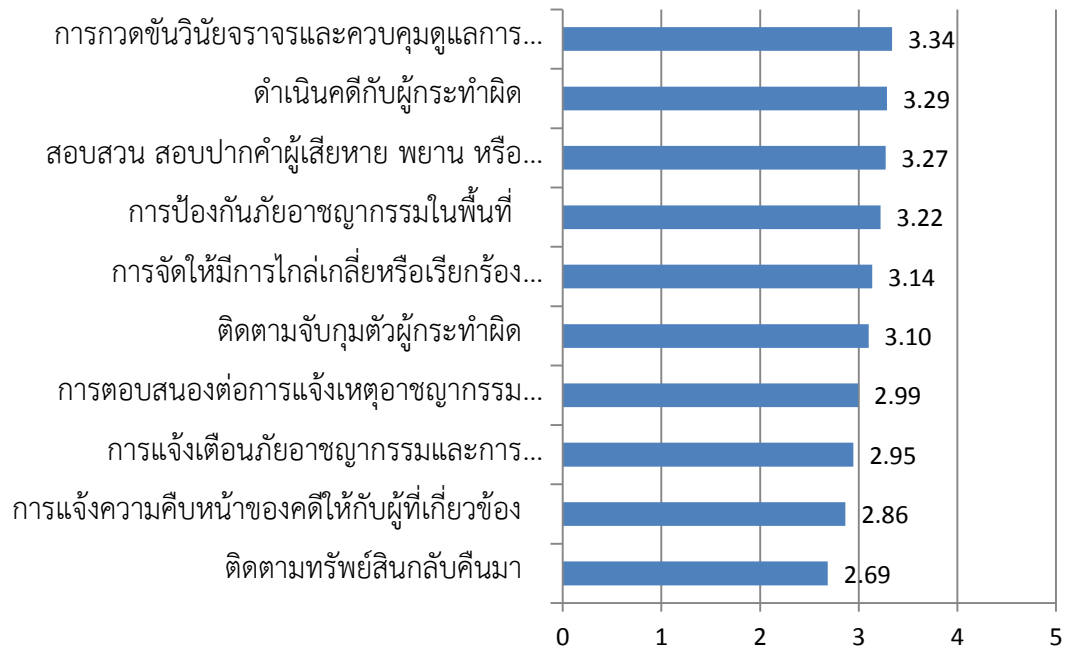
รายละเอียด		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๓๕๘	๖๓.๘๐
	หญิง	๒๑๔	๓๖.๒๐
ช่วงอายุ	๒๐-๒๙	๗๑	๑๒.๐๓
	๓๐-๓๙	๑๘๗	๓๓.๓๓
	๔๐-๔๙	๒๐๔	๓๔.๓๘
	๕๐-๕๙	๑๐๔	๑๗.๕๕
	๖๐ ขึ้นไป	๑๖	๒.๖๒
	พุทธ	๕๗๑	๙๖.๔๐
ศาสนา	คริสต์	๑๒	๒.๐๖
	อิสลาม	๙	๑.๕๔
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	๑๒	๒.๐๓
	มัธยมต้น	๑๒	๒.๐๓
	มัธยมปลาย/ปวช.	๔๘	๘.๑
	ปวส./อนุปริญญา	๒๘	๔.๘๑
	ปริญญาตรี	๓๐๔	๕๑.๓๕
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	๑๘๔	๓๑.๑๔
	อื่นๆ	๓	๐.๕๑

ตารางที่ ๔.๑๔ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงานของผู้ให้สัมภาษณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำรวจ	๑๔๒	๒๔.๐๐
กรมสอบสวนคดีพิเศษ	๓๓	๕.๕๐
กรมคุ้มครองสิทธิฯ	๑๒๓	๒๐.๖๕
อัยการ	๔๐	๖.๖๕
ผู้พิพากษา	๑๘	๓.๐๐
กรมคุมประพฤติ	๔๐	๖.๖๕
กรมราชทัณฑ์	๔๓	๗.๒๕
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	๑๕	๒.๕๐
ทนาย	๖๗	๑๑.๓๓
นักวิชาการ	๑๒	๒.๐๐
ตัวแทนสมาคม	๑๕	๒.๕๐
องค์กรไม่แสวงหากำไร	๓๖	๖.๐๐
องค์กรนานาชาติ	๖	๑.๐๐
อื่นๆ	๔	๐.๖๕
รวม	๕๙๓	๑๐๐.๐๐

๔.๒.๒ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

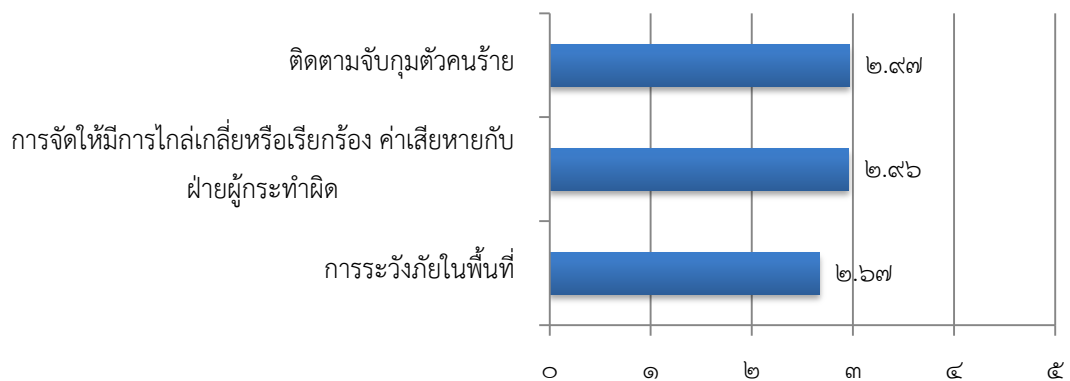
รูปที่ ๔.๑๓ แสดงความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ พบว่าการปฏิบัติงานด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรก คือ ด้านการกวาดล้างวินัยจราจรและควบคุมดูแลการกระทำผิดกฎจราจร เช่น ตั้งด่านตรวจจับผู้ขับขี่รถขณะเมาสุรา กวดขันการจอดรถกีดขวางหรือผิดกฎจราจร ๓.๓๔ คะแนน อันดับที่สอง ด้านดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด ได้รับคะแนนเฉลี่ย ๓.๒๕ คะแนน และอันดับที่สาม ด้านสอบสวน สอบปากคำผู้เสียหาย พยาน หรือผู้เกี่ยวข้องทางคดี ๓.๒๖ คะแนน ส่วนด้านที่ได้รับคะแนนความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ในด้านติดตามทรัพย์สินกลับคืนมา ได้คะแนนเฉลี่ย ๒.๕๕ คะแนน

รูปที่ ๔.๑๑ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

๔.๒.๓ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง

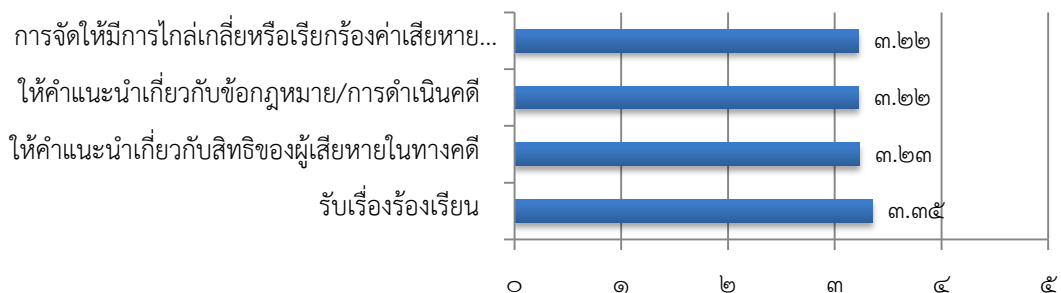
รูปที่ ๔.๑๒ แสดงความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ด้านที่สูงที่สุด คือ การติดตามจับกุมตัวคนร้าย ได้รับคะแนนเฉลี่ย ๒.๙๗ รองลงมาคือ การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกร้อง ค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด ได้คะแนนเฉลี่ย ๒.๙๖ คะแนน และด้านที่น้อยที่สุด คือ การระงับภัยในพื้นที่ ได้คะแนนเฉลี่ย ๒.๖๗

รูปที่ ๔.๑๒ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง

๔.๒.๔ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานยุติธรรมชุมชนและยุติธรรมจังหวัด

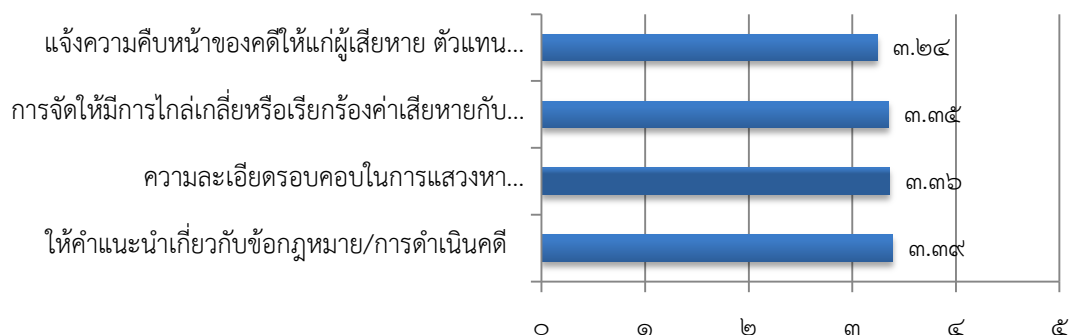
รูปที่ ๔.๑๙ แสดงความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานยุติธรรมชุมชนและยุติธรรมจังหวัด พบว่า ด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการรับเรื่องร้องเรียน ๓.๓๕ คะแนน และด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกชดเชยค่าเสียหายกับผู้กระทำผิด

รูปที่ ๔.๑๙ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานยุติธรรมชุมชนและยุติธรรมจังหวัด

๔.๒.๕ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ

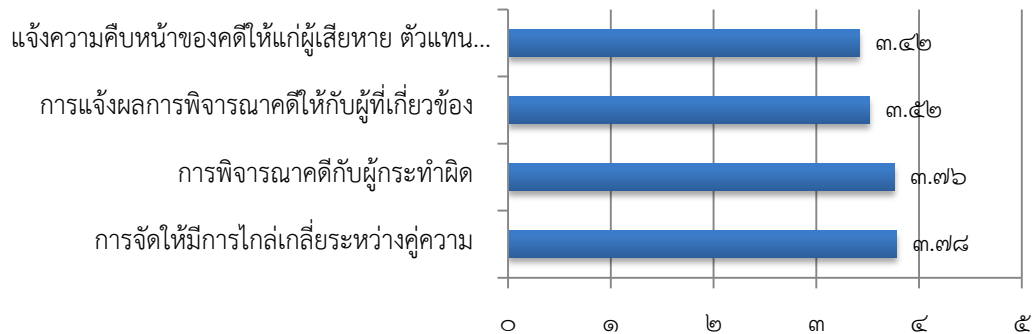
รูปที่ ๔.๒๐ แสดงความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ พบว่าด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อกฎหมายและการดำเนินคดี ๓.๓๕ คะแนน และด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การแจ้งความจับกุมของคดีให้แก่ผู้เสียหาย ตัวแทนผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓.๒๔ คะแนน

รูปที่ ๔.๒๐ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ

๔.๒.๖ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา

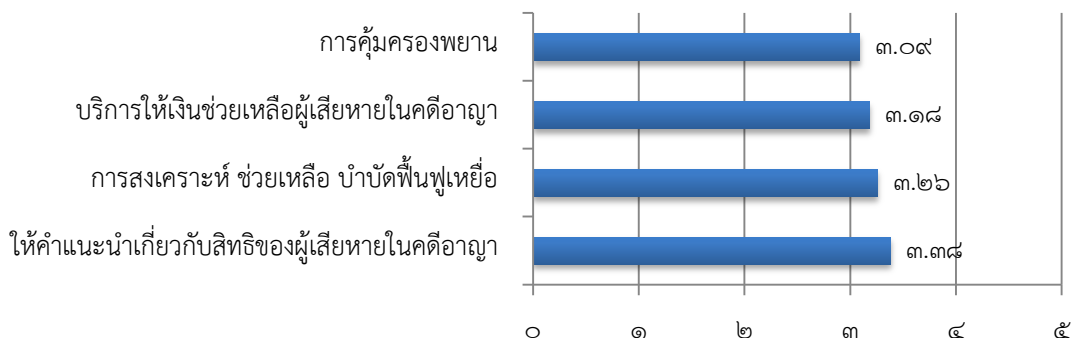
รูปที่ ๔.๒๑ แสดงความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา พบว่าด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยระหว่างคู่ความ ๓.๗๘ คะแนน และด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านแจ้งความสืบหน้าของคดีให้แก่ผู้เสียหาย ตัวแทนผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓.๔๒ คะแนน

รูปที่ ๔.๒๑ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา

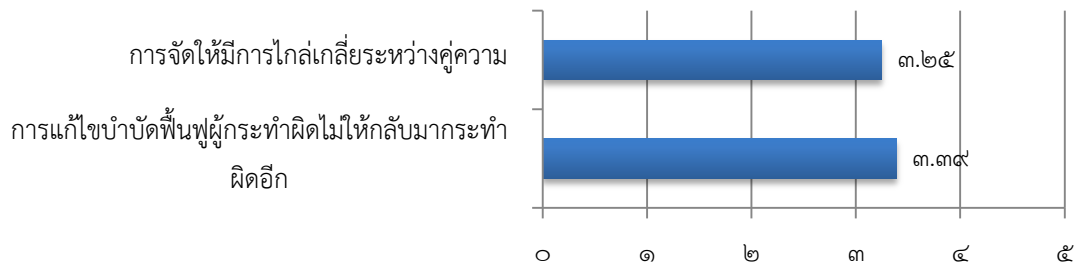
๔.๒.๗ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิ

รูปที่ ๔.๒๒ แสดงความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิ พบว่า ด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในคดีอาญา ๓.๓๘ คะแนน และด้านที่ได้รับความเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การคุ้มครองพยาน ๓.๐๙ คะแนน

รูปที่ ๔.๒๒ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิ

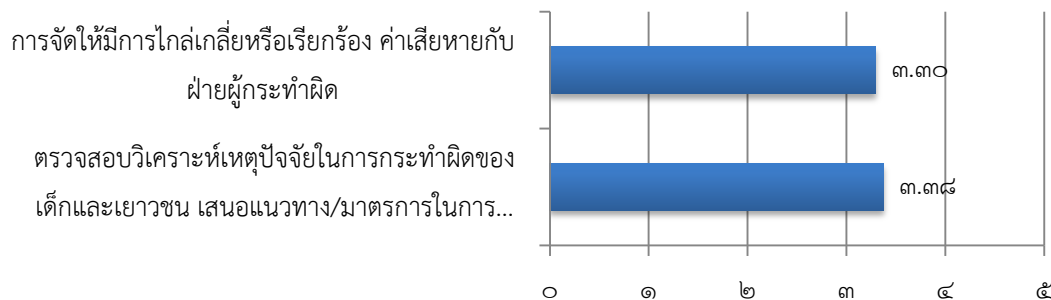
๔.๒.๘ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ

รูปที่ ๔.๒๓ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ

รูปที่ ๔.๒๓ แสดงความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ พบว่าด้านการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้เกิดมากระทำผิดอีก ได้รับคะแนนเฉลี่ย ๓.๓๔ คะแนน และด้านการจัดให้มีการไกล่เกลี่ยระหว่างคู่ความ ได้รับคะแนนเฉลี่ย ๓.๒๕ คะแนน

๔.๒.๙ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

รูปที่ ๔.๒๔ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

รูปที่ ๔.๒๔ แสดงความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า ด้านการตรวจสอบวิเคราะห์เหตุปัจจัยในการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เสนอแนวทาง/มาตรการในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม ได้รับคะแนนเฉลี่ย ๓.๓๔ คะแนน และด้านการจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกกรอง ค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด ได้รับคะแนน ๓.๓๐ คะแนน

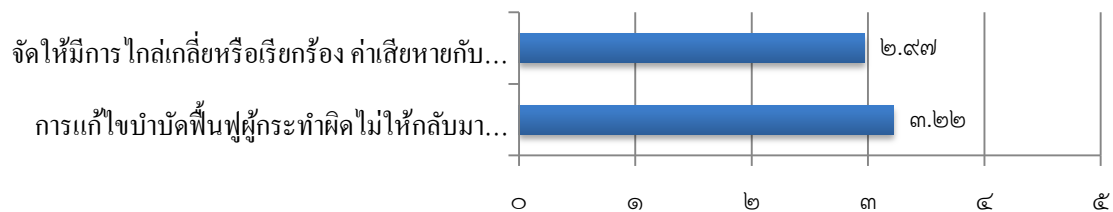
๔.๒.๑๐ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดไม่ให้ กลับมากระทำความผิดอีกของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (ทำหน้าที่ในการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขพฤติกรรมผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนตามคำสั่งผู้พิพากษา เช่น บ้านกรุณา) ได้รับคะแนนเฉลี่ย ๓.๓๕ คะแนน

ตารางที่ ๔.๑๕ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

รายละเอียด	คะแนนความพึงพอใจเฉลี่ย
การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดไม่ให้ กลับมากระทำความผิดอีก	๓.๓๕

๔.๒.๑๑ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

รูปที่ ๔.๒๕ ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

รูปที่ ๔.๒๕ แสดงความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ พบว่า ด้านจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกร้อง ค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำความผิดภายหลังต้องโทษ ได้รับคะแนนเฉลี่ย ๒.๙๗ คะแนน และด้านการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดไม่ให้กลับมากระทำความผิดอีก ได้รับคะแนนเฉลี่ย ๓.๒๒ คะแนน

ส่วนแนวทางแก้ไขจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมให้คำแนะนำดังนี้ ประการแรกควรให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตำรวจ สร้างจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้มีหน่วยงานตรวจสอบเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยมีคณะกรรมการจากหลากหลายภาคส่วน

๔.๒.๑๒ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

๑) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อตำรวจในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อตำรวจหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก ด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรกคือ ๑) ตำรวจใช้อำนาจหน้าที่ (เช่น การจับกุม ตรวจค้น ยึดและการขัง) โดยปฏิบัติตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ๓.๓๓ คะแนน ๒) ผลการพิสูจน์หลักฐานมีความเป็นกลาง น่าเชื่อถือ ๓.๐๕ คะแนน และ ๓) เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ใช้ความรุนแรงในการจับกุมและสอบสวนเกินความจำเป็น ๓.๓๓ คะแนน และด้านที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด ๓ อันดับสุดท้าย (เรียงจากคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด) คือ ๑) กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล ๒.๓๖ คะแนน ๒) ตำรวจมีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลัก ๒.๕๔ คะแนน และ ๓) การทำงานของตำรวจมีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล ๒.๖๕ คะแนน

ตารางที่ ๔.๑๖ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อตำรวจ

หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก	คะแนนเฉลี่ย
เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ใช้ความรุนแรงในการจับกุมและสอบสวนเกินความจำเป็น	๓.๒๑
ตำรวจใช้อำนาจหน้าที่ (เช่น การจับกุม ตรวจค้น ยึดและการขัง) โดยปฏิบัติตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด	๓.๓๓
เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติต่อผู้คนทุกกลุ่มอย่างเป็นธรรม	๓.๐๓
เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเก็บรวบรวมและรักษาหลักฐานได้ตามมาตรฐานสากล	๓.๐๕
ประสิทธิภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หา พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีเครื่องมือ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ	๒.๕๖
เจ้าหน้าที่ตำรวจมีทักษะและความสามารถเพียงพอ ในการรวบรวมและรักษา พยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ	๓.๑๓
ผลการพิสูจน์หลักฐานมีความเป็นกลางน่าเชื่อถือ	๓.๒๕
การทำงานของตำรวจมีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล	๒.๖๕
ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของตำรวจได้	๒.๘๖
กระบวนการตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพสามารถป้องกันการประพฤติมิชอบได้	๒.๘๓

ตารางที่ ๔.๑๖ (ต่อ) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อตำรวจ

หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ย
ในกรณีที่ตรวจสอบการประทุติแล้วพบว่าตำรวจกระทำผิด ผู้กระทำผิดจะได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ	๓.๐๕
ตำรวจมีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลัก	๒.๕๔
กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นตำรวจมีความโปร่งใสเป็นธรรม	๒.๕๒
กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	๒.๓๖

๒) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม พบว่า ด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลการพิสูจน์หลักฐานมีความเป็นกลางน่าเชื่อถือ ๓.๖๒ คะแนน รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่มีทักษะและความสามารถเพียงพอในการเก็บรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ ๓.๕๑ คะแนน และท้ายสุดคือ ประสิทธิภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีเครื่องมืออุปกรณ์อย่างเพียงพอ ๓.๔๓ คะแนน

ตารางที่ ๔.๑๗ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อสถาบันนิติวิทยาศาสตร์

หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีเครื่องมืออุปกรณ์อย่างเพียงพอ	๓.๔๓
เจ้าหน้าที่มีทักษะและความสามารถเพียงพอในการเก็บรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ	๓.๕๑
ผลการพิสูจน์หลักฐานมีความเป็นกลางน่าเชื่อถือ	๓.๖๒

๓) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่ออัยการในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่ออัยการในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก พบว่า ด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ กระบวนการคัดเลือกรับเข้าเป็นอัยการมีความโปร่งใสเป็นธรรม ๓.๖๕ คะแนน รองลงมาคือ อัยการให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหายจำเลย และพยาน ๓.๕๓ คะแนน และอันดับสาม คือ กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล ๓.๔๐ คะแนน และด้านที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุดคือ ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของอัยการได้ ๒.๕๕ คะแนน

ตารางที่ ๔.๑๘ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่ออัยการ

หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก	คะแนนเฉลี่ย
อัยการให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหายจำเลย และพยาน	๓.๕๓
อัยการปฏิบัติหน้าที่ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องในทางคดีอย่างเท่าเทียมกัน	๓.๔๑
การทำงานของอัยการมีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล	๓.๓๐
ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของอัยการได้	๒.๕๕
กระบวนการตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ สามารถป้องกันการประพฤติมิชอบได้	๓.๑๔
ในกรณีที่มีการตรวจสอบการประพฤติแล้วพบว่าอัยการกระทำผิด ผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ	๓.๒๕
อัยการมีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลัก	๓.๓๔
กระบวนการคัดเลือกรับเข้าเป็นอัยการมีความโปร่งใสเป็นธรรม	๓.๖๕
กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	๓.๔๐

๔) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อผู้พิพากษาในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อผู้พิพากษาในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก พบว่ากระบวนการคัดเลือกรับเข้าเป็นผู้พิพากษามีความโปร่งใสเป็นธรรม ได้รับคะแนนสูงสุด คือ ๓.๙๔ คะแนน

รองลงมาคือ ผู้พิพากษาปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียม ๓.๘๑ คะแนน และการทำงานของผู้พิพากษามีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล ๓.๘๖ คะแนน ส่วนด้านที่ได้รับคะแนนเจ็ลี่ยน้อยที่สุด คือ ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของผู้พิพากษาได้ ๓.๓๔ คะแนน

ตารางที่ ๔.๑๕ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อผู้พิพากษา

หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ย
ผู้พิพากษาให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหาย จำเลย และพยาน	๓.๕๕
ผู้พิพากษาปฏิบัติหน้าที่ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องในทางคดีอย่างเท่าเทียมกัน	๓.๘๑
การทำงานของผู้พิพากษามีความเป็นกลาง ไม่โดนการแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล	๓.๘๖
ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษารรคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง	๓.๖๓
ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของผู้พิพากษาได้	๓.๓๔
การตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ สามารถป้องกันการประพฤติมิชอบได้	๓.๕๘
ในกรณีที่มีการตรวจสอบการประพฤติแล้วพบว่าผู้พิพากษากะทำผิด ผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ	๓.๖๑
ผู้พิพากษามีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลัก	๓.๗๓
กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นผู้พิพากษามีความโปร่งใสเป็นธรรม	๓.๕๔
กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล	๓.๗๔

๕) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการคุมขังผู้ต้องขังชายในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

ตารางที่ ๔.๒๐ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการคุมขัง
ผู้ต้องขังชาย

หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ย
เรือนจำที่ใช้คุมขังผู้ต้องขังมีความปลอดภัยเพียงพอ	๓.๑๖
เรือนจำมีความสะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย	๒.๘๘
จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำมีความเหมาะสม	๒.๕๔
ผู้ต้องขังได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ	๓.๐๒
ผู้ต้องขังสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้เพียงพอ	๒.๕๕
เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน	๓.๑๖
ผู้ต้องขังสามารถร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างถูกคุมขังได้	๓.๐๕
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลักของตนเอง	๒.๕๐
กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีความโปร่งใสเป็นธรรม	๓.๒๓
กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	๓.๐๘
การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดของเรือนจำช่วยลดโอกาส ของผู้ต้องขังไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำ	๓.๐๔

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มีต่อการคุมขังผู้ต้องขังชาย พบว่า ด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เรือนจำที่ใช้คุมขังผู้ต้องขังมีความปลอดภัยเพียงพอ และเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน ๓.๑๖ คะแนน รองลงมาคือกระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล ๓.๐๘ คะแนน และอันดับที่สามคือผู้ต้องขังสามารถร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างถูกคุมขังได้ ๓.๐๕ คะแนน และด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลักของตนเอง ๒.๕๐ คะแนน

๖) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการคุมขังผู้ต้องขังหญิงในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

ตารางที่ ๔.๒๑ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการคุมขัง
ผู้ต้องขังหญิง

หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ย
เรือนจำที่ใช้คุมขังผู้ต้องขังมีความปลอดภัยเพียงพอ	๓.๒๔
เรือนจำมีความสะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย	๓.๐๕
จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำมีความเหมาะสม	๒.๘๔
ผู้ต้องขังได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ	๓.๑๓
ผู้ต้องขังสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้เพียงพอ	๓.๐๔
เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน	๓.๓๑
ผู้ต้องขังสามารถร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างถูกคุมขังได้	๓.๑๘
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลักของตนเอง	๓.๐๖
กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีความโปร่งใสเป็น ธรรม	๓.๒๕
กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	๓.๑๔
การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดของของเรือนจำช่วยลดโอกาส ของผู้ต้องขังไม่ให้ กลับมากระทำความผิดซ้ำ	๓.๑๗

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม
ในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มีต่อการคุมขังผู้ต้องขังหญิง พบว่า
ด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน
๓.๓๑ คะแนน รองลงมาคือ กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีความโปร่งใส
เป็นธรรม ๓.๒๕ คะแนน และอันดับที่สาม คือ เรือนจำที่ใช้คุมขังผู้ต้องขังมีความปลอดภัยเพียงพอ
๓.๒๔ คะแนน ส่วนด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำมีความเหมาะสม
๒.๘๔ คะแนน

๓) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านหลักประกัน
สิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มีต่อการคุ้มครองสิทธิ

จากการคำนวณพบว่าคะแนนเฉลี่ยของการเฝ้าระวังความเสี่ยงจากกระบวนการยุติธรรมของผู้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีโดยไม่เป็นธรรมหรือผู้บริสุทธิ์ที่ต้องหาคดีอาญาเท่ากับ ๓.๒๒ คะแนน

๘) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการควบคุมดูแลเยาวชนผู้กระทำผิดในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกที่มีต่อสถานพินิจเด็กและเยาวชน พบว่าด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การทำหน้าที่ในการตรวจสอบ สืบเสาะ ภูมิหลังของเด็กและเยาวชน มีความเหมาะสมเพียงพอสำหรับการกำหนดคำพิพากษาลงโทษ หรือกำหนดวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด ๓.๔๐ คะแนน รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนตามหลักสิทธิมนุษยชน และกระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ สถานพินิจฯ มีความโปร่งใสเป็นธรรมซึ่งได้รับคะแนนเท่ากันคือ ๓.๓๙ คะแนน จำนวนเด็กและเยาวชนต่อสถานพินิจฯ มีความเหมาะสม ๓.๐๖ คะแนน

ตารางที่ ๔.๒๒ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อสถานพินิจเด็กและเยาวชน

หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก	คะแนนเฉลี่ย
สถานพินิจฯ มีความปลอดภัยเพียงพอ	๓.๒๕
สถานพินิจฯ มีความสะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย	๓.๓๑
จำนวนเด็กและเยาวชนต่อสถานพินิจฯ มีความเหมาะสม	๓.๐๖
เด็กและเยาวชนได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ	๓.๓๑
เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้เพียงพอ	๓.๒๕
เจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนตามหลักสิทธิมนุษยชน	๓.๓๙
เด็กและเยาวชนสามารถร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างถูกควบคุมได้	๓.๒๑
เจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ มีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลักของตนเอง	๓.๐๘

ตารางที่ ๔.๒๒ (ต่อ) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อสถานพินิจเด็กและเยาวชน

หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ย
การทำหน้าที่ในการตรวจสอบ สืบเสาะ ภูมิหลังของเด็กและเยาวชนมีความเหมาะสมเพียงพอสำหรับการกำหนดคำพิพากษาลงโทษ หรือกำหนดวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด	๓.๔๐
กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ สถานพินิจฯ มีความโปร่งใสเป็นธรรม	๓.๓๓
กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	๓.๓๒

ตารางที่ ๔.๒๓ ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน

หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ย
ศูนย์ฝึกฯ มีความปลอดภัยเพียงพอ	๓.๓๘
ศูนย์ฝึกฯ มีความสะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย	๓.๓๕
จำนวนเด็กและเยาวชนต่อศูนย์ฝึกฯ มีความเหมาะสม	๓.๑๓
เด็กและเยาวชนได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ	๓.๓๘
เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้เพียงพอ	๓.๒๕
เจ้าสถานศูนย์ฝึกฯ ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนตามหลักสิทธิมนุษยชน	๓.๔๘
เด็กและเยาวชนสามารถร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างถูกควบคุม	๓.๒๘
เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกฯ มีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลักของตนเอง	๓.๒๓

ตารางที่ ๔.๒๓ (ต่อ) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อศูนย์ฝึกอบรม
เด็ก และเยาวชน

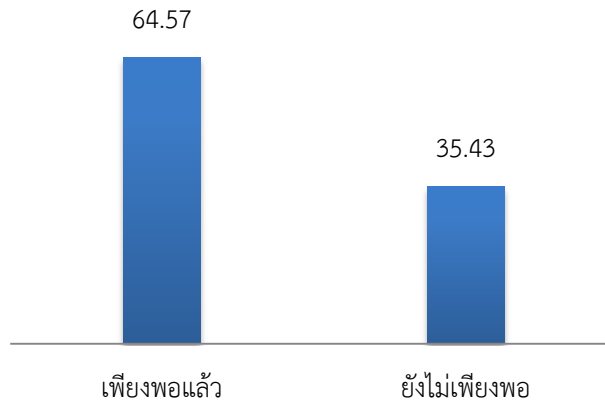
หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ย
กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกฯ มีความโปร่งใสเป็น ธรรม	๓.๓๖
กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	๓.๒๖
การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดของศูนย์ฯ ช่วยลดโอกาสของผู้กระทำความผิดที่เป็น เด็กและเยาวชนไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำ	๓.๒๔

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม
ในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มีต่อศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
(ทำหน้าที่ในการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขพฤติกรรม ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนตามคำสั่งผู้พิพากษา เช่น
บ้านกรุณา) พบว่า ด้านที่ได้รับคะแนนสูงสุด ๓ อันดับแรก คือ เจ้าสถานศูนย์ฝึกฯ ปฏิบัติต่อเด็กและ
เยาวชนตามหลักสิทธิมนุษยชน ๓.๔๘ คะแนน รองลงมาคือ ศูนย์ฝึกฯ มีความปลอดภัยเพียงพอ และเด็ก
และเยาวชนได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ ๓.๓๘ คะแนน และอันดับสาม คือ กระบวนการ
คัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกฯ มีความโปร่งใสเป็นธรรม ๓.๓๖ คะแนน และด้านที่
ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ จำนวนเด็กและเยาวชนต่อศูนย์ฝึกฯ มีความเหมาะสม ๓.๑๓ คะแนน

๕) ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านหลักประกัน
สิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มีต่อดัวบทกฎหมาย

รูปที่ ๔.๑๕ แสดงความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมใน
ด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่มีต่อ ระบบกฎหมายและดัวบทกฎหมายว่า
ในกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของ
ประชาชน พบว่าได้รับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๕ คะแนน

๔.๒.๑๔ ความครอบคลุมเพียงพอของกฎหมายของประเทศไทย

รูปที่ ๔.๒๖ ความครอบคลุมเพียงพอของกฎหมายของประเทศไทยจากผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
กับกระบวนการยุติธรรม

เมื่อสอบถามผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านความครอบคลุมเพียงพอของกฎหมายประเทศ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมส่วนใหญ่ให้คำตอบว่าเพียงพอแล้ว ร้อยละ ๖๔.๕๗ และ ยังไม่เพียงพอ ร้อยละ ๓๕.๔๓

๔.๒.๑๓ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ

๑. ทนาย

๑.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม (เหตุผลและเสนอแนวทางแก้ไข)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ) เนื่องจากบทบาทของหน่วยงานตำรวจเป็นต้นทางของกระบวนการยุติธรรม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เสียหายได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม ในบางครั้งกระบวนการต้นทางเหล่านี้ไม่ได้ใช้ข้อมูลที่ต้องการในการปฏิบัติงานเป็นผลให้มีการบิดเบือนข้อมูล และอาจทำให้เกิดความผิดพลาดในกระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้ตำรวจยังใช้อำนาจในการทำงานมากเกินไป ขาดองค์ที่จะมาตรวจสอบควบคุมการใช้อำนาจของพนักงานอัยการ มีการตัดสินใจผิดพลาดผู้พิพากษาและใช้วิธีการแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อเอาผิดผู้ที่ตนตัดสินเองว่าผิดและบังคับกดดันให้ผู้ต้องหารับสารภาพ การเรียกร้องทรัพย์สินจากผู้กระทำผิด ไม่ค่อยรับเรื่องแจ้งความ ไม่รายงานความคืบหน้าการทำคดีล่าช้า ใช้อำนาจหน้าที่ใน

ตำแหน่งโดยมิชอบตั้งด่านเถื่อน เก็บส่วย รับสินบน เล่นพรรคเล่นพวก มีการเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ต้องหา เพิกเฉยละเลยไม่กระตือรือร้นในการระงับปราบปรามอาชญากรรม

ด้านแนวทางแก้ไข ควรมีมาตรการการลงโทษที่เด็ดขาด และทำให้เป็นตัวอย่างแก่เจ้าพนักงานที่เรียกรับเงินจากผู้กระทำความผิด เพื่อที่จะไม่จับกุม สร้างจิตสำนึก การทำงานเพื่อสาธารณะ เนื่องจากตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ควรให้ความสนใจต่อปัญหาของประชาชนที่เข้ามาร้องเรียน และควรมีองค์กรการประชาชน มาตรวจสอบเจ้าหน้าที่ และมีหน่วยงานที่รับเรื่องแจ้งการกระทำผิดของเจ้าพนักงานตำรวจอย่างจริงจังเพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจ

๑.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่ ความคิดเห็นของตัวแทนจากหน่วยงานทนายเห็นว่า ยังไม่เพียงพอ โดยกฎหมายที่ควรเพิ่มมีดังนี้

๑. กฎหมายบางฉบับต้องมีการปรับปรุงให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น

๒. กฎหมายเกี่ยวกับเยียวยาค่าเสียหาย เช่น กรณีเมาแล้วขับรถชนผู้อื่นจนเสียชีวิต ควรมีโทษเท่ากับเจตนาฆ่าคนตาย กรณีข่มขืน ควรเพิ่มโทษจากเดิมและไม่ควรรอลงอาญา

๓. ควรให้โทษประหารชีวิต ใช้วิธีการเดิม ก่อนการใช้สารพิษเพื่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อการกระทำผิดเพิ่มมาตรการในการสนับสนุนให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

๔. ควรเพิ่มกฎหมายให้ประชาชนร่วมตรวจสอบเจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรมด้วย

๑.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับที่ ๑ การเข้าถึงกระบวนการที่ย่งยากและซับซ้อน การบังคับใช้กฎหมายไม่เข้มแข็ง/ระบบอุปถัมภ์ การให้ผู้มีอิทธิพลเข้ามาแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม ความยุติธรรมล่าช้าเกินไป แนวทางแก้ไข คือ ควรให้สิทธิแก่ผู้เสียหายทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีขั้นตอนกระบวนการให้สามารถตรวจสอบได้ ใครจ่ายสินบนต้องลงโทษเด็ดขาด รวมถึงผู้รับสินบนด้วย ลดขั้นตอนที่ย่งยากและซับซ้อน สร้างเครื่องมือที่ช่วยให้การเข้าถึงกระบวนการ สำหรับประชาชนทั่วไปให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรมีการอธิบายโดยสังเขปเพื่อเข้าใจถึงกระบวนการต่างๆ ในรูปแบบแผนภูมิภาพ (ปรับปรุง ลดขั้นตอน) บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะผู้พิพากษาอยู่เหนือการตรวจสอบ ขาดความชอบธรรมในประชาธิปไตย ดังนั้นจึงควรมีหน่วยงานควบคุมการบังคับใช้กฎหมาย การจับกุม สอบสวน เพราะเป็นกระบวนการยุติธรรมด้านแรก จะได้รับความยุติธรรมที่สุด และควรส่งเสริมให้ทำงานอย่างเที่ยงธรรม ดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อป้องกันผู้ที่ไม่ได้กระทำผิดแต่ต้องโทษจำคุก โดยเฉพาะการสอบสวนยังไม่เป็นธรรม พนักงานสอบสวนต้องตามกฎหมาย ควรมีบทลงโทษให้หนักขึ้นสำหรับตำรวจที่รับสินบน

อันดับที่ ๒ การดำเนินการล่าช้า บางเรื่องดำเนินการถึง ๑๐ ปี รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ปราศจากอิทธิพล ไม่เล่นพรรค เล่นพวก และเพิ่มระดับโทษที่เข้มข้นขึ้นแก่ผู้กระทำความผิด แนวทางแก้ไข ต้องมีการดำเนินการอย่างรวดเร็ว สร้างมาตรฐานการปฏิบัติตนต่อผู้รับบริการ ให้เป็นไปในระดับเดียวกันและให้มีบทลงโทษขั้นสูงสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ละเว้นไม่บังคับใช้กฎหมาย และควรมีหน่วยงานจากภาครัฐลงไปให้ความรู้ทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเบื้องต้นแก่ชุมชนต่างๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ มีการตรวจสอบใช้วิจารณ์ภายในการดำเนินคดีอย่างถูกต้อง เพิ่มความเข้มข้นของมาตรการการลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิด เช่น ข่มขืน โทษยังไม่พอ น่าจะมีการเพิ่มโทษให้หนักขึ้น เช่น การจับได้ว่าใครเป็นผู้พาหนี ให้ผู้เสียหายพาหนีตอบโดยเฉพาะในต่างจังหวัด ช่วงควบคุมจะไม่สามารถหาประชาชนจะไปฟ้องร้องต่อผู้พิพากษา และควรแก้ไขอายุของผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ในการพิจารณาคดี เช่น อายุ ๓๕ ปี ให้มีสิทธิสอบคัดเลือกเป็นต้น

อันดับที่ ๓ การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ ผู้ปฏิบัติงานทางด้านกฎหมายบางส่วนเลือกปฏิบัติ เรียกรับผลประโยชน์ ทำให้ประชาชนไม่ได้รับความยุติธรรม และควรปรับปรุงการดำเนินการกฎหมายให้เป็นไปอย่างสากล แนวทางแก้ไข จัดให้มีหน่วยงานที่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางและใช้หลายหน่วยงานในการตรวจสอบแต่ละจุด เพื่อป้องกันการร่วมกันประพฤติดีในหน้าที่เพื่อสร้างความเสมอภาคอย่างแท้จริง โดยเฉพาะในพื้นที่ต่างจังหวัดการตรวจสอบทุจริตเป็นไปได้ยากและมีการเกรงใจต่อผู้มีอิทธิพล ดังนั้นการตัดสินใจโดยมาตรฐานและข้อเท็จจริงจึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งที่ควรดำเนินการ นอกจากนี้ควรขยายพื้นที่เรือนจำให้เพียงพอและไม่แออัด รวมทั้งควรจัดให้มีการอบรม และมีผลบังคับใช้ กับเจ้าหน้าที่การดำเนินคดีกฎหมายให้เป็นไปอย่างสากล

๒. กรมสอบสวนคดีพิเศษ

๒.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม (เหตุผลและเสนอแนวทางแก้ไข)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ) เนื่องจากมีการเลือกปฏิบัติเนื่องจากปัจจัยทางการเงินและอิทธิพลของผู้กระทำความผิดทำให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ด้านแนวทางแก้ไข ควรให้ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดคดีใดที่คาดว่าจะถูกอิทธิพลครอบงำควรจัดส่งให้กรมสอบสวนคดีดำเนินการ และเห็นควรให้ทางหน่วยงานตำรวจเพิ่มมาตรการในการติดตามทรัพย์สินที่เสียหายให้ได้กลับมาโดยจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบที่มีความ

เชี่ยวชาญในการสืบค้น สืบหาทรัพย์สิน เน้นความชำนาญในการสืบหาหลักทรัพย์ และการตรวจธุรกรรมทางการเงินของผู้กระทำผิด

๒.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่

ค่อนข้างเพียงพอแล้ว แต่ต้องมีการบังคับใช้ที่เข้มงวดมากกว่านี้ และให้มีการยึดหยุ่นน้อยที่สุด หากไม่มีการยึดหยุ่นใดๆเลยยิ่งจะมีประสิทธิภาพสูงขึ้นอีก นอกจากนี้กฎหมายด้วยวินัยจราจร ควรมีความละเอียดและรัดกุมมากกว่านี้ อีกทั้งผู้บังคับใช้กฎหมายควรจะต้องมีความหนักแน่น ไม่มีการยึดหยุ่นอาจส่งผลกระทบต่ออะไรภายในประเทศได้หลายอย่าง

๒.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับ ๑ ความยุติธรรม ถูกแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล แนวทางแก้ไข คือ ควรบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเป็นธรรมและเป็นไปอย่างเสมอภาคโดยปราศจากอคติ โดยจัดระบบอุปถัมภ์ที่เป็นรากเหง้าในสังคมออกไป

อันดับที่ ๒ คือ การบังคับใช้กฎหมายไม่เคร่งครัด แนวทางแก้ไข คือ ต้องมีการตรวจสอบลักษณะถ่วงดุล โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติอย่างเป็นระบบในทุกขั้นตอนโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมและตรวจสอบได้

อันดับที่ ๓ ควรมีการแก้ไขกฎหมายที่มีโทษทางอาญาให้ทันสมัย แนวทางแก้ไข ควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกฎหมายให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันในอารยประเทศ

๓. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

๓.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม มีดังนี้

๑. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ขาดการเข้าถึงประชาชน ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับสิทธิของประชาชน ตามกฎหมายที่กรมรับผิดชอบ แนวทางแก้ไข การเผยแพร่ความรู้ให้มากขึ้น

๒. ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ปริมาณประชากรเพิ่มขึ้นเจ้าหน้าที่พยายามทำเพื่อตอบโจทย์หาปัญหา ปัญหาที่พบคือ ทัศนคติไม่เหมือนกัน แนวทางแก้ไข คือ ลดขั้นตอนปรับกระบวนการทำงาน และให้ความรู้กับทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

๓. กรมราชทัณฑ์ ปัญหาที่พบคือผู้กระทำความผิด (ทั้งผู้ต้องขังชายและหญิง) แนวทางแก้ไข เพิ่มบทลงโทษของผู้กระทำความผิดต้องมีมาตรการลงโทษอย่างเด็ดขาดเพื่อให้ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดเกรงกลัวต่อบทลงโทษที่จะได้รับในอนาคตตลอดจนรณรงค์ไม่ให้มีผู้กระทำความผิด

๔. กรมสอบสวนคดีพิเศษ ปัญหาที่พบ คือ การดำเนินคดีกับผู้ต้องหา นับตั้งแต่การสืบสวนจับกุม จำนวนส่งฟ้องจนกระทั่งเอาผิดกับผู้ต้องหาให้และแจ้งผลการดำเนินคดีให้กับสังคมรับรู้ แนวทางแก้ไข การมีคณะกรรมการตรวจสอบการทำงานจะทำให้มีตัวชี้วัดที่ดีมากขึ้น

๕. ตำรวจ ปัญหาที่พบ คือ ความล่าช้าในการสรุปรายงานการสอบสวน / ติดตามจับกุมผู้กระทำผิดล่าช้า / ไม่ติดตามสนใจในการดำเนินคดีหรือติดตามจับกุมตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย รวมถึงข้าราชการตำรวจที่รับผิดชอบคดี(ย้ายบ่อย ทั้งคดี) ไม่มีการแจ้งสิทธิที่ผู้เสียหายพึงได้รับ การสืบสวน สอบสวน ยังไม่เป็นธรรม และความซื่อสัตย์ สุจริตของเจ้าหน้าที่ / ความเป็น ๒ มาตรฐาน ไม่เท่าเทียม / ตำรวจคดีความที่ไม่มีความยุติธรรมตามความเป็นจริง แนวทางแก้ไข สร้างและปลูกจิตสำนึกในหน้าที่ ที่ต้องดูแลประชาชนเร่งรัดคดี แก่ที่เจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ / ควรมีรูปสำนวนที่เป็นจริง ไม่มีพักพวก เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ และมีมาตรการกระตุ้นหรือมาตรการในการลงโทษ หากไม่ติดตามผลคดี นอกจากนี้ของกลางยาเสพติดทุกประเภทเมื่อทำการตรวจยึดไว้แล้วควรลงบันทึกประจำวันและให้พยานบุคคลเก็บรักษาให้ดี

๓.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่

ค่อนข้างเพียงพอแล้ว แต่ควรเพิ่มความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมาย (ปัจจุบันพัฒนามากขึ้น)

- บังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด กฎหมายมีโทษไม่รุนแรงคนเลยทำผิดเยอะไม่เกรงกลัวกฎหมาย (อยากให้กฎหมายมีบทลงโทษที่รุนแรง) ในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางคดีอาญาและคดีแพ่ง

- ด้านการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา เขี่ยอาชญากรรมให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรมเพิ่มมากยิ่งขึ้น

- การเพิ่มอำนาจบังคับใช้กฎหมายให้กับบุคลากรของ สำนักงานคุ้มครองพยานในการปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองพยานได้ เช่นเดียวกัน

- การแจ้งสิทธิผู้เสียหาย

- กฎหมายยังบังคับคุ้มครองประชาชนยังไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้กฎหมายมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย

๓.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับ ๑ การเข้าถึงประชาชน แนวทางแก้ไข เผยแพร่ความรู้ให้มากขึ้น / ส่งเสริมในเชิงรุก และเข้าถึงประชาชนทุกระดับ ทุกพื้นที่อย่างแท้จริง / ตั้งหน่วยงานที่จะมาช่วยเหลือ

อันดับ ๒ เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ เพิ่มอัตราโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางกฎหมาย ระบบการบริหารจัดการ / การบูรณาการไม่ชัดเจน รวมถึงเจ้าหน้าที่ทำงานล่าช้า เกิดความเท่าเทียมกัน / การบริการไม่เสมอภาคกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อน นอกจากนี้ชาวบ้าน/ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ แนวทางแก้ไข เพิ่มปริมาณเจ้าหน้าที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ และควรเพิ่มอัตราโทษให้สูงมากขึ้น รวมถึงเพิ่มอัตราโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ที่รับสินบนด้วย ควรให้มีการเชื่อมโยงการทำงาน สื่อสารกันให้ชัดเจนไม่ใช่ต่างฝ่ายต่างคิดต่างทำ พิจารณาปรับขั้นตอนการทำงานต่างๆที่มากเกินไป / ลดขั้นตอนก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม จะทำให้ลดจำนวนคดีลง รวมถึงตั้งหน่วยงานมาตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานต่างๆ / ให้ความเป็นธรรมทั้ง ๒ ฝ่าย ใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างจริงจัง และที่สำคัญควรเพิ่มการให้ความรู้แก่ชาวบ้านมากขึ้น เพื่อให้ชาวบ้านสามารถเข้าถึงแนวทางการแก้ไขได้อย่างถูกต้องและตรงจุด และรัฐควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกระทำความผิดอย่างรวดเร็วเหมาะสมมากที่สุด ควรเพิ่มงบประมาณให้ความช่วยเหลือ

อันดับ ๓ คือ การควบคุมความประพฤติของผู้ปฏิบัติงาน แนวทางแก้ไข รัฐควรมีกฎหมายและบทลงโทษขั้นเด็ดขาดและรุนแรงต่อเจ้าหน้าที่ และมีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต หรือจะประพฤติตัวที่เห็นแก่พวกพ้องมากกว่า

๔. กรมราชทัณฑ์

๔.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม มีดังนี้

๑. กรมราชทัณฑ์ ลักษณะปัญหา คือ จำนวนผู้ต้องขังมาก เจ้าหน้าที่มีอัตราค่าน้อย ในขณะที่จำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นทุกปี (ล้นคุก) รวมถึงผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ ไม่สามารถจะพัฒนาพฤติกรรมให้กลับตัว (ผู้ต้องหา) เป็นคนดีคืนสู่สังคมได้ แนวทางแก้ไข ใช้มาตรการทางเลือกในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด เพิ่มอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอแก่การควบคุมฯ ปรับปรุงการฟื้นฟูผู้ต้องหา พัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องหาให้ดีขึ้นเพื่อลดความแออัดในเรือนจำ

๒. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ) การดำเนินการจับกุม/การสอบสวนผู้กระทำผิดล่าช้า ส่งผลต่อการส่งฟ้องอัยการที่ทำให้การตัดสินคดีล่าช้า ทำให้ผู้ต้องหาถูกอายัดตัวผู้ต้องหา ที่เป็นผู้ต้องหาขังอยู่ในเรือนจำ ส่วนหนึ่งคดีที่อายัดจะไม่ได้ดำเนินคดี ผู้ต้องขังติดมา ๔-๕ ปีก็ไม่ได้ตัดสินเสียสิทธิหลายอย่าง ปลดปล่อยออกจากเรือนจำ ตำรวจมารับไปดำเนินคดีต่อกลับเข้ามาเรือนจำใหม่ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านบริการอำนวยความสะดวก และการใช้ช่องทางการแสวงหาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมถึงการไม่รับแจ้งความร้องทุกข์ แนวทางแก้ไข เพิ่มอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่สอบสวน กระจายอำนาจบางประเภทให้ท้องถิ่นดูแล เช่น จราจร/ทางหลวง กำชับให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และเร่งดำเนินการโดยควรมีกรอบเวลามองแต่ละคดี

๔.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่

ยังไม่เพียงพอ เพราะไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักกฎหมายอย่างเคร่งครัด ควรมีการกำหนดโทษการประหารอย่างชัดเจน การละเว้นโทษได้ทุกคนทำให้ไม่มีผลในทางปฏิบัติ

๔.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับ ๑ การดำเนินคดีล่าช้า ทำให้เกิดความเลื่อมล้ำในการบังคับกฎหมาย นอกจากนี้ขาดการเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ แนวทางแก้ไข หาแนวทางปฏิบัติ ปฏิบัติให้รวดเร็ว เพิ่มคน ทรัพยากรในการปฏิบัติงาน โดยการปลูกฝังตั้งแต่เด็กและทำเป็นแบบอย่างนอกจากนี้ควรบังคับใช้กฎหมายให้มีความแข็งแรง ยกเลิกระบบอุปถัมภ์แบบพวกพ้อง ยึดหลักกฎหมาย มีจิตสำนึกในการปฏิบัติตามกฎหมายต้องมีหลัก (หน่วย) ที่เริ่มต้นที่ข้อมูลตั้งแต่ต้นทางเพื่อส่งต่อไปถึงปลายทาง

อันดับ ๒ การชดเชยความเสียหายต่อผู้เสียหาย แนวทางแก้ไข พัฒนาคน ให้มีจิตสำนึก ตระหนักรู้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมายเองต้องกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรม ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมเป็นหลัก

อันดับ ๓ การปฏิบัติงานด้วยความเสมอภาค/ยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แนวทางแก้ไข กฎหมายต้องศักดิ์สิทธิ์ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมายต้องกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรม ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม

๕. อัยการ

๕.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม (เหตุผลและเสนอแนวทางแก้ไข)

๑. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ) การไม่ดำเนินคดีให้ตรงไปตรงมา ตามพยานหลักฐาน มีการแทรกแซงจากปัจจัยภายนอก ไม่มีความพยายามจะเร่งรัดดำเนินคดี ความไม่สัมพันธ์ระหว่างพนักงานสอบสวน กับพนักงานฝ่ายสืบสวน การสอบสวนบกพร่องไม่ละเอียด ครบถ้วนไม่ติดตามและรวบรวมพยานหลักฐานให้พอเพียงแก่รูปคดี คดีบางข้อของพนักงานสอบสวนไม่มีความรู้ความเข้าใจ และผู้บังคับบัญชาไม่แนะนำควบคุม การสรุปสำนวนคดีไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่มีคุณภาพ ทำให้ต้องมีการคืนสำนวนให้สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม ทำให้กระบวนการยุติธรรมต้องล่าช้าทั้งนี้อาจเกิดจากบุคลากรไม่เพียงพอ หรือขาดการสร้างความเข้าใจในการทำงาน

๒. ผู้พิพากษา เป็นผู้พิจารณาคดีในผู้พิพากษาและเป็นผู้ตัดสินคดี ระบบการดำเนินคดีในปัจจุบันล่าช้ามาก คดีที่มีการต่อสู้กัน กินเวลานานนับปีกว่าจะแล้วเสร็จ

แนวทางแก้ไข ควรให้พนักงานอัยการเข้าร่วมสอบสวน เช่น การสอบสวนเด็กหรือเยาวชน เป็นพยานในปัจจุบัน เพื่อให้การสอบสวนพยานหลักฐานได้ครบถ้วน และชอบตามกฎหมาย ควรให้มีการสัมมนาอบรมพนักงานสอบสวนให้เข้าใจฐานความผิดตาม พรบ. ต่างๆ ที่ไม่ใช่ตามประมวลกฎหมายอาญา และผู้บังคับบัญชาควรให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจสอบให้สมบูรณ์ก่อนนี้จะสรุปสำนวนก่อนส่งพนักงานอัยการ เพื่อจะได้ไม่ต้องมีการสอบสวนเพิ่มเติม เพิ่มจำนวนบุคลากร แก้ไขวัฒนธรรมขององค์กรในเรื่องความเป็นอิสระในการดำเนินคดี ต้องมีมาตรการกำกับเร่งรัดการดำเนินคดี

ในส่วนของผู้พิพากษาควรเร่งรัดคดี โดยนัดหมายคดีให้ถี่ และให้สั้น เพื่อให้พยานหลักฐานต่างๆ เข้ามาในคดีในขณะที่พยานยังสามารถจำเหตุการณ์ได้ดี จะก่อให้เกิดความยุติธรรมมากกว่า

๕.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่

การประกันความมั่นคงในการดำเนินคดี เพราะการเปิดโอกาสให้ฟ้องร้องง่ายเกินไป ฝ่ายทางยุติธรรมทางอาญา อาจถูกฟ้องร้องได้ง่าย ทำให้ไม่เป็นอิสระจากการพิจารณาดี ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

๕.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับที่ ๑ บุคลากรไม่เพียงพอ การรวบรวมพยานหลักฐานยังไม่ละเอียดสมบูรณ์ ขาดความเชื่อมโยงในการทำงานระหว่างองค์กร ระบบการดำเนินคดีแบบกล่าวหา แนวทางแก้ไข ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำงานในกระบวนการยุติธรรมให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ให้มีพนักงานอัยการ หรือบุคลากรอื่น กำกับการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนพยานหลักฐานโดยครบถ้วนและชอบตามกฎหมาย ให้หน่วยงานที่มีอำนาจสืบสวน สอบสวนคัดกรองบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง และจัดเครื่องมือและงบประมาณให้เพียงพอแก่การรวบรวมพยานหลักฐาน ไม่ใช่ให้ทำงานทุกเรื่องที่ไม่มีความรู้และเข้าใจ ควรจัดประชุมสัมมนาสร้างความร่วมมือในการทำงานของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรจัดประชุมสัมมนาสร้างความร่วมมือในการทำงานของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

อันดับที่ ๒ การทำงานของตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา แยกกันสู่กระบวนการยุติธรรม ได้รับความเป็นธรรมที่ช้าเกินควร การบังคับใช้กฎหมายไม่เคร่งครัด ขาดบุคลากร แนวทางแก้ไข การแยกกระบวนการยุติธรรมออกเป็น ๕ ส่วน คือ ก่อนฟ้องคดี และหลังฟ้องคดี เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายไม่ค่อยใส่ใจ คอยรอแต่ผู้มาแจ้งเรื่อง และควรมีหน่วยงานที่รับแจ้งเหตุและออกไปตรวจสอบเหตุโดยเร็ว

อันดับที่ ๓ ประชาชนไม่มีความรู้ในกระบวนการยุติธรรม (ผู้เสียหายและผู้ต้องหา) การดำเนินคดีที่ล่าช้า แนวทางแก้ไข ก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การให้ประชาชนไปแจ้งข้อเท็จจริง กับยุติธรรมจังหวัดเป็นเบื้องต้น เพื่อใช้ตรวจสอบกับงานสอบสวนที่พนักงานสอบสวนก่อนดำเนินคดี

๖. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๖.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม (เหตุผลและเสนอแนวทางแก้ไข)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ) การรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการสืบสวน สอบสวนล่าช้า

แนวทางแก้ไข ควรให้ผู้บังคับบัญชาตรวจสอบ และเร่งรัดการดำเนินการ รวมทั้งกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรม และเพิ่มอัตรากำลังผู้ปฏิบัติหน้าที่ ให้สอดคล้องกับปริมาณคดี / ปริมาณงาน

๖.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่

มีเพียงพอแล้ว แต่ขาดการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ที่มีความรู้ด้านกฎหมาย มักใช้ช่องว่างของกฎหมายหาประโยชน์ให้กับตนเอง ส่วนผู้ที่ด้อยโอกาสหรือกลุ่มที่ไม่เข้าใจกฎหมายกลับถูกเอารัดเอาเปรียบจากช่องว่างของกฎหมาย

๖.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับที่ ๑ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันของคนในสังคม คนจนไม่ได้รับการช่วยเหลือเมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ควรมีการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททางคดีโดยชุมชน แนวทางแก้ไข ควรมีมาตรการตรวจสอบการทำงานที่ชัดเจน โปร่งใส มีกฎหมายการไกล่เกลี่ยพิพาทโดยชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม/ชัดเจน ลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและรัฐต้องเข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่มากขึ้นและขาดโอกาสให้มากขึ้น

อันดับที่ ๒ ผู้กระทำผิดไม่ได้รับโทษตามที่มิคำพิพากษาทำให้ไม่เข็ดหลาบกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก กระบวนการยุติธรรมมีระยะเวลาในการดำเนินการนานบางครั้งทำให้ผู้บริสุทธิ์หรือเหยื่อได้รับการเยียวยาล่าช้า ความเป็นธรรมจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง แนวทางแก้ไข ไม่ควรมีการลดโทษตามวันสำคัญต่างๆ เพราะเป็นโอกาสให้นักโทษออกไปกระทำผิดได้อีกโดยเฉพาะคดีทางเพศควรมีการเพิ่มโทษให้เหมาะสมกับการทำความผิดหรือหาวิธีการเยียวยาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเลือกอื่นๆ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรมยึดความถูกต้องเป็นสำคัญ

อันดับที่ ๓ การทุจริตคอร์รัปชัน การถ่ายเทคดีออกจากกระบวนการยุติธรรม แนวทางแก้ไข เพิ่มการตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐและบตลงโทษ ควรเพิ่มปริมาณในการดำเนินการตามวิธีการถ่ายเทคดีออกจากกระบวนการยุติธรรมเพื่อลดปริมาณคดีขึ้นสู่ผู้พิพากษา ปรับอัตราเงินเดือนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน

๗. กรมคุมประพฤติ

๗.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม (เหตุผลและเสนอแนวทางแก้ไข)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ) ตั้งแต่การจับกุมครั้งแรกจะต้องมีหลักฐานที่ชัดเจนพอสมควร ปฏิบัติงานไม่โปร่งใส มีการทุจริต เรียกสินบน ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ขาดการตรวจสอบประวัติของผู้กระทำผิดทำให้ผู้ต้องหาไม่ได้รับโทษตามรูปคดี

แนวทางแก้ไข ควรจะมีหน่วยงานอื่นที่คานอำนาจ การปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม ภายใต้กรอบของกฎหมาย กวดขัน มิให้ใช้อำนาจโดยมิชอบ ปลุกจิตสำนึกและค่านิยมให้ตั้งแต่เริ่มเรียนเป็นตำรวจ ในทางปฏิบัติอัยการ ผู้พิพากษา ต้องเพิ่มช่องทางในการตรวจประวัติของผู้ต้องหา

๗.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่

กฎหมายมีความเพียงพอแต่ควรเพิ่มบทลงโทษ กฎหมายในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานกับผู้กระทำผิดปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

๗.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับที่ ๑ การจับกุมและการสอบสวน การเรียกสินบนหรือรับสินบน ผู้มีอิทธิพลแทรกแซงกฎหมาย แนวทางแก้ไข ควรมีหน่วยงานอื่นเข้าไปคานอำนาจของตำรวจ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทุกภาคส่วนต้องตระหนักถึงคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพ ควรเสริมสร้างอาชีพให้ประชาชนเพราะถ้ามีอาชีพก็จะไม่มีอาชญากรรม เพิ่มความเด็ดขาดของกฎหมาย

อันดับที่ ๒ ระยะเวลาในกระบวนการพิจารณาในชั้นผู้พิพากษา ภาระงานมากกว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดความล่าช้า เจ้าหน้าที่ของรัฐน้อยและขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้กฎหมาย แนวทางแก้ไข ในคดีที่น่าสนใจของประชาชนควรเร่งพิจารณาคดีให้เร็วขึ้น ขั้นตอนการปฏิบัติงานควรปฏิบัติด้วยความเคร่งครัด รวดเร็วและเหมาะสม เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ กระบวนการยุติธรรมจะต้องทำหน้าที่หลักในการให้เจ้าหน้าที่ของกรม ทุกหน่วยมีความเข้าใจในงานอย่างถ่องแท้

อันดับที่ ๓ การบังคับใช้บทลงโทษผู้กระทำผิด จิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน ปัญหาด้านสังคม แนวทางแก้ไข ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ แก้ปัญหาสังคมปัจจุบันที่ยังไม่ดีพอ เช่น ปัญหาด้านครอบครัว การศึกษา เป็นต้น

๘. ตัวแทนสมาคม

๘.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม (เหตุผลและเสนอแนวทางแก้ไข)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ) การกล่าวหาบุคคลว่ากระทำความผิดโดยไม่ให้อีกโอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้แก้ข้อกล่าวหาหรือแสดงหลักฐาน เน้นกล่าวหา ควรแสดงบทบาทหน้าที่ของตำรวจให้ชัดเจน ให้ประชาชนนั้นรับทราบ มีการตรวจสอบการดำเนินการนอกเหนือหน้าที่ และมีการเรียกร้องผลประโยชน์อยู่เสมอ เรื่องการติดสินบนกับเจ้าหน้าที่

แนวทางแก้ไข ควรเพิ่มช่องทางการร้องเรียน นำข้อร้องเรียนมาพิจารณาสอบสวนอย่างเป็นธรรมโดยคณะกรรมการที่แต่งตั้งอย่างโปร่งใส และกำหนดบทลงโทษอย่างจริงจังทั้งผู้ให้และผู้รับสินบน ปฏิบัติตามบทลงโทษที่กำหนด ทำความเข้าใจกับประชาชนให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตำรวจทั้งด้านกฎหมายและด้านสังคม อยากให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีมาตรการที่รัดกุมในเรื่องการติดสินบน เจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด

๘.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่

ควรเพิ่มกฎหมายการค้ายาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดอาชญากรรมที่สำคัญของกระบวนการยุติธรรม หลักมนุษยธรรม จริยธรรม

๘.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับที่ ๑ การคอร์รัปชัน มีการแทรกแซงบิดเบือนกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะในชั้นตำรวจและอัยการ การแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล แนวทางแก้ไข การแก้ไขที่ปลายเหตุคงเป็นเรื่องลำบาก ถ้าจะให้ได้ผลควรปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ๆ มีการสั่งสอนที่จริงจังให้รู้ถึงโทษและความเสียหายที่จะตามมา มีกระบวนการสรรหาบุคลากรมาดำรงตำแหน่งอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม มีกระบวนการและมาตรการป้องกันอย่างเป็นระบบ เจ้าหน้าที่ควรมีการตรวจสอบแต่ละองค์กรโดนสร้างความเข้มแข็งความเชื่อใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

อันดับที่ ๒ ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมาย ความล่าช้าการพิจารณาคดีความ กรณีการกระทำผิดของเยาวชนกฎหมายปกป้องมากเกินไป เช่น ไม่ระบุชื่อจริง ไม่ให้เห็นหน้าตาผู้กระทำผิด ทั้งๆที่เป็นเรื่องรุนแรง ความโปร่งใสเป็นธรรม แนวทางแก้ไข ผู้ดูแลผู้ที่รักษากฎหมายให้ทำหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณาและปรับปรุงระบบให้มีความรวดเร็วและเป็นธรรม อยากให้มีกระบวนการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้เพื่อแสดงถึงความจริงใจ

อันดับที่ ๓ บทลงโทษผู้กระทำความผิดการกำหนดบทลงโทษได้ไม่เด็ดขาด บางคดียุติแต่การรอลงอาญาเท่านั้นความเท่าเทียมกันในสังคม แนวทางแก้ไข ควรมีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง โดยเฉพาะคดีที่มีความรุนแรง ปรับแก้ไขกฎหมายบางอย่างให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมให้มากขึ้น ผู้กระทำความผิดที่มีอิทธิพลจะหลุดพ้นคดี ดังนั้นอยากให้มีความมาตรฐานในการพิจารณาคดีที่เหมือนกัน โดยไม่เหลื่อมล้ำทางสังคม

๕. องค์การไม่แสวงหากำไร

๕.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม (เหตุผลและเสนอแนวทางแก้ไข)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ) เนื่องจากเป็นหน่วยงานแรกของกระบวนการยุติธรรมซึ่งไม่ได้ทำหน้าที่ตามบทบาทที่ควรจะเป็น อีกทั้งยังมีการทำงานในลักษณะระบบอุปถัมภ์พวกพ้องและการรับสินบนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการกระทำความผิด การเรียกหาผลประโยชน์

แนวทางแก้ไข ควรปรับปรุงหน่วยงานตำรวจให้มีมาตรฐานกว่านี้ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่พนักงานสอบสวนคดี ให้มีความชัดเจน จัดการอบรมพนักงานสอบสวนคดี ให้มีความรู้ด้านกฎหมายให้เข้มข้นมากขึ้น

๕.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่

กฎหมายในประเทศไทยมีเพียงพอแต่ควรปรับแก้ไขและการบังคับใช้กฎหมาย ให้เป็นไปตามที่ระบุในข้อกฎหมาย

๕.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับที่ ๑ การทุจริต ความโปร่งใสในการทำคดี การบังคับใช้กฎหมายและความไม่เท่าเทียมกันในกระบวนการยุติธรรมกับกลุ่มชนชั้นล่างหรือกลุ่มคนจน แนวทางแก้ไข บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเด็ดขาด องค์การที่ทำหน้าที่ด้านยุติธรรมต้องโปร่งใสและกล้าที่จะปราบปรามความไม่ยุติธรรมทุกรูปแบบ มีความโปร่งใสในการทำคดีไม่เลือกปฏิบัติมีความเสมอภาคกันทุกคน

อันดับที่ ๒ การปฏิบัติงานที่มีผลประโยชน์แอบแฝง ระบบอุปถัมภ์ เล่นพรรคเล่นพวกไม่คัดเลือกคนเก่งคนทำงาน แนวทางแก้ไข ตำรวจต้องมีความตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ คำนึงและเห็นความสำคัญถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่เลือกปฏิบัติและมีบทลงโทษที่หนักและเคร่งครัด

อันดับที่ ๓ ความเท่าเทียม ความเสมอภาคของประชาชน แนวทางแก้ไข ให้ความสำคัญอย่างเท่าเทียมกันกับประชาชนทุกคน

๑๐. ผู้พิพากษา

๑๐.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม (เหตุผลและเสนอแนวทางแก้ไข)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติและทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม บางครั้งเกิดเหตุแล้วไปยังสถานที่เกิดเหตุไม่ทัน บางครั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้กระทำความผิดเสียเอง เช่นในเรื่องยาเสพติด เนื่องจากขาดการประสานงาน ต่างคนต่างทำ ทำให้เกิดความล่าช้าของการสอบสวน การไม่ให้ความร่วมมือของหน่วยงานราชทัณฑ์ในการที่อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ขาดความจริงใจที่จะร่วมกันแก้ปัญหาาร่วมกัน การใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับคดีการเมือง หรือคดีสำคัญๆยังไม่เป็นที่พึงพอใจของสังคม

แนวทางแก้ไข ควรให้โอนย้ายตำรวจมาสังกัดอยู่กับสำนักผู้พิพากษายุติธรรมจะทำให้สังคมบ้านเมืองเกิดความสงบ เรียบร้อย และเป็นธรรมกับประชาชนอย่างยิ่ง การออกตรวจพื้นที่เรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดให้เข้มงวดและพยายามให้คำแนะนำกับเด็กเยาวชน ซึ่งอาจเป็นเครื่องมือของผู้ใหญ่ ดังนั้นตำรวจที่ออกพื้นที่ต้องพยายามเข้าใจในเรื่องนี้ การกวาดค้นและลงโทษทางวินัยโดยถือหลักทางจริยธรรมให้เข้มข้นมากขึ้น

๑๐.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่

ตัวบทกฎหมายมีความเพียงพอ แต่บังคับใช้จริงๆ มีน้อยมีการออกกฎหมายพุ่มเพื่อยเกินไปมีการแก้กลับไปกลับมา ไม่คิดเสียให้รอบคอบ กระบวนการตามกฎหมายทำงานเกินไป ทั้งที่ดูเหมือนจะยาก บางเรื่องยังไม่สมควรออกมาบังคับใช้

๑๐.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับที่ ๑ เรื่องการทุจริตต่อตำแหน่งที่ราชการ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

แนวทางแก้ไขควร ออกพระราชบัญญัติให้โอนย้ายหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม มาสังกัดอยู่กับสำนักงานผู้พิพากษายุติธรรมทั้งหมด จัดให้มีการบริการด้านบุคลากร และสื่อเพื่อให้ประชาชนเข้าใจและสามารถใช้บริการด้านให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ได้ง่าย ความซื่อสัตย์สุจริตต้องมีมากกว่าปัจจุบัน (ภาพรวม) และต้องมีเพียงพอกับคดีที่เกิดขึ้น

อันดับที่ ๒ เรื่องการ โอนย้ายและเลื่อนตำแหน่งข้าราชการที่ไม่เป็นธรรม ขาดการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและไม่มีการเยียวยาอย่างแท้จริง

แนวทางแก้ไข ควรต้องมีคณะกรรมการกลางที่ตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นกลาง และอิสระปราศจากความดีความชอบ การให้คุณและโทษดังกล่าว มีหน่วยงานรับผิดชอบ ดำเนินการอย่างชัดเจน และรัฐต้องเร่งรัดให้ใช้มาตรการทางกฎหมายเนื่องจากปัญหาอาชญากรรม ให้มีแนวทางในการแก้ไข พื้นฟู เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถกลับไปใช้ชีวิตประจำวันในสังคมได้ การบริหารงานบุคคลต้องพิจารณาจากผลงานจริงๆต้องปราศจากระบบอุปถัมภ์โดยสิ้นเชิง และต้องกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

อันดับที่ ๓ ความผิดบางข้อหาที่เป็นโทษร้ายแรงต่อสังคมและประเทศชาติ การขาดการประชาสัมพันธ์

แนวทางแก้ไข ควรกำหนดความผิดอาชญากรรมขึ้นเงื่อนไข หรือยาเสพติด ให้ลงโทษ ประหารชีวิตสถานเดียวเหมือนประเทศมาเลเซีย และสิงคโปร์ หรือเมาแล้วขับหรือขับรถแข่งบน ถนนสาธารณะให้จำคุกโดยไม่รอลงอาญา ให้มีการแจ้งสิทธิต่างๆแก่ผู้เสียหายให้เกิดประโยชน์ สูงสุด ต้องมีจำนวนผู้พิพากษาให้เพียงพอกับปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

๑๑. องค์กรรณานาชาติ

๑๑.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม (เหตุผลและเสนอแนวทางแก้ไข)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ) ฝ่ายจับกุมและฝ่ายสอบสวนอยู่ใน โครงสร้างเดียวกัน ไม่มีระบบการตรวจสอบการทำงานที่เป็นธรรม ประชาชนไม่ไว้วางใจ

แนวทางแก้ไข ควรปรับโครงสร้างใหม่ ฝ่ายสอบสวนเป็นจุดเริ่มต้นของ กระบวนการทางคดี ไม่ควรเกี่ยวพันกับฝ่ายจับกุม

๑๑.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่

ควรเพิ่มข้อกฎหมายที่แลกลสิทธิให้พลเมืองสามารถตรวจสอบเจ้าหน้าที่ได้

๑๑.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับที่ ๑ ไม่มีระบบการตรวจสอบที่ดี ไม่นำเทคโนโลยีหรือวิชาการใหม่ๆมาใช้ อย่างแพร่หลาย

แนวทางแก้ไข ควรเปิดโอกาสให้พลเมืองสามารถตรวจสอบการทำงานได้ หาเครื่องมือที่ทันสมัยมาช่วยงาน เพื่อให้เกิดการคล่องตัวและความรวดเร็วในการช่วยเหลือ ผู้เสียหาย

อันดับที่ ๒ ถิรอนสิทธิของพลเมือง ความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

แนวทางแก้ไข ควรแก้ระบบการศึกษาไทยสอนให้เด็กรู้จักสิทธิของตนและเคารพสิทธิของผู้อื่น ลดสายงานปฏิบัติหรือหน่วยงานมีความเป็นอิสระมากขึ้น

๑๒. ตำรวจ

๑๒.๑ หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม (เหตุผลและเสนอแนวทางแก้ไข)

ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจมากกว่าบรรทัดฐานในการตัดสินทำให้ไม่เกิดความเป็นธรรม

๑๒.๒ กฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่

กฎหมายมีความครอบคลุมเพียงพอ ควรเพิ่มกฎหมายเกี่ยวกับคนเร่ร่อน ขอตาน ซึ่งมีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆเนื่องจากเศรษฐกิจในปัจจุบันคนเหล่านี้ ไม่มีที่พักเป็นหลักแหล่ง อาจส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศ

๑๒.๓ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

อันดับที่ ๑ การแทรกแซงงานสอบสวน การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงาน และตัวบทกฎหมายรัดกุมมากเกินไป

แนวทางแก้ไข ควรแยกงานสอบสวนออกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ใช้ระบบการทำงานออนไลน์ถึงกันเพื่อความสะดวกรวดเร็วและได้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน

อันดับที่ ๒ บุคลากร เครื่องมือ งบประมาณ ไม่เพียงพอ

แนวทางแก้ไข ควรคัดเลือกบุคลากร เครื่องมือ งบประมาณให้เพียงพอสำหรับแต่ละหน่วยงาน

อันดับที่ ๓ การแทรกแซงจากบุคคลที่มีอิทธิพล

แนวทางแก้ไข ควรกระตุ้นผู้มีหน้าที่ดำเนินการอย่างเต็มที่ มีจิตสำนึกของการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ โดยเฉพาะในระดับของผู้บริหาร

บทที่ ๕ ผลการคำนวณดัชนีวัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเข้าถึงความยุติธรรมไทย

เนื้อหาในบทนี้เป็นการรายงานวิธีการคำนวณและผลการคำนวณดัชนีชี้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเข้าถึงความยุติธรรมไทย แสดงผลการคำนวณจากข้อมูลที่ได้รับ การรวบรวมโดยผลการศึกษาแบ่งได้ ดังนี้

- ๕.๑ องค์ประกอบของดัชนี
- ๕.๒ การวิเคราะห์เปรียบเทียบดัชนีชี้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมไทยในการศึกษาครั้งที่ ๑ ซึ่งเป็นผลในภาพรวมของปี ๒๕๕๗ และครั้งที่ ๒ ซึ่งเป็นผลของ ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)
- ๕.๓ สรุปผลการคำนวณค่าดัชนี
- ๕.๔ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรมและความครอบคลุมเพียงพอของกฎหมายของประเทศไทย

๕.๑ องค์ประกอบของดัชนี

การจัดทำดัชนีวัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมประกอบด้วยองค์ประกอบของดัชนีรวม ๘ ด้าน และตัวชี้วัดในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ตัวชี้วัดที่ ๑ ข้อมูลจำนวนคดีอาชญากรรมที่มีการรับแจ้ง (Personal Crime Rate)
- ตัวชี้วัดที่ ๒ จำนวนร้อยละของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

๕.๑.๒ ความรู้สึกหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนในพื้นที่

- ตัวชี้วัดที่ ๑ ความรู้สึกของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่พักอาศัย
- ตัวชี้วัดที่ ๒ ความรู้สึกของประชาชนต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่พักอาศัย

๕.๑.๓ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม

- ตัวชี้วัดที่ ๑ ความรู้สึกรองประชาชนต่อการสนองตอบการร้องขอความช่วยเหลือ และแก้ปัญหาของตำรวจ
- ตัวชี้วัดที่ ๒ ความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมด้านกระบวนการยุติธรรม ต่อการสนองตอบต่อการแจ้งเหตุของตำรวจ
- ตัวชี้วัดที่ ๓ การให้บริการชุมชน
- ตัวชี้วัดที่ ๔ ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการวินิจฉัยคดีของอัยการนั้นเป็นไปด้วยความยุติธรรม
- ตัวชี้วัดที่ ๕ ความสามารถของระบบการพิจารณาของศาลโดยไม่มีพยานหลักฐาน
- ตัวชี้วัดที่ ๖ ศักยภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ได้ครอบคลุมอย่างเพียงพอ
- ตัวชี้วัดที่ ๗ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมท้องถิ่นที่มีทักษะและความสามารถเพียงพอในการรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ

๕.๑.๔ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

- ตัวชี้วัดที่ ๑ ประชาชนที่ได้รับรู้ข้อมูลเพียงพอในการติดต่อขอรับบริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
- ตัวชี้วัดที่ ๒ ความพร้อมในการให้บริการความช่วยเหลือทางกฎหมายให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยผู้ยากไร้ในการต่อสู้คดี
- ตัวชี้วัดที่ ๓ การเข้าถึงการเยียวยาความเสียหายอันเนื่องมาจากผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเป็นไปโดยเป็นธรรม
- ตัวชี้วัดที่ ๔ กระบวนการยุติธรรมมีการปฏิบัติกับประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างเท่าเทียม

๕.๑.๕ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

- ตัวชี้วัดที่ ๑ ตำรวจใช้อำนาจหน้าที่โดยปฏิบัติตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
- ตัวชี้วัดที่ ๒ กระบวนการตรวจสอบการกระทำผิดประพฤตินิষอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเป็นอิสระ โปร่งใส
- ตัวชี้วัดที่ ๓ มีการดำเนินคดีในกรณีที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุจริตหรือประพฤตินิষอบอย่างจริงจังด้วยความรวดเร็ว
- ตัวชี้วัดที่ ๔ การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ตำรวจ และกระบวนการตรวจสอบ

ผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพตมิชอบ

ตัวชี้วัดที่ ๕ การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่อัยการ และกระบวนการตรวจสอบ

ผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพตมิชอบ

ตัวชี้วัดที่ ๖ การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ศาล และกระบวนการตรวจสอบ

ผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพตมิชอบ

๕.๑.๖ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

ตัวชี้วัดที่ ๑ อัตราการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๑ ปี

ตัวชี้วัดที่ ๒ จำนวนผู้ต้องขังหลบหนีจากการควบคุมในเรือนจำต่อผู้ต้องขัง

๑,๐๐๐ คน

ตัวชี้วัดที่ ๓ จำนวนการก่อเหตุประทุรเวียงหรือก่อจลาจลของเด็กและเยาวชนใน
สถานพินิจ

๕.๑.๗ ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการ

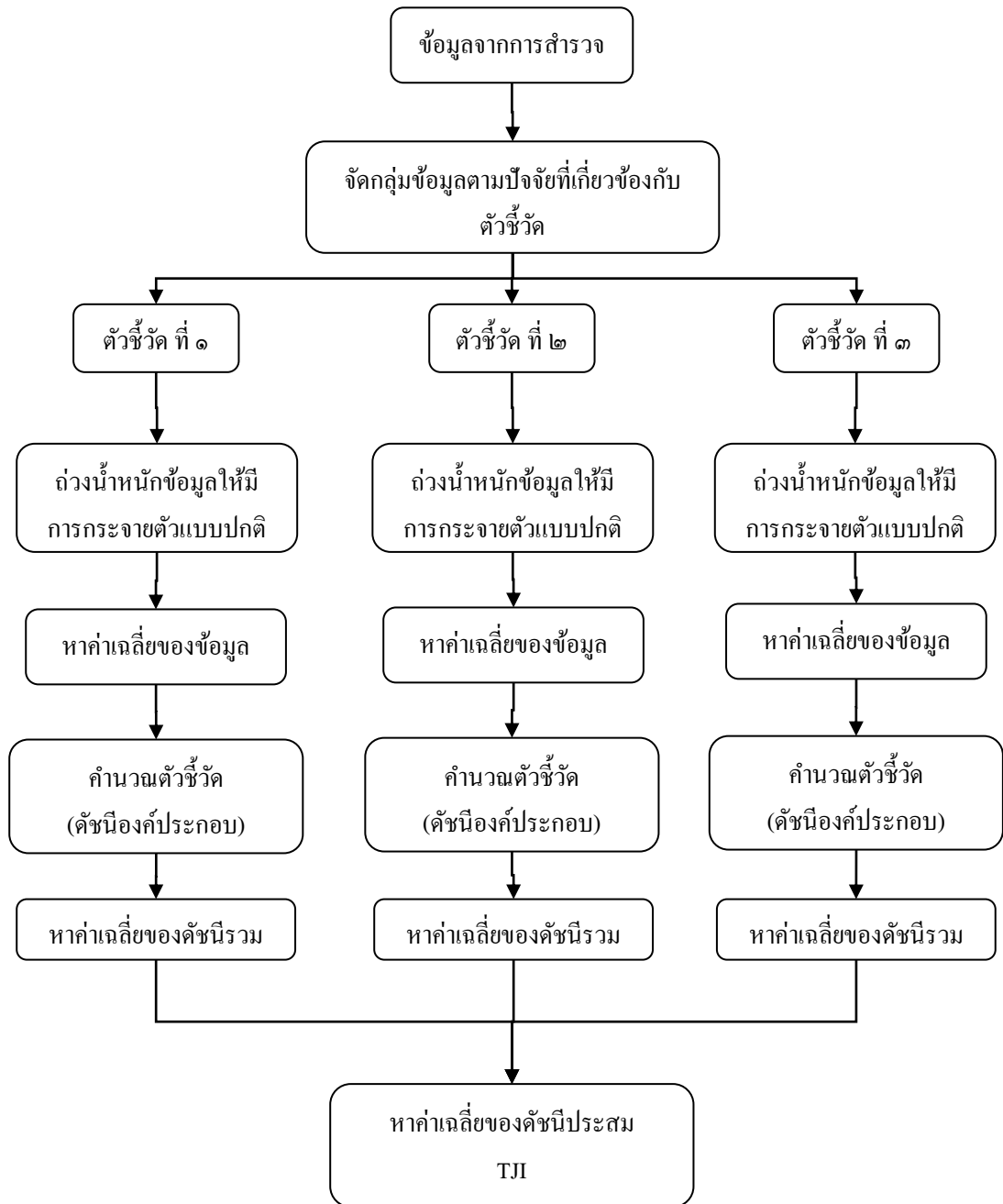
ยุติธรรม

๕.๑.๘ ช่องทางกลไกการระงับข้อพิพาท

ตัวชี้วัดที่ ๑ ความสามารถของบุคคลในการได้รับความช่วยเหลือไกล่เกลี่ยระงับ
ข้อพิพาทโดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์

ตัวชี้วัดที่ ๒ การให้บริการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในการเจรจาตกลงเรียกร้อง
ค่าเสียหายกับฝ่ายกระทำผิดในระหว่างที่มีการดำเนินคดี

โดยมีวิธีการคำนวณดังที่แสดงไว้ในรูปที่ ๕.๑

รูปที่ ๕.๑ แนวทางในการคำนวณดัชนี

๕.๒ ผลการคำนวณดัชนี

เนื้อหาในส่วนนี้เป็นการแสดงผลการคำนวณดัชนีทั้ง ๘ องค์ประกอบทั้งในภาพรวมและดัชนีย่อยในแต่ละด้าน ตลอดจนถึงการเปรียบเทียบผลในภาพรวมของปี ๒๕๕๗ และผลในช่วงครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๘ และผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม และการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม ผลการศึกษาสามารถนำมาคำนวณเป็นค่าดัชนีได้ดังตารางที่ ๕.๑

ตารางที่ ๕.๑ การเปรียบเทียบดัชนีการเข้าความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมระหว่างปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘
(มกราคม-มิถุนายน)

ดัชนี	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	การเปลี่ยนแปลง ของค่าดัชนี
ด้านที่ ๑ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน*	๐.๕๔	๐.๕๔	ไม่เปลี่ยนแปลง
ด้านที่ ๒ ความรู้สึกหวาดกลัวภัยของประชาชนพื้นที่**	๐.๖๗	๐.๗๓	+๐.๐๖
ด้านที่ ๓ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ กระบวนการยุติธรรม	๐.๕๑	๐.๕๖	+๐.๐๕
ด้านที่ ๔ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	๐.๔๑	๐.๓๕	-๐.๐๖
ด้านที่ ๕ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก ความยุติธรรม	๐.๔๕	๐.๕๕	+๐.๑๐
ด้านที่ ๖ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด***	๐.๕๓	๐.๕๓	ไม่เปลี่ยนแปลง
ด้านที่ ๗ ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	๐.๕๔	๐.๕๕	+๐.๐๑
ด้านที่ ๘ ช่องทางกลไกในการระงับข้อพิพาท	๐.๕๓	๐.๕๕	+๐.๐๒
ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๒	๐.๕๕	+๐.๐๓

*ข้อมูลสถิติอาชญากรรมปี ๒๕๕๘ ยังไม่ครบถ้วนและจำเป็นต้องมีข้อมูลจากการสำรวจร้อยละการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมอย่างน้อย ๓ ปีเพื่อคำนวณการเปลี่ยนแปลงของดัชนี ค่าดัชนีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน) จึงใช้ค่าดัชนีค่าเดียวกัน

**ค่าดัชนีที่สูงขึ้นหมายถึงความรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น

***ข้อมูลสถิติปี ๒๕๕๘ ยังไม่ครบถ้วนค่าดัชนีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดของปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน) จึงใช้ค่าเดียวกัน

จากตารางจะเห็นได้ว่า ในภาพรวมดัชนีในช่วง ๖ เดือนแรกปี ๒๕๕๘ มีค่าเพิ่มขึ้นมา ๐.๐๓ จุด โดยการเพิ่มขึ้นนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของดัชนีความรู้สึกหวาดกลัวภัยของประชาชนพื้นที่ ดัชนีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม ดัชนีหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ดัชนีความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และดัชนีช่องทางกลไกในการระงับข้อพิพาท สำหรับด้านที่มีค่าลดลง คือ ดัชนีการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

องค์ประกอบด้านที่ ๑ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ดัชนีด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อย ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ ข้อมูลจำนวนคดีอาชญากรรมที่มีการรับแจ้งของตำรวจ และจำนวนร้อยละของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งสามารถวัดได้ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ ๑ ข้อมูลจำนวนคดีอาชญากรรมที่มีการรับแจ้งของตำรวจ*

สามารถประเมินได้จากข้อมูลจำนวนคดีอาชญากรรมที่มีการรับแจ้งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลสถิติการรับแจ้งเดือนอาชญากรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเทียบเคียงเป็นอัตราส่วนคดีต่อประชากรตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๕.๒ หรือที่เรียกว่า Crime Rate ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\text{Personal crime rate} = \text{number of person crimes} / (\text{N persons} / ๑,๐๐๐)$$

ตารางที่ ๕.๒ ข้อมูลอัตราส่วนคดีต่อประชากรของประเทศไทย

ปี	อัตราส่วนคดีต่อประชากร
๒๕๕๓	๖.๗๓
๒๕๕๔	๘.๘๐
๒๕๕๕	๙.๓๕
๒๕๕๖	๑๐.๒๓
เฉลี่ยรวม	๘.๗๘

* ใช้ข้อมูลจากการสำรวจครั้งที่ ๑ เนื่องจากข้อมูลทางการในการสำรวจครั้งที่ ๒ (ข้อมูลครึ่งปีแรกของ ปี ๒๕๕๘) ยังอยู่ระหว่างการจัดทำ

ตัวชี้วัดที่ ๒ จำนวนร้อยละของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

สามารถวัดได้จาก ผลการสำรวจโอกาสตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไป จากประชาชนทั่วประเทศ จากค่าเฉลี่ยร้อยละของครัวเรือนตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในปี ๒๕๕๗ แยกรายภาค

ตารางที่ ๕.๓ ร้อยละของครัวเรือนตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในปี ๒๕๕๗ แยกรายภาค

ภาค	ร้อยละ
เหนือ	๓.๔๑
ตะวันออกเฉียงเหนือ	๒.๖๒
ตะวันออก	๓.๑๕
ตะวันตก	๕.๔๔
ใต้	๕.๖๖
กลาง	๑.๕๕
กรุงเทพฯและปริมณฑล	๑๔.๑๘
เฉลี่ยรวม	๘.๐๖

ในการคำนวณค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๘ นั้นจะใช้เฉพาะข้อมูลอัตราส่วนคดีของประชากรเท่านั้น โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ ถึง ๒๕๕๖ มาเป็นฐานในการคำนวณค่าดัชนี สาเหตุที่ยังไม่คำนวณค่าดัชนีเนื่องจากข้อมูลจำนวนร้อยละของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมยังมีเพียง ๒ ปี ซึ่งยังไม่เพียงพอในการคำนวณ ผลการคำนวณได้แสดงไว้ในตารางที่ ๕.๔ ซึ่งจะเห็นได้ว่า จำนวนร้อยละของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมลดลงจากร้อยละ ๘.๓ เป็นร้อยละ ๘.๐๖ สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกปลอดภัยที่เพิ่มขึ้นของประชาชน ส่วนดัชนีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในภาพรวมมีค่าเท่าเดิมตามเหตุผลที่ได้อธิบายไปแล้วในข้างต้น

ตารางที่ ๕.๔ ตารางสรุปตัวชี้วัดองค์ประกอบด้านที่ ๑ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ดัชนีย่อย	๒๕๕๗	๒๕๕๘
อัตราส่วนคดีต่อประชากร	๐.๕๔	๐.๕๔
จำนวนร้อยละของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	๘.๓๐	๘.๐๖
ตัวชี้วัดในภาพรวม	๐.๕๔	๐.๕๔

องค์ประกอบด้านที่ ๒ ความรู้สึกหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ ๕.๕ แสดงผลการคำนวณดัชนีความรู้สึกหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งประกอบไปด้วยดัชนีย่อย ๒ ตัว ได้แก่ ความรู้สึกของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่พักอาศัย และความรู้สึกของประชาชนต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินใน ได้ผลตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๔ อย่างไรก็ดี เนื่องจากดัชนีทั้งสองตัวนี้เป็นการวัดความรู้สึกในเชิงลบของประชาชน ค่าที่สูงขึ้นจึงหมายถึงความรู้สึกในเชิงลบที่เพิ่มขึ้น ซึ่งตรงข้ามกับดัชนีตัวอื่นที่ค่าที่เพิ่มขึ้นหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้การแปลผลของค่าดัชนีนี้สอดคล้องกับดัชนีด้านอื่นๆ จำเป็นต้องมีการแปลงค่าดัชนีโดยใช้สูตร ค่าดัชนีที่แปลงค่าแล้ว = (๑-ค่าดัชนีในภาพรวมของความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม) ซึ่งจะเห็นได้ว่า เมื่อมีการแปลงค่าแล้ว ค่าดัชนีเพิ่มขึ้นจาก ๐.๖๓ ในปี ๒๕๕๗ เป็น ๐.๓๗ ในปี ๒๕๕๘ สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนมีความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมน้อยลง

ตารางที่ ๕.๕ ดัชนีความรู้สึกหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนในพื้นที่

ดัชนีย่อย	๒๕๕๗	๒๕๕๘
ความรู้สึกของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่พักอาศัย	๐.๔๓	๐.๔๑
ความรู้สึกของประชาชนต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่พักอาศัย	๐.๑๘	๐.๑๓
ค่าดัชนีในภาพรวมของความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม	๐.๓๓	๐.๒๗
ค่าดัชนีที่แปลงค่าแล้วเพื่อให้สอดคล้องกับดัชนีอื่น	๐.๖๓	๐.๓๗

องค์ประกอบด้านที่ ๓ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม

ดัชนีด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยดัชนีย่อย ๗ ตัว ได้แก่ ความรู้สึกของประชาชนต่อการสนองตอบการร้องขอความช่วยเหลือและแก้ปัญหาของตำรวจ การให้บริการชุมชน ความรู้สึกของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมด้านกระบวนการยุติธรรมต่อการสนองตอบต่อการแจ้งเหตุของตำรวจ ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการวินิจฉัยคดีของอัยการนั้นเป็นไปด้วยความยุติธรรม ความสามารถของระบบการพิจารณาของศาลโดยไม่มีความล่าช้า ศักยภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ได้ครอบคลุมอย่างเพียงพอ และเจ้าหน้าที่

ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมท้องถิ่นที่มีทักษะและความสามารถเพียงพอในการรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ ได้ผลตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๕.๖

ตารางที่ ๕.๖ ดัชนีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม

ดัชนีย่อย	๒๕๕๓	๒๕๕๘
ความรู้สึกรับต่อการสนองตอบการร้องขอความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาคำรวจ	๐.๕๑	๐.๔๕
ความรู้สึกรับของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมด้านกระบวนการยุติธรรม ต่อการสนองตอบต่อการแจ้งเหตุของตำรวจ	๐.๔๖	๐.๕๐
ความพึงพอใจเกี่ยวกับการแจ้งเตือนภัยให้กับชุมชนของตำรวจ	๐.๔๖	๐.๕๔
ความเชื่อมั่นต่อการวินิจฉัยคดีความของอัยการ	๐.๔๖	๐.๖๑
ความสามารถของระบบการพิจารณาคดีโดยไม่มีค่าเช่า	๐.๖๒	๐.๖๓
ศักยภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์	๐.๕๕	๐.๖๓
ทักษะและความสามารถในการรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ	๐.๕๐	๐.๔๕
ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๑	๐.๕๖

โดยภาพรวมแล้ว ค่าดัชนีเพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๑ จุดในปี ๒๕๕๓ เป็น ๐.๕๖ จุดในปี ๒๕๕๘ สะท้อนให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม โดยด้านที่ค่าดัชนีเพิ่มขึ้นมากอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ ความพึงพอใจเกี่ยวกับการแจ้งเตือนภัยให้กับชุมชนของตำรวจ ความเชื่อมั่นต่อการวินิจฉัยคดีความของอัยการ และศักยภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ส่วนด้านที่ค่าดัชนีมีค่าลดลง ได้แก่ ความรู้สึกรับต่อการสนองตอบการร้องขอความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาคำรวจ และทักษะและความสามารถในการรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ

องค์ประกอบด้านที่ ๔ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ดัชนีด้านการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยดัชนีย่อย ๔ ตัว ได้แก่ ประชาชนที่ได้รับรู้ข้อมูลเพียงพอในการติดต่อขอรับบริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ความพร้อมในการให้บริการความช่วยเหลือทางกฎหมายให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยผู้ยากไร้ในการต่อสู้คดี

การเข้าถึงการเยียวยาความเสียหายอันเนื่องมาจากผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เป็นไปโดยเป็นธรรม และกระบวนการยุติธรรมมีการปฏิบัติกับประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างเท่าเทียม (คำนวณจากการสอบถามความคิดเห็นประชาชน โดยดัชนีที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ เมื่อพิจารณาแยกตามหน่วยงาน ค่าดัชนีที่คำนวณได้มีค่าดังนี้ ๑) ตำรวจ มีค่าดัชนีเท่ากับ ๐.๕๖ ๒) พนักงานอัยการ มีค่าดัชนีเท่ากับ ๐.๕๕ ๓) ศาล มีค่าดัชนีเท่ากับ ๐.๖๑ และ ๔) เจ้าหน้าที่ในเรือนจำ มีค่าดัชนีเท่ากับ ๐.๒๕ ค่าดัชนีในภาพรวมของหน่วยงานมีค่าเท่ากับ ๐.๕๕) ได้ผลตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๕.๗

ตารางที่ ๕.๗ ดัชนีการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ดัชนีย่อย	๒๕๕๗	๒๕๕๘
ประชาชนได้รับความรู้เพียงพอในการติดต่อขอรับบริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	๐.๔๓	๐.๔๕
ความพร้อมในการให้บริการความช่วยเหลือทางกฎหมายให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยผู้ยากไร้ในการต่อสู้คดี	๐.๓๖	๐.๔๑
การเข้าถึงการเยียวยาความเสียหายอันเนื่องมาจากผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเป็นไปโดยเป็นธรรม	๐.๓๓	๐.๑๘
กระบวนการยุติธรรมมีการปฏิบัติกับประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างเท่าเทียม	๐.๕๒	๐.๕๕
ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๔๑	๐.๓๕

โดยภาพรวมจะเห็นได้ว่า ดัชนีการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมมีค่าลดลงจาก ๐.๔๑ ในปี ๒๕๕๗ เป็น ๐.๓๕ ในปี ๒๕๕๘ สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้น้อยลงกว่าเดิม โดยค่าดัชนีที่มีการลดลงอย่างเห็นได้ชัด คือ การเข้าถึงการเยียวยาความเสียหายอันเนื่องมาจากผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเป็นไปโดยเป็นธรรม

องค์ประกอบด้านที่ ๕ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

ดัชนีด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก ประกอบด้วยตัวชี้วัดย่อย ๖ ตัว ได้แก่ ตำรวจใช้อำนาจหน้าที่โดยปฏิบัติตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด กระบวนการตรวจสอบการกระทำผิดประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเป็นอิสระ โปร่งใส มีการดำเนินคดีในกรณีที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุจริตหรือประพฤติมิชอบอย่างจริงจังด้วยความรวดเร็ว การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ตำรวจ และกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ตำรวจ และ

กระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่อัยการ และกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ และการคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ศาล และกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ ได้ผลในภาพรวมตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๕.๘ ส่วนองค์ประกอบย่อยของดัชนีความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมด้านกระบวนการตรวจสอบการกระทำผิดประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม และดัชนีความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมด้านการดำเนินคดีในกรณีที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุจริตหรือประพฤติมิชอบอย่างจริงจังด้วยความรวดเร็วได้แสดงไว้ในตารางที่ ๕.๙ และ ๕.๑๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๕.๘ ดัชนีหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

ตัวชี้วัด	๒๕๕๗	๒๕๕๘
ตำรวจใช้อำนาจหน้าที่โดยปฏิบัติตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด	๐.๕๕	๐.๕๕
กระบวนการตรวจสอบการกระทำผิดประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเป็นอิสระ โปร่งใส	๐.๕๓	๐.๕๑
มีการดำเนินคดีในกรณีที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุจริตหรือประพฤติมิชอบอย่างจริงจังด้วยความรวดเร็ว	๐.๕๕	๐.๕๖
การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ตำรวจ และกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ	๐.๓๔	๐.๓๘
การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่อัยการ และกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ	๐.๔๐	๐.๖๕
การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ศาล และกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ	๐.๓๕	๐.๖๓
ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๔๕	๐.๕๕

เมื่อเปรียบเทียบค่าดัชนีในภาพรวมจะเห็นว่า ค่าดัชนีเพิ่มขึ้นจาก ๐.๔๕ ในปี ๒๕๕๗ เป็น ๐.๕๕ ในปี ๒๕๕๘ ซึ่งเกิดขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของค่าดัชนีย่อย ๓ ตัว ได้แก่ การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ตำรวจและกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่อัยการ และกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ และการคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ศาล และกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ ผลที่ได้

สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมั่นที่มีต่อกระบวนการคัดกรองและตรวจสอบที่เพิ่มขึ้นในช่วงครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๘

ตารางที่ ๕.๕ ดัชนีความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมด้านกระบวนการตรวจสอบการกระทำผิดประพฤติดมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

เจ้าหน้าที่	ค่าดัชนี
ตำรวจ	๐.๔๔
อัยการ	๐.๕๘
ผู้พิพากษา	๐.๖๔
เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ การคุมขังชาย	๐.๕๑
เจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ การคุมขังหญิง	๐.๕๔
กรมพินิจ	๐.๕๓
ศูนย์ฝึก	๐.๕๖
รวม	๐.๕๑

ตารางที่ ๕.๑๐ ดัชนีความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมด้านการดำเนินคดีในกรณีที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุจริตหรือประพฤติดมิชอบอย่างจริงจังด้วยความรวดเร็ว

หน่วยงาน	ค่าดัชนี
ตำรวจ	๐.๕๐
อัยการ	๐.๔๔
ผู้พิพากษา	๐.๔๓
รวม	๐.๕๖

องค์ประกอบด้านที่ ๖ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด^๒

ดัชนีด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ประกอบด้วยดัชนีย่อย ๓ ตัว อัตราการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๑ ปี จำนวนผู้ต้องขังหลบหนีจากการควบคุมในเรือนจำต่อผู้ต้องขัง ๑,๐๐๐ คน และจำนวนการก่อเหตุประทุรกังหรือก่อจลาจลของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ อย่างไรก็ตามเนื่องจากในระหว่างการศึกษาฯ ยังไม่มีข้อมูลสถิติช่วงครึ่งปีแรกของปี ๒๕๕๘ การคำนวณค่าดัชนีด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในปี ๒๕๕๗ และช่วง ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ จึงต้องใช้ตัวเลขของปี ๒๕๕๗ มาคำนวณ เทียบกับค่าเฉลี่ย ๓ ปี (ปี ๒๕๕๔ ถึง ๒๕๕๖) ค่าดัชนีของทั้งสองช่วงเวลาจึงมีค่าเท่ากัน โดยตารางที่ ๕.๑๑ แสดงค่าดัชนีในภาพรวมที่คำนวณได้ ส่วนตารางที่ ๕.๑๒ แสดงดัชนีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และตารางที่ ๕.๑๓ แสดงสถิติข้อมูลทางการบริหารจากกรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามตัวชี้วัดการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดรวมถึงผลการคำนวณดัชนีตัวนี้

ตารางที่ ๕.๑๑ ดัชนีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

ตัวชี้วัด	๒๕๕๗	๒๕๕๘
อัตราการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๑ ปี	๐.๖๔	๐.๖๔
จำนวนผู้ต้องขังหลบหนีจากการควบคุมในเรือนจำ	๐.๖๑	๐.๖๑
จำนวนการก่อเหตุประทุรกังหรือก่อจลาจลของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ	๐.๓๖	๐.๓๖
ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๓	๐.๕๓

ตารางที่ ๕.๑๒ สถิติข้อมูลทางการบริหารจากกรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามตัวชี้วัดการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

ตัวชี้วัด	ค่าดัชนี
อัตราการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๑ ปี	๐.๖๔
จำนวนผู้ต้องขังหลบหนีจากการควบคุมในเรือนจำ	๐.๖๑
จำนวนการก่อเหตุประทุรกังหรือก่อจลาจลของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ	๐.๓๖
ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๓

^๒ ใช้ข้อมูลจากการสำรวจครั้งที่ ๑ เนื่องจากข้อมูลทางการในการสำรวจครั้งที่ ๒ ยังอยู่ระหว่างการจัดทำ

ตารางที่ ๕.๑๓ ค่าดัชนีและข้อมูลสถิติจากหน่วยงานราชการ

ประเภทของข้อมูล	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	ค่าเฉลี่ย	ดัชนี
นักโทษกระทำผิดซ้ำ	๓,๔๔๕	๑๐,๔๕๕	๑๕,๒๒๔	๑๔,๕๕๐	๑๑,๐๓๐	๐.๖๔
นักโทษทั้งหมด	๒๒๔,๘๖๔	๒๕๑,๘๑๕	๒๕๑,๓๓๔	๒๓๕,๓๖๑	-	-
สัดส่วนนักโทษที่กระทำผิดซ้ำ ต่อนักโทษทั้งหมด	๑.๕๓	๔.๑๕	๕.๒๒	๖.๓๓	-	-
จำนวนผู้ต้องขังหลบหนีจาก การควบคุมในเรือนจำ	๓๕	๓๓	๖๓	๓๑	๓๒	๐.๖๑
จำนวนการก่อเหตุประท้วง หรือก่อจลาจลของเด็กและ เยาวชนในสถานพินิจ	-	๑	-	๒	๑	๐.๓๖

องค์ประกอบของดัชนีด้านที่ ๗ ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ดัชนีความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เป็นการสำรวจความพึงพอใจในการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ตำรวจ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หน่วยงานยุติธรรมชุมชน/ยุติธรรมจังหวัด พนักงานอัยการ ศาล/ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิ เจ้าหน้าที่ของกรมคุมประพฤติ เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ โดยในการสอบถามผู้ให้ข้อมูลในส่วนที่จะสอบถามด้วยว่า ผู้ให้ข้อมูลได้ติดต่อหน่วยงานเหล่านี้โดยตรงหรือได้รับทราบการทำงานของหน่วยงานเหล่านี้มาก่อนหรือไม่ โดยในการคำนวณจะเลือกเฉพาะผู้ที่มีเคยติดต่อกับหน่วยงานเหล่านี้หรือได้รับทราบการทำงานของหน่วยงานนี้เท่านั้น ผลการคำนวณค่าดัชนีได้แสดงไว้ในตารางที่ ๕.๑๔ ซึ่งโดยภาพรวมแล้ว ค่าดัชนีเพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๔ ในปี ๒๕๕๗ เป็น ๐.๕๕ ในปี ๒๕๕๘ และหากพิจารณาค่าดัชนีย่อยแต่ละตัวจะเห็นว่าค่าดัชนีของทั้งสองปีมีค่าไม่แตกต่างกันมากนัก

ตารางที่ ๕.๑๔ ความพึงพอใจที่มีต่อผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ
กระบวนการยุติธรรม

ดัชนีย่อย	๒๕๕๓	๒๕๕๘
ตำรวจ	๐.๔๕	๐.๕๐
เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง	๐.๕๓	๐.๕๕
หน่วยงานยุติธรรมชุมชน/ยุติธรรมจังหวัด	๐.๕๕	๐.๕๗
พนักงานอัยการ	๐.๕๘	๐.๕๕
ศาล/ผู้พิพากษา	๐.๖๓	๐.๖๔
เจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิ	๐.๕๔	๐.๕๕
เจ้าหน้าที่ของกรมคุมประพฤติ	๐.๕๖	๐.๕๘
เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	๐.๕๗	๐.๕๘
เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน	๐.๔๔	๐.๔๓
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์	๐.๕๒	๐.๕๓
ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๔	๐.๕๕

หมายเหตุ ผลที่แสดงในตารางเป็นค่าเฉลี่ยของดัชนีความพึงพอใจของประชาชนและผู้ปฏิบัติงาน
ในกระบวนการยุติธรรม

องค์ประกอบของดัชนีด้านที่ ๘ ช่องทางกลไกการระงับข้อพิพาท

ดัชนีด้านช่องทางกลไกการระงับข้อพิพาท ประกอบด้วยดัชนีย่อย ๒ ตัว ได้แก่
ความสามารถของบุคคลในการได้รับความช่วยเหลือไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทโดยไม่ต้องแจ้งความ
ร้องทุกข์ การให้บริการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในการเจรจาตกลงเรียกร้องค่าเสียหายกับฝ่าย
กระทำผิดในระหว่างที่มีการดำเนินคดี ได้ผลตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๕.๑๕

โดยภาพรวมจะเห็นว่าค่าดัชนีมีค่าเพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๓ ในปี ๒๕๕๓ เป็น ๐.๕๕ ในปี
๒๕๕๘ และดัชนีย่อยทั้งสองตัวมีค่าเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะดัชนีย่อยด้านความสามารถของบุคคลใน
การได้รับความช่วยเหลือไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทโดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์ เพิ่มขึ้นถึง ๐.๑๒
จุด สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของประชาชนในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้โดยไม่จำเป็นต้องเข้าสู่
กระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตาม ดัชนีการให้บริการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในการเจรจาตกลง
เรียกร้องค่าเสียหายกับฝ่ายกระทำผิดในระหว่างที่มีการดำเนินคดีมีค่าลดลงจาก ๐.๕๓ ในปี
๒๕๕๓ เป็น ๐.๔๕ ในปี ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นการลดลง ๐.๐๘ จุด สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนเข้าถึง
บริการในด้านนี้ได้น้อยลง ซึ่งหากพิจารณาองค์ประกอบของดัชนีการให้บริการให้ความช่วยเหลือ

ผู้เสียหายในการเจรจาตกลงเรียกร้อยค่าเสียหายกับฝ่ายกระทำผิดในระหว่างที่มีการดำเนินคดีตามที่
ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๕.๑๖ องค์กรประกอบย่อยเกือบทุกตัวมีค่าต่ำลงในปี ๒๕๕๘ ยกเว้นเจ้าหน้าที่
สถานพินิจและเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

ตารางที่ ๕.๑๕ ดัชนีช่องทางการไกล่เกลี่ยการระงับข้อพิพาท

ดัชนีย่อย	๒๕๕๓	๒๕๕๘
ความสามารถของบุคคลในการได้รับความช่วยเหลือใกล้เคียง ระงับข้อพิพาทโดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์	๐.๕๒	๐.๖๔
การให้บริการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในการเจรจาตกลง เรียกร้อยค่าเสียหายกับฝ่ายกระทำผิดในระหว่างที่มีการดำเนินคดี	๐.๕๔	๐.๔๕
ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๓	๐.๕๕

ตารางที่ ๕.๑๖ องค์กรประกอบของดัชนีการให้บริการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในการเจรจาตกลง
เรียกร้อยค่าเสียหายกับฝ่ายกระทำผิดในระหว่างที่มีการดำเนินคดี

องค์กรประกอบย่อย	๒๕๕๓	๒๕๕๘
๑. ตำรวจ	๐.๓๘	๐.๖๕
๒. เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง	๐.๓๘	๐.๖๑
๓. ยุติธรรมชุมชน/ยุติธรรมจังหวัด	๐.๕๑	๐.๓๒
๔. อัยการ	๐.๕๑	๐.๔๑
๕. ศาล	๐.๕๒	๐.๔๒
๖. เจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิ	๐.๔๒	๐.๓๓
๗. เจ้าหน้าที่สถานพินิจ	๐.๓๕	๐.๔๒
๘. เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์	๐.๓๘	๐.๓๘
ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๔	๐.๔๕

๕.๓ สรุปผลการคำนวณค่าดัชนี

ตารางที่ ๕.๑๗ เป็นการสรุปผลการคำนวณค่าดัชนีและสถิติทางการของการจัดทำดัชนีของ
ปี ๒๕๕๓ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ตารางที่ ๕.๑๗ การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ด้านที่	องค์ประกอบของดัชนี	ประชาชน		ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม		สถิติทางการ	
		ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘
๑	ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน						
	ตัวชี้วัดที่ ๑	๐.๕๔	๐.๕๔	-	-	๘.๓๘	๘.๓๘
	ข้อมูลจำนวนคดีอาชญากรรมที่มีการรับแจ้ง (Personal crime rate: อัตราส่วนคดีต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน)						
	ตัวชี้วัดที่ ๒ จำนวนร้อยละของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (ร้อยละ)	๘.๓๐	๘.๐๖	-	-	-	-
	ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๔	๐.๕๔	-	-	-	-

ตารางที่ ๕.๑๗ (ต่อ) การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ด้านที่	องค์ประกอบของดัชนี	ประชาชน		ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม		สถิติทางการ	
		ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘
๒	ความรู้สึกรวดกัลลภัยของประชาชนพื้นที่						
	ตัวชี้วัดที่ ๑	๐.๔๘	๐.๔๑	-	-	-	-
	ความรู้สึกรวดกัลลภัยของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่พักอาศัย						
	ตัวชี้วัดที่ ๒	๐.๑๘	๐.๑๓	-	-	-	-
	ความรู้สึกรวดกัลลภัยของประชาชนต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่พักอาศัย						
	ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๓๓	๐.๒๗	-	-	-	-
	ค่าดัชนีในภาพรวมเมื่อแปลงค่าแล้ว	๐.๖๗	๐.๗๓				

ตารางที่ ๕.๑๗ (ต่อ) การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ด้านที่	องค์ประกอบของดัชนี	ประชาชน		ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม		สถิติทางการ	
		ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘
๓	ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม						
	ตัวชี้วัดที่ ๑	๐.๕๑	๐.๔๕	-	-	-	-
	ความรู้สึกรับรู้สิทธิของประชาชนต่อการสนองตอบการร้องขอความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของตำรวจ						
	ตัวชี้วัดที่ ๒	-	-	๐.๔๖	๐.๕๐	-	-
	ความรู้สึกรับรู้สิทธิของผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมด้านกระบวนการยุติธรรมต่อการสนองตอบต่อการแจ้งเหตุของตำรวจ						
	ตัวชี้วัดที่ ๓	๐.๔๖	๐.๕๔	-	-	-	-
	การให้บริการชุมชน						

ตารางที่ ๕.๑๗ (ต่อ) การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ด้านที่	องค์ประกอบของดัชนี	ประชาชน		ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม		สถิติทางการ	
		ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘
๓	ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)						
	ตัวชี้วัดที่ ๔	๐.๔๖	๐.๖๑	-	-	-	-
	ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการวินิจฉัยคดีของอัยการนั้นเป็นไปด้วยความยุติธรรม						
	ตัวชี้วัดที่ ๕	๐.๖๒	๐.๖๓	-	-	-	-
	ความสามารถของระบบการพิจารณาของศาลโดยไม่มีความล่าช้า						
	ตัวชี้วัดที่ ๖	-	-	๐.๕๔	๐.๖๓	-	-
	ศักยภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ได้ครอบคลุมอย่างเพียงพอ						

ตารางที่ ๕.๑๗ (ต่อ) การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ด้านที่	องค์ประกอบของดัชนี	ประชาชน		ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม		สถิติทางการ	
		ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘
๓	ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)						
	ตัวชี้วัดที่ ๗	-	-	๐.๕๐	๐.๔๕	-	-
	เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม ท้องถิ่น ที่มีทักษะและความสามารถเพียงพอในการรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ						
	ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๑	๐.๕๖			-	-
๔	การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม						
	ตัวชี้วัดที่ ๑	๐.๔๓	๐.๔๕	-	-	-	-
	ประชาชนที่ได้รับรู้ข้อมูลเพียงพอในการติดต่อขอรับบริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม						

ตารางที่ ๕.๑๗ (ต่อ) การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ด้านที่	องค์ประกอบของดัชนี	ประชาชน		ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม		สถิติทางการ	
		ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘
๔	การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)						
	ตัวชี้วัดที่ ๒ ความพร้อมในการให้บริการความช่วยเหลือทางกฎหมายให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยผู้ยากไร้ในการต่อสู้คดี	๐.๓๖	๐.๔๑	-	-		
	ตัวชี้วัดที่ ๓ การเข้าถึงการเยียวยาความเสียหายอันเนื่องมาจากผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเป็นไปโดยเป็นธรรม	๐.๓๓	๐.๑๘	-	-		
	ตัวชี้วัดที่ ๔ กระบวนการยุติธรรมมีการปฏิบัติกับประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างเท่าเทียม	๐.๕๒	๐.๕๕	-	-		
	ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๔๑	๐.๓๕				

ตารางที่ ๕.๑๗ (ต่อ) การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ด้านที่	องค์ประกอบของดัชนี	ประชาชน		ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม		สถิติทางการ	
		ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘
๕	หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก						
	ตัวชี้วัดที่ ๑	-	-	๐.๕๔	๐.๕๕	-	-
	ตำรวจใช้อำนาจหน้าที่โดยปฏิบัติตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด						
	ตัวชี้วัดที่ ๒	-	-	๐.๕๓	๐.๕๑	-	-
	กระบวนการตรวจสอบการกระทำผิดประพฤตินิยมของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเป็นอิสระ โปร่งใส						
	ตัวชี้วัดที่ ๓	-	-	๐.๕๕	๐.๕๖	-	-
	มีการดำเนินคดีในกรณีที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุจริตหรือประพฤตินิยมชอบอย่างจริงจังด้วยความรวดเร็ว						

ตารางที่ ๕.๑๗ (ต่อ) การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ด้านที่	องค์ประกอบของดัชนี	ประชาชน		ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม		สถิติทางการ	
		ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘
๕	หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก (ต่อ)						
	ตัวชี้วัดที่ ๔	-	-	๐.๓๔	๐.๓๘	-	-
	การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ตำรวจและกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ						
	ตัวชี้วัดที่ ๕	-	-	๐.๔๐	๐.๖๕	-	-
	การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่อัยการและกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ						

ตารางที่ ๕.๑๗ (ต่อ) การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ด้านที่	องค์ประกอบของดัชนี	ประชาชน		ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม		สถิติทางการ	
		ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘
๕	หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก (ต่อ)						
	ตัวชี้วัดที่ ๖	-	-	๐.๓๕	๐.๖๗	-	-
	การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ศาล และกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤตินิชอบ						
	ค่าดัชนีในภาพรวม	-	-	๐.๔๕	๐.๕๕	-	-
๖	การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด						
	ตัวชี้วัดที่ ๑	-	-	๐.๖๔	๐.๖๔	-	-
	อัตราการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๑ ปี						

ตารางที่ ๕.๑๗ (ต่อ) การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ด้านที่	องค์ประกอบของดัชนี	ประชาชน		ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม		สถิติทางการ	
		ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘
๖	การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด (ต่อ)						
	ตัวชี้วัดที่ ๒	-	-	๐.๖๑	๐.๖๑	-	-
	จำนวนผู้ต้องขังหลบหนีจากการควบคุม ในเรือนจำต่อผู้ต้องขัง ๑,๐๐๐ คน						
	ตัวชี้วัดที่ ๓	-	-	๐.๓๖	๐.๓๖	-	-
	จำนวนการก่อเหตุประท้วงหรือก่อจลาจล ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ						
	ค่าดัชนีในภาพรวม	-	-	๐.๕๓	๐.๕๓	-	-
๗	ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของ บุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรม	๐.๕๖	๐.๕๗	๐.๕๒	๐.๕๔	-	-
	ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๔	๐.๕๕	-	-	-	-

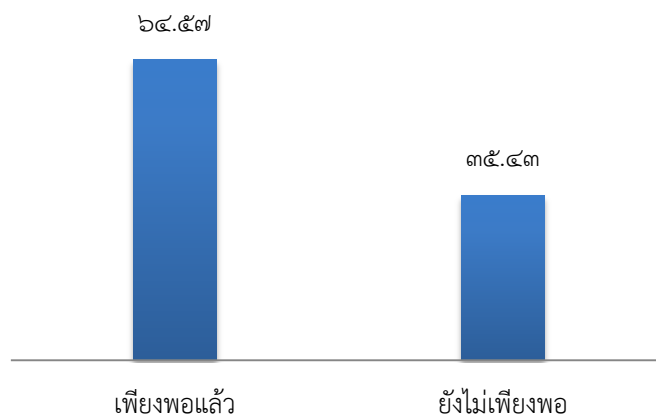
ตารางที่ ๕.๑๗ (ต่อ) การเปรียบเทียบค่าดัชนีของปี ๒๕๕๗ และค่าดัชนี ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ (มกราคม-มิถุนายน)

ด้านที่	องค์ประกอบของดัชนี	ประชาชน		ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม		สถิติทางการ	
		ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๗	๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘
๘	ช่องทางกลไกการระงับข้อพิพาท						
	ตัวชี้วัดที่ ๑	๐.๕๒	๐.๖๔	-	-	-	-
	ความสามารถของบุคคลในการได้รับความช่วยเหลือไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทโดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์						
	ตัวชี้วัดที่ ๒	๐.๕๔	๐.๔๕	-	-	-	-
	การให้บริการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในการเจรจาตกลงเรียกร้องค่าเสียหายกับฝ่ายกระทำผิดในระหว่างที่มีการดำเนินคดี						
	ค่าดัชนีในภาพรวม	๐.๕๓	๐.๕๕	-	-	-	-

๕.๔ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรมและความครอบคลุมเพียงพอของกฎหมาย ของประเทศไทย

จากการสอบถามประชาชนและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ทราบว่าอะไรเป็นปัญหาสำคัญที่สุดของกระบวนการยุติธรรมของไทย พบว่า ปัญหาสำคัญมีอยู่ ๖ ด้านด้วยกัน คือ การคอร์รัปชันในกระบวนการยุติธรรม การเลือกปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมาย บทลงโทษมีความรุนแรงไม่เพียงพอจะยับยั้งการเกิดอาชญากรรม ประชาชนไม่รู้กฎหมาย การแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล และประชาชนไม่ทราบถึงช่องทางที่จะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

เมื่อสอบถามความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านความครอบคลุมเพียงพอของกฎหมายประเทศ ได้ผลตามที่แสดงไว้ในรูปที่ ๕.๒ จะเห็นได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมส่วนใหญ่ให้คำตอบว่า เพียงพอแล้วคิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕๗ และ ที่ระบุว่ายังไม่เพียงพอคิดเป็นร้อยละ ๓๕.๔๓ โดยในกลุ่มที่ระบุว่าเพียงพอแล้วต้องการเห็นการบังคับใช้กฎหมายที่เคร่งครัดเท่าเทียมกัน มีการปรับเนื้อหาในตัวบทกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และมีบทลงโทษที่รุนแรงพอที่จะยับยั้งการกระทำผิดได้ ส่วนผู้ที่ระบุว่ากฎหมายในปัจจุบันยังครอบคลุมไม่เพียงพอระบุว่า กฎหมายที่ต้องเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มโอกาสและเพิ่มอำนาจของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

รูปที่ ๕.๒ ความครอบคลุมเพียงพอของกฎหมายของประเทศไทย

บทที่ ๖ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

๖.๑ การสรุปผลการวิจัย

การจัดทำดัชนีชี้วัดกระบวนการยุติธรรมใช้เป็นข้อมูลแสดงสถานการณ์อาชญากรรมและการเข้าถึงความยุติธรรมเพื่อใช้กำหนดนโยบายด้านการบริหารงานยุติธรรมเพื่อสนับสนุนการพัฒนานโยบายกระบวนการยุติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา โดยในการศึกษาครั้งที่ ๒ นี้มีเป้าหมายการดำเนินการเพื่อสร้างดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรม และรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อเนื่องในรูปแบบอนุกรมเวลา (Time series) โดยครอบคลุมถึงการจัดเก็บข้อมูลดังนี้ ๑) การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะจากประชาชนทั่วไป ๒) การสำรวจความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงาน ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการด้านกระบวนการยุติธรรม

โดยการจัดเก็บข้อมูลครั้งแรกเก็บข้อมูลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และครั้งที่สองเก็บข้อมูลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมในรอบครั้งแรกของปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จากนั้นนำข้อมูลจากการสำรวจทั้งสองครั้งวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของไทย

๖.๑.๑ สรุปผลการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนจากการสำรวจครั้งที่ ๒

จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ทำการสำรวจทั้งหมด จำนวน ๓,๕๐๒ คน ประกอบด้วย ผู้ให้สัมภาษณ์เพศหญิง และเพศชาย ร้อยละ ๔๐.๔๑ และ ๕๙.๕๙ ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วง ๖๐ ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ ๒๗.๔๐ รองลงมาคือ กลุ่มอายุ ๕๐-๕๙ ปี ร้อยละ ๒๔.๖๐ และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดคือกลุ่มช่วงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี ร้อยละ ๕.๑๐ ศาสนาของกลุ่มตัวอย่างที่ทำ การสัมภาษณ์พบว่า มีผู้นับถือศาสนาพุทธเป็นอันดับแรก ร้อยละ ๙๗.๖๗ ลำดับต่อมาคือศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๑.๖ และ ร้อยละ ๐.๖๔ ตามลำดับ โดยได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามากที่สุดเท่ากับ ร้อยละ ๕๑.๕๘ และน้อยที่สุดคือ กลุ่มการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า ร้อยละ ๑.๖๕ อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรเป็น ร้อยละ ๒๙.๗๗ และน้อยที่สุดคือวัยเกษียณ ร้อยละ ๑.๐๑

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๕๖.๘๓ รองลงมาคือ ๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๓๒.๓๔ และ ๒๐,๐๐๐ – ๓๐,๐๐๐ บาท

ร้อยละ ๖.๐๔ โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนส่วนใหญ่ในระดับน้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๓๕.๑๘ รองลงมาคือ ระดับรายได้ ๑๐,๐๐๐ – ๒๐,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๒๕.๗๕ และ ระดับรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน ๒๐,๐๐๐ – ๓๐,๐๐๐ บาท

เมื่อพิจารณาการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในรอบปี ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา (๑ มกราคม ๒๕๕๗ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่เคยประสบเหตุอาชญากรรม โดยมีผู้ที่เคยประสบเหตุอาชญากรรมเพียงร้อยละ ๔.๐๕ โดยภาคที่มีครัวเรือนตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมสูงที่สุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคที่มีครัวเรือนตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมน้อยที่สุด คือ ภาคใต้ โดยมีข้อสังเกตว่าร้อยละของการตกเป็นเหยื่อของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นจากการสำรวจในครั้งแรกเป็นอย่างมาก

จากการสำรวจระดับความหวาดกลัวภัยแบ่งตามภาคต่างๆ พบว่าภาคที่มีระดับคะแนนความหวาดกลัวภัยสูงที่สุดคือ ภาคกลาง รองลงมาคือภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก พื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาคเหนือ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ การสำรวจครั้งแรก พบว่า ภาคกลางยังคงเป็นภาคที่มีระดับความหวาดกลัวภัยสูงที่สุด โดยมีข้อสังเกตคือ ระดับความหวาดกลัวภัยของครัวเรือนในภาคใต้เพิ่มสูงขึ้น สวนทางกับพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาคเหนือ ที่ลดต่ำลง

เมื่อสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลอาชญากรรม ผลสำรวจพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามและสมาชิกในครัวเรือนมีความเห็นสอดคล้องกับการสำรวจในครั้งแรก คือ ครัวเรือนต้องมีการติดตามข่าวอาชญากรรม และชุมชนควรมีการป้องกันมากขึ้น โดยที่ครัวเรือนทราบข้อมูลเหตุอาชญากรรม ในพื้นที่ โดยผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อมูลว่าสมาชิกในครัวเรือนเห็นว่าการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมต่างๆ และแม้ว่าครัวเรือนจะทราบข้อมูลเหตุอาชญากรรมในพื้นที่เป็นอย่างดี และรู้สึกว่าการป้องกันของตนเองมีการป้องกันภัยอย่างเพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตามสมาชิกครัวเรือนเห็นว่าควรพยายามหลีกเลี่ยงที่จะไม่ใส่ของมีค่าหรือพกพาเงินสดติดตัวจำนวนมากเมื่อจะออกจากบ้านไปในบริเวณเขตที่พักอาศัย และหลีกเลี่ยงที่จะออกจากบ้านไปในบริเวณเขตที่พักอาศัยของท่านในยามค่ำคืน และรู้สึกว่าการหาอาชญากรรมในเขตที่พักอาศัยมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันในระดับค่อนข้างน้อย ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของครัวเรือนน้อยลงเมื่อเทียบกับการสำรวจในครั้งแรก

ช่องทางการรับรู้ปัญหาอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อระดับความหวาดกลัวภัยของผู้ตอบแบบสอบถามและครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม มีการเรียงลำดับเช่นเดียวกับการสำรวจในครั้งแรก โดยอันดับที่ ๑ การได้รับการแจ้งเตือนภัยจากเจ้าหน้าที่ (อยู่ในระดับมาก) อันดับที่ ๒ การ

รายงานข่าวหรือแจ้งเตือนภัยจากวิทยุชุมชนและเสียงตามสาย (อยู่ในระดับปานกลาง) และอันดับที่ ๓ การประสบเหตุเองโดยตรง (อยู่ในระดับปานกลาง)

กลุ่มพฤติกรรมความรุนแรงที่ประชาชนเห็นว่ามีความรุนแรงของปัญหามากที่สุด คือ ยาเสพติด (อยู่ในระดับมาก) รองลงมา การพนัน (อยู่ในระดับมาก) และกลุ่มพฤติกรรมความรุนแรงที่ประชาชนเห็นว่ามีความรุนแรงของปัญหาน้อยที่สุด คือ เหตุล้วงละเมิดทางเพศ (อยู่ในระดับปานกลาง) และเมื่อวิเคราะห์ความรุนแรงที่ประชาชนรู้สึกตามรายภาค พบว่าประชาชนในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑลจะมีความเห็นว่ามีความรุนแรงของปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุด และภาคที่ประชาชนมีความเห็นว่าระดับความรุนแรงของปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินน้อยที่สุดคือภาคเหนือ

จากกลุ่มตัวอย่างผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด จำนวน ๔๐๐ คน ประกอบด้วย เพศชาย ร้อยละ ๖๓.๘๐ และเพศหญิง ร้อยละ ๓๖.๒๐ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง ๔๐ – ๔๕ ปี ร้อยละ ๓๔.๗๘ รองลงมาคือ ๓๐ – ๓๕ ปี ร้อยละ ๓๓.๓๓ และช่วงอายุ ๕๐ – ๕๕ ปี ร้อยละ ๑๗.๕๕ โดยได้รับการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุดเท่ากับ ร้อยละ ๕๑.๓๕ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ๓ อันดับแรก คือ ตำรวจ ร้อยละ ๑๓.๑๒ รองลงมาคือ องค์กรของรัฐ ร้อยละ ๒๐.๗๕ และองค์กรไม่แสวงหากำไร ร้อยละ ๕.๒๕

ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ พบว่าการปฏิบัติงานด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรก คือ ด้านการกวดขันวินัยจราจรและควบคุมดูแลการกระทำผิดกฎจราจร (อยู่ในระดับปานกลาง) อันดับที่สอง ด้านดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด (อยู่ในระดับปานกลาง) และอันดับที่สาม ด้านสอบสวน สอบปากคำผู้เสียหาย พยาน หรือผู้เกี่ยวข้องทางคดี (อยู่ในระดับปานกลาง) ส่วนด้านที่ได้รับคะแนนความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ในด้านติดตามทรัพย์สินกลับคืนมา (อยู่ในระดับน้อย) ในด้านความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ด้านที่สูงที่สุด คือ การติดตามจับกุมตัวคนร้าย (อยู่ในระดับปานกลาง) รองลงมาคือ การจัดให้มีการไต่ถามหรือเรียกเรื่อง ค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด (อยู่ในระดับปานกลาง) และด้านที่น้อยที่สุด คือ การระงับภัยในพื้นที่ (อยู่ในระดับปานกลาง)

ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานยุติธรรมชุมชนและยุติธรรมจังหวัด พบว่า ด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับเรื่องร้องเรียน (อยู่ในระดับปานกลาง) และด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการการจัดให้มีการไต่ถามหรือเรียกเรื่องค่าเสียหายกับผู้กระทำผิด (อยู่ในระดับปานกลาง) ในส่วนของความพึงพอใจที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ พบว่าด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อกฎหมายและการดำเนินคดี (อยู่ในระดับปานกลาง) และด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ย

น้อยที่สุดคือ การแจ้งความคืบหน้าของคดีให้แก่ผู้เสียหาย ตัวแทนผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (อยู่ในระดับปานกลาง)

ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของศาล พบว่าด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยระหว่างคู่ความ(อยู่ในระดับปานกลาง) และด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านแจ้งความคืบหน้าของคดีให้แก่ผู้เสียหาย ตัวแทนผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (อยู่ในระดับปานกลาง) และด้านความพึงพอใจที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิ พบว่า ด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในคดีอาญา (อยู่ในระดับปานกลาง) และด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การคุ้มครองพยาน (อยู่ในระดับน้อย)

ความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ พบว่าด้านที่สูงที่สุด คือ การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้กลับมากระทำความผิดอีก รองลงมาคือ ด้านการจัดให้มีการไกล่เกลี่ยระหว่างคู่ความ โดยทั้งสองด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความพึงพอใจที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่า ด้านการตรวจสอบวิเคราะห์เหตุปัจจัยในการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เสนอแนวทาง/มาตรการในการแก้ไขปัญหาคกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม และด้านการจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกชดเชยค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด และความพึงพอใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้ กลับมากระทำความผิดอีกของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนอยู่ในระดับปานกลาง

หน่วยงานที่เป็นปัญหาที่สุดในการคิดเห็นของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของไทยให้มีความก้าวหน้าขึ้น โดยหน่วยงานที่ถูกกระบุว่าเป็นปัญหาที่สุดในกระบวนการยุติธรรม คือ ตำรวจ โดยส่วนใหญ่เห็นว่า พบความล่าช้าในการปฏิบัติหน้าที่ มีการใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์ บางครั้งมีการแจ้งปัญหาแล้วไม่ได้รับการแก้ไข เป็นต้น และได้เสนอแนวทางแก้ไขดังนี้ ให้ความรู้กับประชาชนให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตำรวจทั้งด้านกฎหมายและด้านสังคม สร้างจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ควรมีองค์กรการประชาชนเพื่อตรวจสอบเจ้าหน้าที่และมีหน่วยงานที่รับเรื่องแจ้งการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างจริงจังเพื่อเป็นการ ถ่วงดุลอำนาจ

ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อตำรวจหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก ด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับแรก คือ ๑) ตำรวจใช้อำนาจหน้าที่ (เช่น การจับกุม ตรวจค้น ยึดและการขัง) โดยปฏิบัติตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยอยู่ในระดับปานกลาง ๒) ผลการพิสูจน์หลักฐานมีความเป็น

กลางน่าเชื่อถือ โดยอยู่ในระดับปานกลาง และ ๓) เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ใช้ความรุนแรงในการจับกุมและสอบสวนเกินความจำเป็น โดยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด ๓ อันดับสุดท้าย (เรียงจากคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด) คือ ๑) กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล โดยอยู่ในระดับน้อย ๒) ตำรวจมีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลัก โดยอยู่ในระดับน้อย และ ๓) การทำงานของตำรวจมีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล โดยอยู่ในระดับน้อย

ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก พบว่า ด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลการพิสูจน์หลักฐานมีความเป็นกลางน่าเชื่อถือในระดับปานกลาง รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่มีทักษะและความสามารถเพียงพอในการเก็บรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุในระดับปานกลาง และท้ายสุดคือ ประสิทธิภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ และมีเครื่องมืออุปกรณ์อย่างเพียงพอในระดับปานกลาง

ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่ออัยการในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นอัยการมีความโปร่งใสเป็นธรรม รองลงมา คือ อัยการให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหายจำเลย และพยาน และอันดับสามคือ กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล และด้านที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของอัยการได้

ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อผู้พิพากษาในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดย ๓ อันดับแรก คือ กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นผู้พิพากษามีความโปร่งใสเป็นธรรม รองลงมา คือ ผู้พิพากษาปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียม และการทำงานของผู้พิพากษามีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล ส่วนด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของผู้พิพากษาได้

ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกที่มีต่อการคุมขังผู้ต้องขังชาย พบว่าโดยรวมในระดับปานกลาง โดยด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ เรือนจำที่ใช้คุมขังผู้ต้องขังมีความปลอดภัยเพียงพอ และเจ้าพนักงานราชทัณฑ์ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน รองลงมาคือกระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล และอันดับที่สามคือ ผู้ต้องขังสามารถ

ร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างถูกคุมขังได้ และด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลักของตนเอง

ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกที่มีต่อการคุมขังผู้ต้องขังหญิง พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน รองลงมาคือ กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีความโปร่งใสเป็นธรรม และอันดับที่สาม คือ เรือนจำที่ใช้คุมขังผู้ต้องขังมีความปลอดภัยเพียงพอ ส่วนด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำมีความเหมาะสม ในส่วนความเห็นในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกที่มีต่อการคุ้มครองสิทธิ พบว่าด้านการเยียวยาความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรมของผู้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีโดยไม่เป็นธรรมหรือผู้บริสุทธิ์ที่ต้องหาคดีอาญาอยู่ในระดับปานกลาง

ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกที่มีต่อสถานพินิจเด็กและเยาวชน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การทำหน้าที่ในการตรวจสอบ สืบเสาะ ภูมิหลังของเด็กและเยาวชนมีความเหมาะสมเพียงพอสำหรับการกำหนดคำพิพากษาลงโทษ หรือกำหนดวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนตามหลักสิทธิมนุษยชน และกระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ สถานพินิจฯ มีความโปร่งใสเป็นธรรม จำนวนเด็กและเยาวชนต่อสถานพินิจฯ มีความเหมาะสม

ความเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกที่มีต่อศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ได้รับคะแนนสูงสุด ๓ อันดับแรก คือ เจ้าสถานศูนย์ฝึกฯ ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนตามหลักสิทธิมนุษยชน รองลงมา คือ ศูนย์ฝึกฯ มีความปลอดภัยเพียงพอ และเด็กและเยาวชนได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ และอันดับสาม คือ กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกฯ มีความโปร่งใสเป็นธรรม และด้านที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุด คือ จำนวนเด็กและเยาวชนต่อศูนย์ฝึกฯ มีความเหมาะสม ส่วนความเห็นด้านหลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกที่มีต่อ ระบบกฎหมายและตัวบทกฎหมายว่าในกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อสอบถามผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในด้านความครอบคลุมเพียงพอของกฎหมายประเทศ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมส่วนใหญ่ให้คำตอบว่าเพียงพอแล้ว ร้อยละ ๖๔.๕๙ และ ยังไม่เพียงพอ ร้อยละ ๓๕.๔๑

๖.๑.๒ ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมส่วนใหญ่ระบุว่าปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ๓ อันดับแรก คือ

๑) การบังคับใช้กฎหมาย โดยแนวทางแก้ไข คือ ต้องการให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องบังคับใช้กฎหมายให้เคร่งครัด รัฐควรมีบทลงโทษขึ้นเด็ดขาดกับเจ้าหน้าที่ที่ประพฤติมิชอบ

๒) ความไม่เป็นธรรมและการแทรกแซงโดยผู้มีอิทธิพล โดยแนวทางแก้ไข คือ การให้ประชาชนมีบทบาทในการตรวจสอบ การสร้างจิตสำนึกแก่ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีให้มีความยุติธรรม

๓) ขั้นตอนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยแนวทางแก้ไข คือ ควรปรับปรุงระบบการทำงานให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ง่าย มีการให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในด้านสิทธิตามกฎหมายมากขึ้น

๖.๒ สรุปผลการคำนวณดัชนีชี้วัดกระบวนการยุติธรรมไทยจากการในช่วง ๖ เดือนแรกของปี ๒๕๕๘ เทียบกับปี ๒๕๕๗

การจัดทำดัชนีวัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการเข้าถึงความยุติธรรม ประกอบด้วยองค์ประกอบของดัชนีรวม ๘ ด้าน ได้แก่

๖.๒.๑ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๖.๒.๒ ความรู้สึกรับรู้ความกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนในพื้นที่

๖.๒.๓ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม

๖.๒.๔ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๖.๒.๕ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

๖.๒.๖ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

๖.๒.๗ ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร / หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

๖.๒.๘ ช่องทางกลไกการระงับข้อพิพาท

โดยในแต่ละองค์ประกอบจะประกอบไปด้วยตัวชี้วัดเพื่อการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบของดัชนีด้านที่ ๑ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตัวชี้วัดที่ ๑ ร้อยละคดีอาชญากรรมที่มีการรับแจ้ง (Personal Crime Rate) เท่ากับ ร้อยละ ๘.๗๘ (ใช้ข้อมูลจากการสำรวจครั้งที่ ๑ เนื่องจากข้อมูลทางการในการสำรวจครั้งที่ ๒ ยังอยู่ระหว่างการจัดทำ) ตัวชี้วัดที่ ๒ ร้อยละของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเมื่อแยกตามรายภาคลดลง จาก ร้อยละ ๘.๓๐ เป็น ๘.๐๓

องค์ประกอบของดัชนีด้านที่ ๒ ความรู้สึกหวาดกลัวภัยของประชากรในพื้นที่

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบดัชนีจากการสำรวจ พบว่า ตัวชี้วัดที่ ๑ ความรู้สึกของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่พักอาศัยลดลงจาก ๐.๔๘ เป็น ๐.๔๑ ส่วน ตัวชี้วัดที่ ๒ ความรู้สึกของประชาชนต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในที่พักอาศัยเพิ่มขึ้น จาก ๐.๑๘ เป็น ๐.๑๓ โดยค่าดัชนีในภาพรวมเปลี่ยนแปลงลดลงจาก ๐.๓๓ เป็น ๐.๒๗ และเมื่อเปลี่ยนแปลงค่าใช้เป็นเชิงบวกเพื่อให้สอดคล้องกับดัชนีตัวอื่นแล้ว ค่าดัชนีในภาพรวมเพิ่มจาก ๐.๖๗ เป็น ๐.๗๓

องค์ประกอบดัชนีด้านที่ ๓ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบดัชนีจากการสำรวจ พบว่า ตัวชี้วัดที่ ๑ ความรู้สึกของประชาชนต่อการสนองตอบการร้องขอความช่วยเหลือและแก้ปัญหาของตำรวจเปลี่ยนแปลงลดลง จาก ๐.๕๑ เป็น ๐.๔๕ ตัวชี้วัดที่ ๒ ความรู้สึกของผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรม ต่อการสนองตอบต่อการแจ้งเหตุของตำรวจเพิ่มขึ้นจาก ๐.๔๖ เป็น ๐.๕๐ ตัวชี้วัดที่ ๓ การให้บริการชุมชน เพิ่มขึ้นจาก ๐.๔๖ เป็น ๐.๕๔ ตัวชี้วัดที่ ๔ ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการวินิจฉัยคดีของอัยการ นั้นเป็นไปด้วย ความยุติธรรมเพิ่มขึ้นจาก ๐.๔๖ เป็น ๐.๖๑ ตัวชี้วัดที่ ๕ ความสามารถของระบบการพิจารณาของศาลโดยไม่มีความล่าช้าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก ๐.๖๒ เป็น ๐.๖๓ ตัวชี้วัดที่ ๖ ศักยภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ได้ ครบคลุมอย่างเพียงพอเพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๔ เป็น ๐.๖๓ ตัวชี้วัดที่ ๗ เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่นที่มี ทักษะและความสามารถเพียงพอในการรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุลดลง เล็กน้อยจาก ๐.๕๐ เป็น ๐.๔๕ โดยค่าดัชนีในภาพรวมจากความคิดเห็นของประชาชนเพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๑ เป็น ๐.๕๖

องค์ประกอบของดัชนีด้านที่ ๔ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบดัชนีจากการสำรวจ พบว่า **ตัวชี้วัดที่ ๑** ประชาชนที่ได้รับข้อมูลเพียงพอในการติดต่อขอรับบริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้นจาก ๐.๔๓ เป็น ๐.๔๕ **ตัวชี้วัดที่ ๒** ความพร้อมในการให้บริการความช่วยเหลือทางกฎหมายให้แก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยผู้ยากไร้ในการต่อสู้คดีเพิ่มขึ้นจาก ๐.๓๖ เป็น ๐.๔๑ **ตัวชี้วัดที่ ๓** การเข้าถึงการเยียวยาความเสียหายอันเนื่องมาจากผลกระทบจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเป็นไปโดยเป็นธรรมลดลงอย่างมากจาก ๐.๓๓ เป็น ๐.๑๘ **ตัวชี้วัดที่ ๔** กระบวนการยุติธรรมมีการปฏิบัติกับประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างเท่าเทียมเพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๒ เป็น ๐.๕๕ โดยค่าดัชนีในภาพรวมลดลงจาก ๐.๔๑ เป็น ๐.๓๕

องค์ประกอบของดัชนีด้านที่ ๕ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบดัชนีจากการสำรวจในครั้งที่ ๑ และ ครั้งที่ ๒ พบว่า **ตัวชี้วัดที่ ๑** ดำรงใช้อำนาจหน้าที่โดยปฏิบัติตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๔ เป็น ๐.๕๕ **ตัวชี้วัดที่ ๒** กระบวนการตรวจสอบการกระทำผิดประพฤตินิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเป็นอิสระ โปร่งใสลดลงจาก ๐.๕๓ เป็น ๐.๕๑ **ตัวชี้วัดที่ ๓** มีการดำเนินคดีในกรณีเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุจริตหรือประพฤติมิชอบอย่างจริงจังด้วยความรวดเร็วเพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๕ เป็น ๐.๕๖ **ตัวชี้วัดที่ ๔** การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ตำรวจและกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบเพิ่มขึ้นจาก ๐.๓๔ เป็น ๐.๓๘ **ตัวชี้วัดที่ ๕** การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่อัยการและกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบ ค่าดัชนีปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก ๐.๔๐ เป็น ๐.๖๕ **ตัวชี้วัดที่ ๖** การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่อัยการ และกระบวนการตรวจสอบ ผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบเพิ่มขึ้นอย่างมากจาก ๐.๔๐ เป็น ๐.๖๕ **ตัวชี้วัดที่ ๗** การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ศาล และกระบวนการตรวจสอบผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤติมิชอบเพิ่มขึ้นอย่างมากจาก ๐.๓๕ เป็น ๐.๖๗ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีในภาพรวมพบว่า ค่าดัชนีปรับตัวสูงขึ้นจาก ๐.๔๕ เป็น ๐.๕๕

องค์ประกอบของดัชนีด้านที่ ๖ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด³

ตัวชี้วัดที่ ๑ อัตราการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๑ เท่ากับ ๐.๖๔ ตัวชี้วัดที่ ๒ จำนวนผู้ต้องขังหลบหนีจากการควบคุมในเรือนจำต่อผู้ต้องขัง ๑,๐๐๐ คน เท่ากับ ๐.๖๑ ตัวชี้วัดที่ ๓ จำนวนการก่อเหตุประท้วงหรือก่อจลาจลของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจเท่ากับ ๐.๖๖

องค์ประกอบของดัชนีด้านที่ ๗ ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ค่าดัชนีเพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๔ เป็น ๐.๖๖

องค์ประกอบของดัชนีด้านที่ ๘ ช่องทางกลไกการระงับข้อพิพาท

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบดัชนีจากการสำรวจในครั้งที่ ๑ และ ครั้งที่ ๒ พบว่า ตัวชี้วัดที่ ๑ ความสามารถของบุคคลในการได้รับความช่วยเหลือไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทโดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์เพิ่มขึ้นจาก ๐.๕๒ เป็น ๐.๖๔ ตัวชี้วัดที่ ๒ การให้บริการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในการเจรจาตกลงเรียกร้องค่าเสียหายกับฝ่ายกระทำผิดในระหว่างที่มีการดำเนินคดีลดลงจาก ๐.๔๖ เป็น ๐.๒๘ โดยค่าดัชนีในภาพรวมลดลงจาก ๐.๔๘ เป็น ๐.๔๖

๖.๓ สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินดัชนีในภาพรวมและปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรมไทย ดัชนีชี้วัดกระบวนการยุติธรรมไทยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (๐.๕๖) โดยมีรายละเอียดตามตัวชี้วัดดังต่อไปนี้

- ๑) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับปานกลาง (๐.๕๔)
- ๒) ความกลัวภัยของประชาชนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ โดยปรับตัวต่ำลงจากการสำรวจในครั้งแรก (๐.๖๓)
- ๓) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปรับตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับครั้งแรก (๐.๕๖)
- ๔) การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปรับตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับครั้งแรก (๐.๖๓)
- ๕) หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม โดยปรับตัวเพิ่มขึ้นเพื่อเปรียบเทียบกับครั้งแรก (๐.๕๕)
- ๖) การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดอยู่ในระดับปานกลาง⁴ (๐.๕๓)

³ ใช้ข้อมูลจากการสำรวจครั้งที่ ๑ เนื่องจากข้อมูลทางการในการสำรวจครั้งที่ ๒ ยังอยู่ระหว่างการจัดทำ

⁴ ยังไม่มีการรวบรวมข้อมูลทางการของปี ๒๕๕๘ เพิ่มเติม จึงใช้ค่าฐานในการวิเคราะห์

๓) ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปรับตัวเพิ่มขึ้นเพื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจในครั้งแรก (๐.๖๖)

๔) ช่องทางกลไกระงับข้อพิพาทอยู่ในระดับปานกลาง โดยปรับตัวเพิ่มขึ้นเพื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจในครั้งแรก (๐.๕๕)

ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรมไทย ๑) การคอร์รัปชัน ๒) การเลือกปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมาย ๓) บทลงโทษมีความรุนแรงไม่เพียงพอจะยับยั้งการเกิดอาชญากรรม ๔) ประชาชนไม่รู้กฎหมาย ๕) การแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล ๖) ประชาชนไม่ทราบช่องทางที่จะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๖.๔ ข้อเสนอแนะ

ประการแรก ในการศึกษาครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานและประชาชนอย่างดียิ่งก็ตาม ข้อมูลสถิติบางส่วนที่หน่วยงานต่างๆ จัดเก็บขาดความต่อเนื่องและไม่ทันสมัย การประเมินดัชนีจำเป็นต้องใช้ข้อมูลสถิติในปีเดียวกันที่มีการสำรวจความคิดเห็น ด้วยเหตุนี้ระยะเวลาในการจัดทำดัชนีเพื่อประเมินผลในปีที่ผ่านมาจึงควรจัดทำในช่วง ๖ เดือนแรกของปี เช่น หากจะประเมินผลในปี ๒๕๕๗ ก็ควรจัดทำการสำรวจในช่วงไตรมาสที่ ๑ และ ๒ ของปี ๒๕๕๘

ประการที่สอง ในช่วง ๑ – ๒ ปีแรกนั้น ยังเป็นการจัดทำข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งต้องมีการปรับปรุงเครื่องมือแนวทางจัดเก็บ และวิธีการวิเคราะห์ให้มีความเหมาะสมขึ้นไปตามลำดับอย่างก็ตาม ในช่วงเวลาปีที่ ๒ และตั้งแต่ปีที่ ๓ เป็นต้นไป เมื่อมีความพร้อมแล้ว ควรนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจไปเผยแพร่ เปิดโอกาสให้มีการนำข้อมูลไปใช้ในการวิจัยตามความต้องการของผู้ใช้ได้ ซึ่งจะช่วยให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรมในประเทศไทยมากขึ้น

ข้อเสนอแนะประการสุดท้าย ความต่อเนื่องในการจัดเก็บ การที่จะทำให้ดัชนีได้รับความสนใจและถูกนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงนั้น จะต้องมีการจัดทำอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในช่วง ๒ – ๓ ปีแรก จะได้รับความสนใจไม่มาก แต่เมื่อมีหน่วยงานนำไปใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง มีการเผยแพร่ข้อมูลไปสู่สาธารณะชนอย่างสม่ำเสมอก็จะช่วยให้สังคมเกิดการยอมรับและติดตามดัชนีนี้มากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การให้ความสนใจในการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะเป็นแรงเสริมในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของไทยให้ดีขึ้นเป็นลำดับ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ปราชญ์ ครอบงำทศ กุลยา พัฒนากุล ยุภาพร ตงประสิทธิ์ วิชิตา ไชยความงคล สุพรรณิ อึ้งปัญญัตตวงศ์
รังสรรค์ เนียมสนิท และอานวย มณีศรีวงศ์กุล. ๒๕๕๖. การวิเคราะห์เชิงสถิติหลายตัวแปร
ของคดีอาญาระดับจังหวัดของประเทศไทย. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ฉบับที่
๑๘ (๔) หน้า ๖๔๒-๖๕๐

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิช และคณะ. ๒๕๕๔. นิติเศรษฐศาสตร์ของระบบยุติธรรมทางอาญาไทย.

รายงาน TDRI, ๑๐.

ภูมินทร์ บุตรอินทร์. ๒๕๕๖. การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมไทย. กรุงเทพฯ : เป็นไทย

มณฑล เข้มไพศาล และมานัส ศรีวณิช. ๒๕๕๓. ความหนาแน่นเชิงพื้นที่อาชญากรรม กรณีศึกษา
เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ศึกษาตามแบบเคอร์เนล. วารสารการวางแผนเมือง การจัดการ
และภูมิสถาปัตยกรรม (Urban Planning, Management and Landscape Architecture).
ฉบับที่ ๗ (๑) หน้า ๘๗-๑๐๒.

ภาษาอังกฤษ

Canadian Bar Association. ๒๐๑๓. **Access to Justice Metrics: A Discussion Paper.** Canadian

Bar Association. เข้าถึงได้ที่ www.cba.org/CBA/Access/PDF/Access_to_Justice_Metrics.pdf
(เข้าถึงเมื่อ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗)

Carfield, M. ๒๐๐๕. **Enhancing Poor People's Capabilities Through the Rule of Law:**

Creating an Access to Justice Index. Washington University Law Quarterly, ๘๓,
๓๓๕-๓๖๐ เข้าถึงได้ที่ http://openscholarship.wustl.edu/law_lawreview/vol๘๓/iss๑/๔
(เข้าถึงเมื่อ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗)

Gramatikov, M., Barendrecht, M., Laxminarayan, M., Klaming, L. and van Zeeland, Z

(๒๐๐๕). **A Handbook for Measuring the Costs and Quality of Access to Justice.**

Tilburg Institute for Interdisciplinary Studies of Civil Law and Conflict Resolution
Systems : Apeldoorn.

IMD. ๒๐๑๔. **World Competitiveness Yearbook ๒๐๑๔**. IMD เข้าถึงได้ที่

www.imd.org/wcc/wcy-world-competitiveness-yearbook/ (เข้าถึงเมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๘)

Managing Justice. ๒๐๑๑. **An Evidence Base for the Federal Civil Justice System**. เข้าถึงได้ที่

www.managingjustice.com.au (เข้าถึงเมื่อ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘)

Schraad-Tischler, D. and Kroll, C. ๒๐๑๑). **Social Inclusion Monitor Europe (SIM) – Index**

Report. Social Inclusion Monitor. เข้าถึงได้ที่ <http://www.social-inclusion-monitor.eu/>
(เข้าถึงเมื่อ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗)

World Justice Project. ๒๐๑๔. **Rule of Law Index ๒๐๑๔**. World Justice Project. เข้าถึงได้ที่

<http://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index> (เข้าถึงเมื่อ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗)

UN. ๒๐๑๑. **Rule of Law Indicators: The United Nations Implementation Guide and Project**

Tools. United Nation. เข้าถึงได้ที่ www.un.org/en/peacekeeping/.../un_rule_of_law_indicators.pdf
(เข้าถึงเมื่อ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗)

UNDP. ๒๐๑๓. **Justice Index: Assessment of Distributive Justice and Equality from a Citizen**

- based Survey in ๒๐๑๒. United Nation Development Programme, Hanoi. เข้าถึงได้ที่

http://www.vn.undp.org/content/vietnam/en/home/library/democratic_governance/justice_index_report/
(เข้าถึงเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗)

UNDP. (๒๐๑๔). **The Human Development Concept**. เข้าถึงได้ที่ <http://hdr.undp.org/en/humandev>

(เข้าถึงเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗)

World Economic Forum. ๒๐๑๔. **Global Competitiveness Report ๒๐๑๔-๒๐๑๕**. World Economic Forum

เข้าถึงได้ที่ <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-๒๐๑๔-๒๐๑๕>
(เข้าถึงเมื่อ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘)

ภาคผนวกที่ ๑

สรุปกรอบในการประเมินของหน่วยงานต่างๆ ที่ได้มีการจัดทำดัชนีการเข้าถึงความยุติธรรม

กรอบการประเมินของ The World Justice Project

กรอบการประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๑ การจำกัดอำนาจรัฐ (Constraints of Government Powers)	กฎหมายได้กำหนดขอบเขตในการใช้อำนาจรัฐไว้อย่างชัดเจน	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	หน่วยงานตุลาการสามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	มีการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยหน่วยงานที่เป็นอิสระ	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	ผู้ใช้อำนาจรัฐโดยมีข้อต้องได้รับการลงโทษ	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	หน่วยงานที่มีไช่ของรัฐสามารถตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	การโยกย้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านที่ ๒ ปราศจากการคอร์รัปชัน (Absence of Corruption)	๒.๑ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานด้านการบริหารของรัฐไม่ใช้ประโยชน์จากสถานที่และทรัพย์สินของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๒.๒ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานด้านตุลาการของรัฐไม่ใช้ประโยชน์จากสถานที่และทรัพย์สินของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๒.๓ เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารไม่ใช้ประโยชน์จากสถานที่และทรัพย์สินของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๒.๔ เจ้าหน้าที่และสมาชิกด้านนิติบัญญัติไม่ใช้ประโยชน์จากสถานที่และทรัพย์สินของรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ

กรอบการประเมินของ The World Justice Project (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๓ ความโปร่งใสในการทำงานของรัฐบาล (Open Government)	๓.๑ มีการเผยแพร่กฎหมายต่างๆ ด้วยภาษาที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าใจได้ และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายเหล่านั้นได้	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๓.๒ กฎหมายมีเสถียรภาพ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยจนเกินไป	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๓.๓ ประชาชนมีสิทธิและมีช่องทางในการร้องเรียนเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๓.๔ ประชาชนสามารถร้องขอข้อมูลเกี่ยวกับร่างกฎหมาย การทำงาน และการตัดสินใจต่างๆ ของภาครัฐ รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลที่สำคัญต่อประชาชนผ่านสื่อต่างๆ ตามความเหมาะสม	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านที่ ๔ การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights)	๔.๑ ประชาชนได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๔.๒ ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความปลอดภัย	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๔.๓ มีการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องสงสัยหรือผู้ถูกกล่าวหาที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ

กรอบการประเมินของ The World Justice Project (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๔ การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน (ต่อ) (Fundamental Rights)	๔.๔ มีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๔.๕ มีสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๔.๖ มีหน่วยงานของรัฐให้ความเคารพต่อสิทธิส่วนบุคคล	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๔.๗ มีสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มกัน	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๔.๘ สิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานได้รับการคุ้มครอง	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านที่ ๕ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความมั่นคง (Order and Security)	๕.๑ ประสิทธิภาพในการควบคุมดูแลปัญหาอาชญากรรม	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๕.๒ ความปลอดภัยจากความรุนแรงที่มีการใช้อาวุธและการก่อการร้าย	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๕.๓ ประชาชนไม่ใช้ความรุนแรงเพื่อระบายความไม่พอใจของตน	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านที่ ๖ ความโปร่งใสในการทำงานของรัฐบาล (Regulatory Enforcement)	๖.๑ กฎระเบียบข้อบังคับของภาครัฐมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๖.๒ กฎระเบียบข้อบังคับของภาครัฐมีการบังคับใช้โดยปราศจากการแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๖.๓ การทำงานของภาครัฐเป็นไปในระยะเวลาที่เหมาะสม	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๖.๔ กระบวนการทำงานมีความเหมาะสมตามหลักกระบวนการอันควรแห่งกฎหมาย	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ

กรอบการประเมินของ The World Justice Project (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๖ ความโปร่งใสในการทำงานของรัฐบาล (ต่อ) (Regulatory Enforcement)	๖.๕ รัฐไม่ยึดเอาทรัพย์สินของประชาชนโดยปราศจากเหตุผลอันควร และมีแนวทางการจ่ายเงินชดเชยที่เหมาะสม	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านที่ ๗ กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice)	๗.๑ ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากกระบวนการ ยุติธรรมทางแพ่ง	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๗.๒ ประชาชนได้รับการปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งอย่าง เท่าเทียมกัน	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๗.๓ กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งปราศจากการคอร์รัปชัน	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๗.๔ กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งไม่ถูกแทรกแซงจากภาครัฐ	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๗.๕ ระยะเวลาในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมจะต้องไม่ช้ นานจนเกินความเหมาะสม	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ

กรอบการประเมินของ The World Justice Project (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๗ กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (ต่อ) (Civil Justice)	๗.๖ กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งถูกนำมาบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๗.๗ ประชาชนสามารถเข้าถึงทางเลือกในการไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งที่มีประสิทธิภาพ ไม่เกินความสามารถในการจ่าย และเป็นกลไกที่เป็นกลาง	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านที่ ๘ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Civil Justice)	๘.๑ กระบวนการสอบสวนทางอาญามีประสิทธิภาพ	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๘.๒ การพิจารณาของศาลมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำจนเกินไป	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๘.๓ ระบบราชทัณฑ์มีประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรมในการก่ออาชญากรรม	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๘.๔ กระบวนการยุติธรรมทางอาญามีความเป็นกลาง	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๘.๕ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาปราศจากการคอร์รัปชัน	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๘.๖ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาไม่ถูกแทรกแซงจากภาครัฐ	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๘.๗ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะต้องดำเนินการด้วยความเหมาะสม เคารพสิทธิของผู้ต้องสงสัย	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ

กรอบการประเมินของ The United Nations

กรอบการประเมิน	ประเด็นหลักในการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๑ ตำรวจ (Police)	๑.๑ ผลการปฏิบัติงาน	๑.๑.๑ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล	๑. การควบคุมอาชญากรรม	PS
			๒. การตอบสนองต่อการขอความช่วยเหลือ	ES
			๓. ความพึงพอใจที่มีต่อการแจ้งความอาชญากรรม	PS
			๔. การตอบสนองต่อรายงานความรุนแรงในที่พักอาศัย	ES
			๕. การตอบสนองต่อความรุนแรงทางเพศแต่เด็กและผู้หญิง	PS
			๖. การควบคุมการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยพลการ	ES
			๗. การแก้ปัญหาคดีฆาตกรรม	AD
		๑.๑.๒ ความเชื่อมั่นของประชาชน	๘. สถิติอาชญากรรมที่มีการแจ้งตำรวจ	PS
			๙. สถิติอาชญากรรมที่มีการแจ้งโดยผู้หญิง	PS
			๑๐. การให้บริการชุมชน โดยตำรวจ	PS
			๑๑. ความเท่าเทียมในการปฏิบัติของตำรวจต่อผู้ชายและผู้หญิง	PS
			๑๒. การยอมรับสินบนเพื่อไม่ให้ผู้ทำผิดต้องรับโทษ	PS

หมายเหตุ PS = การสำรวจความเห็น ES = ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ DR = ประเมินจากเอกสาร AD = ข้อมูลของภาครัฐ FD = ข้อมูลของสหประชาชาติ

กรอบการประเมินของ The United Nations (ต่อ)

กรอบการประเมิน	ประเด็นหลักในการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๑ ตำรวจ (Police)	๑.๒ ความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ	๑.๒.๑ ความน่าเชื่อถือและความรับผิดชอบ	๑๓. การใช้อำนาจของตำรวจ	ES
			๑๔. การใช้กำลังของตำรวจเพื่อให้ได้คำสารภาพ	PS
			๑๕. การสอบสวนการประพฤติมิชอบของตำรวจ	ES
			๑๖. กระบวนการในการสอบสวนตำรวจที่ประพฤติมิชอบ	DR
			๑๗. การดำเนินการกับตำรวจที่ประพฤติมิชอบ	ES
			๑๘. ทศนคติของประชาชนที่มีต่อตำรวจ	PS
		๑.๒.๒ ความโปร่งใส	๑๙. มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการร้องเรียนเรื่องตำรวจสู่สาธารณะชน	DR
			๒๐. มีการเปิดเผยข้อมูลด้านงบประมาณของตำรวจ	DR
			๒๑. ข้อมูลการเสียชีวิตในระหว่างถูกคุมขังโดยตำรวจ หรือเป็นการเสียชีวิตเนื่องจากการกระทำของตำรวจ	DR
	๑.๓ การปฏิบัติต่อผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส		๒๒. ไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส	PS
			๒๓. ตำรวจมีนโยบายและแนวทางการทำงานที่ให้ความสำคัญต่อการปกป้องเยาวชนในประเด็นที่อ่อนไหว	DR
			๒๔. การปฏิบัติต่อเยาวชนผู้กระทำความผิด	ES
			๒๕. กระบวนการทำงานที่มีความระมัดระวังเมื่อต้องดำเนินการกับผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตที่จำเป็นต้องสงสัยหรือผู้ต้องหา	DR

กรอบการประเมินของ The United Nations (ต่อ)

กรอบการประเมิน	ประเด็นหลักในการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๑ ตำรวจ (Police)	๑.๔ ความสามารถ/ความพร้อม	๑.๔.๑ ความพร้อมของอุปกรณ์และสถานที่	๒๖. อุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของตำรวจมีอยู่อย่างเพียงพอ	ES
			๒๗. จำนวนพื้นที่ในการรับเรื่องร้องเรียนและจำนวนห้องคุมขัง	FD
			๒๘. ความสามารถในการทดสอบทางนิติวิทยา	ES
		๑.๔.๒ บุคลากร	๒๙. กระบวนการคัดเลือกบุคลากร	PS
			๓๐. ค่าตอบแทนของตำรวจ	ES
			๓๑. ความสามารถในการเก็บรวบรวมและเก็บรักษาหลักฐาน	ES
			๓๒. กระบวนการตรวจสอบภูมิหลังของตำรวจ	ES
			๓๓. ทักษะคดีของประชาชนที่มีต่อกระบวนการตรวจสอบภูมิหลังของตำรวจ	PS
			๓๔. ความเหมาะสมของสัดส่วนของเพศในหน่วยงานตำรวจ	AD
			๓๕. ความสามารถในการทำงานของตำรวจที่ทำงานในด้านการลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติงาน	ES
ด้านที่ ๑ ตำรวจ (Police)	๑.๔ ความสามารถ/ความพร้อม	๑.๔.๓ ความสามารถในการบริหารจัดการ	๓๖. จ่ายเงินเดือนตรงเวลา	ES
			๓๗. ความสามารถในการเก็บบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงาน	ES, FD
			๓๘. การวางแผนการทำงานและวางแผนงบประมาณ	DR
			๓๙. ระบบการบริหารจัดการของตำรวจ	ES
			๔๐. ทักษะคดีของประชาชนที่มีต่อตำรวจในระดับบริหาร	PS
			๔๑. ความสามารถของตำรวจในระดับบริหาร	ES

หมายเหตุ PS = การสำรวจความเห็น ES = ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ DR = ประเมินจากเอกสาร AD = ข้อมูลของภาครัฐ FD = ข้อมูลของสหประชาชาติ

กรอบการประเมินของ The United Nations (ต่อ)

กรอบการประเมิน	ประเด็นหลักในการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๒ ตุลาการ (Judiciary)	๒.๑ ผลการปฏิบัติงาน	๒.๑.๑ ความเชื่อมั่นของประชาชน	๔๒. กระบวนการตุลาการให้ความเคารพต่อสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาและผู้เสียหาย	PS
			๔๓. ความเป็นกลางของศาล	PS
			๔๔. ความเชื่อมั่นที่มีต่อการทำงานของอัยการ	ES
		๒.๑.๒ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	๔๕. ความเพียงพอของล่าม	ES
			๔๖. การปกป้องสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาและผู้เสียหาย	ES
			๔๗. การเข้าถึงกระบวนการเยียวยาหากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรม	ES
			๔๘. ค่าธรรมเนียมในการขึ้นศาล	PS
			๔๙. ความช่วยเหลือทางกฎหมายสำหรับผู้ยากจน	ES
			๕๐. ความรู้ความสามารถของตัวแทนทางกฎหมาย	ES
			๕๑. การตอบสนองต่อความรุนแรงเนื่องจากเพศ	PS
		๒.๑.๓ ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ	๕๒. ความล่าช้าในการทำงานเกินกว่าสมควร	ES
			๕๓. ทักษะคดีที่ประชาชนมีต่อความล่าช้าในการทำงาน	PS
			๕๔. การคุมขังระหว่างรอคำตัดสิน	AD
			๕๕. เยาวชนที่ถูกทำการคุมขังระหว่างรอคำตัดสิน	AD

หมายเหตุ PS = การสำรวจความเห็น ES = ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ DR = ประเมินจากเอกสาร AD = ข้อมูลของภาครัฐ FD = ข้อมูลของสหประชาชาติ

กรอบการประเมินของ The United Nations (ต่อ)

กรอบการประเมิน	ประเด็นหลักในการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๒ ตุลาการ (Judiciary)	๒.๒ ความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ	๒.๒.๑ ความน่าเชื่อถือและความเป็นอิสระ	๕๖. การกำหนดระยะเวลาดำรงตำแหน่ง	DR
			๕๗. การที่ผู้พิพากษาได้รับความคุ้มครองจากการถอดถอนหรือลงโทษ	ES
			๕๘. ทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับความเป็นกลางของความเป็นอิสระของระบบตุลาการ	PS
			๕๙. การรับสินบนของผู้พิพากษา	PS
		๒.๒.๒ ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ	๖๐. การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปนั่งฟังการพิจารณาคดี	ES
			๖๑. มีการเปิดเผยข้อมูลการเรียนที่มีต่อผู้พิพากษา	DR
			๖๒. การสืบสวนอัยการที่ประพฤติมิชอบ	ES
			๖๓. การสืบสวนผู้พิพากษาที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบ	ES
			๖๔. การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบของผู้พิพากษา	ES
			๖๕. การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบของอัยการ	ES
			๖๖. การดูแลและประเมินการทำงานของอัยการ	DR
			๖๗. การดูแลและประเมินการทำงานของผู้พิพากษา	DR
			๖๘. การเปิดเผยรายจ่ายของศาลต่อสาธารณชน	DR

หมายเหตุ PS = การสำรวจความเห็น ES = ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ DR = ประเมินจากเอกสาร AD = ข้อมูลของภาครัฐ FD = ข้อมูลของสหประชาชาติ

กรอบการประเมินของ The United Nations (ต่อ)

กรอบการประเมิน	ประเด็นหลักในการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๒ ตุลาการ (Judiciary)	๒.๓ การปฏิบัติต่อผู้ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส		๖๕. ผู้พิพากษาบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม	ES
			๗๐. แนวปฏิบัติของศาลที่มีต่อเยาวชน	ES, AD
			๗๑. การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่เยาวชนที่มีข้อขัดแย้งทางกฎหมาย	ES
			๗๒. มีกระบวนการพิเศษในการดำเนินการสำหรับเยาวชนและพยานในคดีอาชญากรรม	DR
			๗๓. การแสดงให้เห็นว่าการจำคุกเยาวชนเป็นทางเลือกสุดท้าย	ES, AD
			๗๔. การประเมินผู้กระทำความผิดที่มีปัญหาทางจิต	ES

หมายเหตุ PS = การสำรวจความเห็น ES = ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ DR = ประเมินจากเอกสาร AD = ข้อมูลของภาครัฐ FD = ข้อมูลของสหประชาชาติ

กรอบการประเมินของ The United Nations (ต่อ)

กรอบการประเมิน	ประเด็นหลักในการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๒ ตุลาการ (Judiciary)	๒.๔ ความสามารถ/ความพร้อม	๒.๔.๑ ความพร้อมของอุปกรณ์และสถานที่	๗๕. อุปกรณ์และสถานที่ในการทำงานของศาล	ES
			๗๖. อุปกรณ์ในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของศาล	ES
			๗๗. อุปกรณ์และสถานที่ในการลงโทษ	ES
	๒.๔.๒ บุคลากร		๗๘. สักส่วนของผู้พิพากษาที่เป็นผู้หญิง	AD
			๗๙. ความรู้ความสามารถของอัยการ	ES
			๘๐. ความรู้ความสามารถของผู้พิพากษา	ES
			๘๑. ความรู้ความสามารถของทนายจำเลย	ES
			๘๒. ค่าตอบแทนของผู้พิพากษา	ES
			๘๓. ค่าตอบแทนของอัยการ	ES

หมายเหตุ PS = การสำรวจความเห็น ES = ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ DR = ประเมินจากเอกสาร AD = ข้อมูลของภาครัฐ FD = ข้อมูลของสหประชาชาติ

กรอบการประเมินของ The United Nations (ต่อ)

กรอบการประเมิน	ประเด็นหลักในการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๒ ตุลาการ (Judiciary)	๒.๔ ความสามารถ/ความพร้อม	๒.๔.๑ ความสามารถในการบริหารจัดการ	๘๔. ความสามารถในการวางแผนการทำงานและงบประมาณของศาล	ES, DR
			๘๕. ความสามารถในการวางแผนการทำงานและงบประมาณของอัยการ	ES, DR
			๘๖. การบริหารจัดการของศาล	ES
			๘๗. การบริหารจัดการของอัยการ	ES
			๘๘. ผู้พิพากษาได้รับคำตอบตรงเวลา	ES
			๘๙. อัยการได้รับคำตอบตรงเวลา	ES
			๙๐. ทนายจำเลยที่รัฐหาให้จำเลยได้รับคำตอบตรงเวลา	ES
			๙๑. คุณภาพของการเก็บข้อมูลของศาล	FD
			๙๒. คุณภาพของการเก็บข้อมูลของอัยการ	FD

หมายเหตุ PS = การสำรวจความเห็น ES = ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ DR = ประเมินจากเอกสาร AD = ข้อมูลของภาครัฐ FD = ข้อมูลของสหประชาชาติ

กรอบการประเมินของ The United Nations (ต่อ)

กรอบการประเมิน	ประเด็นหลักในการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๓ การคุมขัง (Prison)	๓.๑ ผลการปฏิบัติงาน	๓.๑.๑ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัย	๕๓. การหลบหนีของนักโทษ	AD
			๕๔. ความปลอดภัยของสถานที่คุมขัง	ES
			๕๕. การทำร้ายผู้คุม	AD
			๕๖. จำนวนผู้เสียชีวิตจากความรุนแรงในคุกต่อนักโทษ ๑,๐๐๐ คน	AD
			๕๗. ทักษะคิดของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานที่คุมขัง	PS
			๕๘. คุณค่าทางอาหารของอาหารที่นักโทษได้รับ	ES, FD
			๕๙. ความสะอาดของน้ำดื่มและการสุขาภิบาล	ES
			๑๐๐. มีการแยกผู้ต้องขังหญิงและชาย	AD
			๑๐๑. การให้ครอบครัวผู้ต้องขังได้เยี่ยม	ES, AD
			๑๐๒. คุณภาพของการให้บริการด้านสาธารณสุข	ES
			๑๐๓. การตรวจสอบสุขภาพก่อนคุมขัง	AD
			๑๐๔. จำนวนนักโทษต่อเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข	AD
			๑๐๕. จำนวนผู้เสียชีวิตที่มีได้เกิดจากเหตุรุนแรงในห้องขังต่อจำนวนนักโทษ ๑,๐๐๐ คน	AD

หมายเหตุ PS = การสำรวจความเห็น ES = ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ DR = ประเมินจากเอกสาร AD = ข้อมูลของภาครัฐ FD = ข้อมูลของสหประชาชาติ

กรอบการประเมินของ The United Nations (ต่อ)

กรอบการประเมิน	ประเด็นหลักในการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๓ การคุมขัง (Prison)	๓.๒ ความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส และ ความรับผิดชอบ	๓.๒.๑ ความน่าเชื่อถือ	๑๐๖. การคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่	PS
			๑๐๗. การคุมขังเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย	ES
			๑๐๘. การใช้กำลังมากเกินไปเกินกว่าเหตุ	ES
		๓.๒.๒ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ	๑๐๙. เปิดเผยข้อมูลรายจ่ายให้สาธารณชนได้รับรู้	DR
			๑๑๐. เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการทำผิดของเจ้าหน้าที่ให้สาธารณชนได้รับรู้	DR
			๑๑๑. เปิดเผยข้อมูลการเสียชีวิตระหว่างถูกคุมขังให้สาธารณชนได้รับรู้	DR
			๑๑๒. เปิดโอกาสให้หน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนเข้าตรวจสอบหรือมีกลไกในการตรวจสอบ	ES
			๑๑๓. กระบวนการรับเรื่องร้องเรียน	ES
			๑๑๔. การดูแลและประเมินผลการปฏิบัติงาน	ES
	๓.๓ การปฏิบัติต่อผู้ ที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส		๑๑๕. การเลือกปฏิบัติ	PS
			๑๑๖. เยาวชนและผู้ใหญ่ถูกคุมขังอยู่รวมกัน	AD
			๑๑๗. ผู้ถูกคุมขังมีโอกาสปฏิบัติกิจทางศาสนาได้	ES
			๑๑๘. มีการดูแลผู้ที่มีอาการป่วยทางจิต	ES

หมายเหตุ PS = การสำรวจความเห็น ES = ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ DR = ประเมินจากเอกสาร AD = ข้อมูลของภาครัฐ FD = ข้อมูลของสหประชาชาติ

กรอบการประเมินของ The United Nations (ต่อ)

กรอบการประเมิน	ประเด็นหลักในการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๓ การคุมขัง (Prison))	๓.๔ ความสามารถ/ความพร้อม	๓.๔.๑ ความพร้อมของอุปกรณ์และสถานที่	๑๑๙. ความหนาแน่นของสถานที่คุมขัง	ES, AD
			๑๒๐. สภาพของสถานที่คุมขังเยาวชน	ES
			๑๒๑. สภาพของสถานที่คุมขังผู้หญิง	ES
			๑๒๒. อุปกรณ์ในการสื่อสารและการขนส่ง	ES
		๓.๔.๒ บุคลากร	๑๒๓. จำนวนนักโทษต่อเจ้าหน้าที่	AD
			๑๒๔. ค่าตอบแทนของเจ้าหน้าที่	ES
			๑๒๕. ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่	ES
			๑๒๖. การฝึกอบรมด้านสิทธิมนุษยชน	ES
			๑๒๗. ความสามารถในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ใหม่	ES
			๑๒๘. กระบวนการตรวจสอบภูมิหลังของเจ้าหน้าที่	PS
		๓.๔.๔ ความสามารถในการบริหารจัดการ	๑๒๙. การตรวจสอบสถานที่คุมขัง	ES
			๑๓๐. การจัดการสถานที่คุมขังให้สอดคล้องกับมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน	ES
			๑๓๑. เจ้าหน้าที่ได้รับค่าตอบแทนตรงเวลา	ES
			๑๓๒. ความสามารถในการวางแผนงานและงบประมาณ	ES, DR
			๑๓๓. การบริหารการให้บริการในสถานที่คุมขัง	ES
			๑๓๔. การเก็บและบริหารจัดการข้อมูล	ES, FD
			๑๓๕. ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานที่คุมขัง	ES

กรอบการประเมินของ UNDP ในเวียดนาม

กรอบการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๑ การเข้าถึง (Accessibility)	๑.๑ การเข้าถึงข้อมูลทางกฎหมาย	๑. การมีข้อมูลด้านกฎหมายเพื่อเผยแพร่	สำรวจความเห็นประชาชน
		๒. ทราบถึงความสำคัญของการได้ใบรับรองสิทธิในที่ดิน (Land-use right certificate)	สำรวจความเห็นประชาชน
		๓. ทราบถึงแนวทางที่ใช้ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางธุรกิจ	สำรวจความเห็นประชาชน
		๔. ทราบถึงแนวทางที่ใช้ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้านแรงงาน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๕. ทราบถึงแนวทางที่ใช้ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้านการใช้ที่ดิน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๖. ทราบถึงแนวทางที่ใช้ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางแพ่ง	สำรวจความเห็นประชาชน
	๑.๒ การเข้าถึงบริการพื้นฐานด้านกฎหมาย	๗. การจดทะเบียนสมรส	สำรวจความเห็นประชาชน
		๘. รัฐมีการให้บริการขั้นพื้นฐานด้านตุลาการ	สำรวจความเห็นประชาชน
		๙. ความล่าช้าในการให้บริการด้านตุลาการ	สำรวจความเห็นประชาชน
		๑๐. กระบวนการสมัครใบรับรองสิทธิในที่ดิน	สำรวจความเห็นประชาชน
	๑.๓ ความสามารถในการจ่าย	๑๑. ค่าธรรมเนียมในการขอใบรับรองสิทธิในที่ดิน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๑๒. ค่าใช้จ่ายในการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้านแรงงาน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๑๓. ประสิทธิภาพของวิธีการแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง	สำรวจความเห็นประชาชน

กรอบการประเมินของ UNDP ในเวียดนาม (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๒ ความเท่าเทียมกัน (Equity)	๒.๑ ความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย	๑๔. ได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นธรรมในข้อขัดแย้งด้านแรงงาน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๑๕. ความเท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มชนต่างๆ ในสังคม	สำรวจความเห็นประชาชน
		๑๖. ไม่มีการกีดกัน	สำรวจความเห็นประชาชน
	๒.๒ บทบาทของรัฐในการสร้างความเท่าเทียมกัน	๑๗. รัฐเข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาคัดค้านแรงงาน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๑๘. รัฐเข้ามามีบทบาทในการปัญหาด้านการใช้ที่ดิน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๑๙. รัฐเข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม	สำรวจความเห็นประชาชน
ด้านที่ ๒ ความเท่าเทียมกัน (Equity)	๒.๓ การตอบสนองต่อข้อร้องเรียนของประชาชนที่มีต่อการทำงานของรัฐ	๒๐. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการตามข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาล	สำรวจความเห็นประชาชน
		๒๑. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการตามข้อร้องเรียนเกี่ยวกับกฎหมายทางธุรกิจ	สำรวจความเห็นประชาชน
		๒๒. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการตามข้อร้องเรียนเกี่ยวกับที่ดิน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๒๓. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการตามข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหามลพิษ	สำรวจความเห็นประชาชน
		๒๔. จำนวนข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข	สำรวจความเห็นประชาชน
ด้านที่ ๓ ความน่าเชื่อถือ (Integrity)	๓.๑ กิจกรรมด้านตุลาการในการต่อต้านการคอร์รัปชัน	๒๕. คอร์รัปชันในการแก้ปัญหาดังกล่าว	สำรวจความเห็นประชาชน
		๒๖. คอร์รัปชันในการทำงานของรัฐบาล	สำรวจความเห็นประชาชน
	๓.๒ ความเป็นมืออาชีพในการทำงาน	๒๗. ความเป็นมืออาชีพของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาดังกล่าว	สำรวจความเห็นประชาชน
		๒๘. ความเป็นมืออาชีพของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาด้านการทำงานของรัฐบาล	สำรวจความเห็นประชาชน

กรอบการประเมินของ UNDP ในเวียดนาม (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๓ ความซื่อสัตย์ (Integrity)	๓.๒ ความเป็นมืออาชีพในการทำงาน (ต่อ)	๒๙. ความรวดเร็วในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในการแก้ปัญหาทางแพ่ง	สำรวจความเห็นประชาชน
		๓๐. ความรวดเร็วในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในการแก้ปัญหาด้านการทำงานของรัฐ	สำรวจความเห็นประชาชน
	๓.๓ การกำกับดูแลโดยหน่วยงานด้านตุลาการ	๓๑. การกำกับดูแลหน่วยงานในระดับท้องถิ่น	สำรวจความเห็นประชาชน
		๓๒. การกำกับดูแลหน่วยงานในระดับจังหวัด	สำรวจความเห็นประชาชน
ด้านที่ ๔ ความเชื่อมั่นและ ประสิทธิภาพ (Reliability and Efficiency)	๔.๑ ความชัดเจนแน่นอนของกระบวนการ	๓๓. ความเห็นของประชาชนเกี่ยวกับขั้นตอนการขอใบรับรองสิทธิในที่ดิน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๓๔. ความชัดเจนแน่นอนของกระบวนการแก้ปัญหาทางแพ่ง	สำรวจความเห็นประชาชน
	๔.๒ ความเชื่อมั่นที่มีต่อหน่วยงานของรัฐ	๓๕. ความชัดเจนแน่นอนของกระบวนการแก้ปัญหาด้านการทำงานของรัฐ	สำรวจความเห็นประชาชน
		๓๖. ความเชื่อมั่นในวัตถุประสงค์ของการใช้ที่ดิน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๓๗. ความเชื่อมั่นในการวางแผนการใช้ที่ดิน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๓๘. ทัศนคติที่มีต่อใบรับรองสิทธิในที่ดิน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๓๙. ความเชื่อมั่นในบทบาทของรัฐในการแก้ปัญหาคความขัดแย้งด้านแรงงาน	สำรวจความเห็นประชาชน
	๔.๓ การแก้ไขข้อขัดแย้งทางกฎหมาย	๔๐. การเจรจาตกลงปัญหาทางแพ่ง	สำรวจความเห็นประชาชน
		๔๑. การเจรจาตกลงปัญหาด้านการทำงานของรัฐ	สำรวจความเห็นประชาชน

กรอบการประเมินของ UNDP ในเวียดนาม (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๕ การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน (Guarantee of fundamental rights)	๕.๑ ทราบสิทธิขั้นพื้นฐาน	๔๒. ทราบรายละเอียดของรัฐธรรมนูญ	สำรวจความเห็นประชาชน
		๔๓. ทราบถึงกระบวนการแก้ไขกฎหมาย	สำรวจความเห็นประชาชน
		๔๔. ทราบถึงสิทธิในการออกเสียงประชามติ	สำรวจความเห็นประชาชน
		๔๕. ทราบถึงสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขกฎหมาย	สำรวจความเห็นประชาชน
		๔๖. ทราบถึงสิทธิในการรับมรดก	สำรวจความเห็นประชาชน
		๔๗. ทราบถึงสิทธิในการเรียนในระดับประถมโดยไม่มีค่าใช้จ่าย	สำรวจความเห็นประชาชน
		๔๘. ทราบถึงสิทธิในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายโดยไม่มีค่าใช้จ่ายของผู้มีรายได้น้อย	สำรวจความเห็นประชาชน

กรอบการประเมินของ UNDP ในเวียดนาม (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๕ การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน (Guarantee of fundamental rights)	๕.๒ กลไกในการปกป้องสิทธิตาม กฎหมาย	๔๙. สิทธิในการร้องเรียน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๕๐. ผู้ร้องเรียนได้รับการคุ้มครองจากการข่มขู่ คุกคาม	สำรวจความเห็นประชาชน
		๕๑. ทราบถึงการเลือกตั้งหัวหน้าหมู่บ้าน	สำรวจความเห็นประชาชน
		๕๒. ทราบถึงการเลือกตั้งสภาจังหวัด	สำรวจความเห็นประชาชน
		๕๓. ทราบถึงการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใน สภาแห่งชาติ	สำรวจความเห็นประชาชน
		๕๔. มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง	สำรวจความเห็นประชาชน
		๕๕. ทราบถึงสิทธิในการมีส่วนร่วม	สำรวจความเห็นประชาชน
		๕๖. ทราบถึงกฎระเบียบของสหภาพแรงงาน	สำรวจความเห็นประชาชน

กรอบการประเมินของ UNDP ในเวียดนาม (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๕ การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน (Guarantee of fundamental rights)	๕.๑ การรับรองการใช้สิทธิขั้นพื้นฐาน	๕๗. เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น	สำรวจความเห็นประชาชน
		๕๘. เสรีภาพในการตีพิมพ์	สำรวจความเห็นประชาชน
		๕๙. สิทธิในการรวมกลุ่ม	สำรวจความเห็นประชาชน
		๖๐. สิทธิในการตั้งสมาคม	สำรวจความเห็นประชาชน
		๖๑. สิทธิในการชุมนุมเพื่อแสดงความเห็น	สำรวจความเห็นประชาชน
		๖๒. เสรีภาพในความเชื่อ	สำรวจความเห็นประชาชน
		๖๓. เสรีภาพในการนับถือศาสนา	สำรวจความเห็นประชาชน
		๖๔. เสรีภาพในการเลือกที่อยู่	สำรวจความเห็นประชาชน
		๖๕. สิทธิของเยาวชน	สำรวจความเห็นประชาชน

กรอบการประเมินของ Democracy Barometer

กรอบการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๑ ความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย (Equality before the law)	๑.๑ ความเป็นกลางของศาลตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ	๑. รัฐธรรมนูญมีข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นธรรมในการทำงานของศาล	เอกสาร/การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ
		๒. รัฐธรรมนูญรับรองให้การไต่สวนเป็นการไต่สวนสาธารณะ	เอกสาร/การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ
	๑.๒ ความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการ	๓. ระดับความเป็นอิสระของระบบตุลาการจากการคอร์รัปชันและแรงกดดันจากภายนอก	เอกสาร/การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ
		๔. ระดับความเป็นอิสระของระบบตุลาการจากฝ่ายการเมือง ข้าราชการประชาชน และบริษัท	เอกสาร/การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ
	๑.๓ ความเป็นกลางของระบบกฎหมาย	๕. กรอบคิดทางกฎหมายมีประสิทธิภาพและไม่ถูกบิดเบือน	เอกสาร/การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ
		๖. ความน่าเชื่อถือของระบบกฎหมาย	สำรวจความเห็นประชาชน/การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ

กรอบการประเมินของ Democracy Barometer (ต่อ)

กรอบการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ด้านที่ ๒ คุณภาพของระบบกฎหมาย (Quality of the legal system)	๒.๑ รัฐธรรมนูญ/กฎหมายได้มีการบัญญัติถึงความเห็นมีอาชีพของฝ่ายตุลาการ	๗. มีเงื่อนไขด้านคุณสมบัติที่ชัดเจนในการคัดเลือกผู้พิพากษา	เอกสาร/การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ
		๘. มีการกำหนดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษา หรือมีระดับความเป็นมืออาชีพในการทำงานสูง	เอกสาร/การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ
	๒.๒ ความเชื่อมั่นในการทำงานของฝ่ายตุลาการ	๙. ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อระบบกฎหมาย	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
		๑๐. ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการบริหารกระบวนการยุติธรรม	สำรวจความเห็นประชาชน/ผู้เชี่ยวชาญ
	๒.๓ ความเชื่อมั่นที่มีต่อตำรวจ	๑๑. ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อตำรวจ	สำรวจความเห็นประชาชน
		๑๒. ความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพในการทำงานของตำรวจ	สำรวจความเห็นประชาชน

กรอบการประเมินของ The Global Competitiveness Report

กรอบการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
หน่วยงานของภาครัฐ (Public Institutions)	๑. ภูมิรัฐ	๑. ภูมิรัฐ	สำรวจความเห็น
		๒. การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา	สำรวจความเห็น
	๒. จริยธรรมและการคอร์รัปชัน	๓. การใช้งบประมาณแผ่นดิน	สำรวจความเห็น
		๔. ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อนักการเมือง	สำรวจความเห็น
		๕. การให้สินบน	สำรวจความเห็น
	๓. การถูกแทรกแซง	๖. อิสระของระบบตุลาการ	สำรวจความเห็น
		๗. ความไม่เป็นกลางของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	สำรวจความเห็น
	๔. ประสิทธิภาพของรัฐ	๘. การใช้งบประมาณอย่างขาดประสิทธิภาพ	สำรวจความเห็น
		๙. ภาระที่เกิดจากข้อกำหนด/กฎหมายของรัฐ	สำรวจความเห็น
		๑๐. ประสิทธิภาพของกรอบทางกฎหมายในการแก้ไขความขัดแย้งทางกฎหมาย	สำรวจความเห็น
		๑๑. ประสิทธิภาพของกรอบทางกฎหมายในการโต้แย้ง/ร้องเรียนข้อกำหนด/กฎหมาย	สำรวจความเห็น
		๑๒. ความโปร่งใสในการกำหนดนโยบายของรัฐ	สำรวจความเห็น
	๕. ความปลอดภัย	๑๓. ความเสียหายทางธุรกิจจากการก่อการร้าย	สำรวจความเห็น
		๑๔. ความเสียหายทางธุรกิจจากอาชญากรรมและความรุนแรง	สำรวจความเห็น
		๑๕. องค์กรอาชญากรรม	สำรวจความเห็น
		๑๖. ความน่าเชื่อถือในการทำงานของตำรวจ	สำรวจความเห็น

กรอบการประเมินของ World Competitiveness Yearbook

กรอบการประเมิน	หัวข้อที่ประเมิน	หัวข้อย่อยในการประเมิน	ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน
ประสิทธิภาพของรัฐ (Government Efficiency)	๑. โครงสร้างเชิงสถาบันของรัฐ	๑. กรอบข้อกำหนดและกฎหมาย	สำรวจความเห็น
		๒. รัฐสามารถดำเนินการตามนโยบายที่วางไว้	สำรวจความเห็น
		๓. ความโปร่งใสในนโยบายและการทำงานของ รัฐ	สำรวจความเห็น
		๔. ขั้นตอนทางราชการไม่เป็นอุปสรรคต่อการ ทำธุรกิจ	สำรวจความเห็น
		๕. ปราศจากการติดสินบนและคอร์รัปชัน	สำรวจความเห็น
	๒. กฎหมายแรงงาน	๖. กฎหมายแรงงานไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำ ธุรกิจ	สำรวจความเห็น
		๗. กฎหมายคนต่างด้าวไม่เป็นอุปสรรคต่อการ ทำธุรกิจ	สำรวจความเห็น
	๓. กรอบทางสังคม	๘. ความยุติธรรมในกระบวนการตุลาการ	สำรวจความเห็น
		๙. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	สำรวจความเห็น
		๑๐. ความเสี่ยงจากความไม่มั่นคงทางการเมือง	สำรวจความเห็น

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
หัวข้อที่ ๑ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน			
ภัยอาชญากรรม	จำนวนคดีอาชญากรรมที่มีการรับแจ้งของตำรวจ	สถิติข้อมูลทางการบริหาร	— ข้อมูลสถิติการรับแจ้งเดือนอาชญากรรมด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เทียบเคียงเป็นอัตราคดีต่อประชากร — ประเภทคดีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อันได้แก่ คดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ความผิดทางเพศ ความผิดเกี่ยวกับการถูกล่อลวง โดยเฉลี่ยน้ำหนักตามระดับความเสียหาย หมายเหตุ: ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ๑ ปี เป็นฐานคะแนนกลางสำหรับคำนวณคะแนน
	จำนวนร้อยละของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— ผลการสำรวจโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไป ประชาชนทั่วประเทศ — แยกประเภทคดีตามแนวทางการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน หมายเหตุ: ใช้กรณีการสำรวจครั้งแรกเป็นฐานคะแนนสำหรับคำนวณคะแนน

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
— หัวข้อที่ ๑ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (ต่อ)			
ภัยอาชญากรรม (ต่อ)	จำนวนคดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญและคดีเป็นที่สนใจของประชาชนที่มีการนำเสนอข่าวผ่านสื่อมวลชน	สถิติข้อมูลทางการบริหาร	— ข้อมูลสถิติจากการประมวลข่าวอาชญากรรมที่มีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน หมายเหตุ: ใช้เกณฑ์การสำรวจครั้งแรกเป็นฐานคะแนนกลางสำหรับคำนวณคะแนน
หัวข้อที่ ๒ ความหวาดกลัวภัยของประชาชน			
ความรู้สึกลัวหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนในพื้นที่	ความรู้สึกลัวของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่พักอาศัย	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อภัยอาชญากรรมในพื้นที่ตามแนวทางการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน หมายเหตุ: ใช้ค่าคะแนนการประเมินเป็นเกณฑ์
	ความรู้สึกลัวของประชาชนต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่พักอาศัย	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— ผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อภัยอาชญากรรมในพื้นที่ตามแนวทางการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน หมายเหตุ: ใช้ค่าคะแนนการประเมินเป็นเกณฑ์
	เปรียบเทียบจำนวนข่าวเชิงบวกเชิงลบด้านกระบวนการยุติธรรม	สถิติข้อมูลทางการบริหาร	— ข้อมูลสถิติจากการประมวลข่าวอาชญากรรมที่มีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
หัวข้อที่ ๓ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม			
ตำรวจ	ความรู้สึกรับของประชาชนต่อการตอบสนองต่อการร้องขอความช่วยเหลือและการแก้ปัญหาให้กับประชาชน	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	การตอบสนองต่อการแจ้งเหตุ	การสำรวจความคิดเห็นผู้เสียหาย/ผู้ปฏิบัติงาน	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นผู้เสียหายด้านกระบวนการยุติธรรมและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม
	การให้บริการชุมชน	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	เป็นไปได้หรือไม่ที่จะเสนอสินบนให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้พ้นจากการจับกุมหรือให้มีการเลือกปฏิบัติในการบังคับกฎหมาย	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
หัวข้อที่ ๓ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)			
อัยการ	ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการวินิจฉัยคดีของอัยการเป็นไปด้วยความยุติธรรม	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	กระบวนการวินิจฉัยคดีของอัยการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	การสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ปฏิบัติงาน	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม
	เป็นไปได้หรือไม่ที่จะเสนอสินบนให้เจ้าพนักงานเพื่อให้พ้นจากคดี	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
ศาล	ความสามารถของระบบการพิจารณาคดีของศาลโดยไม่มีค่าเช่า	การสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ปฏิบัติงาน	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม
	ประชาชนเชื่อมั่นว่าศาลตัดสินด้วยความเป็นธรรม ปราศจากการแทรกแซง	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
หัวข้อที่ ๓ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)			
ศาล (ต่อ)	เป็นไปได้หรือไม่ที่จะเสนอสินบนให้ศาลเพื่อพ้นจากคดี	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
การตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ และพยานหลักฐาน	ศักยภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ได้ครอบคลุมอย่างเพียงพอ	การสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ปฏิบัติงาน	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม
	มีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบท้องถิ่นที่มีทักษะและความสามารถเพียงพอในการเก็บรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ	การสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ปฏิบัติงาน	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
หัวข้อที่ ๔ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม			
การตรวจพิสูจน์ทาง วิทยาศาสตร์ และ พยานหลักฐาน (ต่อ)	ประชาชนได้รับความรู้เพียงพอในการ ติดต่อขอรับบริการหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม	การสำรวจความคิดเห็น สาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	ความพร้อมในการให้บริการความ ช่วยเหลือทางกฎหมายให้แก่ผู้ต้องหา หรือจำเลยผู้ยากไร้ในการต่อสู้คดี	การสำรวจความคิดเห็น สาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	การเข้าถึงการเยียวยาความเสียหายอัน เนื่องมาจากผลกระทบจากการตกเป็น เหยื่ออาชญากรรมเป็นไปโดยเป็นธรรม	การสำรวจความคิดเห็น สาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	กระบวนการยุติธรรมมีการปฏิบัติกับ ประชาชนทุกหมู่เหล่าอย่างเท่าเทียม	การสำรวจความคิดเห็น สาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
หัวข้อที่ ๕ ช่องทางในการระงับข้อพิพาท			
	ความสามารถของบุคคลในการได้รับความช่วยเหลือไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทโดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	การให้บริการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายในการเจรจาตกลงเรียกร้องค่าเสียหายกับฝ่ายกระทำผิดในระหว่างที่มีการดำเนินคดี	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	การให้บริการของเครือข่ายยุติธรรมชุมชนในการช่วยเหลือดูแลระงับข้อพิพาทในชุมชน	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
หัวข้อที่ ๖ ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม			
สำรวจ	ความพึงพอใจของประชาชนต่อบริการของตำรวจ	การสำรวจความคิดเห็น สาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชนตามแนวทางการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน — ความพึงพอใจต่อการบริการ การตรวจตราป้องกันเหตุ แจ้งเตือนอาชญากรรม ติดตามแจ้งความ จัดให้มีการไต่ถามไต่สวน จับกุมตัวดำเนินคดี สอบสวนปากคำ สอบสวนปากคำ ผู้เสียหาย ติดตามทรัพย์สินกลับคืนมา แจ้งความคืบหน้าของคดี
	ความพึงพอใจของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่พนักงานฝ่ายปกครอง	การสำรวจความคิดเห็น สาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชนตามแนวทางการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน — ความพึงพอใจต่อการบริการระวังป้องกันภัยในพื้นที่ ติดตามจับกุมตัวคนร้ายจัดให้มีการไต่ถามไต่สวน
	ความพึงพอใจของประชาชนต่อหน่วยงานยุติธรรมชุมชน/ยุติธรรมจังหวัด	การสำรวจความคิดเห็น สาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชนตามแนวทางการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน — ความพึงพอใจต่อการบริการรับเรื่องร้องเรียน ให้คำแนะนำข้อกฎหมาย/การดำเนินคดี คำแนะนำสิทธิของผู้เสียหายในทางคดี จัดให้มีการไต่ถามไต่สวน

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
หัวข้อที่ ๖ ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)			
สำรวจ (ต่อ)	ความพึงพอใจของประชาชนต่อพนักงานอัยการ	การสำรวจความคิดเห็น สาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชนตามแนวทางการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน — ความพึงพอใจต่อการบริการให้คำแนะนำข้อกฎหมาย/การดำเนินคดี การดำเนินคดี แจ้งความคืบหน้าคดี จัดให้มีการไต่สวน
	ความพึงพอใจของประชาชนต่อศาล	การสำรวจความคิดเห็น สาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชนตามแนวทางการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน — ความพึงพอใจต่อการบริการการดำเนินคดี แจ้งผลคดี จัดให้มีการไต่สวน
หัวข้อที่ ๗ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด			
	อัตราการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๑ ปี ของผู้พ้นโทษจากเรือนจำ	สถิติข้อมูลทางการบริหาร	— ข้อมูลสถิติผู้กระทำผิดซ้ำ
	อัตราการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๑ ปี ของเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดที่ได้รับการ ปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน	สถิติข้อมูลทางการบริหาร	— ข้อมูลสถิติผู้กระทำผิดซ้ำ

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
หัวข้อที่ ๗ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด (ต่อ)			
	อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมประพฤติระหว่างถูกคุมประพฤติ	สถิติข้อมูลทางการบริหาร	— สถิติกรมคุมประพฤติ
	อัตราการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๑ ปี ของผู้ถูกคุมประพฤติภายหลังจากพ้นกำหนดคุมประพฤติ	สถิติข้อมูลทางการบริหาร	— ข้อมูลสถิติผู้กระทำผิดซ้ำ
	จำนวนผู้หลบหนีจากเรือนจำต่อผู้ต้องขัง ๑,๐๐๐ คน	สถิติข้อมูลทางการบริหาร	— ข้อมูลสถิติกรมราชทัณฑ์ หมายเหตุ: ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ๓ ปี เป็นฐานคะแนนกลางสำหรับคำนวณคะแนน
	จำนวนการก่อเหตุประทุรเวียงหรือก่อจราจของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจหรือศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน	สถิติข้อมูลทางการบริหาร	— ข้อมูลสถิติกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หมายเหตุ: ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ๓ ปี เป็นฐานคะแนนกลางสำหรับคำนวณคะแนน

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
หัวข้อที่ ๘ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก			
	ตำรวจใช้อำนาจหน้าที่ (เช่น การจับกุม ตรวจค้น ยึด และการขัง) โดยปฏิบัติตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด	การสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ปฏิบัติงาน	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม
	การใช้วิธีซ้อมทรมานเพื่อให้ผู้ต้องหารับสารภาพ	การสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ปฏิบัติงาน	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม
	กระบวนการตรวจสอบการกระทำผิดประพฤตินิยมของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเป็นอิสระ โปร่งใส	การสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ปฏิบัติงาน	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม
	มีการดำเนินคดีในกรณีที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุจริตหรือประพฤตินิยมอย่างจริงจังด้วยความรวดเร็ว	การสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ปฏิบัติงาน	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม

ร่างกรอบเครื่องมือการประเมินความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (ต่อ)

ประเด็นหัวข้อ	ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	วิธีการวัด
หัวข้อที่ ๘ หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก			
	มีการเลือกปฏิบัติในการใช้อำนาจหน้าที่ในการบังคับกฎหมาย หรือการเรียกตรวจค้นของเจ้าหน้าที่บ่อยครั้งเพียงใด	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	มีการกลั่นแกล้งประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรมเกี่ยวกับคดีความทางอาญาบ่อยครั้งเพียงใด	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	การเยียวยาความเสียหายของผู้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีโดยไม่เป็นธรรมหรือผู้บริสุทธิ์ที่ต้องหาคดีอาญา	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ตำรวจและกระบวนการตรวจสอบ ผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤตินิชอบ	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่อัยการและกระบวนการตรวจสอบ ผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤตินิชอบเพียงพอ	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน
	การคัดกรองบุคคลที่มาทำหน้าที่ศาลและกระบวนการตรวจสอบ ผู้ดำรงตำแหน่งที่ประพฤตินิชอบ	การสำรวจความคิดเห็นสาธารณะ	— แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นประชาชน

ภาคผนวกที่ ๒

แนวทางในการจัดเก็บข้อมูลและหัวข้อสำหรับแบบสอบถาม

ข้อมูลสำหรับการจัดทำดัชนีที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมก่อนการพิจารณาคดี

ด้านที่ประเมิน	สำรวจ	DSI	ยุติธรรมชุมชน	กรมคุ้มครองสิทธิ
๑. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	รายงานความพึงพอใจ (ความปลอดภัย/หวาดกลัวภัย)	ไม่เกี่ยวข้อง	ยังไม่วัด	ไม่เกี่ยวข้อง
๒. ความหวาดกลัวภัยของประชาชน		ไม่เกี่ยวข้อง	ยังไม่วัด	ไม่เกี่ยวข้อง
๓. ประสิทธิภาพ	รายงานความพึงพอใจ (การตอบสนองต่อเหตุ/การป้องกัน/ปราบปราม)	มูลค่าที่เรียกเงินคืนให้กับรัฐเทียบกับเกณฑ์รายปี	ยังไม่วัด	
๔. ประสิทธิภาพ	สถิติอาชญากรรม	จำนวนคดีที่มีระยะเวลาน้อยกว่า ๑ ปีที่ทำได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด	ยังไม่วัด	- ร้อยละของผู้ที่ได้รับช่วยเหลือ (ผู้เสียหาย/จำเลย) เมื่อเทียบกับที่ร้องขอความช่วยเหลือ - ร้อยละของความสำเร็จของการจัดการความขัดแย้ง
๕. การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	ดัชนีข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้	ดัชนีข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้	ยังไม่วัด	ดัชนีข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้

ข้อมูลสำหรับการจัดทำดัชนีที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมก่อนการพิจารณาคดี (ต่อ)

ด้านที่ประเมิน	ตำรวจ	DSI	ยุติธรรมชุมชน	กรมคุ้มครองสิทธิ
๖. ช่องทางในการระงับข้อพิพาท	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	ใช้ข้อมูลหน่วยงาน
๗. ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ดึงหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้	ดึงหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้	ดึงหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้	ดึงหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้
๘. การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	ดึงหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้	ไม่เกี่ยวข้อง	ยังไม่วัด	ไม่เกี่ยวข้อง
๙. หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	- ดึงหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้ - คำถามจาก Rule of Law Indicators	ไม่เกี่ยวข้อง	ยังไม่วัด	ไม่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลสำหรับการจัดทำดัชนีที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมระหว่างการศึกษาคดี

ด้านที่ประเมิน	อัยการ	ศาล
๑. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง
๒. ความหวาดกลัวภัยของประชาชน	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง
๓. ประสิทธิภาพ		ร้อยละของคดีที่พิจารณาต่อเนื่องแล้วเสร็จใน ๖ เดือน
๔. ประสิทธิผล	- ร้อยละของคดีค้าง - ร้อยละของคดีที่สามารถดำเนินการได้ตามกระบวนการมาตรฐานขั้นตอนที่กำหนด	- ร้อยละของคำพิพากษาที่ศาลสูงมีคำพิพากษาเห็นต่างไป - ความสำเร็จในการระงับข้อพิพาทด้วยการไกล่เกลี่ย
๕. การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	ดัชนีชี้วัดในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้	ดัชนีชี้วัดในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้
๖. ช่องทางในการระงับข้อพิพาท	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง
๗. ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ดัชนีชี้วัดในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้	ดัชนีชี้วัดในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้
๘. การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง
๙. หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	- ดัชนีชี้วัดในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้ - คำถามจาก Rule of Law Indicators	- ดัชนีชี้วัดในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้ - คำถามจาก Rule of Law Indicators

ข้อมูลสำหรับการจัดทำดัชนีที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมหลังการพิจารณาดี (ต่อ)

ด้านที่ประเมิน	ราชทัณฑ์	พินิจฯ	คุมประพฤติ
๑. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง
๒. ความหวาดกลัวภัยของประชาชน	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง
๓. ประสิทธิภาพ	- ระดับความสำเร็จการควบคุมผู้ต้องขังและการรักษาความปลอดภัย - ระดับความสำเร็จของการจัดการศึกษาและการฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในหลักสูตรที่มีการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน และสามารถผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือ	ดึงข้อมูลคำถามจากการสำรวจความพึงพอใจมาใช้	ดึงข้อมูลคำถามจากการสำรวจความพึงพอใจมาใช้
๔. ประสิทธิภาพ	- จำนวนครั้งของการหลบหนีสำเร็จจากที่ควบคุมหรือคุมขังของผู้ต้องขัง - จำนวนผลผลิตในการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเรือนจำ (เรือนจำสะอาด)	ร้อยละของผู้ที่กระทำผิดซ้ำ	ร้อยละของการกระทำผิดซ้ำ

ข้อมูลสำหรับการจัดทำดัชนีที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมหลังการพิจารณาดี (ต่อ)

ด้านที่ประเมิน	ราชทัณฑ์	พินิจฯ	คุมประพฤติ
๕. การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	ดึงหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้	ดึงหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้	ดึงหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้
๖. ช่องทางในการระงับข้อพิพาท	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง	ไม่เกี่ยวข้อง
๗. ความพึงพอใจต่อการดำเนินการของบุคลากร/หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ยังไม่วัด	ดึงหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้	ดึงหัวข้อในการประเมินความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องมาใช้
๘. การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด		ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ
๙. หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวกยุติธรรม	คำถามจาก Rule of Law Indicators	คำถามจาก Rule of Law Indicators	คำถามจาก Rule of Law Indicators

รหัสพื้นที่

วัน/เดือน

แบบสอบถามความเห็นประชาชน

**แบบสอบถามโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
และการเข้าถึงความยุติธรรม**

ส่วนที่ 1. ลักษณะทั่วไป

- 1.1 เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง
- 1.2 อายุ ปี
- 1.3 จังหวัดที่พักอาศัยเป็นส่วนใหญ่ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา จังหวัด.....
- 1.4 เขตที่อยู่อาศัย () ในเขตเทศบาล () นอกเขตเทศบาล
- 1.5 ลักษณะบริเวณที่พักอาศัยของท่าน
- ☐ 1. หมู่บ้านจัดสรร ☐ 2. ย่านธุรกิจ/การค้า
- ☐ 3. ย่านอุตสาหกรรม ☐ 4. เขตชุมชนหนาแน่น
- ☐ 5. ชานเมือง/ชนบท/
พื้นที่เกษตรกรรม ☐ 6. คอนโดมิเนียม/อพาร์ทเมนต์
- ☐ 7. อื่นๆ (ระบุ).....
- 1.6 สถานภาพครอบครัว
- ☐ 1. โสด ☐ 2. สมรส ☐ 3. หม้าย/หย่าร้าง
- 1.7 ศาสนา
- ☐ 1. พุทธ ☐ 2. คริสต์ ☐ 3. อิสลาม ☐ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
- 1.8 จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน
- 1.9 อาชีพ
- ☐ 1. นักเรียน/นักศึกษา ☐ 2. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ 3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
- ☐ 4. พนักงานบริษัท ☐ 5. เกษตรกร ☐ 6. รับจ้าง
- ☐ 7. ว่างงาน ☐ 8. เกษียณ ☐ 9. อื่นๆ (ระบุ).....
- 1.10 ระดับการศึกษาสูงสุด
- ☐ 1. ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ☐ 2. มัธยมต้น ☐ 3. มัธยมปลาย/ปวช.
- ☐ 4. ปวส./อนุปริญญา ☐ 5. ปริญญาตรี ☐ 6. ปริญญาโทหรือสูงกว่า
- ☐ 7. อื่นๆ (ระบุ).....
- 1.11 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของท่าน.....บาท
- 1.12 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนของท่าน.....บาท

- 1.13 ผู้สัมภาษณ์สอบถามเพื่อจำแนกกลุ่มเพื่อระบุกลุ่มเสี่ยงในระดับครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1. ไม่เสี่ยง	☐ 2. ศตริ	☐ 3. เด็ก
☐ 4. ผู้พิการ	☐ 5. ชนเผ่า (ระบุ).....	☐ 6. ผู้มีรายได้น้อย
☐ 7. คนชรา	☐ 8. คนต่างด้าว (ระบุ).....	☐ 9. อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2.1 ในรอบ 6 เดือนของปี 2558 ที่ผ่านมา (1 มกราคม 2558 – 31 มิถุนายน 2558) ท่านและสมาชิกในครัวเรือนเคยตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือไม่

- () 1. เคยตกเป็นเหยื่อ (ทำข้อ 2.2)
- () 2. ไม่เคยตกเป็นเหยื่อ (ข้ามไปทำส่วนที่ 3)

2.2 ถ้าเคยไปตระเวนล่าสัตว์ที่สมาชิกในครัวเรือนที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและการหลอกลวง โดยประเภทของอาชญากรรมและการหลอกลวง พร้อมทั้งระบุจำนวนครั้งที่ตกเป็นเหยื่อ

ลำดับสมาชิก ในครัวเรือน	ประเภทความผิด			
ลำดับที่..... อายุ.....ปี ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	เรื่อง จำนวนครั้ง.....	เรื่อง จำนวนครั้ง.....	เรื่อง จำนวนครั้ง.....	เรื่อง จำนวนครั้ง.....
ลำดับที่..... อายุ.....ปี ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	เรื่อง จำนวนครั้ง.....	เรื่อง จำนวนครั้ง.....	เรื่อง จำนวนครั้ง.....	เรื่อง จำนวนครั้ง.....
ลำดับที่..... อายุ.....ปี ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	เรื่อง จำนวนครั้ง.....	เรื่อง จำนวนครั้ง.....	เรื่อง จำนวนครั้ง.....	เรื่อง จำนวนครั้ง.....

ลำดับสมาชิก ในครัวเรือน	ประเภทความผิด			
ลำดับที่..... อายุ.....ปี ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....
ลำดับที่..... อายุ.....ปี ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....
ลำดับที่..... อายุ.....ปี ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....
ลำดับที่..... อายุ.....ปี ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....
ลำดับที่..... อายุ.....ปี ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....
ลำดับที่..... อายุ.....ปี ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....	เรื่อง..... จำนวนครั้ง.....

ส่วนที่ 3 ปัญหาความเดือดร้อนอื่นๆ ที่ต้องการให้กระบวนการยุติธรรมหรือหน่วยงานของรัฐด้านกระบวนการยุติธรรมมาให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา

ผู้สัมภาษณ์อธิบาย

กระบวนการยุติธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินการให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและให้เป็นธรรมในทางกฎหมายแก่บุคคล โดยบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล และหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมคุมประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานกิจการยุติธรรม สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สำนักงานอัยการสูงสุด ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติตามกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และการวินิจฉัยชี้ขาดให้เป็นไปตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการชั้นสืบสวน สอบสวน พิจารณา พิพากษาคดี บังคับคดี รวมถึงกระบวนการอื่นๆ ที่ทำให้เกิดความยุติธรรมในสังคม

ในรอบ 6 เดือนของปี 2558 ที่ผ่านมา (1 มกราคม 2558 – 31 มิถุนายน 2558) นอกเหนือจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมแล้ว ท่านและสมาชิกในครัวเรือนเคยประสบปัญหาความเดือดร้อนอื่นๆ ที่ต้องการให้กระบวนการยุติธรรมหรือหน่วยงานของรัฐด้านกระบวนการยุติธรรมมาให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาบ้างหรือไม่ ถ้าเคยโปรดระบุลำดับที่สมาชิกในครัวเรือนที่ประสบปัญหา ประเภทของปัญหา และจำนวนครั้งประสบปัญหา

สมาชิกลำดับที่	ลักษณะของปัญหา	ช่วงเวลาที่เกิดปัญหา (ระบุเดือน)	ปัญหาได้รับการแก้ไขหรือไม่	หน่วยงานที่แก้ไขปัญหา (ระบุรหัสหน่วยงาน)
			☐ 1. ได้รับ ☐ 2. ไม่ได้รับ	
			☐ 1. ได้รับ ☐ 2. ไม่ได้รับ	

สมาชิก ลำดับที่	ลักษณะของปัญหา	ช่วงเวลาที่เกิดปัญหา (ระบุเดือน)	ปัญหาได้รับการแก้ไขหรือไม่	หน่วยงานที่ แก้ไขปัญหา (ระบุรหัส หน่วยงาน)
			☐ 1. ได้รับ ☐ 2. ไม่ได้ รับ	
			☐ 1. ได้รับ ☐ 2. ไม่ได้ รับ	
			☐ 1. ได้รับ ☐ 2. ไม่ได้ รับ	
			☐ 1. ได้รับ ☐ 2. ไม่ได้ รับ	
			☐ 1. ได้รับ ☐ 2. ไม่ได้ รับ	
			☐ 1. ได้รับ ☐ 2. ไม่ได้ รับ	
			☐ 1. ได้รับ ☐ 2. ไม่ได้ รับ	
			☐ 1. ได้รับ ☐ 2. ไม่ได้ รับ	
			☐ 1. ได้รับ ☐ 2. ไม่ได้ รับ	
			☐ 1. ได้รับ	

[illegible]

ส่วนที่ 4 ความหวาดกลัวภัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของสมาชิกในครัวเรือน

4.1 กรุณาระบุว่าหัวข้อต่อไปนี้สอดคล้องกับพฤติกรรมและความรู้สึกของสมาชิกส่วนใหญ่ในครัวเรือนของท่าน ในรอบ 6 เดือนของปี 2558 ที่ผ่านมา (1 มกราคม 2558 – 31 มิถุนายน 2558) ในระดับใด โดยให้ค่าระดับคะแนนจาก 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด ถึง 5 = เห็นด้วยมากที่สุด

ลักษณะของพฤติกรรมและความรู้สึก	ระดับการเห็นด้วย				
	น้อยที่สุด มากที่สุด				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1. สมาชิกในครัวเรือนของท่านหลีกเลี่ยงที่จะออกจากบ้านไปในพื้นที่บริเวณเขตที่พักอาศัยของท่านในยามค่ำคืนเนื่องจากเกรงว่าจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2. สมาชิกในครัวเรือนของท่านรู้สึกว่าเป็นเหตุอาชญากรรมในเขตที่พักอาศัยของมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3. สมาชิกในครัวเรือนของท่านเห็นว่าควรมีการพกพาอุปกรณ์ป้องกันตนเอง เช่น มีดพก สเปร์ยพริกไทย หรือ อุปกรณ์ป้องกันตัวอื่นๆ เมื่อจะออกจากบ้านไปในบริเวณเขตที่พักอาศัย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4. สมาชิกในครัวเรือนของท่านพยายามหลีกเลี่ยงที่จะไม่ใส่ของมีค่า เช่น เพชร พลอย เครื่องประดับอัญมณี ทองคำ หรือพกพาเงินสดติดตัวจำนวนมากเมื่อจะออกจากบ้านไปในบริเวณเขตที่พักอาศัย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5. เมื่อพิจารณาจากสภาพปัญหาอาชญากรรมในเขตที่พักอาศัย สมาชิกในครัวเรือนของท่านเห็นว่าควรมีการติดตั้งอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย เช่น เหล็กดัด สัญญาณเตือนภัย กล้องโทรทัศน์วงจรปิด(CCTV)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6. สมาชิกในครัวเรือนของท่านรู้สึกว่าในชุมชนของท่านมีการป้องกันภัยอย่างเพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7. สมาชิกในครัวเรือนของท่านทราบข้อมูลเหตุอาชญากรรมในพื้นที่ว่ามีมากน้อยเพียงใด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8. สมาชิกในครัวเรือนของท่านติดตามข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมต่างๆ เช่น ข่าวการฆาตกรรม ปล้นชิงทรัพย์ การหลอกลวงผ่าน Call Center และอินเทอร์เน็ตอยู่เสมอเพื่อวัตถุประสงค์ในการระมัดระวังภัยอาชญากรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

4.2 โปรดประเมินระดับความรุนแรงของปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน/หมู่บ้าน ในรอบ 6 เดือนของปี 2558 ที่ผ่านมา (1 มกราคม 2558 – 31 มิถุนายน 2558) โดยให้ค่าระดับคะแนนจาก 1 = รุนแรงน้อยที่สุด ถึง 5 = รุนแรงมากที่สุด

ลักษณะของพฤติกรรมและความรู้สึก	ระดับความรุนแรง					ไม่ทราบ	ไม่แสดงความเห็น
	น้อยที่สุด มากที่สุด						
1.ปล้น จี้ ชิงทรัพย์ วังราวทรัพย์	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
2.ขโมยยานพาหนะ (รถยนต์/รถจักรยานยนต์) หรือขโมยทรัพย์สินในยานพาหนะ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
3.ขโมยทรัพย์สินในบ้านเรือน/ที่พักอาศัย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
4.ขโมยโค-กระบือ ปลูกสัตว์ ผลผลิตทางการเกษตร/เครื่องมือการเกษตร	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
5.เหตุล่วงละเมิดทางเพศ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
6.ทำร้ายร่างกาย หรือถูกข่มขู่คุกคามว่าจะทำอันตราย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
7.เมาสุราทะเลาะวิวาท	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
8.ฉ้อโกง หลอกหลวงให้หลงเชื่อสูญเสียทรัพย์สิน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
9.ยาเสพติด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
10.การพนัน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
11.แหล่งมั่วสุม แหล่งอบายมุข สถานบันเทิง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
12.วัยรุ่นมั่วสุม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
13.ปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]

4.3 ท่านรู้สึกว่าคุณชน/หมู่บ้านที่พักอาศัยของท่านมีความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินมากน้อยเพียงใด

☐ 1. น้อยมาก ☐ 2. น้อย ☐ 3. ปานกลาง ☐ 4. สูง ☐ 5. สูงมาก

4.4 ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน/หมู่บ้านที่พักอาศัยของท่านมีผลกระทบต่อ
คุณภาพชีวิตของท่านมากน้อยเพียงใด

- ☐ 1. น้อยมาก ☐ 2. น้อย ☐ 3. ปานกลาง ☐ 4. สูง ☐ 5. สูงมาก

4.5 ท่านรู้สึกมั่นใจในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินจากตำรวจในระดับใด

- ☐ 1. น้อยมาก ☐ 2. น้อย ☐ 3. ปานกลาง ☐ 4. สูง ☐ 5. สูงมาก
☐ 6. ไม่ทราบ ☐ 7. ไม่แสดงความเห็น

4.6 ท่านรู้สึกมั่นใจในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินจากฝ่ายปกครองระดับจังหวัด

อำเภอ เขต (ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้ว่าฯ กทม./ผู้อำนวยการเขต) ในระดับใด

- ☐ 1. น้อยมาก ☐ 2. น้อย ☐ 3. ปานกลาง ☐ 4. สูง ☐ 5. สูงมาก
☐ 6. ไม่ทราบ ☐ 7. ไม่แสดงความเห็น

4.7 ท่านรู้สึกมั่นใจในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินจากฝ่ายปกครองระดับพื้นที่

(กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชุติรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน) ในระดับใด

- ☐ 1. น้อยมาก ☐ 2. น้อย ☐ 3. ปานกลาง ☐ 4. สูง ☐ 5. สูงมาก
☐ 6. ไม่ทราบ ☐ 7. ไม่แสดงความเห็น

4.8 ท่านรู้สึกมั่นใจในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินจากส่วนบริหารท้องถิ่น

(อบต. อบจ.

เทศบาล สก. สข. เมืองพัทยา) ในระดับใด

- ☐ 1. น้อยมาก ☐ 2. น้อย ☐ 3. ปานกลาง ☐ 4. สูง ☐ 5. สูงมาก
☐ 6. ไม่ทราบ ☐ 7. ไม่แสดงความเห็น

4.9 ในรอบ 6 เดือนของปี 2558 ที่ผ่านมา (1 มกราคม 2558 – 31 มิถุนายน 2558) ที่ผ่านมา ท่านคิดว่า
ในภาพรวมแล้วปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในชุมชน/หมู่บ้านที่พักอาศัยของ
ท่านเพิ่มขึ้นหรือลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า (2557)

- ☐ 1. น้อยลงมาก (ข้ามไปทำข้อ 4.11) ☐ 2. น้อยลง (ข้ามไปทำข้อ 4.11)
☐ 3. ไม่แตกต่าง (ข้ามไปทำข้อ 4.11) ☐ 4. เพิ่มขึ้น (ทำข้อ 4.10 ต่อ)
☐ 5. เพิ่มขึ้นมาก (ทำข้อ 4.10 ต่อ)

4.10 เฉพาะผู้ที่ตอบ “เพิ่มขึ้นหรือเพิ่มขึ้นมาก” ในข้อ 4.9 ท่านรับรู้สภาพปัญหาอาชญากรรม

ดังกล่าวจากอะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. เหตุเกิดขึ้นกับท่านโดยตรง ☐ 2. เหตุเกิดขึ้นกับสมาชิกในครัวเรือน หรือคนรู้จัก
☐ 3. คำบอกเล่าจากคนในชุมชน/หมู่บ้าน ☐ 4. รายงานข่าวสารสื่อมวลชน
☐ 5. รับทราบข้อมูล/สถิติอาชญากรรม ☐ 6. รับแจ้งเตือนภัยจากเจ้าหน้าที่
☐ 7. ป้ายประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวอาชญากรรมในชุมชน/หมู่บ้าน
☐ 8. รายงานข่าวหรือการแจ้งเตือนภัยจากวิทยุชุมชน/เสียงตามสาย
☐ 9. Social Media (สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook Twitter Line)
☐ 10. อื่นๆ (โปรดระบุ)

4.11 เปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ โดยเฉลี่ยในภาพรวมของประเทศ ท่านคิดว่าปัญหาอาชญากรรมใน
ชุมชน หมู่บ้านที่พักอาศัยของท่านเป็นอย่างไร

- ☐ 1. มีปัญหาน้อยกว่ามาก ☐ 2. มีปัญหาน้อยกว่า ☐ 3. มีปัญหาไม่แตกต่างกัน
☐ 4. มีปัญหามากกว่า ☐ 5. มีปัญหามากกว่ามาก

4.12 ในรอบปี 2558 ที่ผ่านมาท่านคิดว่าปัญหาอาชญากรรมในภาพรวมของประเทศเพิ่มขึ้นหรือ
ลดลงอย่างน้อยเพียงใด เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ปี 2557)

- ☐ 1. น้อยลงมาก ☐ 2. น้อยลง ☐ 3. ไม่แตกต่าง
☐ 4. เพิ่มขึ้น ☐ 5. เพิ่มขึ้นมาก

ส่วนที่ 5 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

5.1 ในรอบ 6 เดือนของปี 2558 ที่ผ่านมา (1 มกราคม 2558 – 31 มิถุนายน 2558) ท่านมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในแต่ละด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมตามที่ระบุไว้ด้านล่างในระดับใด กรุณาให้คะแนน โดยกำหนดให้ 1 = พึงพอใจน้อยที่สุด และ 5 = พึงพอใจมากที่สุด

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	คะแนนความพึงพอใจ น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ ทราบ	ไม่ แสดง ความ เห็น
1. ตำรวจ							
1.1 การป้องกันภัยอาชญากรรมในพื้นที่ เช่น สายตรวจตั้งด่าน ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นต้น	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
1.2 การกวดขันวินัยจราจรและควบคุมดูแลการกระทำผิดกฎจราจร เช่น ตั้งด่านตรวจจับผู้ขับขี่ยานพาหนะเมาสุรา กวดขันการจอดรถกีดขวางหรือผิดกฎจราจร	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
1.3 การแจ้งเตือนภัยอาชญากรรมและการป้องกันภัยอาชญากรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
1.4 การตอบสนองต่อการแจ้งเหตุอาชญากรรมของตำรวจ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
1.5 การจัดให้มีการไต่ถามหรือเรียกเรื่องค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
1.6 ติดตามจับกุมตัวผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
1.7 ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
1.8 สอบสวน สอบปากคำผู้เสียหาย พยาน หรือผู้เกี่ยวข้องทางคดี	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
1.9 ติดตามทรัพย์สินกลับคืนมา	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	คะแนนความพึงพอใจ น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ ทราบ	ไม่ แสดง ความ เห็น
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
1.10 การแจ้งความคืบหน้าของคดีให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
2. เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง (นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน)							
2.1 การระงับภัยในพื้นที่	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
2.2 ติดตามจับกุมตัวคนร้าย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
2. เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง (นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน) (ต่อ)							
2.3 การจัดให้มีการไต่สวนหรือเรียกผู้เสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
3. หน่วยงานยุติธรรมชุมชน/ยุติธรรมจังหวัด							
3.1 รับเรื่องร้องเรียน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
3.2 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อกฎหมาย/การดำเนินคดี	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
3.3 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในทางคดี	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
3.4 การจัดให้มีการไต่สวนหรือเรียกผู้เสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
4. พนักงานอัยการ							
4.1 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อกฎหมาย/การดำเนินคดี	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
4.2 ความละเอียดรอบคอบในการแสวงหาพยานหลักฐานมาประกอบดุลพินิจในการสั่งฟ้อง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
4.3 แจ้งความคืบหน้าของคดีให้แก่ผู้เสียหายตัวแทนผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	คะแนนความพึงพอใจ น้อยที่สุด → มากที่สุด					ไม่ทราบ	ไม่เห็น
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง							
4.4 การจัดให้มีการไต่สวนหรือเรียกเรื่องคำเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
5. ศาล							
5.1 การพิจารณาคดีกับผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
5.2 แจ้งความคืบหน้าของคดีให้แก่ผู้เสียหาย ตัวแทนผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
5.3 การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยระหว่างคู่ความ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
5.4 การแจ้งผลการพิจารณาคดีให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
6. เจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิ							
6.1 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในคดีอาญา	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
6.2 การสงเคราะห์ ช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟูเหยื่อ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
6.3 บริการให้เงินช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญา	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
6.4 การคุ้มครองพยาน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
7. เจ้าหน้าที่ของกรมคุมประพฤติ							
7.1 การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยระหว่างคู่ความ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
7.2 การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้กลับมากระทำความผิดอีก	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
8. เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน							

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	คะแนนความพึงพอใจ น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ ทราบ	ไม่ แสดง ความ เห็น
8.1 การจัดให้มีการไต่ถามทนายหรือเรียกเรื่อง คำเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
8.2 ตรวจสอบวิเคราะห์เหตุปัจจัยในการกระทำ ผิดของเด็ก และเยาวชน เสนอแนวทาง/มาตรการในการ แก้ไข ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่ เหมาะสม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
9. เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (ทำหน้าที่ในการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขพฤติกรรมผู้กระทำผิดที่เป็น เด็กและเยาวชนตามคำสั่งศาล เช่น บ้านกรุณา)							
9.1 การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้ กระทำผิดอีก	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
10.เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์							
10.1 จัดให้มีการไต่ถามทนายหรือเรียกเรื่อง คำเสียหายกับฝ่าย ผู้กระทำผิดภายหลังต้องโทษ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
10.2 การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้ กระทำผิดอีก	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]

5.2 ในช่วงปี 2558 ที่ผ่านมา ท่านได้รับบริการจากหน่วยงานใดต่อไปนี้บ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1. ตำรวจ
 ☐ 2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ
 ☐ 3. กรมคุ้มครองสิทธิฯ
- ☐ 4. อัยการ
 ☐ 5. ศาล
 ☐ 6. กรมคุมประพฤติ
- ☐ 7. กรมราชทัณฑ์
 ☐ 8. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- ☐ 9. ยุติธรรมชุมชน/ยุติธรรมจังหวัด
- ☐ 10. ฝ่ายปกครอง (นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน)
- ☐ 11. ส่วนบริหารท้องถิ่น (อบต. อบจ. เทศบาล สก. สข. เมืองพัทยา)
- ☐ 12. อื่นๆ กรุณาระบุ.....

หัวข้อที่ 6 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและช่องทางในการระงับข้อพิพาท

ในรอบ 6 เดือนของปี 2558 ที่ผ่านมา (1 มกราคม 2558 – 31 มิถุนายน 2558) ท่านมีความเห็นในเรื่องต่อไปนี้อย่างไร กรุณาระบุระดับความเห็นโดยให้ค่าระดับคะแนนจาก 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด ถึง 5 = เห็นด้วยมากที่สุด

หัวข้อ	ระดับความเห็นด้วย					ไม่ ทราบ	ไม่ แสดง ความ เห็น
	น้อยที่สุด มากที่สุด						
1. ในกรณีที่ต้องจ้างพากระบวนกร ยุติธรรมสมาชิกในครัวเรือนของท่าน ทราบว่าจะไปติดต่อกับหน่วยงานใด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
2. สมาชิกในครัวเรือนของท่านทราบถึง ช่องทางติดต่อกับหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรมที่ท่านต้องการติดต่อ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
3. สมาชิกในครัวเรือนของท่านสามารถเข้าถึง แหล่งข้อมูลทางกฎหมายที่ต้องการทราบ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
4. สมาชิกในครัวเรือนของท่านทราบถึง แนวทางตามกฎหมายที่ใช้ในการแก้ไข ความขัดแย้ง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]

หัวข้อ	ระดับความเห็นด้วย					ไม่ ทราบ	ไม่ แสดง ความ เห็น
	น้อยที่สุด มากที่สุด						
5. สมาชิกในครัวเรือนของท่านสามารถจัดหา ทนาย มาช่วยในการดำเนินคดีของท่าน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
6. สมาชิกในครัวเรือนของท่านไม่มีความ กังวลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
7. ในกรณีที่เกิดความขัดแย้ง สมาชิกในครัวเรือน ของท่านมีช่องทางในการระงับข้อพิพาทได้ด้วย ตนเอง โดยไม่ต้องแจ้ง ความร้องทุกข์	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
8. ในกรณีที่เกิดความขัดแย้ง สมาชิกในครัวเรือน ของท่านมีหนทางในการหาผู้ที่มาช่วยระงับ ข้อ พิพาทได้โดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
9. สมาชิกในครัวเรือนของท่านมีช่องทางในการ ขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ ในการ ระงับข้อพิพาทของชุมชน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
10. ในระหว่างที่มีการดำเนินคดี สมาชิกในครัวเรือน ของท่านทราบว่าต้องใช้บริการจากหน่วยงาน ใดเพื่อเจรจาตกลง เรียกหรือค่าเสียหายกับฝ่าย กระทำความผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
11. สมาชิกในครัวเรือนของท่านทราบถึงช่องทางใน การเข้าถึงกลไกในการเยียวยาความเสียหายใน กรณีที่ท่านเป็นผู้เสียหาย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]

หัวข้อที่ 7 หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

ในรอบ 6 เดือนของปี 2558 ที่ผ่านมา (1 มกราคม 2558 – 31 มิถุนายน 2558) ท่านมีความเห็นในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไร กรุณาระบุระดับความเห็นด้วยจาก 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด ถึง 5 = เห็นด้วยมากที่สุด

หัวข้อ	ระดับความเห็นด้วย					ไม่ทราบ	ไม่แสดงความเห็น
	น้อยที่สุด	→ มากที่สุด					
1. เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความยับยั้งชั่งใจที่จะไม่ใช้ความรุนแรงในการจับกุมและสอบสวนเกินความจำเป็น	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
2. เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติต่อผู้คนทุกกลุ่มอย่างเป็นธรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
3. การทำงานของตำรวจมีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
4. ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของตำรวจได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
5. อัยการให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหาย จำเลย และพยาน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
6. อัยการปฏิบัติหน้าที่ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องในทางคดีอย่างเท่าเทียมกัน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
7. การทำงานของอัยการมีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
8. ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของอัยการได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
9. ผู้พิพากษาให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหาย จำเลย และพยาน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
10. ผู้พิพากษาปฏิบัติหน้าที่ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องในทางคดีอย่างเท่าเทียมกัน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
11. การทำงานของผู้พิพากษามีความเป็นกลางปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
12. ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของผู้พิพากษาได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]

หัวข้อ	ระดับความเห็นด้วย					ไม่ทราบ	ไม่แสดงความเห็น
13. เจ้าหน้าที่ในเรือนจำ สถานกักขัง และสถานคุมประพฤติมีความรู้ความสามารถเพียงพอในการควบคุมสถานการณ์โดยไม่ใช้ความรุนแรง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]
14. เจ้าหน้าที่ในเรือนจำ สถานกักขัง และสถานคุมประพฤติปฏิบัติต่อผู้ถูกคุมขังหรือคุมประพฤติอย่างเป็นธรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]	[]

หัวข้อที่ 8 ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

ท่านคิดว่าปัญหาที่สำคัญที่สุด 3 อันดับแรก ของกระบวนการยุติธรรมของไทยในปัจจุบันคือเรื่องใดบ้าง

อันดับที่ 1.....

อันดับที่ 2.....

อันดับที่ 3.....

ขอบคุณที่ท่านกรุณาใช้เวลา

แบบสอบถามความเห็นผู้ปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

ผู้สัมภาษณ์บันทึกข้อมูล

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

สถานที่สัมภาษณ์ (ระบุหน่วยงาน/อำเภอ/จังหวัด).....

หน่วยงานของผู้ให้สัมภาษณ์

☐ 1. ตำรวจ	☐ 2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	☐ 3. กรมคุ้มครองสิทธิฯ
☐ 4. อัยการ	☐ 5. ศาล	☐ 6. กรมคุมประพฤติ
☐ 7. กรมราชทัณฑ์	☐ 8. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	☐ 9. กรมส่งเสริมชุมชน/จังหวัด
☐ 10. ทนาย	☐ 11. นักวิชาการ	☐ 12. ตัวแทนสมาคม
☐ 13. องค์การไม่แสวงหากำไร	☐ 14. องค์การนานาชาติ	
☐ 15. กรุณา ระบุ.....		
☐ 16. กรุณา ระบุ.....		

คำชี้แจง

สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะที่มีหน้าที่เป็นหน่วยงานวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูล กระบวนการยุติธรรม เพื่อสนับสนุนการพัฒนา นโยบายกระบวนการยุติธรรมได้จัดทำโครงการ พัฒนาด้านชีวิตความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินและการเข้าถึงความยุติธรรมขึ้น เพื่อวัดการพัฒนา กระบวนการยุติธรรมและตอบสนองต่อปัญหาสังคมด้านความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของ ประชาชน รวมทั้งปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การ พัฒนากระบวนการยุติธรรมที่ดีขึ้นต่อไป

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม มีความรู้และ ประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางคณะผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาท่านให้ ความเห็นในหัวข้อต่างๆ ของแบบสอบถามชุดนี้ ข้อมูลความคิดเห็นที่ได้รับจากท่านจะถูกเก็บไว้ เป็นความลับ โดยจะเผยแพร่เฉพาะผลการศึกษาในภาพรวม และข้อมูลดิบที่จัดเก็บเพื่อเผยแพร่จะ ไม่มีการบันทึกชื่อและสถานที่สัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง
- 1.2 อายุ ปี
- 1.3 ศาสนา
☐ 1. พุทธ ☐ 2. คริสต์ ☐ 3. อิสลาม ☐ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
- 1.4 ระดับการศึกษาสูงสุด
☐ 1. ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ☐ 2. มัธยมต้น ☐ 3. มัธยมปลาย/ปวช.
☐ 4. ปวส./อนุปริญญา ☐ 5. ปริญญาตรี ☐ 6. ปริญญาโทหรือสูงกว่า
☐ 7. อื่นๆ (ระบุ).....
- 1.5 ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาที่ท่านทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานใดต่อไปนี้บ้างในกระบวนการยุติธรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1. ตำรวจ ☐ 2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ ☐ 3. กรมคุ้มครองสิทธิฯ
☐ 4. อัยการ ☐ 5. ศาล ☐ 6. กรมคุมประพฤติ
☐ 7. กรมราชทัณฑ์ ☐ 8. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
☐ 9. ยุติธรรมชุมชน/ยุติธรรมจังหวัด
☐ 10. ฝ่ายปกครอง (นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน)
☐ 11. ส่วนบริหารท้องถิ่น (อบต. อบจ. เทศบาล สก. สข. เมืองพัทยา)
☐ 12. อื่นๆ กรุณาระบุ.....

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

2.1 ในรอบปี 2557 ที่ผ่านมา (1 มกราคม-ธันวาคม 2557) ท่านมีความพึงพอใจต่อการทำงานในแต่ละด้าน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมตามที่ระบุไว้ด้านล่างในระดับใด กรุณาให้คะแนน โดย กำหนดให้ 1 = พึงพอใจน้อยที่สุด และ 5 = พึงพอใจมากที่สุด

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	คะแนนความพึงพอใจ น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ต้องการ แสดง ความเห็น
1. ตำรวจ						
1.1 การป้องกันภัยอาชญากรรมในพื้นที่ เช่น สายตรวจ ตั้งด่าน ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นต้น	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.2 การกวดขันวินัยจราจรและควบคุมดูแลการกระทำผิด กฎจราจร เช่น ตั้งด่านตรวจจับผู้ขับซึ่รถขณะเมาสุรา กวดขันการจอดรถกีดขวางหรือผิดกฎจราจร	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.3 การแจ้งเตือนภัยอาชญากรรมและการป้องกันภัย อาชญากรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.4 การตอบสนองต่อการแจ้งเหตุอาชญากรรมของตำรวจ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.5 การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกร้องค่าเสียหายกับ ฝ่ายผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.6 ติดตามจับกุมตัวผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.7 ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.8 สอบสวน สอบปากคำผู้เสียหาย พยาน หรือ ผู้เกี่ยวข้องทางคดี	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.9 ติดตามทรัพย์สินกลับคืนมา	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.10 การแจ้งความคืบหน้าของคดีให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
2. เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง (นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน)						
2.1 การระงับภัยในพื้นที่	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
2.2 ติดตามจับกุมตัวคนร้าย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
2.3 การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกร้อง ค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3. หน่วยงานยุติธรรมชุมชน/ยุติธรรมจังหวัด						
3.1 รับเรื่องราวเรียน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3.2 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อกฎหมาย/การดำเนินคดี	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	คะแนนความพึงพอใจ น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ต้องการ แสดง ความเห็น
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
3.3 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในทางคดี	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3.4 การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกเรื่อง ค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4. พนักงานอัยการ						
4.1 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อกฎหมาย/การดำเนินคดี	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.2 ความละเอียดรอบคอบในการแสวงหา พยานหลักฐานมาประกอบดุลยพินิจในการส่งฟ้อง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.3 แจ้งความคืบหน้าของคดีให้แก่ผู้เสียหาย ตัวแทนผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.4 การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกเรื่อง ค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5. ศาล						
5.1 การพิจารณาคดีกับผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.2 แจ้งความคืบหน้าของคดีให้แก่ผู้เสียหาย ตัวแทนผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.3 การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยระหว่างคู่ความ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.4 การแจ้งผลการพิจารณาคดีให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6. เจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิ						
6.1 ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสิทธิของผู้เสียหายในคดีอาญา	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6.2 การสงเคราะห์ ช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟูเหยื่อ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6.3 บริการให้เงินช่วยเหลือผู้เสียหายในคดีอาญา	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6.4 การคุ้มครองพยาน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
7. เจ้าหน้าที่ของกรมคุมประพฤติ						
7.1 การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยระหว่างคู่ความ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
7.2 การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้ กลับมากระทำผิดอีก	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	คะแนนความพึงพอใจ น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ต้องการ แสดง ความเห็น
8. เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน						
8.1 การจัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกร้อง ค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2 ตรวจสอบวิเคราะห์เหตุปัจจัยในการกระทำผิดของ เด็ก และเยาวชน เสนอแนวทาง/มาตรการในการ แก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่ เหมาะสม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
9. เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (ทำหน้าที่ในการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขพฤติกรรมผู้กระทำผิดที่เป็นเด็ก และเยาวชนตามคำสั่งศาล เช่น บ้านกรุณา)						
9.1 การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้ กลับมากระทำผิดอีก	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
10.เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์						
10.1 จัดให้มีการไกล่เกลี่ยหรือเรียกร้อง ค่าเสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด ภายหลังต้องโทษ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
10.2 การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดไม่ให้ กลับมากระทำผิดอีก	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]

2.2 เพื่อให้สามารถร่วมกันพัฒนากระบวนการยุติธรรมของไทยให้มีความก้าวหน้าขึ้น กรณาระบุว่า
หน่วยงานใดเป็นปัญหาที่สุดในการบวนการยุติธรรม กรุณาอธิบายเหตุผล และเสนอแนว
ทางแก้ไข

หน่วยงาน.....

ลักษณะของปัญหา

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 หลักประกันสิทธิเสรีภาพและการอำนวยความสะดวก

3.1 ในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ในรอบปี 2557 (1 มกราคม 2557 – 31 ธันวาคม 2557) ท่านมีความเห็นในเรื่องต่อไปนี้อย่างไร กรุณาระบุระดับความเห็นด้วยจาก 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด ถึง 5 = เห็นด้วยมากที่สุด

ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ต้องการ แสดง ความเห็น
1. ตำรวจ						
1.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ใช้ความรุนแรงในการจับกุมและสอบสวนเกินความจำเป็น	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.2 ตำรวจใช้อำนาจหน้าที่ (เช่น การจับกุม ตรวจค้น ยึด และการขัง) โดยปฏิบัติตามกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติต่อผู้คนทุกกลุ่มอย่างเป็นธรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.4 เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเก็บรวบรวมและรักษาหลักฐานได้ตามมาตรฐานสากล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.5 ประสิทธิภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีเครื่องมืออุปกรณ์อย่างเพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.6 เจ้าหน้าที่ตำรวจมีทักษะและความสามารถเพียงพอในการรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.7 ผลการพิสูจน์หลักฐานมีความเป็นกลางน่าเชื่อถือ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.8 การทำงานของตำรวจมีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.9 ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของตำรวจได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.10 กระบวนการตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ สามารถป้องกันการประพฤติมิชอบได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.11 ในกรณีที่ตรวจสอบการประพฤติแล้วพบว่า ตำรวจกระทำผิด ผู้กระทำผิดจะได้รับโทษตามกฎหมายบัญญัติ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.12 ตำรวจมีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลัก	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]

ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น					ไม่ต้องการ แสดง ความเห็น
	น้อยที่สุด				มากที่สุด	
2. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์						
1.13 กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นตำรวจมีความโปร่งใสเป็นธรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
1.14 กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
2.1 ประสิทธิภาพของเครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หาพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีเครื่องมืออุปกรณ์อย่างเพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
2.2 เจ้าหน้าที่มีทักษะและความสามารถเพียงพอในการเก็บรวบรวมและรักษาพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
2.3 ผลการพิสูจน์หลักฐานมีความเป็นกลางน่าเชื่อถือ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3. อัยการ						
3.1 อัยการให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหายจำเลย และพยาน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3.2 อัยการปฏิบัติหน้าที่ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องในทางคดีอย่างเท่าเทียมกัน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3.3 การทำงานของอัยการมีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3.4 ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของอัยการได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3.5 กระบวนการตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ สามารถป้องกันการประพฤติมิชอบได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3.6 ในกรณีที่มีการตรวจสอบการประพฤติแล้วพบว่าอัยการกระทำผิด ผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3.7 อัยการมีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลัก	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3.8 กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นอัยการมีความโปร่งใสเป็นธรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
3.9 กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]

ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ต้องการ แสดง ความเห็น
4. ผู้พิพากษา						
4.1 ผู้พิพากษาให้ความเคารพต่อสิทธิตามกฎหมายของผู้เสียหาย จำเลย และพยาน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.2 ผู้พิพากษาปฏิบัติหน้าที่ต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องในทางคดีอย่างเท่าเทียมกัน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.3 การทำงานของผู้พิพากษามีความเป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.4 ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษา อรรถคดีให้เป็นไปโดยถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.5 ประชาชนสามารถตรวจสอบการประพฤติมิชอบของผู้พิพากษาได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.6 กระบวนการตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ สามารถป้องกันการประพฤติมิชอบได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.7 ในกรณีที่มีการตรวจสอบการประพฤติแล้วพบว่าผู้พิพากษากระทำผิด ผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.8 ผู้พิพากษามีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลัก	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.9 กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นผู้พิพากษามีความโปร่งใสเป็นธรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
4.10 กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5. การคุมขังผู้ต้องขังชาย						
5.1 เรือนจำที่ใช้คุมขังผู้ต้องขังมีความปลอดภัยเพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.2 เรือนจำมีความสะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.3 จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำมีความเหมาะสม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.4 ผู้ต้องขังได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.5 ผู้ต้องขังสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้เพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.6 เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]

ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ต้องการ แสดง ความเห็น
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
5.7 ผู้ต้องขังสามารถร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่าง ถูกคุมขังได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.8 เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติ หน้าที่หลักของตนเอง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.9 กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ ราชทัณฑ์มีความโปร่งใสเป็นธรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.10 กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจาก การแทรกแซงของผู้อิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
5.11 การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดของเรือนจำช่วยลด โอกาส ของผู้ต้องขังไม่ให้เกิดกลับมากระทำความผิดซ้ำ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6. การคุมขังผู้ต้องขังผู้หญิง						
6.1 เรือนจำที่ใช้คุมขังผู้ต้องขังมีความปลอดภัยเพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6.2 เรือนจำมีความสะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6.3 จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำมีความเหมาะสม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6. การคุมขังผู้ต้องขังผู้หญิง (ต่อ)						
6.4 ผู้ต้องขังได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6.5 ผู้ต้องขังสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้เพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6.6 เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามหลัก สิทธิมนุษยชน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6.7 ผู้ต้องขังสามารถร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่าง ถูกคุมขังได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6.8 เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติ หน้าที่หลักของตนเอง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6.9 กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ ราชทัณฑ์มีความโปร่งใสเป็นธรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]

ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ต้องการ แสดง ความเห็น
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
6.10 กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
6.11 การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดของเรือนจำช่วยลดโอกาสของผู้ต้องขังไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
7. การคุ้มครองสิทธิ						
7.1 การเยียวยาความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรมของผู้ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีโดยไม่เป็นธรรมหรือผู้บริสุทธิ์ที่ต้องหาคดีอาญา	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8. การควบคุมดูแลเยาวชนผู้กระทำผิด						
8.1 สถานพินิจฯ						
8.1.1 สถานพินิจฯ มีความปลอดภัยเพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.1.2 สถานพินิจฯ มีความสะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.1.3 จำนวนเด็กและเยาวชนต่อสถานพินิจฯ มีความเหมาะสม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.1.4 เด็กและเยาวชนได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.1.5 เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้เพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.1.6 เจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนตามหลักสิทธิมนุษยชน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.1.7 เด็กและเยาวชนสามารถร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างถูกควบคุมได้	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.1 สถานพินิจฯ (ต่อ)						
8.1.8 เจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ มีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลักของตนเอง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.1.9 การทำหน้าที่ในการตรวจสอบ สืบเสาะ ภูมิหลังของเด็กและเยาวชนมีความเหมาะสมเพียงพอสำหรับการกำหนดคำพิพากษาลงโทษ หรือกำหนด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]

ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ต้องการ แสดง ความเห็น
วิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด						
8.1.10 กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ มีความโปร่งใสเป็นธรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.1.11 กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2 ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (ทำหน้าที่ในการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขพฤติกรรม ผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนตามคำสั่งศาล เช่น บ้านกฤณา)						
8.2.1 ศูนย์ฝึกฯ มีความปลอดภัยเพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2.2 ศูนย์ฝึกฯ มีความสะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2.3 จำนวนเด็กและเยาวชนต่อศูนย์ฝึกฯ มีความเหมาะสม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2.4 เด็กและเยาวชนได้รับอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2.5 เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้เพียงพอ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2.6 เจ้าสถานศูนย์ฝึกฯ ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนตามหลักสิทธิมนุษยชน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2.7 เด็กและเยาวชนสามารถร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างถูกควบคุม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2.8 เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกฯ มีทรัพยากรเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่หลักของตนเอง	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2.9 กระบวนการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกฯ มีความโปร่งใสเป็นธรรม	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2.10 กระบวนการแต่งตั้งโยกย้ายมีความเป็นธรรมปราศจากการแทรกแซงของผู้อิทธิพล	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]
8.2.11 การบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดของศูนย์ฯ ช่วยลดโอกาสของผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำ	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]

ประเด็นคำถาม	คะแนนความคิดเห็น น้อยที่สุด มากที่สุด					ไม่ต้องการ แสดง ความเห็น
9. ตัวบทกฎหมาย						
9.1 ระบบกฎหมายและตัวบทกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	[]

3.2 ท่านคิดว่ากฎหมายของประเทศไทยมีความครอบคลุมเพียงพอแล้วหรือไม่ หากยังไม่พอ ควรเพิ่มกฎหมายในด้านไหนบ้าง?

☐ 1. เพียงพอแล้ว

☐ 2. ยังไม่เพียงพอ กรุณาระบุกฎหมายที่ควรเพิ่ม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หัวข้อที่ 3 ปัญหาสำคัญของกระบวนการยุติธรรม

ท่านคิดว่าปัญหาที่สำคัญที่สุด 3 อันดับแรก ของกระบวนการยุติธรรมของไทยในปัจจุบันคือเรื่องใดบ้าง และท่านคิดว่าปัญหาเหล่านี้มีแนวทางในการแก้ไขได้อย่างไรบ้าง

อันดับที่ 1..... แนวทางแก้ไข
อันดับที่ 2..... แนวทางแก้ไข
อันดับที่ 3..... แนวทางแก้ไข

ขอขอบคุณที่ท่านกรุณาใช้เวลาให้ข้อมูล

ประวัติคณะผู้วิจัย

๑. ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว

ตำแหน่ง ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และนักวิจัยด้านนโยบาย
สาธารณะประจำ Crawford School of Public Policy, The Australian National University

ประวัติการศึกษา ๒๕๕๒-๒๕๕๔ Ph.D.(Economics), The Australian National University

๒๕๕๐-๒๕๕๑ M.A. Economic Policy, The Australian National University

๒๕๔๓-๒๕๔๖ M.A. Economic Policy มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๒๕๔๘-๒๕๔๖ Msc.Environmental and Natural Resource Economics

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๕๓๙-๒๕๔๓ ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ) เกียรตินิยมอันดับหนึ่งเหรียญทอง
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ผลงานวิชาการ

ผลการวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ (Refereed Journal)

“An Analysis of Stafford Loan Repayment Burdens”, Economics of Education Review,
๔๕, ๒๐๑๕, ๘๕-๑๐๒.

“How much do student loansizes returns on tertiary education for Thai persons
With disabilities?”, IAFOR Journal of Politics, Economics and Law, ๑, ๒๐๑๕.

“Explaining Numeracy and Literacy Differences for Thai Rural and Urban Students”.
Economics of Education Review, ๓๓, ๒๐๑๓, ๒๑๓-๒๒๕.

“How many job is ๒๓,๕๐๐?: The Effect of the Emission Trading Scheme on
Employment”. Australian Journal of Labour Economic, ๑๒(๒), ๒๐๑๓, ๒๕๕-๒๗๕
(with Bruce Chapman)..

“What’s love got do with it? Homogamy and dyadic approaches to understanding
Marital instability Journal of Population Research, ๓๐ ๒๐๑๓, ๒๑๓-๒๔๓.
(with Rebecca kippen, Bruce Chapman and Peng Yu).

๒. นางพรพิมล สิงห์เสมอ

ตำแหน่ง นักวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประวัติการศึกษา ๒๕๔๘-๒๕๔๙ สส.ม. (สังคมวิเคราะห์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๒๕๔๔-๒๕๔๖ ศศ.บ. (ประวัติศาสตร์) มหาวิทยาลัยทักษิณ

ประสบการณ์ด้านการทำวิจัย

- การวิจัยประเมินผลความพึงพอใจและไม่พึงพอใจของลูกค้าผู้ใช้บริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการบริการและธรรมเนียมมาภิบาลของ ธ.ก.ส. ปีบัญชี ๒๕๕๘. ว่าจ้างโดย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.(๒๕๕๘)
- การทำดัชนีชี้วัดระดับยุทธศาสตร์แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๑. ว่าจ้างโดย สำนักงานกิจการยุติธรรม.(๒๕๕๘)
- การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้ใช้บริการและองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าปี ๒๕๕๘. ว่าจ้างโดย สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.).(๒๕๕๘)
- Research on and Analysis of Conditions in Thailand's Shrimp and Other Seafood Processing Industries.ว่าจ้างโดย **The Asia Foundation.** (๒๕๕๘)
- โครงการศึกษาความเหมาะสมของเพชฌัญญ์ในการปฏิบัติงานของตำแหน่งพัฒนารัฐกิจ. ว่าจ้างโดย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (๒๕๕๗)
- Workshop Project on the IPEC Direct Beneficiary Monitoring and Reporting (DBMR)” International Programme on the Elimination of Child Labour (IPEC). ว่าจ้างโดย **International Labour Organization (ILO).** (๒๕๕๗) .

๓. นาย ชีรชัย ลิ้มวิภูวัฒน์

ตำแหน่ง นักวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประวัติการศึกษา ๒๕๔๘-๒๕๕๑ ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ)

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประสบการณ์ด้านการทำวิจัย

- การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งบริษัทประกันชีวิตและประกันวินาศภัย ว่าจ้างโดย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กำหนดส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์ในเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓
- การศึกษาความเหมาะสมในการร่วมทุนกับบริษัทสหประกันชีวิต ว่าจ้างโดย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์แล้วในเดือน ตุลาคม ๒๕๕๖
- การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อป้ายลดอุบัติเหตุบนท้องถนน ว่าจ้างโดย กรมการขนส่งทางบก ส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์แล้วในเดือน ตุลาคม ๒๕๕๖
- การประมาณการจำนวนแรงงาน ว่าจ้างโดย กระทรวงแรงงาน กำหนดส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์ในเดือน กันยายน ๒๕๕๓

๔. นายชาญ เหล่าสั่น

ตำแหน่ง นักวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประวัติการศึกษา ๒๕๔๘-๒๕๕๐ วท.ม. เศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

คณะเศรษฐศาสตร์,

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๕๔๕-๒๕๔๘ ศ.บ. เศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์,

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประสบการณ์ด้านการทำวิจัย

- ธันวาคม ๒๕๕๓ การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์งานอาสาสมัครภาคีรัฐในประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๕๓ เครือข่ายจิตอาสา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

- พฤษภาคม ๒๕๕๐ เต็มใจจ่ายราคาส่วนเพิ่มของผู้บริโภคสำหรับผลิตภัณฑ์กาแฟที่มี

กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมการศึกษาอิสระเพื่อจบหลักสูตรปริญญา

มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕. นางสาว วิญญดา แดงเต็ม

ตำแหน่ง นักวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประวัติการศึกษา ๒๕๕๕-๒๕๕๗ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระดับปริญญาโท

คณะเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร

๒๕๔๖-๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ระดับปริญญาตรี

คณะวิทยาการจัดการ สาขาวิชาเอก เศรษฐศาสตร์

ผลการด้านวิชาการ

- โครงการประเมินผลการดำเนินงานของ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์มหาชน)
- โครงการวิจัยการยกระดับมูลค่าเพิ่มข้าวหอมมะลิอินทรีย์ที่ผลิตโดยเกษตรกรรายย่อย
- โครงการความเหมาะสมของเพศหญิงในการปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานพัฒนาธุรกิจ

๖.นางสาวรณัญญา ไทรัตน์

ตำแหน่ง นักวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประวัติการศึกษา ๒๕๕๕-๒๕๕๖ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระดับปริญญาโท

คณะเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร

๒๕๔๕-๒๕๔๘ มหาวิทยาลัยบูรพา ระดับปริญญาตรี

คณะวิทยาศาสตร์ สาขา อัญมณีและเครื่องประดับ